

**BATMAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**235 NO'LU SEYİDİŞEHİR ŞER'İYYE SİCİLİNİN
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRMESİ
(H. 1308-1309/ M. 1890-1892)**

**HAZIRLAYAN
FARUK SALTEKİN**

**DANIŞMAN
YRD. DOÇ. DR. MEHMET EMİN ŞEN**

BATMAN 2013

**BATMAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**235 NO'LU SEYİDİŞEHİR ŞER'İYYE SİCİLİNİN
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRMESİ
(H. 1308-1309/ M. 1890-1892)**

**HAZIRLAYAN
FARUK SALTEKİN**

**DANIŞMAN
YRD. DOÇ. DR. MEHMET EMİN ŞEN**

BATMAN 2013

TEZ ONAY SAYFASI

Faruk SALTEKİN tarafından hazırlanan “235 No’lu Seydişehir Şer’i Sicillinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği/oy çokluğu ile BATMAN Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı’nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Danışman : Yrd. Doç. Dr Mehmet Emin ŞEN

Jüri Üyeleri :

İmza

(Unvanı, Adı ve Soyadı, Kurumu)

.....

(Üniversite Adı, Anabilim Dalı)

(Unvanı, Adı ve Soyadı, Kurumu)

.....

(Üniversite Adı, Anabilim Dalı)

(Unvanı, Adı ve Soyadı, Kurumu)

.....

(Üniversite Adı, Anabilim Dalı)

...../...../.....

Yrd. Doç. Dr. Muammer ULUTÜRK

Enstitü Müdür V.

YEMİN BELGESİ**BATMAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE
BATMAN**

Batman Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmenliğine göre hazırlamış olduğum “235 Nolu Seydişehir Şer’i Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi “ adlı yüksek lisans tezinin içerdiği yenilik ve sonuçları başka bir yerden almadığımı ve bu tezi Batman Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü'nden başka bir bilim kuruluna akademik gaye ve unvan almak amacıyla vermediğimi beyan ederim.

21/02/2013
Faruk SALTEKİN

Özet

Osmanlı fikir ve pratiğinin uzun süre ayakta kalmasını ve devletin 600 yıl yaşamasını sağlayan temel etken “Adalet mülkün temelidir” düsturudur. Osmanlı Devleti, klasik döneminden dağılma dönemine kadar adalet kurumuna ayrı bir önem vermiştir. Devletin her yerinde kurulan mahkemeler adaleti tesis ederken, tutulan mahkeme kayıtları araştırmacılara önemli ufuklar açmıştır. Tarihinin şer’i sicil kayıtlarından edindiği ham bilgiler, ülkenin sosyal ve ekonomik hayatı kadar yerelin tarihi hakkında da bilgi vermektedir. Konya ilimizin Seydişehir ilçesinde de, kadılar tarafından 12 adet defter tutulmuştur. Araştırma konumuz Seydişehir Şer’iyye Sicillerinden 235 no’lu şer’i sicil kayıtlarıdır. 235 numaralı Seydişehir şer’i sicil defterinde 67 adet kaydedilen konu bulunmaktadır. Sicil kayıtları Tanzimat sonrası küçük bir Osmanlı kazası olan Seydişehir insanının 1890-1892 yılları arasında yaşadığı olayları geleceğe taşımaktadır. Seydişehir sicilleri ile ilgili araştırmamızda, kadınların hukuksal mücadeleleri, azınlıklarla olan münasebetler, dönemin ekonomik koşulları , aile kurumu, miras işleri vekillikler hakkında önemli bilgilere ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Seydişehir, Şer’iyye Sicili, Hücet, İlâm, Miras

Abstract

The main factor which enabled the Ottoman idea and practice to exist for a long time and the state to live for 600 years is the principle “Justice is the foundation of the state”. The Ottoman Empire gave a particular importance to the justice from its classical period to the disintegration period. While the courts which were founded everywhere of the state ensured the justice, the court records have opened significant horizons for the researchers. The raw information historians acquired from the judicial register records(register records related to Shari'a) also gives information about the history of the local as well as the social and economic life of the country. In Seydişehir district of our Konya city 12 registers were kept. Our research subject is the judicial register records with the number of 235 from Seydişehir Judicial Registers. Seydişehir judicial register records with the number of 235 consist of 67 notifications and arguments. The register records carry the events which people of Seydişehir, a small Ottoman district after the Reforms, experienced between 1890 and 1892 to the future. In our research about Seydişehir registers, important information about the legal struggles of women, relationship with the minorities, economic conditions of the period, family institution, inheritance affairs and proxies has been acquired.

Key Words: Seydişehir, Legal register, Argument, Notification, Inheritance

Önsöz

Sosyal tarih, bir bütün halinde incelenmeyecek kadar teferruatlıdır. Bir kültür mozaïği olan Osmanlı coğrafyası da sosyal tarih sahasında en zor çalışma alanlarından. Üç kıtaya yayılan Osmanlı sınırları içerisinde milyonlarca insan ve buna paralel olarak binlerce kültür havzası bulunmaktadır. Alan bu kadar geniş olmasına rağmen hazine değerindeki sosyolojik yargılara ulaşmak da çok zor olmaktadır. Bu anlamda araştırmacıların imdadına yine Osmanlı teşkilat yapısı koşmaktadır. Adaleti kendisine sancak olarak seçen ve bunu tüm dünyaya taşımak için yılmadan çalışan Osmanoğulları günümüz araştırmacılarına kaynaklık etmesi için bir çok arşiv belgesi bırakmıştır. Bahsi geçen kaynaklardan biri de mahkeme kayıtlarıdır.

Şer'i kayıtlar, birçok anlamda geçmişi geleceğe taşımaktadır. Miras, aile kurumu, borçlar, anlaşmazlıklar gibi birçok konuyu ihtiva eden siciller Osmanlı insanını tanımamıza yardımcı olmaktadır. Ancak şu unutulmamalıdır ki problem odaklı olan bu kayıtlarla tam olarak geçmişi aydınlatmamız mümkün değildir. Şer'i siciller bir tarihçinin en değerli özelliği olan objektifliğine kaynaklık ettiği için en önemli birinci elden kaynaklardır. Biz de araştırma konumuz olan Seydişehir Şer'iyeye Sicillerinden 235 no'lu şer'i sicil kayıtlarını bu özelliğini dikkate alarak incelenmiştir.

Araştırmamızın en önemli bulgusu kadınlar ile ilgili olanıdır. Seydişehir kadınlarının haklarını mahkeme önünde cesurca aradıklarını gördük. Hak arayan kadınların tamamı haklı bulunmuş ve hiçbir engelleme olmadan toplum içerisinde yaşamlarını sürdürmüşlerdir. Araştırmamızın diğer bir bulgusu mahkemede insanlara yardımcı olan vekillerin varlığıdır. Bunların tam olarak günümüz avukatları gibi çalışıp çalışmadığı net olarak bilinmemekle beraber çalışma prensiplerinin günümüze yakın olduğunu gördük. Bu konunun daha teferruatlı bir çalışma ile gün yüzüne çıkacağına inanmaktayız

Çalışmamız, Osmanlı Türkçesi ile yazılmış olan şer'i mahkeme kayıtlarının transkripsiyonu üzerine temellendirilmiştir. Değerlendirmemiz de yine bu temel üzerinde şekillendirilmiş ve edindikimiz bilgiler mümkün olduğunca açık ve sağlam ifadelerle yorumlanmaya çalışılmıştır. Çalışmamızda karşımıza çıkan en büyük

problem, pek fazla olmamakla beraber, transkripsiyon esnasında yabancı kelimeler ve katipten kaynaklanan yazım hataları olmuştur. Bu problemler ise Osmanlıca sözlükler yardımıyla ve zamanla yazıya aşına olmamızla minimuma indirilmiştir.

Çalışma, giriş ve üç ana bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde çalışmanın amacı ve önemi, yararlandığımız kaynaklar ile Seydişehir'in tarihi hakkında bilgiler verilmiştir.

Birinci bölümde Osmanlı adalet sistemi ele alınarak Osmanlı adalet sistemi, yetkilileri ve görevlileri hakkında bilgiler verilmiştir. Ayrıca Osmanlı adalet sistemindeki mahkemeler ve bu mahkemeler hakkında tutulan kayıtların en güzel örneklerini sunan şer'iyye sicilleri genel olarak tanıtılmıştır. Özel olarak da Seydişehir şer'i sicilleri ve araştıma konumuz olan 235 numaralı Seydişehir sicili ele alınmıştır.

İkinci bölümde 235 numaralı Seydişehir şer'iyye sicilinin transkripsiyonu yapılmıştır. Transkripsiyon yapılırken mümkün merteye orijinal belgeye sadık kalınmıştır.

Üçüncü bölümde araştırılan defterin değerlendirilmesine yer verilmiştir. Bu sayede 1890'lı yıllarda Seydişehir idari, sosyal ve ekonomik yapısı ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Bu çalışmada benden ilgi ve yardımlarını esirgemeyen değerli hocam Yrd. Doç.Dr. Muammer ULUTÜRK'e, her zaman alaka gösteren Yrd. Doç. Dr . Abdullah Mesut AĞIR'a ve beni bu çalışmaya yönlendirmekle beraber zaman ve alakasını esirgemeyen her konuda yardımcı olan danışman hocam Yrd. Doç.Dr. Mehmet Emin ŞEN'e sabır ve emeklerinden dolayı teşekkürü bir borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

Özet.....	v
Abstract.....	vi
Önsöz	vii
Kısaltmalar	xii
Giriş.....	1
Araştırmanın Önemi.....	1
Araştırmanın Kaynakları.....	2
Seydişehir'in Coğrafi Durumu ve Tarihçesi	3
1.Coğrafi Durumu.....	3
2. İklim ve Bitki Örtüsü	4
3.Nüfus.....	4
4. Seydişehir Tarihi	6
4.1 İlk Çağ, Klasik Roma ve Bizans Dönemlerinde Seydişehir	6
4.2. Türk Tarihinde Seydişehir.....	6
a)Eşrefoğulları Dönemi.....	6
b)Hamitoğulları Dönemi.....	9
c)Osmanlılar Dönemi.....	11

I. BÖLÜM

OSMANLI ADALET SİSTEMİ VE ŞER'İ MAHKEMELER	22
A-Merkez teşkilatında adalet kurumları	22
1- Divan-ı hümayun	22
1-1 Kadiasker	23
B- Taşra Teşkilatında Adalet Kurumları	24
1- Şer'i Mahkemeler.....	24
2- Şer'i Mahkeme Görevlileri	25
2.1-Kadılar	25
2.2-Naib.....	28
2.3-Katip.....	29
2.4-Çavuş.....	29
2.4-Kassam.....	29

2.6-Muhzır	29
2.7-Şühûdü'l-hal	30
C- Şer'i Siciller	30
D- Şer'îyye Sicilleri'ni Oluşturan Belge Çeşitleri	32
1- Kadılar Tarafında Kaleme Alınan Belgeler	32
1.1-Hüccetler.....	33
1.2-İ'lâmlar	33
1.3-Ma'ruzlar.....	34
1.4-Müraseleler.....	34
2- Padişah'tan Gelen Fermân ve Berâtlar	34
3- Padişah Dışında Kadının Üstündeki Görevlilerden Gelen Buyrulduklar	35
E- Şer'îyye Sicilleri Üzerine Yapılan Katalog Çalışmaları	36
F- Seydişehir Şer'i Sicilleri.....	37

II. BÖLÜM

235 NUMARALI SEYDİŞEHİR ŞER'İYYE SİCİLİ TRANSKRİPSYONU	40
--	----

III.BÖLÜM

235 NUMARALI SEYDİŞEHİR ŞER'İYYE SİCİLİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	149
1- İdari Yapı	149
1.1- Nüfus	150
1.2- Kazalar	151
1.3- Karyeler (Köyler)	151
1.4- Mahalle	153
2-Adli Görevliler	159
2.1- Kadı.....	159
2.2- Kassam	159
2.3- Şuhûdu'l- Hâl	159
2.4- Vekiller/Avukatlar	160
3-Belgelerde adı geçen memurlar ve meslekler	162
4-Sosyal Hayat.....	163
4.1- Aile	163
4.2- Miras İşleri İle İlgili Davalar : Kadın ve çocukların hakları	166
4.3- Nikah, Nikâh işlerindeki anlaşmazlıklar ve Boşanmalar	174

5-Ekonomik Hayat	179
6-Müslüman-Gayrimüslim ilişkileri	183
7-Şahıs İsimleri, Lakaplar	184
Sonuç	186
B İ B L İ Y O G R A F Y A	189

Kısaltmalar

a.g.e.	Adı Geçen Eser
a.g.m.	Adı Geçen Makale
bkz.	Bakınız
B.O.A.	Başbakanlık Osmanlı Arşivi
Clt.	Cilt
Çev.	Çeviren
D.T.C.F.	Dil Tarih Coğrafya Fakültesi
D.İ.A.	Diyanet İslam Ansiklopedisi
İ.Ü.S.B.E.	İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
S.Ü.S.B.E.	Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
T.D.A.V	Türk Dünyası Araştırma Vakfı
T.D.K.	Türk Dil Kurumu
T.D.V	Türkiye Diyanet Vakfı
T.T.K.	Türk Tarih Kurumu
Y.K.Y.	Yapı Kredi Yayınları
Yay.	Yayın
Y.Y.	Yüz Yıl

Giriş

Araştırmanın Önemi

Araştırma konusu olarak Seydişehir şer'i sicillerinden 235 no'lu sicil kaydının değerlendirilmesi olarak seçmemizin temel sebebi birinci elden kaynakların bir tarihçi için ham bilgiyi yoğurabilmesini sağlamasıdır. Tarihçi en nihayetinde bir bilim ile meşguldür. Bu anlamda tarihçinin icadı da en iyi birinci elden kaynaklardan elde edeceği bilgiler sayesinde ortaya çıkmaktadır. İkinci elden kaynaklar, içerisinde yorum taşıdığı için bir başkasının fikri veya yorumunu barındırabilmektedir. Ancak birinci elden kaynaklar saf bilgiler barındırmaktadır. Geleceğe atıf yapılmak amacıyla varolmuş kaynaklar değildir. O anın koşullarını yansıtmak için varolmuşlardır. Burada tarihçi ham bilgileri yorumlayarak bir tarih havzası oluşturur ve geleceği bu havza üzerine inşa eder.

Şer'i siciller de yazıldığı an itibari ile bir problem durumu veya şahitlik üzerine yazılmışlardır. Yazılış amacında tarih kaygısı bulunmamaktadır. Şer'i sicillerin varlığı bu şekilde ortaya çıkarken tarihçinin fikirleri bu metinleri tarihi bilgi haline dönüştürmektedir. Bir hazine niteliğinde olan bu bilgiler sayesinde tarihte insanın varlığı kanıtlanmaktadır. Bir coğrafyada yaşayan insanların sade hayatları parçalar halinde şer'i kayıtlarda bulunmaktadır. Bunlar bir hükümdarın yüksek idealleri gibi görünmeselerde parçaların birleşmesi ile yekün halinde bakıldığında bu basitlik içinde belki bir hükümdarınkinden daha yüksek bir ideali fark ederiz. Tarih kitaplarında olay ve olguların etkilerinden bahsedilir ancak bundan etkilenenlerden bahsetmediği için, etkilerin varlığının kanıtlanması gerekir. Şer'i siciller tarihi olayların sağlamasıdır.

Ülkenin geçirdiği ekonomik bunalımı sokaktaki pazardan, evlerde bulunan eşyaların değerinden anlayabiliriz. Şer'i sicillerde bu bilgilere tereke kayıtlarındaki defter-i kassamlardan, noterlik hususundaki kiralamalardan anlayabiliriz. Kullanılan paranın değerini de sicillerden öğrenebiliriz. Ülkenin içerisindeki insanların din, milliyet farklılığından doğan olumlu-olumsuz ilişkileri kayıtlar aracılığı ile

öğrenebiliriz. Genelin olduğu kadar yerelin idari yapısını, memurunu, geçim kaynaklarını, esnafını, caddelerini, sokaklarını, camilerini, medreselerini arşivlenen bu bilgilerden öğrenebiliriz.

Tarih üzerine yapılan eleştirilerden biri de bu bilim dalının siyasi konulara verdiği ağırlığı sosyal tarihe vermemesi ile ilgili olmasıdır. Vakanüvisler de dahil olmak üzere günümüz tarih araştırmaları bu eleştiriye destekler niteliktedir. Bu anlamda, tarih araştırmalarına konu olan siyasi tarih sosyal tarihi gölgelemiştir. Tarihin ana figürü olan insanı, siyasi tarihe boğulmuş tarih kaynaklarında neredeyse görmemiz imkânsızdır. Biz, yazımızda insanın tarihi üzerine kurgulanmış olan sosyal tarihçilik anlayışı içinde Osmanlı toplumunu ele almaya çalıştık.

Sosyolojik açıdan Osmanlı insanı ile ilgili birçok bilgiye ulaşabildiğimiz 235 no'lu Seydişehir Şer'iyye Sicilini inceleyerek Osmanlı halkının yaşantısını tarih perspektifinden yakalamaya çalıştık. 1890-1892 yılları arasında kaydedilmiş olan Konya vilayetine bağlı Seydişehir kazası mahkeme kayıtları örneğinde de Seydişehir halkının yaşadığı problemler ışığında Osmanlı'nın yıkılış sürecinde neler yaşandığını ortaya koymaya çalıştık.

Araştırmamızı, nihayete vardırıncaya kadar hep bu kaygıları ve düşünceleri taşıyarak tasarladık. Araştırma öncesinde şer'i siciller hakkındaki fikirlerimizin 235 no'u Seydişehir sicillerinin değerlendirilmesinde tutarlı olduğunu anladık. Çünkü sicilin değerlendirmesinde anladık ki insanın varlığıyla şekillenen tarih bilgisi insanın olmadığı soğuk tarih anlayışından katbekat daha yararlıdır.

Araştırmanın Kaynakları

Yazımızın temel kaynağı Seydişehir şer'i sicillerinden “235 no'lu şer'i sicil kayıdır”. Bu kayıt Başbakanlık Osmanlı Arşivi ve Mevlana Müzesi'nde bulunmaktadır. Sicilin kayıt numarası 235, hicri tarihi 1308-1309, miladi tarihi 1890-1892, ebadı 23x32 cm., sayfa adedi 65'tir. İçerisindeki kelimeler halkın anlayacağı sade bir dille yazıldığından, anlaşılabilir sözcükleri barındırmaktadır.

Bizim için diğer önemli bir konu Seydişehir tarihidir. Seydişehir küçük bir Anadolu şehri olduğu için hakkında çok az bilgi mevcuttur. Seydişehir tarihine ışık

tutabilecek en önemli kaynak Osmanlı tahrir defterlerinden 1530 yılında kayıt altına alınmış 387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûmdefteri'dir. (937/1530) “Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rum Defteri”, Başbakanlık Osmanlı Arşivi Tapu Defterleri Fihristi'nde 387 numarada kayıtlıdır. Dış boyutları 48x16 cm., varak boyutları 47x16 cm.dir. defter iki cilt halinde yayına hazırlanmıştır, bize kaynaklık eden cilt Karaman Eyâleti adıyla yayınlanandır. Bu metinler bizim için ayrıntılı bilgiler içerdiğinden çalışmamızda çokça başvurduk. Bu sayede 1890 yılında kaleme alınmış şer'i sicille beraber 360 yılda Seydişehir'deki değişimleri gözlemledik.

Seydişehir tarihiyle ilgili başvuru olan diğer önemli bir kaynak Mehmet Önder'in “Seydişehir Tarihi” ve “Seydişehir'de Seyyid Harun Külliyesi Vakıfları ve Banisi” adlı eserleridir. Bunun yanında Seydişehir tarihini ortaya koyabilmemiz için Eşrefoğulları, Hamitoğulları ve Osmanlı tarihlerini inceledik. Birinci elden kaynaklardan da faydalandığımız Seydişehir bölümünde, Seydişehir'in 16. yy'da Kıbrıs sürgününden bahsettik. Sürgünler ile ilgili Volkan Ertürk, “Akşehir Sancağından Kıbrıs Adasına Sürülmüş Aileler, Cengiz Orhonlu, “Osmanlı Türklerinin Kıbrıs Adasına Yerleşmesi, Recep Dünder, “Kıbrıs'ın Fethi ve İskânı, M. Akif Erdoğan, “Beyşehir ve Seydişehir Kazalarından Kıbrıs Adasına Sürülmüş Aileler, adlı eser verdiği bilgiler sayesinde köşe taşlarımızdan biri olmuştur. Bunun yanında Turan Gökçe, “1572-1573 yıllarında Kıbrıs'ta İskân Edilmek Üzere Karaman ve Rum vilayetlerinden Sürülen Aileler” adlı eser ile Recep Dünder'in “Karaman Eyaleti Niğde Kazasından Kıbrıs'a Göçürülen Aileler” isimli kaynaklardan faydalandık.

Seydişehir'in Coğrafi Durumu ve Tarihçesi

1.Coğrafi Durumu

Seydişehir, Konya ilinin güneybatı sınırları içerisinde, Konya'ya 123 km uzaklıkta 37.7' kuzey enlem 31. 7' kuzey boylam derecelerinde yer alan bir ilçe merkezidir.¹ Seydişehir ilçesi, doğuda Konya şehri ve Çumra, güneyde Bozkır, batıda Akseki, Manavgat, kuzeyde Beyşehir ilçeleri ile çevrilidir. Denizden yüksekliği 1123 m., yüzölçümü 1950 km²'dir. İlçe topraklarının büyük kısmı ovalarla kaplıdır. Şehrin

¹ Mehmet Önder, *Seydişehir Tarihi*, Seydişehir Belediye Yayınları, Ankara, 1986, s., 5.

batı ve güney batısını çeviren Küpe dağı, batıda 2551 m. yüksekliğe ulaşır. Güneye doğru devam eden dağ, boksit yataklarının bulunduğu Gidengelmez dağı adı altında devam eder. Bunun dışında, kuzey-batıdan, güney-batıya Suğla gölüne kadar olan dilim kuzeyde Beyşehir'e kadar uzanan arazi ovalıktır.²

2. İklim ve Bitki Örtüsü

Seydişehir iklimi Akdeniz iklimi ile Orta Anadolu iklimi arasında bir geçiş özelliği içerir. Geçiş iklimi özelliği bitki örtüsünde yansımıştır. İlçenin doğusu ile batısı arasında farklı iklim çeşitlerine uygun bitkiler yetişmektedir. Yazlar genellikle sıcak ve kurak, kışlar soğuk geçer. Seydişehir'e hemen her kış kar yağar. Seydişehir ilçesinde 14.000 hektar orman alanı vardır. Sedir, köknar çam, ardıç, meşe gibi ağaçlar görülür. İlçede sebze ve meyveciliğin yanında tarla ziraatı da yaygındır. Seydişehir ve yakın çevresinde, Ilıca, Pınarbaşı, Kuğulu, Magmanda, Gözpinarı, Çaybaşı, Beldibi gibi mesire yerleri vardır. Ilıca, bir kaynak suyu olup, kalsiyum ve karbonat bakımından zengindir.³

3.Nüfus

Yıl	Toplam	Şehir	Kır
1965 ⁴	52.885	6.683	46.202
1970 ⁵	46.105	11.965	34.140
1975 ⁶	64.202	25.651	38.551
1980 ⁷	69.919	30.065	39.854

² Önder, a., g., e., s., 5.

³ Mehmet Önder, "Seydişehir'de Seyyid Harun Külliyesi Vakıfları ve Banisi", Vakıflar Dergisi, Sayı:20, Ankara, 1988, s.13-28.

⁴ "1965 genel nüfus sayımı verileri" (html). Türkiye İstatistik Kurumu. 3 Aralık 2012 tarihinde özgün kaynağından arşivlendi.. Erişim tarihi: 3 Aralık 2012.

⁵ "1970 genel nüfus sayımı verileri" (html). Türkiye İstatistik Kurumu. 3 Aralık 2012 tarihinde özgün kaynağından arşivlendi.. Erişim tarihi: 3 Aralık 2012.

⁶ "1975 genel nüfus sayımı verileri" (html). Türkiye İstatistik Kurumu. 3 Kasım 2012 tarihinde özgün kaynağından arşivlendi.. Erişim tarihi: 3 Aralık 2012.

Yıl	Toplam	Şehir	Kır
1985 ⁸	76.736	37.226	39.510
1990 ⁹	83.218	42.737	40.481
2000 ¹⁰	85.456	48.372	37.084
2007 ¹¹	63.798	37.763	26.035
2008 ¹²	64.143	38.487	25.656
2009 ¹³	64.344	39.267	25.077
2010 ¹⁴	64.294	39.864	24.430
2011 ¹⁵	64.088	40.375	23.713

⁷ 1980 genel nüfus sayımı verileri" (html). Türkiye İstatistik Kurumu. 3 Aralık 2012 tarihinde özgün kaynağından arşivlendi.. Erişim tarihi: 3 Aralık 2012.

⁸ "1985 genel nüfus sayımı verileri" (html). Türkiye İstatistik Kurumu. 3 Aralık 2012 tarihinde özgün kaynağından arşivlendi.. Erişim tarihi: 3 Aralık 2012.

⁹ "1990 genel nüfus sayımı verileri" (html). Türkiye İstatistik Kurumu. 3 Aralık 2012 tarihinde özgün kaynağından arşivlendi.. Erişim tarihi: 3 Aralık 2012

¹⁰ 2000 genel nüfus sayımı verileri" (html). Türkiye İstatistik Kurumu. 3 Aralık 2012 tarihinde özgün kaynağından arşivlendi.. Erişim tarihi: 3 Aralık 2012.

¹¹ 2007 genel nüfus sayımı verileri" (html). Türkiye İstatistik Kurumu. 3 Aralık 2012 tarihinde özgün kaynağından arşivlendi.. Erişim tarihi: 3 Aralık 2012.

¹² "2008 genel nüfus sayımı verileri" (html). Türkiye İstatistik Kurumu. 3 Aralık 2012 tarihinde özgün kaynağından arşivlendi.. Erişim tarihi: 3 Aralık 2012.

¹³ 2009 genel nüfus sayımı verileri" (html). Türkiye İstatistik Kurumu. 3 Aralık 2012 tarihinde özgün kaynağından arşivlendi.. Erişim tarihi: 3 Aralık 2012.

¹⁴ "2010 genel nüfus sayımı verileri" (html). Türkiye İstatistik Kurumu. 3 Aralık 2012 tarihinde özgün kaynağından arşivlendi.. Erişim tarihi: 3 Aralık 2012.

¹⁵ "2011 genel nüfus sayımı verileri" (html). Türkiye İstatistik Kurumu. 3 Aralık 2012 tarihinde özgün kaynağından arşivlendi.. Erişim tarihi: 3 Aralık 2012.

4. Seydişehir Tarihi

4.1 İlk Çağ, Klasik Roma ve Bizans Dönemlerinde Seydişehir

Seydişehir ilçesi, ilk çağların önemli yerleşim bölgelerinden Göller Bölgesi (Pisidia) sınırları içerisinde yer almaktadır. Roma döneminde Pisidia bölgesi askeri ve siyasi üstünlüğüyle tanınan bir bölgedir.¹⁶

Bölgede yapılan höyük araştırmalarında, yüzeyde bulunan seramik parçalarının Neolitik ve Kalkolitik devirlerin yaşandığını ortaya koymuştur. Seydişehir'in 11 km güneydoğusundaki Suberde Höyüğünde M.Ö 5500-5000 yıllarına ait Neolitik Çağ yerleşkesinin varlığı gün yüzüne çıkarılmıştır.¹⁷ M.Ö 2000'lere gelindiğinde Hititlerin yıkılıncaya kadar bölgeye hakim olduğu anlaşılmaktadır. Seydişehir'in 5 km doğusunda Karabulak köyü yakınındaki 1 km. uzunluğunda ve 600 m. genişliğindeki Karabulak höyüğü başta olmak üzere Dikilitaş, Akçalar, Bostandere köylerindeki höyükler Hitit ve Frig yerleşkelerini göstermektedir.¹⁸

Roma ve Bizans dönemlerinde Seydişehir bölgesi Anava, Elita, Dalisandus gibi şehirlere ev sahipliği yapmıştır. Bostandere köyünde su yolu açmaya çalışılırken tesadüfen bir tiyatro kalıntısı bulunmuştur. Daha sonra yapılan araştırmalarda kalıntıların Roma devri kalıntıları olduğu anlaşılmıştır.¹⁹

4.2. Türk Tarihinde Seydişehir

a)Eşrefoğulları Dönemi

1071'de Bizans kuvvetlerinin Sultan Alparslan tarafından bozguna uğratılmasından sonra Anadolu'nun kapıları Türklere açılmış ve Orta Asya Türkmenleri Anadolu'yu vatan edinmek üzere göç etmeye başlamışlardır. Seydişehir'e gelen Türkmenler Oğuzların Afşar, Salur, Turgutlu gibi oymaklarıdır.²⁰ Seydişehir, Selçuklu devleti döneminde var olmasa da Eşrefoğulları denilen ailenin 13. asrın ilk yarısında Beyşehir ve Seydişehir taraflarına gelerek beyliklerini

¹⁶ Mehmet Önder, *Seydişehir Tarihi*, Seydişehir Belediye Yayınları, Ankara, 1986, s.,10.

¹⁷ Ercan Aslan, *Çağlar Boyu Seydişehir*, Seydişehir Anadolu Öğretmen Lisesi Kültür Yayınları, Konya, 2011, s., 21.

¹⁸ Önder, a.,g.,e., s., 12.

¹⁹ Önder, a.,g.,e., s., 12.

²⁰ Önder, a.,g.,e., s., 13.

kurmasıyla bölgenin Türk tarihi başlamış olur. Göç sırasında, Eşrefoğulları ailesinin başında Beyliğin de kurucusu olan Seyfeddin Süleyman Bey bulunmaktadır.²¹

Eşrefoğlu Seyfeddin Süleyman Bey, önceleri Türkiye Selçukluları'nın hizmetinde bulunuyordu. Zamanla bu devlet içerisinde itibarı artmış ve onların uç beyi haline gelmiştir. Seyfeddin Süleyman Bey, Karaman ve Mentеше Türkmenleri'nin 1277 ve 1282 yıllarında Konya'ya saldırıları ve burayı işgallerinden faydalanarak nüfuzunu bulunduğu yörede hissettirmeye başladı. İlk hedefi Akşehir ve civarı oldu. Bu bölgeye akınlarda bulundu. Selçuklu Sultanı II. Gıyâseddin Keyhusrev'in ölümünden sonra çıkan saltanat boşluğu sırasında Keyhusrev'in annesi tarafından saltanat nâibliğine getirildi. Ancak II. Gıyâseddin Mesud'un Konya'da duruma hâkim olması üzerine kendi merkezi olan Gorgorum'a (Gurgurum-Gökçimen) döndü.²²

Toprakları bir ara Germiyanlı saldırısına uğrayan Seyfeddin Süleyman, bu işgalden İlhanlılar'ın ve Selçukluların yardımları sayesinde kurtuldu. Selçuklu-Moğol kuvvetleri 1288 yılı başlarında Tarsus'u işgal eden Karamanlılar üzerine yürüyünce Karamanlıların müttefiki olan Süleyman Bey de Ilgın'a saldırdı ve öldürttüğü muhafızların başını Konya'ya gönderdi. Ancak bir süre sonra Selçuklu Sultanı II. Mesud'a itaatini bildirmek üzere Konya'ya gitti ve sultan tarafından affedildi. Bu görüşmenin ardından Süleyman Bey merkezini Gorgorum'dan Beyşehir'e taşıdı. 687 (1288) tarihli kitabesinden buradaki kalenin Süleyman Bey tarafından inşa ettirildiği anlaşılmakta ve bu beyin daha o tarihte "emîr-i kebîr-i muazzam" unvanını kullandığı, babasının adının Eşref olduğu görülmektedir. Beyşehir de bazan kalenin banisine izafetle Süleymanşehir diye anılmaktaydı.²³

Eşrefoğlu ile barışı sağlamlaştırmak isteyen II. Gıyâseddin Mesud, kardeşi Rükneddin Geyûmers'i Süleyman Bey'in kızı Gülcemal ile evlendirmek istiyordu. Bu hususu görüşmek için Beyşehir'e giden Geyûmers Eşrefoğlu tarafından hapsedilince II. Mesud ordusuyla Beyşehir'e yürümüş, çıkması muhtemel bir savaş

²¹ Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi, Clt., 10, Çağ Yayınları, İstanbul, 1992, s., 56

²² TDV, "Eşrefoğulları", Clt., 11, İstanbul, 1995, s., 485.

²³ Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi, Clt., 10, Çağ Yayınları, İstanbul, 1992, s., 55.

Karamanoğlu'nun araya girmesiyle önlenmiş ve Geyûmers serbest bırakılmıştır.²⁴ İlhanlı Devleti'ndeki hükümdar değişikliğinden ve II. Mesud'un Kayseri'ye gitmesinden faydalanan uç Türkmenleri yeniden ayaklandılar. Eşrefoğlu topraklarına saldıran Karamanoğulları karşılaştıkları şiddetli direniş üzerine geri çekilmek zorunda kaldılar. Bu karışıklıklarla başa çıkamayan II. Mesud, İlhanlı Hükümdarı Geyhatu'yu Anadolu'ya çağırarak zorunda kaldı. Kuvvetli bir orduyla Anadolu'ya gelen Geyhatu, Lârende (Karaman), Ereğli, Beyşehir ve yöresinde büyük bir katliam ve yağma hareketinde bulunmuş ve 7000 kişiyi esir alarak Konya'ya götürmüştür.²⁵ Fakat Haziran 1292'de Geyhatu'nun Tebriz'e dönmesinden, II. Mesud'un da kardeşinin saltanat iddiasıyla Kastamonu civarında ayaklanmasıyla meşguliyetinden faydalanan Karamanlılar Konya'ya saldırmış, Eşrefoğlu Süleyman Bey de Gevele Kalesi ve civarını işgal etmiştir. Ancak Süleyman Bey Geyhatu'dan çekindiği için kırk gün süreyle elinde tuttuğu bu kaleden ayrılarak Beyşehir'e dönmüştür.

Anadolu'da görevli Moğol noyanlarının sık sık ayaklandığı ve Anadolu Selçuklularının son yıllarını yaşadığı bu dönemde, diğer Türk beyleri gibi Eşrefoğlu Süleyman da ölümünden kısa süre önce muhtemelen 1299 veya 1300'de istiklâlini ilân etmiştir. Ancak Ağustos 1302'de vefat ederek Beyşehir'de yaptırdığı Eşrefoğlu Camii'nin yanındaki türbesine defnedilmiştir.²⁶

Süleyman Bey'in ölümünden sonra yerine büyük oğlu Mübarizüddin Mehmed Bey (1302-1320) geçmiştir. Anadolu Selçukluları ortadan kalkarken Mübarizüddin Mehmed Bey bundan faydalanarak beyliğinin sınırlarını genişletmiştir. Seydişehir tarihinin başlangıcı da bu döneme denk gelmektedir.²⁷ Bu dönemde, Horasanlı gönül sahibi bir veli olan Seydi Harun ve ailesi, kendisine uyan kırk kadar dervişle Horasan'dan Anadolu'ya göçerek Eşrefoğulları hakimiyetindeki Küpe dağı eteklerinde harabelerin kalıntılarından topladıkları parçalarla şehri inşa etmiştir. İmar faaliyetlerini haber alan Eşrefoğlu Bey'i olayı kontrol etmek için

²⁴ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Anadolu Beylikleri ve Akkoyunlu Karakoyunlu Devletleri*, T.T.K. Yay., Ankara, 1969, s., 59.

²⁵ Rauf Kahraman Ürkmez, "*II. Gıyasü'd-Din Mes'ud Dönemi*", SÜSBE. Yüksek Lisans Tezi, Konya, 2006, s., 97.

²⁶ TDV, "*Eşrefoğulları*", Clt., 11, İstanbul, 1995, s., 486.

²⁷ Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi, Clt., 10, Çağ Yayınları, İstanbul, 1992, s., 57.

bölgeye gelmiş ve Seydi Harun'un Horasan'dan göçen bir gönül adam olduğunu anlayınca kurulmakta olan şehrin ismini Seyyit Şehri-Seydişehir olarak duyurmuştur. Bu durumu yabancı karşılamamak gerekir, çünkü Türk ananesinde hocaya hürmet, adeta bir ibadet saygısı ile atbaşı giden geleneklerdendir. Orta Asya'da "ata" diye yere göğe konmayan hoca, Selçuklular'da "atabek" olmuş, Osmanlı Türklerinde ise "hoca" söylenişi ile asırlar boyu, sevgi ve saygı tahtında saltanat sürmüştür.²⁸ Bu durum diğer Anadolu şehirlerinde de görülmektedir. Anadolu'da bazı şehirlerin kuruluş ve gelişmelerinde dinî temsilciler olan dervişlerin, şeyhlerin, velilerin önemli rolleri olmuştur. Horasan'da yaşayan Müslüman ve göçebe Türk oymaklarının, çoğu zaman dervişlerin ve şeyhlerin öncülüğünde Anadolu'ya göç ettikleri bölgelerde, şehirler ve kasabalar kurdukları bilinmektedir. Ayrıca bu dervişler nerede konaklamışlarsa, kısa sürede çevresinde toplananlar olmuş, böylece göçebe birçok Türkmen oymağı yerleşik hayata geçmiş²⁹ ve şehirlerin isimleri bu dervişlerin isimlerinden devşirilmiştir.

Mübarizüddîn Mehmed Bey 1320 yılında vefat edince yerine oğlu II. Süleyman geçmiştir. Süleyman Bey döneminde Moğol valisi Timurtaş Anadolu Beyliklerine son vermek için bölgeyi istila etmiştir. Emîr Çoban'ın halefi Emîr Timurtaş 726/1326 yılında Beyşehir'i işgal edecek ve Süleyman Şah'ı çeşitli işkencelerden sonra Beyşehir Gölü'ne attırmak suretiyle hem hayatına hem de beyliğine son verecektir.³⁰

b)Hamitoğulları Dönemi

Anadolu Selçukluları zamanında Pisidya kıtası epey zaman elde edilmemiş en nihayetinde III. Kılıç Arslan zamanında 1203'te Isparta'nın zaptıyla fetih bu bölgeye de ulaşmıştır. Bundan sonra Eğirdir, Borlu, Yalvaç ve daha sonra Antalya'nın fethinden sonra buraya Hamid Bey idaresindeki Türkmen aşireti yerleştirilmiştir. Bir asır sonra Anadolu Selçuk Devleti, İlhanlıların nüfuzu altına girdikten sonra Batı sınırındaki uç beylerinin taplanmaya ve bir beylik kurmaya başladıkları sırada, Hamid Bey aşireti de o tarihte yani XIII. yüzyıl sonlarında başlarında bulunan Hamid

²⁸ Mustafa Baktır, "*Beylikler Döneminde Anadolu'da Ulema-Ümera Münasebetleri*", Türkler Ansiklopedisi, Cilt 7, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 2002, s.,852.

²⁹ Doğan Kuban, "*Anadolu Türk Şehri, Tarihi Gelişmesi, Sosyal ve Fiziki Özellikleri*", Vakıflar Dergisi, sayı, 7, Ankara 1968, s., 60.

³⁰ Ürkmez, a.g.e., s., 108.

Bey'in torunu ve İlyas bey'in oğlu Feleküddin Dünder Bey'in faaliyeti ile bir beylik kurmuşlardır.³¹ Hâmid Beyliğine Eğirdir gölünün güneyindeki eski adı Prostana olan Eğirdir kasabası merkez olmuş ve Feleküddin Dünder Bey burada bazı tesisler vücuda getirerek şehre Felekâbâd adını vermiştir. Dünder Bey daha sonra sınırlarını güneye doğru uzatarak Gölhisar'ı ve 1301'de de Antalya'yı almış ve buranın yönetimini kardeşi Yunus Bey'e vermiştir.³²

Dünder Bey diğer Anadolu beyleri gibi yüksek hâkimiyetini tanımış olduğu İlhanlı'nın hazinesine her sene dört bin dinar vergi veriyordu. 1314'de Anadolu'ya gelmiş olan İlhanlıların beylerbeyi Emir Çoban'a itaat eden Anadolu beyleri arasında Hamidoğlu Dünder Bey de vardı; hattâ Dünder sadakatini teyid için İlhanlılar yani Batı Moğolları hükümdarı Olcayto Mehmed Hudabende adına Felekabâd şehrinde para bile kestirmiştir.³³

Hudabende'nin 1316'da vefatı ve yerine henüz pek genç olan oğlu Ebu Said Bahadır Han'ın hükümdar olması üzerine meydana gelen bazı karışıklıklar esnasında Anadolu beylerinin yavaş yavaş İlhanlılar'a karşı bağlarını gevşetmeye başlamaları üzerine Anadolu valisi Timurtaş Konya'yı işgal etmiş ve daha sonra Eşrefoğlu Süleyman Bey'i öldürmüş ve arkasından Hamid iline yürüyerek Antalya'ya kaçan Dünder Bey'i de yakalayarak katletmiştir (1324)³⁴ Timurtaş'ın 1327'de Mısır'a kaçıp bir müddet sonra orada katlinden sonra Dünder'in üç oğlundan biri olan Hızır Bey Hamidoğulları beyi olmuştur.³⁵ Hızır Bey'in yanında kardeşi Necmeddin İshak Bey'in de Mısır'dan gelerek beyliğe geçtiği kaydediliyor. Seyyah İbn-i Batuta 1333 senesinde Anadolu'yu gezerken Antalya'ya uğrayarak orada Hızır bin Yunus'un ve Gölhisar'da Dünder Bey'in oğlu Mehmed ve Eğirdir'de de yine Dünder'in oğlu Necmeddin İshak Bey'in hükümdar bulduklarını beyan etmektedir.³⁶ Kısacası bu dönemde Hamidoğulları topraklarında üç tane bey bulunmaktadır.

³¹ Uzunçarşılı, a.g.e., s.,65.

³² Uzunçarşılı, a.g.e., s.,66

³³ Fuat Köprülü, "Anadolu Beylikleri Tarihine Ait Notlar", Türkiyat Mecmuası, Cilt 2, 1928, s.,12.

³⁴ TDV, "Hamitoğulları", Cilt., 15, İstanbul, 1997, s., 474.

³⁵ Uzunçarşılı, a.g.e., s.,69.

³⁶ Bahriye Üçok, "Hamitoğulları Beyliği", Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Cilt 4, sayı 1, Ankara, 1955, s., 77.

Hızır Bey'in ne kadar beylik yaptığı belli değildir. Yaklaşık olarak 1330'da vefat etmiştir. Ancak, Hamidoğlu Hızır Bey, Eşrefoğullarının sahipsiz kalan topraklarından Beyşehir, Seydişehir, Akşehir, gibi kasabalarını Hamitoğulları topraklarına katmıştır.³⁷

İshak Bey'den sonra kardeşi Mehmed Bey'in oğlu Muzafferüddin Mustafa Bey, onun ölümü ile de, oğlu Hüsâmeddin İlyas Bey, Hamidoğulları Beyliğinin başına geçti. Hüsâmeddin İlyas Bey, komşusu olan Karamanoğlu Alâeddîn Bey ile yaptığı savaşı kaybederek Germiyanoğlu Süleyman Şah'a sığındı. Ondan aldığı yardımlarla, kaybettiği yerlere yeniden sahip oldu. İlyas Beyin de vefat tarihi belli değildir. İlyas Beyden sonra yerine Kemâleddin Hüseyin Bey geçti. Bu zat da, Karamanoğulları'nın tecavüzlerinden bıkarak, Eşrefoğulları'ndan almış oldukları Beyşehir, Seydişehir, Akşehir, Yalvaç ve Şarkî Karaağaç'ı, 1374'te, 80 bin altın karşılığında Osmanlı hükümdarı Sultan Birinci Murad Han'a sattı.³⁸ Yine, Kosova Savaşı'na giden Sultan Murad'a, oğlu Mustafa idaresinde, yardımcı kuvvet gönderdi. Okçulardan müteşekkil bu kuvvet, muharebe esnasında Osmanlı ordusunun ön safında bulunmuştur.³⁹ Kemâleddin Hüseyin Bey, 1391 yılında vefat etti. Hamidoğullarının bu şubesinin toprakları, Osmanlılar ile Karamanoğulları tarafından paylaşıldı.

c) Osmanlılar Dönemi

Osmanlılar'ın Rumeli'de tutunmaya başlamaları, daha 1350'li yıllardan itibaren Batı Anadolu Türkmen beylikleri ile olan münasebetlerinde bir dönüm noktası olmuştur. Özellikle Rumeli'de sınır hatlarında kendi askeri gruplarıyla gaza yapan uç beyleri büyük şöhrete sahip oldular. Bu aynı zamanda Osmanlılara ihtişam ve zenginlik de kazandırmıştı. Söz konusu ihtişam ve bu bölgede elde edilenler, Anadolu'da gerek Osmanlı gerekse diğer beylikler tebaası üzerinde büyük bir etki yaptı. Batı Anadolu ve Orta Anadolu beylerinin tabanlarının ve askeri zümrelerinin Osmanlı tarafına kaymasını, aynı imkanlara kavuşma hevesi dolayısıyla, Osmanlı'ya

³⁷ Üçok, a.g.e., s., 74.

³⁸ Üçok, a.g.m., s., 75

³⁹ Uzunçarşılı, a.g.e., s., 65

katılımı kolaylaştırdı.⁴⁰ Osmanlılar komşularından başlayarak Anadolu'daki Türkmen beylikleri üzerinde son derece dikkatli bir siyaset takip etmişlerdi. Bu siyaset iki safhada kendisini gösterir: İlki I. Murad döneminde başlayan vasallık, yani Batı Anadolu Türkmen dünyasını Osmanlı bayrağı altında gevşek sayılabilecek bir konfederasyon halinde tutma, ikincisi ise Yıldırım Bayezid'in merkezi bir devlet kurma fikri içerisinde bütün vasalları doğrudan merkezi idareye bağlama ve eski bey ailelerini tasfiye etme idi.⁴¹ I. Murad muhtemelen Rumeli'deki faaliyetlerini yoğunlaştırmanın da etkisiyle arkadan gelebilecek tehlikeleri hesaba katıyordu. Ayrıca Orta Anadolu'da Selçuklular'ın varisi olma iddiasındaki güçlü Karamanoğulları, Batı Anadolu beylikleri üzerinde benzeri politikaları takip ediyordu ve bu bakımdan önemli bir rakip durumundaydı. 1360'lı yıllardan itibaren Karamanoğulları faktörü ve rekabeti ön plana çıktı. Osmanlıların kafirle savaşmaları şöhreti, bütün Türkmen uç dünyasında, hatta Orta Anadolu'daki beyliklere kadar yayılmıştı. Uç dünyasındaki Germiyanogulları'nın oynadığı rolü şimdi Osmanlılar üstlenmişti.⁴² Böylece I. Murad dikkatli bir şekilde vasallık bağı kurma siyaseti başlattı. Bu iki güçlü beylik arasında kalan küçük beylikler ise durumlarını bunların hareketlerine göre ayarlamaya çalıştılar. Fakat Osmanlılar iki olay sonrasında liderliği üstlenmekte ve Anadolu'daki beylikleri kendisine bağlamakta gecikmedi.

İlk olay, Karamanoğulları'nın Osmanlılar'ın gaza şöhretlerini kendilerinin de üstlenebileceğini göstermeye yönelik olarak giriştikleri Gorigos (Silifke ile Erdemli arasında bir kıyı yerleşkesi) seferidir.

Bu seferin açılmasında Memluk sultanının çağrısı da etkili olmuştu. Selçuklu varisi olma sıfatıyla Türkmen beyliklerini kendi bayrağı altına çağıran Karamanlıların 40.000 kişilik büyük ordusuna Anadolu beylerinin kuvvetleri de katıldı. Kıbrıs kralının himayesindeki Gorigos kale kumandanı Robert de Lusignan Kıbrıs kralı I. Pierre Lusignan'dan yardım istedi. Şubat 1367 sonlarında Anadolu beylikleri müşterek kuvvetleri Kıbrıs'tan gelen yardımı önleyemediler ve bu

⁴⁰ Feridun Emecen, "*Osmanlı Devleti'nin Kuruluşundan Fetret Dönemine*", Türkler Ansiklopedisi, Cilt 9, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 2002, s.,42.

⁴¹ Feridun Emecen, *İlk Osmanlılar ve Batı Anadolu Beylikler Dünyası*, Timaş Yay., İstanbul, 2012, s.,113.

⁴² Feridun Emecen, "*Osmanlı Devleti'nin Kuruluşundan Fetret Dönemine*", Türkler Ansiklopedisi, Cilt 9, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 2002, s.,43.

kuvvetler karşısında bozguna uğradılar, dağlara çekildiler.⁴³ Bu başarısızlık Karamanoğulları'nın beylikler nezdinde imajını tamamen sarsmış olmalıdır. Böylece Rumeli'de başarılı gazalarla ön plana çıkan Murad Bey birden üstün bir konum kazanmış oldu. Nitekim Gorigos seferi sonunda kendi adına hutbe okutup Felekabad'da sikke kestiren Hamidoğlu İlyas Bey, Karamanoğlu Alaeddin Bey'e karşı çıktı. Fakat Alaeddin Bey önünde zor duruma düşünce de Germiyanolu Süleyman ve Osmanlı beyi Murad'dan yardım talep etti. Daha sonra yerine geçen oğlu Hüseyin Bey de Karamanlılar'a karşı Osmanlı himayesine girdiği gibi, onların baskısı karşısında da Karaman sınırında bulunan kaleleri Osmanlılar'a para karşılığı devretti.

I. Murad, Karamanoğulları tehdidine karşı Osmanlıya dayanmak ihtiyacı duyan Germiyanolu Süleyman Şah'ın arzusu üzerine oğlu Bayezid'i Süleyman Şah'ın kızı Devlet Hatun ile evlendirmiştir.⁴⁴ Bu evlilik sonunda çeyiz olarak Kütahya, Simav, Eğrigöz, ve Tavşanlı Osmanlı'ya verildi. Böylece Anadolu'daki Osmanlı toprakları epeyce genişledi. Bu yerlerin Osmanlı'ya geçmesinden sonra Hamitoğulları ile Osmanlı sınır komşusu oldu. Bu sırada Hamidoğulları Bey'i Kemâleddin Hüseyin Bey, I. Murad'a Rumeli'de yaptığı fetihler dolayısıyla gönderdiği bir ahidnâme ile daha önce yazmış olduğu iki mektubunun cevapsız kalmasından duyduğu üzüntüyü dile getirerek iki yıldan beri Osmanlı padişahına bağlı olduğunu ve topraklarına saldırılarını sürdüren Karamanoğulları'na karşı onun himayesini ve yardımını istediğini belirtti. I. Murad, ahidnâmeye Dimetoka'dan Muharrem 778'de (Mayıs-Haziran 1376) gönderdiği cevapta kendisinin sadakatinden şüphe etmediğini bildirmiş ve hil'at göndererek onu taltif etmiştir. Kemâleddin Hüseyin Bey ile I. Murad arasında cereyan eden bu mektuplaşmalardan, 776'da (1375) Hüseyin Bey'in Karamanlı saldırılarına karşı yardım için Osmanlılar'a başvurduğu anlaşılmaktadır.⁴⁵ Hüseyin Bey'in bir müddet sonra da Niş Kalesi'ni fetheden (779/1377) I. Murad'a yine Farsça bir tebriknâme gönderdiği görülmektedir. Ayrıca onun I. Murad'ın oğlu Bayezid'in düğününe elçiler ve hediyeler yolladığı, düğün sonrası I. Murad'ın elçiyle bir görüşmede bulunarak

⁴³ Emecen, a.g.m.,s., 43.

⁴⁴ Mustafa Çetin Varlık, *Germiyanogullari Tarihi (1300-1429)*, Sevinç Matbaası, Ankara, 1974, s.,60.

⁴⁵ TDV, "*Erefoğullari*", Cilt., 11, İstanbul, 1995, s., 487.

Karamanlıların Hamidoğlu topraklarına yaptığı saldırıların önlenmesi isteniyorsa Karaman sınırındaki bazı kalelerin kendisine satılması gerektiğini söylediği bilinmektedir.⁴⁶ Germiyanoğlu Süleyman Bey'in kızının çeyizi olarak verdiği Kütahya, Emet, Simav ve Tavşanlı'yı görmek üzere bölgeye giden I. Murad'ın bu hareketinden endişe eden Hamidoğlu Hüseyin Bey bir elçi göndererek ahdinden vazgeçmediğini ve I. Murad'ın teklifine uyararak istenilen yerleri satmaya hazır olduğunu bildirdi. Böylece 783te (1381-82) şer'î hükümlere göre düzenlenen satış işlemlerinden sonra Hüseyin Bey idaresindeki Akşehir, Beyşehir, Seydişehir, Yalvaç ve Karaağaç beldeleri 80.000 altın karşılığında Osmanlılar'a satıldı.⁴⁷

Daha sonraki dönemlerde Osmanlı-Karamanoğlu çekişmesinde bölge sürekli el değiştirmiş, Fatih Sultan Mehmet döneminde İstanbul'un fethinden sonra Karaman seferine çıkılmıştır. Fatih Sultan Mehmed'in Karaman seferi sonucunda Venedik ve Akkoyunlularla ittifak kurmaya çalışan Karaman Bey'i Pir Ahmed, Lârende'ye kaçmış, 1466 yılında Konya'yı ele geçiren Fatih, Karaman vilayetinin başına oğlu Mustafa'yı getirmiştir.⁴⁸ Osmanlı sultanı bölgede düzeni sağlaması için vezir Rum Mehmed Paşa'yı da görevlendirmiştir. Bu düzenleme ile Karaman ili Osmanlı topraklarına katılmıştır. Bu durum birinci el tarih kaynaklarında şu şekilde ifade edilmektedir. "O zaman padişah, veziri Rum Mehmet'i gönderdi. Dedi ki: 'Var Karamanoğlu'nu o memleketten sür çıkar. Onun yanına kapıkullarından hayli yoldaş verdi. Anadolu askerlerinden bir nice sancağı dahi yanına kattı. Rum Mehmet yürüdü Larende'ye vardı. Mescitlerini ve medreselerini yıktı. Babasının evi gibi harap eyledi."⁴⁹

Fatih'in oğlu Mustafa vefat edince buraya diğer oğlu Cem, Konya valisi olarak atanmıştır. Cem Sultan ilk iş olarak, Karaman eyaletinin emlak ve vakıflarının genel bir sayımını yaptırmış,⁵⁰ buna göre Karaman eyaleti 11 kazaya bölünmüş ve bunlardan biri Seydişehir olarak belirlenmiştir. Sultan II. Beyazıt döneminde

⁴⁶ Osman Turan, *İstanbul'un Fethinden Önce Yazılmış Takvimler*, T.T.K. Yay., Ankara, 2007, s.,18.

⁴⁷ TDV, "Erefoğulları", Clt., 11, İstanbul, 1995, s., 487.

⁴⁸ Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi, Clt., 10, Çağ Yayınları, İstanbul, 1992, s., 37

⁴⁹ İsmet Boydemir Temel, "*Hurufat Defterlerinde Karaman Ereğlisi*", SÜSBE. Yüksek Lisans Tezi, Konya, 2008, s. 16.

⁵⁰ Feridun Nafiz Uzluk, "*Fatih Devrinde Karaman Eyaleti Vakıflarının Fihristi*", Defter-i Evkaf-ı Karaman, Ankara, 1958, s., 37.

Seydişehir, Beyşehir livasına bağlı bir kaza olarak kaydedilmiştir.⁵¹ Karaman sancağı gibi geliri yüksek bir bölgenin kayıtları sürekli gözden geçirilmiş ve yenilenmiştir.

Tahrir Defterlerinde ve Osmanlı kaynaklarında sadece Konya sancağına bağlı üç kazada bulunan bir kısım cemaatler için, bazen “atçeken”, bazen de bunun Farsça karşılığı olan “esbkeşan” ifadesi kullanılmıştır. Atçekenlerin yaşadıkları coğrafya genel olarak Aksaray, Akşehir, Ankara-Konya arasında kalan ve kapalı bir havza olan Konya bozkırlarıdır. 1530 yıllarında Eskiil, Turgud ve Bayburd kazaları bu cemaatlerin idarî teşkilâtlarını meydana getirmiştir.⁵²

Yine 1530 yılında, Karaman Eyâleti’nde 26 kaza, 6 kasaba, 2.129 köy ve 1.831 mezraa vardı. Bunların dışında 1.887 Türkmen cemaati konar-göçer bir hayat tarzını sürdürerek, 29 yaylak ve 20 çayır ve otlak mahalleri arasında faaliyet göstermekte idiler. Yaylak, çayır ve otlak sayısının azlığı Esbkeşan cemaatlerine Konya bozkırında bulunan Eskiil, Turgud ve Bayburd kazalarının tahsis edilmiş olmasındandır. İç ve dış ekonomik hayat; 2 iskele, 11 bazargâh, 1.374 dükkân, tahunhane ve bezirhane ile 14 kervansarayla yürütülmekte idi. Eyalet 15 kale ve 1.159 kale görevlisi ile özellikle denizlerden gelecek tehlikelere karşı korunmaktaydı. Eğitim hizmetleri 45 medrese, 2 darülhadis, 31 darülhuffâz ve 4 muallimhânedede; dinî ve sosyal faaliyetler 3 imaret, 75 cami, 319 mescid, 272 zaviye, 4 kalenderhâne, 2 haydarihâne ve 1 darüşşifada yürütülmekte idi. Ayrıca, eyâletde 37 hamam, 2 memlaha, 5 kuru, 94 çiftlik, 200 değirmen vardı. Adlî, idarî ve askerî görevleri 1 beylerbeyi, 5 sancakbeyi, 26 kadı, 116 zaim ve 1.504 sipahi yerine getirmekteydi.⁵³

Seydişehir tarihinin önemli bir kırılma noktası da Kıbrıs Adasının fethine denk gelmektedir. Kıbrıs Müslümanlar tarafından ilk defa Hz. Osman döneminde

⁵¹ Tayyip Gökbilgin, “*XVI. Asırda Karaman Eyaleti*”, Vakıflar Dergisi, Sayı, 7, İstanbul, 1968, s. 32.

⁵² 387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûmdefteri (937/1530), Cilt I, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Yayın No: 32 Defter-i Hâkânî Dizisi: III, Ankara, 1996, s., XII.

⁵³ 387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûmdefteri (937/1530), Cilt I, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Yayın No: 32 Defter-i Hâkânî Dizisi: III, Ankara, 1996, s., XII

fethedildiyse de Osmanlı'ya kadar Venedik devletinin kolonisi haline gelmişti. Osmanlı Devletinin Akdeniz politikalarının güvenliği açısından Kıbrıs adası jeopolitik açıdan önemli bir konumdaydı. Memlûk devletinin yıkılmasının ardından Kıbrıs, Osmanlı için daha fazla önem arz etmeye başladı. Bu dönemde özellikle Kıbrıs, Venedikli korsanların üs noktası haline gelmiş, bu korsanlar hem Müslümanlara ait ticaret gemilerine saldırıyorlar hem de hacca giden Osmanlı gemilerini rahatsız ediyorlardı. Nihayetinde Şeyhülislam Ebussuud Efendi'nin fetvası⁵⁴ ile II. Selim Kıbrıs adasına sefer emrini vermiştir. 16 Mayıs 1570 tarihinde donanmanın İstanbul'dan ayrılmasıyla başlayan Kıbrıs seferi, Lala Mustafa Paşa'nın 6 Ağustos 1571 günü Magosa şehir ve kalesine girmesiyle sona erdi.⁵⁵ Bu tarihten sonra Kıbrıs adası bir eyalet olarak kabul edilerek Avlonya Sancakbeyi Muzaffer Paşa buraya ilk beylerbeyi olarak tayin edildi. Bir müddet sonra Kıbrıs Beylerbeyliği'ne Sinan Paşa, Magosa Sancakbeyliği'ne ise Hamza Bey tayin edildi.⁵⁶

Osmanlı Devletinin Kıbrıs adasını fethetmesini müteakip bölgede tahrir işlemi tatbik edilmiş, tahrir sonuçlarına göre 905 köyde iskân tespiti yapılmış olup 76 terk edilmiş ve harap köyün olduğu anlaşılmıştır.⁵⁷ Tahrir işleminin ardından bölge iskana tabi tutulmuştur. Sultan II. Selim Karaman, Anadolu, Rum ve Dulkadir eyaletlerine gönderdiği 21 Eylül 1572 tarihli bir hükmünde, bu bölgelerin şehir ve köylerinde yaşayan insanların her on hanesinden bir hanesinin Kıbrıs Adası'na sürgün edilmesini emretmiştir.⁵⁸ Bir yer fethedildiği zaman, oraya önce Osmanlı idaresini tanıyacak ve yerleştirilecek aileler, özellikle Müslüman Türk aileleri gönderilir, bu şekilde, o beldede Osmanlı nizamı yavaş yavaş tesis edilirdi.⁵⁹ Bu geleneksel Osmanlı iskan politikasına uyularak, Kıbrıs adası fethedilince de Sultan, adanın fethine katılmış Osmanlı Beylerinin bölgelerinden bazı ailelerin yerleştirmesini hemen istemişti. Yerleştirme işleminin layıkıyla yapılabilmesi

⁵⁴ Volkan Ertürk, "Akşehir Sancağından Kıbrıs Adasına Sürülmüş Aileler", SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi, Sosyal Bilimler Dergisi, Mayıs 2011, Sayı:23, s., 45-50.

⁵⁵ Cengiz Orhonlu, "Osmanlı Türklerinin Kıbrıs Adasına Yerleşmesi", Milletler Arası Birinci Kıbrıs Tetkikleri Kongresi(14-19 Nisan 1969), Ankara 1971, s. 91.

⁵⁶ Recep Dünder, "Kıbrıs'ın Fethi ve İskânı", Osmanlı, Cilt IV, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 1999, s. 633.

⁵⁷ Turan Gökçe, "1572-1573 yıllarında Kıbrıs'ta İskân edilmek Üzere Karaman ve Rum vilayetlerinden Sürülen Aileler", Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi, sayı II, İzmir 1999, s., 9.

⁵⁸ Orhonlu, a.g.m., s., 93.

⁵⁹ Ertürk, a.g.m., s., 52.

amacıyla çok kişi görevlendirilmişti. Beylerbeyi, Mahalli Kadılar, Beyler, Subaşılar, Sipahiler, İskele Eminleri, Müvalla ve çok sayıda müstakil Çavuşlar bu görevlilerin arasındaydı.⁶⁰

Hükmün yayınlanmasından kısa bir süre sonra Kıbrıs adasına göç etmek isteyenlerin isimleri kaza kaza defter halinde tespit edilmiş, nihayetinde defter tamamlanarak Kasım 1572'de İstanbul'a sunulmuştur. Karaman eyaletine tâbi kazalardan sürgün edileceklerin listesini ihtiva eden Başbakanlık Osmanlı Arşivi Kamil Kepeci Tasnifi Mevkufat Kalemî 2551 numarada kayıtlı⁶¹ 1572 tarihli defterde toplam 12 kazadan 1682 hanenin sürgün yazıldığı tespit olunmuştur. Ailelerin kazalara dağılımı şu şekildedir: Akşehir 122, İshaklu 88, Ilgun 48, Beyşehir 262, Aksaray 225, Seydişehir 202, Anduğu 145, Develihisar 197, Koçhisar 88, Ürgüp 64, Bor 69, Niğde 172'dir.⁶²

Sürgün listesini ihtiva eden bu defter, üç nüsha olarak tanzim edilmiş, bunun biri İstanbul'a, diğeri Kıbrıs Beylerbeyisine gönderilmiş ve diğeri de Mahalli Kadının (Toprak Kadıları) meclisinde kalmıştı.⁶³ Sürgün haberi duyulduktan sonra, özellikle Orta Anadolu'da köylüler ve şehirliler arasında endişe ve korkular artmış, bu memnuniyetsizlik hızla yayılmıştı. Buna göre sürgüne tabi tutulacak kişiler, ekecek toprağı olmayanlar, eşkiyalığa yönelmiş kişiler, vilayet tahririnde yazılmayıp defter dışı kalan kişiler, işi gücü olmayıp levendlik yapanlar, tefeciler, meslek sahipleri ve zanaatkarlar, şehir ve kasaba hanelerine göre her on haneden bir haneyi çift ve davarlarıyla kış gelmeden önce adaya ihrac edilecektir.⁶⁴ Eğer bunların mal ve mülkleri var ise, bu mallar mahalli kadıların nezareti altında müzayede yoluyla değerine sattırılacak ve paraları da kendilerine teslim edilecekti.⁶⁵ Sürgün yazılanlar herhangi bir sebepten dolayı istenen yere gitmedikleri takdirde, ya yerlerine kefilleri

⁶⁰ M. Akif Erdoğan, "Beyşehir ve Seydişehir Kazalarından Kıbrıs Adasına Sürülmüş Aileler", Tarih İncelemeleri Dergisi XI, İzmir 1996, s., 13.

⁶¹ BOA. MD 19, s. 334-335, Hüküm 669.

⁶² Ömer Lütfi Barkan, "Osmanlı İmparatorluğunda Bir İskan ve Kolonizasyon Metodu Olarak Sürgünler", İFM, XI/1-4 (Ekim 1949-Temmuz 1950), s. 550-553.

⁶³ Erdoğan, a.g.m., s.,11.

⁶⁴ Erdoğan, a.g.m., s.,11.

⁶⁵ Recep Dündar, "Karaman Eyaleti Niğde Kazasından Kıbrıs'a Göçürülen Aileler", A. Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi 47, Erzurum, 2012, s.,226.

gidecek ya da bedel göndereceklerdi.⁶⁶ Sürgünler, mallarıyla ve çocuklarıyla, sürgün memurlarının nezareti altında, Silifke iskelesine gidecekler, oradan da Kıbrıs beylerbeyinin adamları bunları gemileriyle ücretsiz olarak adaya çıkaracaklardı. Adaya getirilen aileler, beylerbeyliğince uygun mahallere yerleştirilecekti. Göç esnasında sürgünler başka bir yere gittikleri takdirde buldukları yerde idam edilecekti.⁶⁷ Sürgün memurları bu emre göre diğer yerlerde olduğu gibi Seydişehir'e bağlı köy ve mezralardan adaya sürülecek aile reislerini, varsa çocuklarını, görevini mülklerini kendi isteğiyle mi yoksa zorla mı adaya gittiğini, ayrıntısıyla deftere kaydettiler.⁶⁸

Seydişehir'den 201 aile deftere yazılıp sunulmuştur. Sürülecek aile reislerinin vazifelerine göre dağılımı aşağıdaki tabloya göredir⁶⁹

Tablo 1. Kıbrıs'a Sürülecek Ailelerin Meslekleri

<i>Meslek</i>	<i>Aile sayısı</i>
Niteliksiz	156
Çiftçi	22
Başmakçı	1
Pamukçu	10
Tellak	3
Eskici	2
Demirci	2
İmam	1
Aşçı	1
Çulcu	1
Tüfekçi	1
Marangoz	1
Kasap	1

Niteliksiz aile sayısının fazlalığı dikkati çeken bir özellik olsa da burada belirtilmelidir ki çizelge bize Seydişehir halkının işsiz güçsüz insanların yoğunlukta olduğu bir bölge izlenimini vermektedir. İki ay gibi kısa bir sürede bu insanların vasıflarının tespiti zordur. Mahalle halkı veya köylüleri kendilerinden sürgün olarak istenen kişileri Sultan'a verebilmek amacıyla hiç görmedikleri veya konuşmadıkları

⁶⁶ Dündar, a.g.m., s.,230.

⁶⁷ Erdoğan, a.g.m., s., 11.

⁶⁸ Başbakanlık Osmanlı Arşivi, Kamil Kepeci Tasnifi Mevkufat Kalemî 2551.

⁶⁹ Erdoğan, a.g.m., s.,12.

bazı kişilere birtakım uydurma suçlar veya iftiralar yükleyerek sürgün memurlarına yardımcı olmuşlardır.⁷⁰

Osmanlı Devleti, Kıbrıs adasına yapılacak gönüllü göçü teşvik edebilecek bazı önlemler de almıştır. Bununla alakalı olarak devlet, Kıbrıs'a göç edenlerden iki-üç yıllık bir dönem boyunca vergi almama yolunu dahi uygulamıştır.⁷¹ Buna rağmen Başbakanlık Osmanlı Arşivi Kamil Kepeci Tasnifi Mevkufat Kalemi 2551 numarada kayıtlı 1572 tarihli defterden anıldığı kadarıyla Beyşehir ve Seydişehir halkının %70'i isteksiz şekilde göçe tabi tutulmuştur.⁷²

Adaya bu ailelerin nasıl ulaştığı ile ilgili bir bilgi mevcut değilken Seydişehirli sürgünlerin adanın Limasol bölgesine yerleştirildikleri bilinmektedir.⁷³ Ancak sürgüne tabi kişilerden çoğu adaya ulaşamamış yolculuk sırasında vefat etmiş veya yerine para ile başkalarını yollamışlardır. Adaya ulaşan ailelerin bazıları ise ada tarımına yabancı oluşu yaylaların azlığı, sıcaklık, vatan hasreti gibi nedenlerden adada vefat etmiştir. Adadan vatanlarına dönmek isteyenler ise iskele emirleri tarafından geri çevrilmişlerdir.⁷⁴

1572 tarihli defterde sürgüne uğrayan Seydişehir'e bağlı bazı köy ve mahalleler bunun yanında hane adetleri şunlardır: Cami Mahallesi,1 hane, Değirmancıyan Mahallesi, 2 hane, Mahalle-i Birun, 6 hane, Hacı Mustafa, 14 hane, Debbağlar, 4 hane, Sofihane, 25 hane, Bazarkapu, 5 hane, Hacı Seyyid Ali, 7 hane, Ulukapu, 22 hane, Kızılcılar, 5 hane, Keçikapu, 15 hane, Karye-i Diklidaş, 11 hane, Karye-i Ömer, 27 hane, Karye-i Gökçeöyük, 3 hane, Karye-i Cami, 24 hane, Karye-i Yaka, 4 hane, Karye-i Osman, 10 hane, Karye-i Evreki, 18 hane, Karye-i Göçebe, 2 hane, Karye-i Olberid, 13 hane, Karye-i Başkaraviran, 19 hane, Karye-i Akçalar, 48 hane, Karye-i Şemsun, 12 hane, Karye-i Kayacık 12 hane, Karye-i Yavşi, 12 hane,

⁷⁰ Erdoğan, a.g.m., s.,12.

⁷¹ BOA, MD 43, s. 134/214.

⁷² Erdoğan, a.g.m., s.,13.

⁷³ Erdoğan, a.g.m., s.,13.

⁷⁴ Erdoğan, a.g.m., s.,13.

Karye-i Kiçiklise, 19 hane, Karye-i Kozagaç, 12 hane, Karye-i Karaöyük, 9 hane, Karye-i Gököyük, 24 hanedir.⁷⁵

Kıbrıs'a göç ettirilen 202 aile, Seydişehir nüfusu için önemli bir rakamdır. Bu tarihten sonra Seydişehir nüfusunda nasıl bir değişiklik olduğu bilinmemekle beraber mahalle isimlerinin yüz yıl sonraki isimlerinin de aynı olduğu görülmektedir. 1677 tarihli bir belgede Seydişehir'in 11 mahallesi olduğu bunların isimlerinin de; Hacı Mustafa, Ulu Kapı, Değirmenci, Kızılca, Cami-i Cedit, Cami-i Kebir, Keçi Kapı, Pazar Kapı, Debbağhane, Seyyid Ali mahalleleri olduğu anlaşılmaktadır.⁷⁶

Seydişehir, bu siyasi çekişme alanında çalkalandıktan sonra, tam rahat bir nefes aldım derken bu sefer de Celali zorbalарının eşkıyalıklarıyla baş etmeye çalışmıştır. Halktan “yaşamaya takatimiz kalmamıştır” gibi şikayetler üzerine Osmanlı paşaları hareket etmişlerse de zorbalara yenilmiş ve Seydişehir çilesine devam etmiştir.⁷⁷

II. Mahmut dönemine geldiğimizde XIX. yüzyılda, Yeniçeri Ocağının kaldırılması ve Asakir-i Mansure-i Muhammediye'nin kurulmasıyla, bazı il ve ilçelere askeri birlikler yerleştirilmiş, bu birlikler için kışlalar yaptırılmıştır. Seydişehir'de de ilk kışla bu dönemde yapılmıştır, ancak sonra kışla yanmıştır. Kışlaya bir süre sonra Redif Taburu yerleşmiş ve Milli Mücadele yıllarına kadar Seydişehir'de kalmıştır.⁷⁸

XX. yüzyıl başlarında Seydişehir ve çevresinde en önemli tarihi olay, Konya Valisi Avlonyalı Ferit Paşa zamanındaki Konya Ovası Sulama projesinin ele alınmasıdır. Sulama şebekesi 1914 yılında tamamlanarak Beyşehir, Seydişehir ile birlikte Konya Ovasının tarım ve ekonomik hayatının canlanmasında bir dönüm noktası olmuştur.⁷⁹

⁷⁵ Erdoğan, a.g.m., s.,13.

⁷⁶ Önder, a.,g.,e., s., 33.

⁷⁷ Önder, a.,g.,e., s., 36.

⁷⁸ Şerife Danışık, “Seydişehir'deki Türk Devri Yapıları”, SÜSBE., Yüksek Lisans Tezi, Konya, 2007, s., 6

⁷⁹ Önder, a.,g.,e., s., 66.

Cumhuriyetin ilanı ile birlikte Seydişehir sessiz kalmayacak, İlk olarak ilçeye elektrik getirtilmeye çalışılacaktı. İlk telefon 1924 yılında bağlanmış, büyük bir han onarılarak modern bir otel haline getirilmiş, Türk Ocağında kütüphane kurulmuş ve daha birçok yeni gelişmeler yaşanmıştır. İlçe, Seydişehir alüminyum tesislerinin kurulmasıyla önemli ekonomik atılım göstermiştir. Seydişehir boksit yataklarının işletilmesi ve alüminyum tesislerinin kurulması için 1960'da çalışmalar başladı. 1968'de genişletilerek üretim arttırılmıştır. Fabrika sayesinde 1970 ve sonrasında ilçenin nüfusu büyük oranda artmıştır.⁸⁰

⁸⁰ Önder, a.,g.,e., s., 71.

I. BÖLÜM

OSMANLI ADALET SİSTEMİ VE ŞER'İ MAHKEMELER

“ Adalet mülkün temelidir.” Sözü bir düsturdur. Osmanlı merkez ve taşra teşkilatının düşünce temeli de bu düstur üzerine kurulmuştur. Bunun pratiğinde ise Osmanlı klasik çağında padişahlar için devlet, insanlar arasında adaletin gerçekleşmesinde bir araç niteliğindedir. Bu anlamda Osmanlı kurumlarına, bakış açımızda adalet kavramından yoksun bakış açıları ile yapılacak yorumların eksik kalma ihtimalini düşünmeliyiz. Yazımızın konusu adaletin tuttuğu kayıtlar olması sebebi ile bu bölümde Osmanlı merkez ve taşra adalet sistemine değineceğiz. Devlet teşkilatında iki önemli kurum temel anlamda adaleti sağlamaktadır. İlki Divan-ı hümayun ve buna bağlı olarak kazaskerliktir. İkincisi ise taşrada kadılar ve yardımcılarıdır.

A-Merkez teşkilatında adalet kurumları

1- *Divan-ı hümayun*

Klasik İslam halifeliğinde olduğu gibi Osmanlılar'da da hükümet örgütlenmesi, belli başlı organları ve işlevleri egemenlik ve icranın meşruluğu üzerinde Ortadoğu'da hakim devlet felsefesince belirlenmiştir. Buna göre egemenlik ve icrayı meşru kılan temel sebep adalettir. Hükümdarın kendi otoritesini temsil edenlere karşı halkın şikayetlerini dinlemek ve haksızlıkları önlemek için huzurunda oluşturduğu toplantılar Ortadoğu devletlerinin tümünde önemli bir işlev görmektedir. Osmanlı Divan-ı Hümayunu temelde bir yüce mahkeme işlevi gördüğü gibi hükümet işlerinin de görüşülüp karar bağlandığı yüksek makamdır.⁸¹

Yukarda da değindiğimiz gibi Osmanlı örneğine en yakın uygulamanın görüldüğü Anadolu Selçukluları'nda Sultan haksızlığa uğrayan kişilerin şikayetlerini dinlemek için haftada iki kez yüce divanı toplardı. Şeriatı ilgilendiren konular Kadıaskere, yönetimle ilgili sorunlar ise ilgili makama yönlendirildi.

⁸¹ Halil İnalçık, *Osmanlı İmparatorluğu Klasik Çağ (1300-1600)*, Çev., Ruşen Sezer, YKY, İstanbul, 1995, s., 94.

Yıldırım Bayezit'in Mısırlı tabibi Şemseddin'in yazdığına göre "Osmanlı hükümdarı sabahları erkenden geniş ve yüksek bir sedirde oturur. Halk sultanı görebilecek bir yerde biraz uzakta durur ve haksızlığa uğramış herkes gelip şikâyetini bildirir. Dava hemen karara bağlanır ülkede güvenlik öyledir ki, hiçbir yerde kimse sahibinin bırakıp gittiği yüklü bir deveye el sürmez."⁸² Burada görüldüğü gibi adalet vurgusu divanın işlevi için önemli bir delildir.

1-1 Kadıasker

Osmanlı adli teşkilatı içinde bulunan görevlilerden biri de kadıaskerdir. Hz. Ömer tarafından ordugah şehirlerine tayin edilen kadılar, sivil olmaktan çok askeri özellik taşıyorlardı. Bu sebeple kadıaskerliğin Hz. Ömer döneminde kurulduğu söylenmektedir.⁸³

Daha önce de belirttiğimiz gibi devletin en önemli işlevi adaletin sağlanması olduğundan, Divan-ı Hümayun her şeyden önce yüce bir mahkemedir. Divanda şeyhülislam bulunmadığından ilmiye sınıfının temsilcisi kadıaskerdir. Orhan Bey döneminde kurulduğu ve ilk kadıaskerliğe Bursa kadısı Çandarlı Halil getirildiği söylene de,⁸⁴ diğer bir görüşe göre kadıaskerliğin 1362 senesinde I. Murad döneminde kurulduğu söylenmektedir. Buna kanıt olarak Hoca Sadeddin'nin Tacü't Tavarihi'nde "cedd-i büzürgvaları zamanından beri asker-i hümayuna kadıasker nasb olunmamış idi, Şah-ı devlet penah zamanında kesret-i sipah muktazası üzre müstakil kadıasker ta'yin buyrulup" denmektedir.⁸⁵

Kadı askerler de 1480 yılına kadar tek iken bu tarihten sonra sayıları ikiye çıkmıştır. Rumeli kadıaskerliği o sırada kadıasker olan Muskuhiddin-i Kastani'ye, Anadolu kazaskerliği de İstanbul kadısı Balıkesirli Hacı Hasanzade'ye verilmiştir. Rumeli kazaskerleri protokolde Anadolu kazaskerinden önce gelir ve geliri daha yüksek olurdu. Kadıaskerler vezirlerin arkasından yer alır. Nitekim Fatih Kanunnamesinde " bir cem'iyeti ali ve bir mecma'-ı ahali olsa ehl-i divana ahardan

⁸² İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti'nin Merkez ve Bahriye Teşkilatı*, Ankara 1984, s.,1.

⁸³ Kazıcı, a.g.e., s., 131.

⁸⁴ Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi, Çağ Yayınları, Cilt.12, İstanbul, 1993, s., 321.

⁸⁵ Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi, Çağ Yayınları, Cilt.12, İstanbul, 1993, s., 321.

adem karımasın. Evvela vüzera, anlardan sonra kadiaskerler sonra defterdarlar...” şeklinde kaydedilmiştir.⁸⁶

Kadiaskerliğe mevleviyet denilen beş yüz akçelik kadılıklardan gelinirdi. Ayrıca Anadolu kadiaskerleri payelilerinden tayin edilirdi. Kanunnameye kadiaskerlerin günde beş yüz akçe alacağı kayıtlıdır. Görev süreleri 17. yüzyıla kadar iki yıl bu tarihten sonra bir yıla indirilmiştir. 17. yüzyıldan itibaren önemi yitiren kadiaskerlik tayinleri, şeyhülislam yapmaya başlamıştır.

Divanda sadrazam'ın solunda oturan kadiaskerler ikinci divanına katılırlardı. Rumeli kadiaskerleri burada dava dinlerlerdi. İşleri yoğun olduğu takdirde de vezir-i azam'ın izniyle Anadolu kadiaskerleri davalara bakardı.⁸⁷ Kadiaskerler divan toplantılarından sonra padişahın huzuruna yeniçeri ağasından sonra kabul edilirdi. Padişaha arzlarında, tayin edilecek kadı ve müderrislerle ilgili mütalaalarda bulunurlardı.

Kadiaskerler Salı ve çarşamba günleri hariç konaklarında divan kurarak davalara bakarlardı. Davalara bakarken de kendisine yardımcı olan tezkereci, ruznamçeci, matlabçı, tatbikçi, mektupçu, ve kethuda isimli görevliler bulunurdu. Padişah sefere çıktığında onunla sefere çıkar, çıkmaz ise kendisinin yerine ordu kadısı tayin edilirdi.

B- Taşra Teşkilatında Adalet Kurumları

1- Şer'i Mahkemeler

Osmanlı devleti şer'i ve örfi hukuk kurallarına tabii idi. Bu iki hukuk kuralını uygulamasını ise Merkez dışında insanlar arasında adaleti sağlamak için kurulan şer'i mahkemeler sağlamaktaydı. Adından da anlaşılacağı gibi şer'i mahkemeler, şer'i hukuk kurallarına göre karar vermekteydi. Ancak Osmanlı devletinde örfi hukuk kuralları için oluşturulmuş özel bir mahkeme sistemi bulunmamaktaydı. Bu yüzden şer'i mahkemeler gerekli hallerde örfi kuralları uygulamakla görevlendirilmiştir. Uygulanma şekli ise genel olarak merkezden gelen hüküm ve fermanlar ile bunların derlenmesi yoluyla oluşturulan kanunnameler, kadılara gönderilir ve kadıların

⁸⁶ Abdulkadir Özcan, “Fatih'in Teşkilat Kanunnamesi ve Nizam-ı Alem İçin Kardeş Katli Meselesi”, Tarih Dergisi, Sayı 33, İstanbul, 1982. s., 31.

⁸⁷ Uzunçarşılı, a.g.e., s., 232.

bunları tatbik etmesi istenirdi.⁸⁸ Örfî hukukun haricinde ise Şer’î mahkemede hükümler, Hanefî mezhebine göre verilirdi.⁸⁹ Şer’î mahkemeler kaza merkezlerinde veya kasabalarda kurulmaktaydı. Mahkemeler kadının evinin yanında, kazanın en büyük camisinin yanında veya caminin içinde kurulurdu.⁹⁰ Burada görülen konular nikah akdinden boşanmalara, miras işlerinden alacak vereceklere, cinayetlere, ticari antlaşmazlıklara kadar toplum içerisindeki bireylerin yaşadıkları her türlü sorunlardır. Bu mahkemelere sadece Müslüman cemaat değil gayr-i Müslimlerde başvurabiliyordu. Lakin gayrimüslimlerin ve müste’menlerin anlaşmazlıkları genel olarak cemaat ve konsolosluk mahkemelerinde giderilirdi. Cemaat mahkemeleri; Osmanlı devletinin Müslüman olmayan halkının din ve mezhep yönünden bağlı buldukları cemaatlerin mahkemeleri idi. Bunlar kendi cemaatlerine bağlı kimseler arasında medeni halleri ve ihtilafları örf ve adetlerine göre görmektedir. Konsolosluk mahkemeleri ise kapitülâsyonlardan faydalanan yabancı devletlere mensup kimseler arasında çıkan ihtilafları görürlerdi.⁹¹

2- Şer’î Mahkeme Görevlileri

Şer’î mahkemeler, çeşitli görevleri ifa ile yükümlü olan bir çok görevlinin belirli bir disiplin içerisinde çalışmasıyla özellikle Müslüman tebaanın idari ve adlî işlerini görürdü. Bu görevlilerin başında ise sadece hakimlik vasfına haiz olmayıp bunun yanı sıra bir çok idarî görevi de yürüten “kadı” gelmekteydi.

2.1-Kadılar

Hukukun en önemli unsurlarından biri hakimler başka bir deyişle kadılardır. Kadı, Arapça kökenli bir kelime olup kaza kökünden gelmektedir. İnsanlar arasındaki davalık konuları şer’î hukuk kurallarına göre çözümleyen kişileri ifade eder.⁹² Kur’anda kadı kelimesi bir yerde⁹³ sözlük anlamıyla yani “ hükmünü, sözünü

⁸⁸ M. Akif Aydın, *Osmanlı’da Hukuk. Osmanlı Devleti ve Medeniyeti Tarihi*, Cilt. I, Yıldız Yayıncılık, İstanbul, 1994, s., 391-395.

⁸⁹ İ.Hakkı Uzunçarşılı., *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı*, T.T.K. Yay., Ankara, 1988 s.108.

⁹⁰ Mustafa Akdağ, *Türkiye’nin İktisâdî ve İctimai Tarihi*, Cilt.II, Barış Yayınları, Ankara, 1999, s.69.

⁹¹ Enver Ziya Karal, *Osmanlı Tarihi*, Cilt.VI, T.T.K. Yayınları, Ankara, 1995, s., 130-131.

⁹² *Mecelle, Metni ve Açıklamaları*, Kontrol Eden : Ali Himmet Berki, Hikmet Yayınları, İstanbul, 1982, s., 32

⁹³ Kur’an-ı Kerim, 20/72.

geçiren anlamında kullanılmıştır. Çoğulu Hukkam da yine Kur'an'da⁹⁴ “ uhdesinde yargı yetkisi bulunan yöneticiler anlamında kullanılmaktadır. Hz.Peygamber'in hadislerinde de hakim ve kadılar ile ilgili bir çok bahis geçmektedir. Hakimle kamu adına görev yaparak idari, mali, kazai, ve benzeri hususlarda yönetme ve karar verme yetkisine sahip yöneticilerle naslardan hüküm çıkarabilme gücüne sahip alimler, kadı sözcüğü ile görev unvanı kadı olsun olmasın insanlar arasında meydana gelen davalara bakıp karara varan kimseler kastedilmiştir.⁹⁵

İnsanların beraber yaşamaya başlamasıyla, aralarında problemlerin çıkması paralellik göstermektedir. Sorun yaşayan insanlar yaşanan problemin toplumun kabul edeceği şekilde çözümlenmesi için, içinde buldukları toplumda sözü geçen kişilerden yardım almışlardır. Hangi zaman dilimi olursa olsun bu kişilerin toplumu tanıyan güvenilir kişilerden seçilmesi değişmeyen bir gelenektir.

İslam toplumu da geçmişteki bu geleneği bozmamıştır. Hz. Muhammed peygamber olduktan sonraki 23 yıllık hayatında bir taraftan Kur'anın hukukla ilgili talimatlarını uygulamış ve açıklamış, diğer taraftan ortaya çıkan hukuki boşluklara kendisi Kur'an ışığında hükümler vermiştir. Sonuç olarak Kur'an ve Hz. Peygamberin sünneti islam hukukunun temelini oluşturmuştur.⁹⁶ İslamın ilk yıllarında Hz. Peygamber hakimlik görevini üstlenerek insanlar arasındaki sorunları çözmüştür. Hz. Peygamberin vefatından sonra sınırların genişlemesi toplumun çeşitlenmesi hem hukukun hem de adalet teşkilatının gelişmesini sağlamıştır. Adaleti ile tanınan Hz. Ömer zamanın da ülkenin taşra kesiminin adalet ihtiyacını sağlamak için kadılar tayin edilmiştir.

Osmanlı toplumunun da Osmanlı adaletinin de bel kemiği olan kadılar, hem şeriatı hem de devlet kanunlarını uygulamak üzere Sultan tarafından bir beratla atanan kişilerdir. Osmanlı kaynaklarında kadı kelimesi ilk defa Osman Gazi devrine rastlanmaktadır.⁹⁷ Kadılar, biri Anadolu, biri Rumeli olmak üzere iki kadıaskerliğe bağlıydı. Bunlar bulunduğu kazaskerlik sınırlarında faaliyetlerini sürdürürlerdi. Kadının şer'i ve örfi olmak üzere iki temel görevi bulunmaktadır. Şer'i görevi

⁹⁴ Kur'an-ı Kerim, 2/188.

⁹⁵ Fahrettin Atar, “ Kadı”, TDV, Cilt 24, İstanbul, 2001, s., 66.

⁹⁶ Hayrettin, Karaman, *Mukayeseli İslam Hukuku*, Cilt I, irfan Yayınevi, İstanbul, 1982, s., 16.

⁹⁷ Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi, Çağ Yayınları, Cilt.12, İstanbul, 1993, s., 429.

mahkemelerde tecelli etmektedir. Örfi kuralları ise mahkemelerde görülse de daha çok kadının, asayiş amiri, vakıfların denetleyicisi, beledi hizmet ve zabıta görevlerinin amiri olması⁹⁸ bunun yanında bugünkü manada bir noter gibi vekâletname ve alım satım işlerini yürütmeleri örfi hukukun daha çok bu alanlarda görülmesine neden olmuştur.

Kadı olabilmek için medresenin yüksek derecelerinden mezun olmak gerekmektedir. Osmanlı devletinde eğitimsiz bir insan sadrazam olabilirdi ancak en küçük bir kazada dahi kadı olunamazdı. Bir kimse medreseden mezun olup, kadıaskerlik divanında staj mahiyetinde geçirdikleri bir dönemden sonra kadılığa tayin edilirdi. İsteyenler ise bir müddet müderrislik yaptıktan sonra doğrudan doğruya kazaya kadı tayin olunurdu. Kadıların dereceleri ise kanunnamelerde tespit edilmiştir. Mesela yirmili bir medrese müderrisi kırk beş akçelik kadılığa, Sahn ve Ayasofya müderrisleri ise kadılığın en yüksek mertebesi olan taht kadılığı adı verilen beş yüz akçelik eyalet kadılıklarına tayin edilirdi.⁹⁹ Buna mukabil üç yüz akçelik kadıların defterdar olmaları, beş yüz akçelik kadıların ise beylerbeyi olmaları hükme bağlanmıştır.¹⁰⁰ Kadılık müddeti devirlere göre on sekiz aydan üç seneye kadar değişmiştir. Sürelerini dolduran kadılar ma'zul olarak bir üst dereceye yükselmek için sıra beklerlerdi. Bu müddet zarfında İstanbul'a gelirler ve kadıasker dairesine devam edip tecrübe kazanırlardı. Sırası gelince derecesine uygun kadılığa tayin olunurlardı. Şayet bir kadılık derecesine uygun birden fazla aday varsa bunlar arasında sınav yapılırdı.¹⁰¹

Osmanlı adli teşkilatı için bilmemiz gereken bir husus daha vardır ki o da kadıların yanında bulunun "jürinin" mevcudiyetidir.¹⁰² Osmanlı toplumunda kadı, yegane şahsiyet olarak özelliğini korurken, hükümlerine dışarıdan herhangi bir müdahale ve tesir edilmesi söz konusu değildir. Mülkî âmirlerin de kadılar üzerinde denetim yetkisi bulunmuyordu. Kadılar merkezden tayin edilir ve doğrudan merkezle yazışmalarını yürütürdü. Mahkemelerde İslam hukuku uygulanır ve verilen

⁹⁸ Kazıcı, a.g.e., s., 124.

⁹⁹ Abdulkadir Özcan, Fatih'in *Teşkilat Kanunnamesi ve Nizam-ı Alem İçin Kardeş Katli Meselesi*, Tarih Dergisi, Sayı 33, İstanbul, 1982, s., 39.

¹⁰⁰ Özcan, a.g.e., s., 37.

¹⁰¹ Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi, Çağ Yayınları, Cilt.12, İstanbul, 1993, s., 429.

¹⁰² Mustafa Akdağ, *Türkiye'nin İktisadi ve İçtimai Tarihi*, Cilt. I İstanbul, 1974, s., 404.

hükümler derhal kolluk görevlileri (merkezde çavuşbaşı, taşrada subaşı vs.) tarafından yerine getirilirdi. Verilen karara itirazı olan bunu başkentte bulunan Divan-ı Hümâyun'a götürebilirdi. Divan hükmü inceler, hukuka aykırılık görürse davayı yeniden görülmek üzere ya hükmü veren veya başka bir mahkemeye gönderir, yahud da davaya bizzat kendisi bakarak neticelendirirdi.¹⁰³ Divan'ın kararına karşı da herkesin padişaha başvurma hakkı vardı. Görevi gereği durumun böyle olması gerekir aksi halde kadılar hemen cezalandırıldı. Sicil bozukluğu dışında padişahın iradesi olmadan yerlerinin değiştirilmesi ve görevden alınmaları mümkün değildi.¹⁰⁴

İhdasından itibaren kadıaskerlere, daha sonra bir kısım meşihat makamına bağlanan kadılık müessesesi, 1839'dan itibaren çeşitli değişiklikler geçirdi. En son olarak Cumhuriyet'in ilanı ile ismi ile birlikte kadılık müessesesi tarihe mal oldu.

2.2-Naib

Naib, vekil demektir; kadı yardımcısı veya kadı vekili anlamı en yaygın kullanım şeklidir.¹⁰⁵ Naibler belli bir öğrenim düzeyinde ileri gidememiş kişilerden seçilirdi. Naibler, Kadılar tarafından yargılama konusunda yetkilendirilmiş kişilerdir. Kadı, atadığı naibin hukuka uygun olarak verdiği hükmü değiştiremez ya da bozamaz idi.¹⁰⁶ Kadının izni olmadan nâib vekâleten yürüttüğü yargılama görevini başka bir naibe devredemez idi.

Naibin bir veya birkaç kişi olması kazanın büyük ya da küçük olmasına dava yükünün azlık ve çokluğuna bağlı idi. Naibler vazifelerinin mahiyetlerine göre kaza naibleri, kadı naibleri, mevali naibleri, bâb naibleri, ayak naibleri ve arpalık naibleri olmak üzere altı kısımdan oluşmaktaydı.¹⁰⁷ Atama ve tayinlerinde ise Anadolu ve Rumeli'deki nâib atamalarının Anadolu ve Rumeli kazaskeri tarafından tasdiki gerekmektedir. İstanbul'daki nâib tayinleri ise İstanbul kadısının onayına tabi idi.¹⁰⁸

¹⁰³ Ekrem Buğra Ekinci, *Tanzimat Devri Osmanlı Mahkemeleri*, Yeni Türkiye, Ocak-Şubat 2000, Yıl: 6, Sayı: 31, Sayfa: 764.

¹⁰⁴ Hamiyet Sezer Feyzioğlu, *Tanzimat Arifesinde Kadılık- Naiplik Kurumu*, Tarih Araştırmaları Dergisi ,Sayı: 38, Cilt. 24, 2000, s., 33.

¹⁰⁵ Uzunçarsılı, a.g.e., s.111.

¹⁰⁶ Coşkun Üçok, *Türk Hukuk Tarihi*, Savaş Yayın Evi, Ankara, 2002, s.,199.

¹⁰⁷ Mehmet Akman; *Osmanlı Devleti'nde Ceza Yargılaması*, Eren Yayıncılık, İstanbul, 2004, s. 43

¹⁰⁸ Akman, a.g.e., s.,43.

Naibler, Kadının bulunmadığı hallerde duruşmaları idare etmek, serbest dirlikler içerisinde yer almayan köylerdeki davaların yerinde görülmesi için olay mahalline gitmek gibi görevleri ifa ediyordu. Kimi zaman uzak bir bölgeye tayin olunan kadılar buraya gitmeyip yerlerine naib gönderebiliyordu.

2.3-Katip

Kâtipler iç ve dış yazışmaları, dava sürecini kaleme alıp bu kayıtları sicillere kaydedilmesi ile mükellef kişilerdir. Ender durumlarda mahkeme dışında yerlerine getirmesi gereken keşif olayları ile ilgili görevlendirildikleri de olurdu.¹⁰⁹

2.4-Çavuş

Şer'i mahkemelerde çıkan kararları uygulayan kişidir. Borçlunun mallarını satarak borcunun ödenmesi, borçlunun mahkeme kararı ile tazyik edilmesi, kesinleşen nakdi ve bedeni cezaların infazı gibi günümüzde icra memurları, kısmen emniyet görevlileri ve savcının vazifelerini ifâ eden memurlardır.¹¹⁰

2.4-Kassam

Miras davalarının sonucunda geride kalan kişilere verilecek malların taksimi mahkeme tarafından onaylandıktan sonra kassamlar görevlendirilirlerdi. Osmanlı Devletinin şer'iyeye teşkilatında miras taksimi, biri kazasker kassamları ve diğeri de bir mahallin kadılığında yani şer'î mahkemelerde bulunan kassamlar olmak üzere iki sınıf kassam vardır. Kazaskerlere mensup askeri sınıfın terekesini varisleri arasında taksim eden kazasker kassamları ya her kazada veya birkaç kazada ayrı ayrı bulunurlar, Rumeli'dekiler Rumeli kazaskerleri ve Anadolu'dakiler Anadolu kazaskerleri tarafından tayin edilirdi.¹¹¹

2.6-Muhzır

Mahkeme ile ilgili celbe tabi kişileri duruşmaya getiren kişiler olan muhzırlar, bu görevlerinde izhariyye ücreti alırlardı.¹¹²

¹⁰⁹ Nurcan Abacı, “Bursa Şehri’nde Osmanlı Hukuku’nun Uygulanması (17.Yüzyıl)”, Kültür Bakanlığı Yayınları/2728, Kültür Eserleri Dizisi/328, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 2001, s.52.

¹¹⁰ Handan Bozkurt, “Gaziantep 17 Nolu Şer’iyeye Sicili”, Yüksek Lisans Tezi, İ.Ü.S.B.E., Malatya, 2002, s.,6.

¹¹¹ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devletinin Saray Teşkilatı*. T.T.K. Yay., Ankara, 1988, s.415.

¹¹² Yücel Özkaya, “XVIII. Yüzyıl Osmanlı Kurumları ve Osmanlı Toplum Yaşantısı”, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları/600, 1000 Temel Eser Dizisi/106, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 1985, s., 223-224.

2.7-Şühûdü'l-hal

Kadılar karar verirken kanuna ve vicdanlarına dayanarak karar vermekteydiler. Kanunlar ortadayken vicdani meselede dengeyi sağlamak için bu kişiler mahkeme huzurunda bulunurlardı. Bu halleriyle kadı üzerinde direkt bir etkide bulunamazlarsa dahi dolaylı yoldan kadı kararlarının adaletle sonuçlanmasını sağarlardı.¹¹³

C- Şer'i Siciller

1839 yılına kadar hukuk konusunda asli unsur olan şer'i mahkemeler Tanzimat'ın ilanından sonra çözüme kavuşturduğu konularda bazı kısıtlamalarla karşılaşmıştır. Tanzimat'tan sonra her sahada meydana gelen değişikliklerden şer'iyeye mahkemeleri ve dolayısıyla şer'iyeye sicilleri de nasibini almıştır. Bu dönemde, kazaskerliklerin birer mahkeme haline getirildikleri ve kadıların idari ve mahalli idarelere ilişkin yetkilerinin kaldırıldığını görmekteyiz.¹¹⁴ 1867 tarihli Divan-ı Ahkâm-ı Adliye nizamnamesine göre; aile, miras, vakıf, şahsa karşı işlenen suçlar ve cezalar gibi hukuk-ı şer'iyeye denilen davalar dışındaki hususlar şer'iyeye mahkemelerinin yetkisinden çıkartılmıştır.¹¹⁵

Günümüzde araştırmacı tarihçiler geçmişi bir de güvenilir bir kaynaktan öğrenmenin mutluluğunu yaşamaktadırlar. Bu anlamda Şer'iyeye sicilleri, Osmanlı tarihini aydınlatan en mühim kaynak eserlerden olup; Osmanlı'nın siyasî, idarî, hukukî, iktisadî, dinî, askerî, sosyal ve kültürel tarihi üzerine yapılacak ilmî çalışmalarda; geçmişin bütün canlılığıyla bizi kucaklayacak; gerekli analizi ve sentezi yapmamızı sağlayacak; en temel başvuru ve ilk elden kaynaklarımız olmuşlardır.¹¹⁶ Şer'iyeye sicilleri, mahkemeye bağlı olarak her türlü resmi bilginin toplandığı defterlerdir.¹¹⁷ Şer'iyeye sicillerine “kadı defterleri”, “mahkeme defterleri”,

¹¹³ Hasan Tahsin Fendoğlu, *İslam ve Anayasa Hukukunda Yargı Bağımsızlığı: Anayasa Hukuku Tarihi Açısından Mukayeseli Bir İnceleme*, Beyan Yayınlar, İstanbul, 1996, s.132.

¹¹⁴ Bilgin Aydınak, *47 Numaralı Develi Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi*, EÜSBE, Yüksek Lisans Tezi, Kayseri, 2006, s., 16.

¹¹⁵ Ahmet Akgündüz, “*Şer'iyeye Sicilleri*”, T.D.A.V. Yay., İstanbul, 1988, s. 64. 77

¹¹⁶ Mücteba İlgürel, “*Şer'iyeye sicillerinin Toplu Kataloguna Doğru*”, Tarih Dergisi, sayı, 28-29, İstanbul 1975, s.123.

¹¹⁷ Şemseddin Sami, *Kamus-ı Türki*, Çağrı Yayınları, İstanbul, 2010, s. 710.

“defatir-i şer’iyye”, “zabıt defteri” denildiği gibi sadece “defter” de denilmekteydi.¹¹⁸ Defterler içerisindeki kayıtları da, kadı tarafından verilen hükümler, herhangi bir hadiseyi, bir şahitliği, bir ikrarı, bir hibeyi, resmiyete rabtolunması istenen bir hususu zapt edenler, devlet merkezinden gelen bütün fermanlar, emirler ve tebliğlerden kadı tarafından doğruluğu tespit edildikten sonra deftere yazılanlar¹¹⁹ olarak sıralayabiliriz. Defterler, düzenleniş tarzına göre üç kısma ayrılabilirler:

A. Tamamıyla bir konuya ayrılmış defterler: Tereke, evamir vs.

B. İki bölümde tutulan defterler: Genellikle bir tarafı yerel, evlenme-boşanma, alım satım, nafaka, hibe, cürüm, cinayet, şahitlik gibi olayları içeren kısım, diğer tarafı da merkezden gelen ferman, berat, buyruldu, izinname gibi belgeleri ihtiva ederek düzenlenen defterler.

C. Karışık olarak tutulan defterler: kayıt sırasında herhangi bir intizama uyulmadan düzenlen defterler.¹²⁰ Bunun yanında bazı defterlerde tarih sıralamasına riayet edildiği gibi bazılarında tarihe bakılmaksızın rastgele düzenlenmiş kayıtlar da bulunmaktadır.

Yukarda da değindiğimiz gibi Osmanlı tarihi araştırmalarında en değerli kaynaklardan biri şer’i sicil kayıtlarıdır.¹²¹ Şer’i siciller verdiği saf bilgiler sayesinde, Osmanlı çalışmalarında sadece devletin askeri, ekonomik, siyasi yapısı hakkında değil halkın ekonomik gücü, toplumun bireyleri arasındaki ilişkileri, bireylerin yaşadıkları sorunları, kadın erkek ilişkileri gibi çok özel konularda dahi araştırmacılara büyük fırsatlar vermektedir. Boşanmalar, alacak verecekler, kız istemedeki adetler, miraslar, hatta iftiraya uğramış insanların durumları, devletin bunların haklarını koruması hususunda almış olduğu kararlar gibi daha birçok konu yine şer’i sicil kayıtlarında bulunmaktadır.

¹¹⁸ 183 Nolu Mardin Şer’iyye Sicili Belge Özetleri ve Mardin, Hazırlayanlar Ahmet Kankal, İbrahim Özcoşar, Hüseyin Güneş, Veysel Gürhan, Mardin Valiliği, İstanbul, 2007, s., 7.

¹¹⁹ Mehmet Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimler Sözlüğü*, C. III, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1983, s., 343.

¹²⁰ 183 Nolu Mardin Şer’iyye Sicili Belge Özetleri ve Mardin, s., 8.

¹²¹ Şer’iye sicilleri ile ilgili birkaç eser bkz. İ.Hakkı Uzunçarşılı, “Şer’î Mahkeme Sicilleri” Ülkü Mecmuası, C.IV, S. 29, Ankara 1935, s. 365–368; Halil İnalıcık, “Osmanlı Tarihi Hakkında Mühim Bir Kaynak”, AÜDTCF Dergisi, C.1, S.2, Ankara 1942, s. 89–96; Ahmet Akgündüz, Şer’iye Sicilleri Mahiyeti Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler, T.D.A.V Yayınları, İstanbul 1988.

Maarif Vekâleti'nin 3 Kasım 1941 tarihli ve 4018/2182 sayılı kararıyla, siciller müze ve kütüphanelere devredilmiştir. Arşiv faaliyetleri, Cumhuriyetin kurulmasından sonra da Osmanlı'da olduğu gibi devletimizin merkez teşkilatına bağlı birimlerce yürütülmüştür. Cumhuriyet döneminde, 1988'de Arşivcilik Kanun ve Yönetmeliği yürürlüğe girmiştir. 1991 yılında Türkiye genelindeki müze ve kütüphanelerde bulunan sicillerin büyük bir bölümü Ankara'daki Milli Kütüphane'ye devredilmiştir.¹²²

D- Şer'îyye Sicilleri'ni Oluşturan Belge Çeşitleri

1- Kadılar Tarafında Kaleme Alınan Belgeler

Kadıların mahkemedeki yazışma ve diğer hukukî işlemlerinin şekli sakk-i şer' sicill-i sakk denen kaidelerle ve örneklerle belirlenmişti. Bu tür defterler içinde sistematik olarak i'lâm, hüccet, fetva örnekleri yer aldığı gibi şiirler, hatta ilâç tarifleri dahi mevcuttur. Bunlar resmî kayıt olmayıp kadının şahsî ilmühaberi özelliği taşır. Kadı mahkemesinde merkezden gelen fermanlar, dava özetleri, askerlik işlemleri fazla ayrıntıya girilmeden kaydedilmiştir. Bütün bu kayıtlar kadının evinde veya camide saklanırdı. Osmanlı mahkeme arşivlerinde dava zabıtları, mukavele, senet, satış, vakfiye kayıtları, vekâlet, kefalet, vesayet, azatlık belgesi, borçlanma, tereke ve taksim senetleri, günlük narh listeleri, esnaf teftişiyle ilgili kayıtların tutulduğu defterler, ayrıca ferman, berat, ruûs, tezkire kayıtlarının yer aldığı siciller bulunurdu. Bunlara genel olarak kadı sicilleri veya şer'îyye sicilleri denilirdi. Ancak bu gibi kayıtlar pek çok yerde tek bir sicil defterinde yer alırdı. Edirne, Bursa gibi şehirlerde ihtisaslaşmış bir ayırım vardı. Kadıların çeşitli davalar yahut talepler karşılığı verdikleri, altta kendi imzalarını veya herhangi bir durumun, davanın tesbitini ihtiva ediyorsa şahitlerin imzalarını taşıyan belgeler özelliklerine göre i'lâm, hüccet, mâruz, sicil vb. adlarla anılırdı. Kadıların defterleri ve evrakı kaybetmesi yahut tahrifi cezayı gerektirirdi. Göreve yeni gelen bir kadı önceki kadıdan evrakı, defterleri talep eder, iki emin tayin ederek onların önünde bunları gözden geçirirdi. Mahkeme sicilleri aynı zamanda şehrin ticarî kayıtları, noterlik arşivi özelliğindedi.

¹²² Ercan Aslan, *Şer'îyye Sicillerinde Seydişehir*, Seydişehir Anadolu Öğretmen Lisesi Kültür Yayınları, Konya, 2009, s.,2.

1.1-Hüccetler

Gerek bir hükmü ihtiva etsin ve gerekse akid, ikrar, vasi tayini gibi hukukî bir hâdiseyi tespit gayesiyle olsun bir kadı'nın huzurunda tanzim olunan vesikaya verilen isimdir.¹²³ Diğer bir deyişle kadıların hükmünü ihtiva etmeyen, taraflardan birinin ikrarını ve diğerinin bu ikrarı tasdikini içeren ve üst taraflarında bunu düzenleyen kadının mühür ve imzasını taşıyan yazılı belgelerdir.¹²⁴ Şer'iyeye sicillerindeki yazılı kayıtların çoğunluğunu hüccetler teşkil etmektedir. Bu belgeler bugünkü noterlerin yaptığı gibi hukuki durumların kayda geçirilmiş halidir.¹²⁵ Hüccetlerin diğer belgelerden en büyük farkı şahitlerin sıralanışı ve tasdik formülüdür.¹²⁶ Mahiyetleri ve oluşma tarzları aynı olmakla beraber hüccetlerin de konularına veya bazı farklı özelliklerine göre çeşitleri vardır. Bunlar evlenme akdine ilişkin hüccetler (nikâh hüccetleri), boşama ile ilgili hüccetler (talak hüccetleri), karı-kocanın şiddetli geçimsizlik nedeniyle karşılıklı rıza ile ayrılmalara dair hüccetler (muhâlaa hüccetleri), evlenmenin sona ermesine dair hüccetler (fesh-i nikah), terbiye velâyeti hüccetleri (hidâne), köle azadı ile ilgili hüccetler (itâk, tedbir, mükâtebe), geri alım hakkı ile satım hüccetleri (bey-i vefâ) hüccetleridir.

1.2-İ'lâmlar

Sözlükte “bildirmek, öğretmek, işaret koymak” mânalarına gelen i'lâm (çoğulu i'lâmât), terim olarak şer'î bir hükmü ve altında kararar veren hâkimin imza ve mührünü taşıyan yazılı belge demektir.¹²⁷ Daha çok i'lâmât-ı şer'iyeye olarak kullanılır. Her i'lâm belgesi davacının iddiasını, dayandığı delilleri, davalının cevabını, varsa defin sebeplerini, verilen hükmün gerekçelerini ve nasıl karar verildiğine dair kayıtları ihtiva eder. İ'lâm belgelerini diğer şer'iyeye sicilleri kayıtlarından ayıran en önemli özellik hâkimin verdiği kararı ihtiva etmesidir. Bu bakımdan da hüccet, mâruz vb. belgelerden farklıdır. Ancak örfî anlamda ve uygulamada, hüküm ihtiva etsin etmesin altında kadının imza ve mührünü taşıyan her belgeye i'lâm denildiği ve bu sebeple arşivlerde birçok mâruzun i'lâm diye kaydedildiği görülür. Şer'iyeye mahkemelerinde kadı yargılamayı tamamladıktan

¹²³ Mithat Sertoğlu, *Osmanlı Tarih Lugatı*, Enderun Kitabevi, İstanbul, 1986, s.,177.

¹²⁴ Akgündüz, a.g.e., s. 64.

¹²⁵ Akgündüz, a.g.e., s., 177.

¹²⁶ M.Tayyip Gökbilgin, *Osmanlı Paleografyası ve Diplomatik İlmî*, Endurun Kitabevi, İstanbul 1992, s.111.

¹²⁷ Ferit Devellioğlu, *Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Aydın Kitabevi, İstanbul, 2012, s.,656.

sonra verdiği kararı önce taraflara şifahî olarak bildirir, daha sonra kararın gerekçelerini de ihtiva eden bir i'lâm tanzim ederek davacı ve davalıya birer suretini verir; bir suretini de sicile kaydeder.¹²⁸ İ'lamların başlıca özellikleri şunlardır; hakimim imza ve mührü belgenin alt tarafında yer almalı, taraflar ve dava yeri belirtilmeli, dava konusu tam olarak zikredilmeli, davalının cevabı ve itirazları belirtilmeli, kararın gerekçesi ortaya konulmalı ve tarih yazılmalıdır. Hüccetlerde olduğu gibi şahitlerin yazılması zorunlu değildir.

1.3-Ma'ruzlar

Arz edilen, sunulan, karşı karşıya kalma, tutulma, maruz olmak karşı karşıya kalmak anlamlarını¹²⁹ taşıyan maruz Osmanlı terminolojisinde Kadı tarafından kaleme alındığı halde kadının kararını ihtiva etmeyen ve sadece kadının icra makamlarına idari bir durumu arz ettiği yazılı kayıtlara veya halkın icra makamına yahut kadıya hitaben yazdığı şikâyet dilekçeleri olarak geçer.¹³⁰

1.4-Müraseleler

Resmi kadı mektubu¹³¹ olan müraseleler kadıların dengi veya alt makamdaki memurlara yazdığı mektuplardır. Mürseleler genellikle ya sanığın mahkeme celbi isteğini hâvi müraseleleri veya değişik konulara dair müraseleler olabilir.¹³²

2- Padişah'tan Gelen Fermân ve Berâtlar

Padişah'tan gelen emir ve fermanları iki grupta toplayabiliriz; Birincisi padişahın kendisine İslam hukuku tarafından tanınan yasama yetkisine dayanarak veya icrâ kuvvetlerinin başı olarak kaleme aldığı hükümlerdir. Padişah ya ihtilafli olan şer'i bir meselede mevcut görüşlerden birini tercih ettiğini Kadıya bildirir, ya da şer'i hükümlerin icrâsını te'yid için yazılı emir gönderir ve durumu kadılara bildirir. Bu emir ve fermanlar bazen ayrı bir deftere kaydedilir, bazen de şer'iyeye sicillerinin başına veya ortasına kaydedilirdi. İkinci olarak ise yine padişah'tan sadır olan, ancak husûsi şahısları ilgilendiren ve ticaret beratı, vazife

¹²⁸ TDV, "İ'lam", Cilt., 22, İstanbul, 2000, s., 73.

¹²⁹ Mehmet Kanar, *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Say Yay., İstanbul, 2010, s., 281

¹³⁰ Akgündüz, a.g.e., s., 37.

¹³¹ Devellioğlu, a.g.e., s., 1097.

¹³² Akgündüz, a.g.e., s., 38.

tevcihi gibi konuları ihtiva eden ferman, berat ve nişanlardır. Belli şahıslar için verilen muâfiyet ve ticaret beratları bu grupta önemli bir yer tutmaktadır.

2.1-Fermanlar

Ferman; Farsçada emir, irade buyruk demektir.¹³³ Osmanlı'da bu kelimenin manası herhangi bir iş hakkında padişahın alemet-i şerife denilen tuğralı emri demektir.¹³⁴ Osmanlılarda hükümdarın tuğralı fermanına, münderecatının mahiyetine göre hüküm, biti, misal, tevki, nişan, berat, meşhur veya yarlığ denilirdi. Vesikalarda gördüğümüz “sebeb-i tahrir-i misal bi-misal, mucceb-i hükm-i vâcibül imtisal, nişân-ı hümayun ve ferman-ı nafiz-i meymun, tevki-i refi-i hümayun yarlığ-ı belig ve hükm-i hümayun ve bitiyi mutalea kılanlar” ibareleri, misal, hüküm, nişan, ferman, tevki, yarlığ kelimelerinin padişahın yazılmış emrine delalet ettiğini göstermektedir.¹³⁵

2.2-Berâtlar

Sözlük anlamı, rütbe, nişan ve imtiyaz verildiğini bildiren fermandır.¹³⁶ Osmanlı devlet teşkilatında bazı vazife, hizmet ve memuriyetlere tayin edilenlere görevlerini icra salahiyetlerini tevdi etmek üzere padişahın tuğrası ile verilen mezuniyet veya tayin emirleri hakkında kullanılan ıstılahtır.¹³⁷ Beratlarda padişaha ait belgeler olması dolayısıyla fermanlarla hemen hemen aynı rükünleri ihtiva etmekle beraber fermanlardan olmayan bazı ayırt edici özelliklerde taşır. Bu suretle beratı, ilk bakışta fermanlardan ayırmak kabil olur. Örneğin fermanlarda sadece “hüve” kelimesinin yazılmasına karşılık beratlarda bu formül daha uzundur¹³⁸

3- *Padişah Dışında Kadının Üstündeki Görevlilerden Gelen Buyruhdular*

Sadrazam, vezir, defterdar, kadıasker, kapudan paşa, beylerbeyi, vs. yüksek rütbeli vazifelilerin, kendilerinden aşağı mevkilerde bulunanlara gönderdikleri emirler için kullanılan bir terimdir.¹³⁹

¹³³ Şemseddin Sami, a.g.e., s., 992.

¹³⁴ Mehmet Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarihi ve Deyimler Sözlüğü*, Clt., 1, Milli Eğitim Basım Evi, İstanbul, 1983, s.,607.

¹³⁵ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, “*Ferman*”, İslâm Ansiklopedisi, M.E.B. Yay., Clt., IV, Eskişehir, s., 57.

¹³⁶ Develioğlu, a.g.e., s., 124.

¹³⁷ Pakalın, a.g.e., s., 205.

¹³⁸ Mübahat S. Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, Kubbealtı Neşriyatı, İstanbul, 1998, s., 99.

¹³⁹ Kütükoğlu, a.g.e., s., 197.

E- Şer'îyye Sicilleri Üzerine Yapılan Katalog Çalışmaları

- Halil İnalçık, “Osmanlı Tarihi Hakkında Mühim Bir Kaynak”, AÜDTCF Dergisi, C.1, S.2
- Ahmet Akgündüz, Şer'îyye Sicilleri, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul, 1988.
- İsmail Hakkı Uzunçarşılı, Şer'î Mahkeme Sicilleri, Ülkü Mecmuası, 1935, (5):23-29.
- Mücteba İlgürel, Şer'îyye Sicillerinin Toplu Kataloguna Doğru, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi, 1975, (28-29):123-161.
- Osman Ersoy, Şer'îyye Sicillerinin Toplu Kataloguna Doğru, Ankara Üniversitesi DTCF Tarih Araştırmaları Dergisi, 1964, XIX(3-4):33-65.
- Orhan Avcı, Kültür Tarihi Kaynağı Olan Şer'îyye Sicillerinin Türk Milli Arşivciliğine Katılması, T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Yayın No:12, Ankara, 1998, s.,195-209.
- Yusuf Oğuzoğlu, Şer'îyye Sicillerinin Toplu Kataloguna Doğru Ankara Üniversitesi DTCF Tarih Araştırmaları Dergisi, 1981-1982, XIV(25):343-360.
- Yücel Özkaya, Sofya'daki Milli Kütüphane'deki Şer'îyye Sicilleri, Ankara Üniversitesi DTCF Tarih Araştırmaları Dergisi, 1979-1980, XIII(24):21-29.

F- Seydişehir Şer'i Sicilleri

Konya iline ait arşivlerde 153 defter bulunmaktadır. Seydişehir defterleri ise 12 adettir. 235 numaralı sicilimizin asıl metni Başbakanlık Osmanlı Arivinde bulunmaktadır. Bunun yanında Milli Kütüphane, Mevlana Müzesi ve İSAM'da kopyaları bulunmaktadır. Osmanlıca kaleme alınan bu eserler rika diye tabir edilen el yazısı ile kaleme alınmıştır. 235 nolu belgede olduğu gibi çoğu belgede zamanın etkisi, katibin özensizliği gibi nedenlerden dolayı bazı yerler okunamamıştır. Okunamayan yerler yazımızda bildirilmiştir.

Seydişehir ilçesinin şer'iyye sicil kayıtları Mevlana müzesi tasnifine göre şu şekildedir.¹⁴⁰

Tablo 2. Seydişehir Şer'iyye Sicilleri

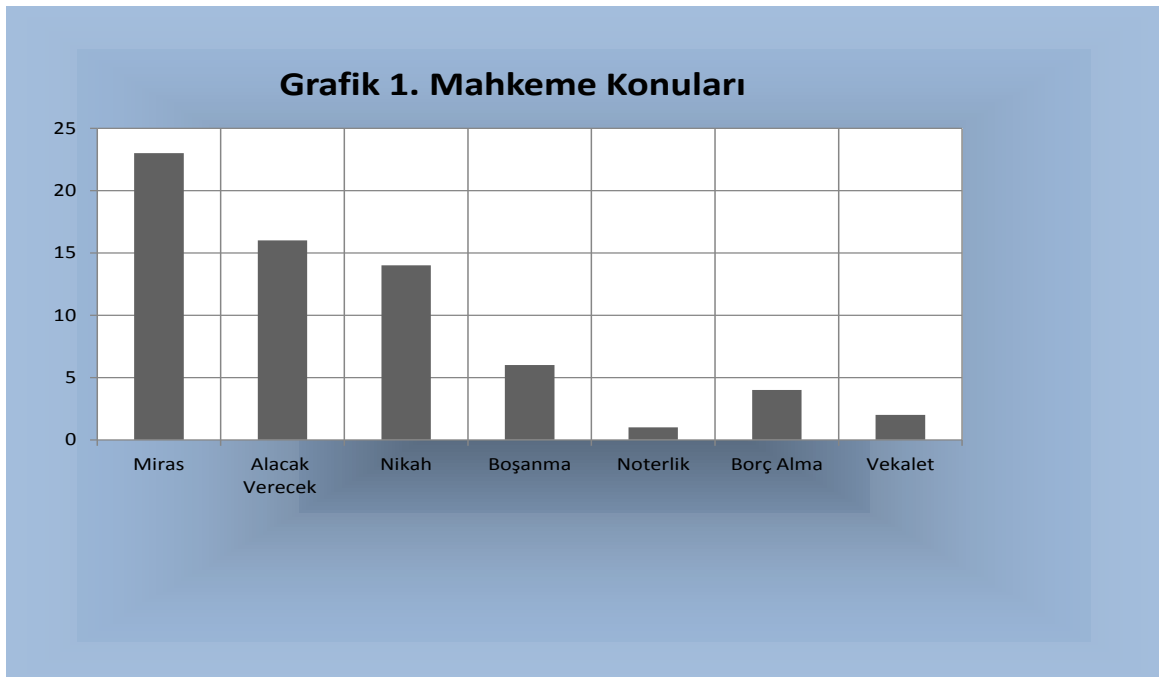
Defter No	Kayıt No	Tarih (hicri)	Tarih (miladi)
1	230	1288-1292	1871-1875
2	231	1291-1302	1874-1875
3	232	1302-1306	1884-1889
4	233	1305-1307	1887-1890
5	234	1306-1311	1888-1894
6	235	1308-1309	1890-1892
7	236	1311-1313	1893-1896
8	237	1314-1327	1896-1909
9	238	1320-1330	1902-1912
10	239	1321-1324	1903-1907
11	240	1324-1328	1906-1910
12	241	1323-1328	1905-1910

235 numaralı şer'i sicil kayıtlarında en çok kayıt altına alınan konular 23 kayıt ile miras işleri ile ilgili olanlardır. En az kayıt ise 1 belge ile noterlik işlerindedir. Miras davalarında daha çok terekenin kimlere kaldığı belirtilmiş ve vefat edenin varsa küçük çocuğuna vekil veya vasi tayin edilmiştir. Bazı durumlarda vasilere naip atanmıştır. 16 Alacak verecek davası vardır. Bu davalarda genel olarak miras işlerinden sonra vefat eden kişilerin borçlularının açtığı davalardır. Bunun dışında miras konusunda anlaşılamayan kardeşlerin mahkeme başvurularını

¹⁴⁰ Yusuf Oğuzoğlu, *Şer'iyye Sicillerinin Toplu Kataloguna Doğru*, Ankara Üniversitesi D.T.C.F., Tarih Araştırmaları Dergisi, Cilt 14, 1983, s., 355.

görmekteyiz. 14 nikah davasında ise evlilik akdinin yapıldığına dair kayıtlar olduğu gibi beşik kertmesi ile ilgili bir kayıt bulunmaktadır. Bunun dışında mihr konusunda anlaşamadıklarını bildirerek nikahın yapılamadığını ortaya koyan belgeler bulunmaktadır. Boşanma davalarında 6 kayıt bulunmaktadır. Borç alma iki türde ayrılmıştır. Bunlardan ilki nafakasını vermeyen eşlere karşı bayanların açtığı davalar¹⁴¹ ile vasisi olduğu çocuklar konusunda, istirbahta bulunan paradan borç almak isteyen kişiyi¹⁴² görmekteyiz.

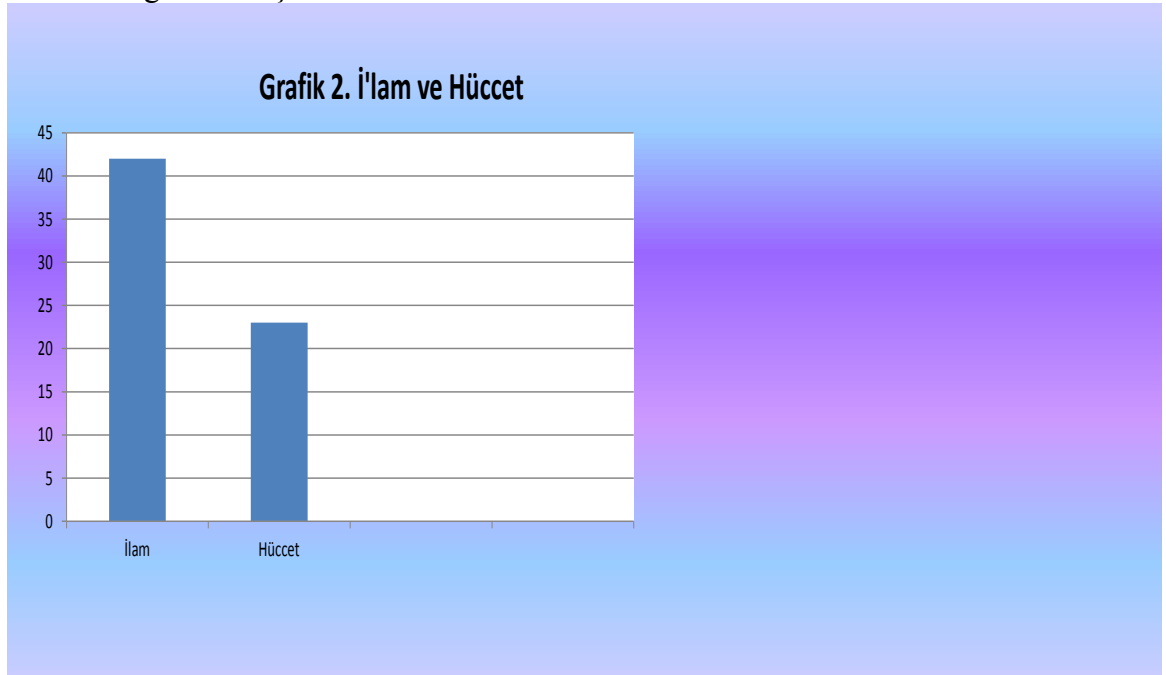
235 numaralı Seydişehir şer'i sicil kaydında geçen mahkeme konuları ise aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

¹⁴¹ MŞH-ŞSC-d-3/2 , MŞH-ŞSC-d-13/2

¹⁴² MŞH-ŞSC-d-3/1

235 numaralı Seydişehir şer'i sicil kaydında geçen İlam ve Hüccetler ise aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Seydişehir şer'i sicilleri de şüphesiz ki diğer arşiv belgelerinde olduğu gibi zamanın tahribatına karşı koyamamıştır. Çok fazla bir tahribatla karşılaşmasa da belge, kenarlarında çoğunlukta olmakla üzere çeşitli bölgelerinde okunmasını engelleyecek bazı siyahlıkları içermektedir. Bu tür transkripsiyon durumlarında silik “(silik)” olduğunu belirttik. Mahkeme kayıtlarında B.O.A., MŞH-ŞSC-d-25/2 , B.O.A., MŞH-ŞSC-d-26/1 ile B.O.A., MŞH-ŞSC-d-26/2 B.O.A. MŞH-ŞSC-d-27/1 belgeleri aynı belgedir. belgelerin aynı şekilde transkripsiyonunu yaptık ve iki kaydı da çıkarmadan transkripsiyona ekledik. Bunların yanı sıra B.O.A., MŞH-ŞSC-d-36/1 numaralı kayıt B.O.A., MŞH-ŞSC-d-37/1 ve B.O.A., MŞH-ŞSC-d-38/1’de tekrarlanmıştır. MŞH-ŞSC-d-36/2 B.O.A., MŞH-ŞSC-d-37/2 ve B.O.A., MŞH-ŞSC-d-38/2. Sayfalar boş olarak gösterilmiştir.

Belgenin transkripsiyonu çok az bir bölüm silik olduğu için okunamamıştır. Bu tür okunamayan ve bizim okuyamadığımız kelimeleri (...) silikse (silik), kesikse (kesik) şeklinde gösterdik. Şüpheli okuma durumunda ise (?) işareti kullanılmıştır. Metinde, hemze (ء) (‘) işareti ile uzatmalar (^) şeklinde gösterilmiştir.

II. BÖLÜM

235 NUMARALI SEYDİŞEHİR ŞER'İYYE SİCİLİ TRANSKRİPSYONU

MŞH_ŞSC_d_07566_0002/1

Numara 2

Medine-i Üsküdar cemiyet-i asârda Vâlide âtik mahallesi ahâlîsinden olub ikinci ordû-yi hümâyûnun on sekizinci mukaddem firkasının otuz altıncı livâsına mensûb yetmiş birinci Konya alâyına merbût dördüncü Seydişehir kazâsı mukaddem tabûrının birinci bölük Yüzbaşısı sâhib-i arz İsmâ'il Hakkî Efendi ibni Adil Efendi ibni Hâcî Rızâ Efendi nâm kimesne Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin seydişehir kazâsı bidâyet mahkemesinde mahkeme-i Şer'iyeye mahsûs odada akd olunan meclis-i şer'-i hatîr lâzimu't-tevkîr Seydişehir kazâsı mahallâtından Hâcî Seyyid Ali mahallesi sâkinlerinden ma'rîfeti'z-zât İşbu bâ'isetu'l-kitâb Aişe Sadîka Hânım binti Mehmed Helvacı Efendi ibni Abdullâh Efendi nâm Hâtûn mahzarınd ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm ve bast-i ani'l-merâm İdüp mezbûr Vâlide atık mahallesinin Çâvûş deresi nâm mahallinde vâkı' yüz atmış numara ile merkûm pederim müteveffâ Adil Efendi'den irsen Silk-i mülkümde münselik bir tarafı Hüsnî Bey hânesine muttasıl ve bir tarafı Su nâzırı el-Hâcc Mehmed Bey Hazretleri mer'asına muttasıl ve bir tarafı (silik) caddesine mülâsık ve taraf-ı râbî' Basmacı Mahmûd Ağa vereselerinin menzil ve bağçesine muttasıl işbu hudûd ile mahdûd fevkânî üç ve tahtânî (silik) ile câmi-i şerîfince matbah ve bir aded bi'rri mâ' ve arka tarafında tahmînen yarım dönüm bağçe ve yüz altmış numarada merkûm fi 19 ramazân sene 312 ve 14 Mart sene 301 târihlu ve bin iki yüz on dört sıra numaralı yedime mahfûz ve mevcûd olub irâe eyleduğu bir kıt'a bâlâsı tuğrâ-yi Merâhim hazret-i şehriyârî ile muveşşah sened-i hâkânî ile mülk-i mevrûsum ve hâne-i mezkûrun sağ cihetinde vâkı' terbî'i hakkı dört yüz Yetmiş sekiz zirâ' ve cedîdi iki yüz yetmiş beş zirâ' bir bâb arsalı cem'ân iki bâbî havî müştemil olub atiku'l-beyân yüz altmış İki numero ile mukim bulunan arsa kemâ fi's-sâbık mülkümde îfâ olmak üzere ve yüz altmış numeroli sâlifuzl-zikr mülk-i menzil hânede olan (silik)hissede üç hisse-i irsiye-i şer'iyeye-i erbâ'amlâ arka tarafında bulunan yarım dönüm mikdârî

bağçemi mahallinde zuhûr idecek tâlibine Bi'l-müzâyede ri'âyâtı takti'olundukdan sonr bey' ve temlik ve teslîm ve ferâğ ve mu'âmelât-ı ferâğıye-i şer'ıye ve nizâmıyenin icrâsına ve esmâna Hissenin ahz ve kabzına vicâhen edâ ve teslîme ve inde'l-esbâb da'vâ ve muhâkeme ve muhâsebeye sulh ve ibrâya ve mutevakkıf olduğı umûrun Kimesne ve âharını nasb-ı tevkîle me'zûn olmak üzere hânım-ı mûmâ ileyhâyi tarafımdan vekâlet-i mutlka-i sahîha-i şer'ıye ile vekîl ve nâib-i Menâb nasb ve ta'yîn eyledim didikde hânım-ı mûmâ ileyhâ râzı ve mezkûreyi kabûl ve merâsimini kemâ yenbe'i edâya ta'ahhud ve iltizâm itmeğine Mâ vâkı' bi't-taleb ketb olundu tahrîren

fi'l-yevmu'l-râbi've'l-işrin min şehr-i recebu'l-mücerreb sene semân ve selâse mie ve elvf

Şuhûdu'l-hâl

Mahmekem-i Medine a'zâsından Halîl Efendi

Mahkeme-i bidâyet a'zâsından Hâcî Ref'et Efendi

MŞH_ŞSC_d_07566_0002/2

Numara 3

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydi şehri kazâsı muhâllatından Değirmenci mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem bi'l-mevâli'a me'âli müteveffıye olan Ayişe binti el-Hâcc Süleymân ibni Mehmed'din verâseti zevce-i metrûki İbrâhîm ibni Mehmed ile babası el-Hâcc Süleymân ve vâlidesi Ayişe binti Mustafâ ve sadr-ı sagîr oğulları Mustafâ ve Mehmed ve sadriye-i sagîre kızı Ayişe'ye inhisârı lede'ş-Şer'i'l-enver zâhir ve nümâyan olduktan sonra sagirân-i merkûmân Mustafâ ve Mehmed ve sagiret-i mezbûre Ayişe'nin vakt-i rüşd Ve sedâdlarınadeğın bâ hüccet-i şer'ıye vasî-i mansûbleri babaları merkûm İbrâhîm talib ve ma'rîfette verese-i merkûm ve mezbûr ma'rîfeti Ma'rîfet-i şer'ıye ve eytâm müdiri Hâcî Mustafâ Efendi ma'rîfetiyle bi'l-müzâyede tahrîr ve terkım ve beyne'l-verese tevzi' ve taksîm olunan Tereke-i müteveffıye-i mezbûredur ki ber vech-i âtî zirk olunur tahrîren

el-yevmu'l-aşir ve'l-işrin şehr-i recebu'l-mürecceb sene sittin ve selâse ve elf

Sandık akteb adet 1 fiat 20 guruş	
Yük memlu döşek adet 2 fiat 44 guruş	Hırdavât ve don 20 guruş
Yorgan adet 2 fiat 60guruş	Yekûnu'l-tereke-i hüccet 1421 guruş
Yasdık adet 4 fiat 20 guruş	
	Minhu'l-ihracât
Tekne ma'a ibrik asiri adet 1 fiat 25 guruş	Resm-i kısmet 34 guruş 20 pare
Ufak minder adet 2 fiat guruş 15	Kaydiyesi 2 guruş 20 pare
Çinârı zene entari adet 2 fiat 15 guruş	Varaka bâhâsı 1 guruş
Şâh kuşak adet 1 fiat 10 guruş	İcâb iden dellâliyesi 14 guruş
Çuka fermane adet 1 fiat 25 guruş	Yekûnu'l-ihracât 52 guruş
Sim bilazik 1 adet fiat 75 guruş 50 dirhem	Sahhu'l-bâkî 1369 guruş
Sim burma çift 1 adet fiat 25 guruş	Hisse-i zevce İbrâhîm 342 guruş 10 pare
	Hisse-i eb-i merkûm Süleymân 228 guruş 6 pare
Sim asafi 1 adet fiat 5 guruş	Hisse-i ümm-i mezbûre Ayişe 228 guruş 6 pare
Fes ma'a püskül 1 adet fiat 25 guruş	Hisse-i ibn-i sagîr Mustafâ 228 guruş 6 pare
Pikne ma'a ortu 1 adet fiat 20 guruş	Hisse-i ibn-i sagîr Mehmed 228 guruş 6 pare
Çilt 1 adet fiat 10 guruş	Hisse-i bint-i sagîre Ayişe 114 guruş 7 pare
Beyaz hindi 1 adet fiat 2 guruş	
Zevci İbrâhîm Efendi mihri fi 500 guruş	
Zümrüdi baş (...) fi 25 guruş (...)	
Müteveffiye-i mezbûre Ayişe'nın kebîr ve kebîre vârisleri hisse-i irsiye-i şer'iyelerini bi't-temâm ahz ve kabz ve istifâ-i hakk eyledükleri hâlde sagîrân-i mezbûran ile Sagîre-i mezbûrenin hisse-i irsiyesine vasî bulunan babaları merkûm yedine ber müceb-i bâlâ cem'ân li ecli'l-istirbâh beş yüz guruş yigirmi pare teslîm olduğu İşbu mahalle şerh verildi fihi'l-târîhi'l-mezkûr	

MŞH_ŞSC_d_07566_0003/1

Numara 4

Müteveffânın vâsi-i sahîh-i mer'isi

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı muhallâtından Somunhâne mahallesi sâkinlerinen iken bundan akdem vefat İden İsmâîl ibni Hâcî Mustafâ ibni Seyyid Ali'nin sülb-i sagîrân oğlu Ali ve Mehmed'in emmisi olub tesviye-i umûrlerine kibel-i şer'den Mansûb vasîleri olan işbu hüccet-i kitâb Hüseyin Çâvûş bin Mustafâ meclis-i şer'-i şerîfe-i enverde takrîr-i kelâm Ve ta'bîr ani'l-merâm idüp sagîrân-i merkûmânın nafaka ve kisveye ihtiyâcı olmağla babaları müteveffâ-yi merkûmden Müntakil mâl-i mevrûslerinden nafaka ve kisve bâhâ ve sâir levâzim-i zarûriyeyi çun kibel-i şer'den kadr-i kifâye meblağ-ı karz Takdîr olacak bi'l-vesâye matlûbumdur didikde hâkim-i şer'i sadri'l-vesîkaya sıhhât aklâmına fi'l-hakîka Efendi Hazretleri dahi sagîrân-i merkûmân için mâl-i mevrûslerinden her birine târîh-i kitâpdan yevm-i Otuz pareden cem'ân atmış pare karz ve takdîr idüp meblağeyn-i mezkûreyni sagîrân-i merkûman Harc ve sarfa ve lede'l-iktizâ edâne va'idu'l-zafer mâl-i mevrûslerine rücû'a vasî-i merkûm Hüseyin Çâvûş'a İzn verilmeğın mâ vâka' bi'l-tâleb ketb ve imlâ olundu tahriren

fi'l-yevmu't tâsi' ve'l-işrin min şehri recebu'l-mücerreb sene semân ve selâse ve elf

MŞH_ŞSC_d_07566_0003/2

Numara 5

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı kurâlarından Bahçe karyesi ahâlîsinden Mahmûd bin Osmân nâm kimsene Seydişehir kazâsı Bidâyet mahkemesinde mahkeme-i şer'iyeye mahsûs odadda akd olunan meclis-i şer-i şerîf-i enverde babası ve Velîsi Osmân bin Mahmûd nâm kimesne Mahzrında ikrâr-i tam ve

takrîr-i kelâm ve bast-i ani'l-merâm idüp karye-i mezkûre sâkine Çalimbali Abdullâh kerîmesi Kiraz nâm Hâtûn benim zevcem-i menkûha-i gayr-i medhûlum bahâm olub Konyalı karyemiz Bağçe karyesinde ikâmet itmekde bulunan Ali bin Abdulfettâh nâm kimesne Tarafından zevcem mezbûre Kiraz için vâhî olarak benim nikâhlımdır diyü iddi'â itmekde bulunduğundan merkûm ve mezbûre ile muhâkeme Ve mürâfa'a-i mahsûs ve sulh ve ibrâ ve ma'rîfet olduğı umûrun küllisine babam ve velim merkûm Osmânı vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn Eyledum didikde merkûm dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini ki bi gayz edâya ta'ahhüd ve iltizâm itmeğın mâ vâka' bi'l-tâleb ketb ve imlâ olundu tahriren

fi'l-yevm-i râbi' min şehr-i şa'bânu'l-mu'azzam sene semân ve selâse mie ve elf

Numara 5

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehri kazâsı mahâllâtından câmi'-i kebîr mahallesinde sâkin ve zâtî'l-ta'rîfi'ş-şer'i ma'rûfe-i Râfika ba'isu'l-vesikada Selime binti Mahmûd meclis-i şer'-i hatir lâzimu't-tevkîrde takrîr-i kelâm ve tezkir-i merâm idüp zevcem Seyyid Ali bin Hasan nâm kimesne beni bilâ nafaka velâ tenfika terk idüp ve diyâr-i âhara gittükden sonar cüz'-i nafakada (silik) İtmeyup nafakaya eşedd-i ihtiyâc ile muhtâce olmamla zevcem gâib-i merkûm üzerinde kıbel-i şer'den mikdâr-i kifâye meblağı karz Ve'l-takdîr olunmak matlûbumdur didikde mezbûre Selime'nin tasdîr-i murûhi vâkı'a mutâbık ve terekân-i meblağı kadr-ı ma'rûf olduğı sâlifü'l-Sicili'l-kelimât ihbârlarıyla lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve ma'rûfe olmağın hâkim-i mevkı'-i sadr-ı kitâb taveli leh ve hüsn me'âb Efendi Hazretleri mezbûre Selime'yi ba'de'l-tahlifu'ş-şer'i zevc-i gâib-i merkmu Seyyid Ali üzerine işbu târîh-i hüccetden külli yevm (silik) Farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mefrûz-i mezkûri nafaka ve kisve bâhâ vesâir levâzim-i zarûriyesine harc ve sarfa lede'l-hâce istidâneye ve inde'z-Zafer zevcem gâib-i merkûm Seyyid Ali üzerine rücû'a mezbûre Selime Hâtûna izn verilmeğın mâ haze'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu Tahriren

fi'l-yevmu'l-işrin min şehr-i recebu'l-mücerreb sene selâse ve selâse miete ve elf

MŞH_ŞSC_d_07566_0004/1

Numara 6

Bâ'is-i defter-i kassâm oldur ki

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsına tâbi' Orta karavirân karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem bi emri'llâhi Te'âlâ vefât iden Ali bin İmdâd bin Abdullâh'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Emîne binti Yakûb ile sülbi-i sagîr oğlu İmdad ve sülbiye-i sagîre kızı Meryem ve zevce-i mezbûrenin batnında haml-i mevkûfi bilâ hebât Ali'ye inhisârı lede'sşer'i'l-evner tahkîkinden sonra Sagîr-i merkûm İmdad ile sagîre-i mezbûrenin vakt-i rüşd ve sedâdlarınadeğîn tesviye-i umûrleine kibel-i şer'den bâ hüccet-i şer'iyeye vasî-i mansûbeleri vâlideleri mezbûre Emîne Hâtûn taleb ve ma'rîfetiyye ve eytâm müdürî Hâcî Mustafâ Efendi ma'rîfetyile ve ma'rîfet-i şer'iyeye Bi'l-müzâyede tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur tahrîren

fi'l-Yevmu'r-râbi' şehr-i şa'bânu'l-mu'azzam sene semâñ ve mietenyn ve elf

Karye-i-mezkûrede vâkî' fevkanı ve tahtânî mülk-i menzil 3 adet bâb 1 adet 500 guruş	Avân nühâssiye 3 kıyye kıymet 30 guruş
Kara sığır öküzü re's 1 adet kıymet 250 guruş	Saman araba 3 adet kıymet 80 guruş
Kara sığır ineği ma'a tanası 1 adet kıymek 200 guruş	Köhne döşek 1 adet kıymet 10 guruş
Memalif merkeb re's 1 adet 150 guruş (silik) 1 adet temur 2 adet kıymet 150 guruş	Yorgan 1 adet kıymet 20 guruş
Mevcûd şağır kıyye 150 adet kıymet 300 guruş	Yasdık 1 adet kıymet 10 guruş
Dakik batman 30 kıyye kıymet 150 guruş	Câmeşuyhâne 3 adet kıymet 15 guruş
	Köhne çul 1 adet kıymet 10 guruş
	Çuval 2 adet kıymet 20 guruş
	Balta 1 adet kıymet 10 guruş
	Sapan temuri 1 adet kıymet 10 guruş
	Hırdâvât-ı menzil bâhâ kıymet 80 guruş
	Yekûn

Guruş	Guruş pare
500 akârât	69 20 akârdan
1500 menkûlât	(silik) menkûlâtdan
2000	(silik)
Minhâ	Hisse-i ibn-i sagîr-i merkûm İmdâd
Resm-i kısmet 37 guruş 21 pare	Guruş pare
Kaydiye 3 guruş	175 akardan
Pul bâhâsı 1 guruş	499 38 menkûlâtdan
İcâb iden dellâliye 30 guruş	674 38
Minhu'l-ihracât	Hisse-i bint-i sagîre Meryem
71 guruş 20 pare	Guruş pare
	087 2 akardan
Sahhu'l-bâkî lil taksîm beyne'l-verese	249 35 menkûlâtdan
Guruş pare	337 19
500 akârât	Hisse-i bilâ hebât Ali haml
1428 20 menkûlât	Guruş pare
1928 20	175 akardan
	499 38 menkûlâtdan
Hisse-i zevce-i mezbûre	674 38

MŞH_ŞSC_d_07566_0004/2

Müteveffâ-yi merkûmun terekesinden zevce-i mezbûre hisselerin akâraddan vve gerek menkûlâtdan bi't-temâm ahz ve kabz ve istifâ-yi hak Eylediği misillü sagîr-i merkûm İmdâd ile ve saagire-i mezbûre-i sâire ve haml-i mevkûfdan bilâ hebat Ali'nin akâratından olan hisselerini aynen Bi'l-İfâ menkûlâtdan hisseleri bulunan cem'ân ber müceb-i bâhâ eytâm müdürü ma'rîfetiyle istirbâhı icrâ kılınmak üzere işbu mahalle şerh verildi fî (kesik)Mezkûri ve ham-i mevkûf zuhûr ider ise hissesin ber müceb-i bâhâ diğerk hissedarlarına zam olacağı dahi işbu mahalle şerh verildi

Numara 7

Bâ'is-i defter oldur ki

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı kurâlarının Orta virân karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem bi emri'llâhi Te'âlâ vefât iden Hasan bin Hasan bin Abdullâh'ın verâseti zece-i menkûha-i metrûkesi Ümmügülsüm binti Ahmed ile sülbi-i sagîr oğlu Mehmed ve Hasan Ve sülbiye-i kebîre kızı Fatma ve sülbiye-i sagîre kızı diğeri Fatma'ya münhâsıra olduğı bi'l-ihber inde's-şer'i'l-evner zâhir ve nümâyân olduktan sonra Sagîran-i merkûman ile müteveffâ-yi (silik)mezbûrenin vakt-i rüşd ve sedâdlarınadeğın tesviye-i umûrleine kibel-i şer'den bâ hüccet-i şer'iyeye vasî-i Mansûbeleri vâlideleri mezbûre Ümmügülsüm Hâtûn ma'rîfetiyle ve eytâm müdürü Hâcî Mustafâ Efendi ma'rîfetyile ve ma'rîfet-i şer'iyeye Bi'l-müzâyede tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi Mezbûrdur ki ber vech-i âtî zikr olunur tahrîren

fi'l-Yevmu'l-hamîş min şehri-şâ'bânu'l-mu'azzam sene semâñ ve mietenyn ve elf

	Araba ma'a takımı 1 adet kıymet 100
Basma takkesi kadem hedâye-i serdar	guruş avân nühasıy 1 adet kıyye 40
10 a kıymet 10 guruş	guruş
Karye-i mezbûrede vâkı' fevkânî ve	Ufak döşek 1 adet kıymet 10 guruş
tahtânî mülk-i menzil bâbisi göz 3	Müsta'mel yorgan 1 adet 20 guruş
adet kıymet 1000 guruş	Nohud şağır kile 25 adet kıymet 50
Kara sıır öküzi re's 1 adet mezkûre	guruş
300 guruş	Nohud kile adet kıymet 1 guruş
Bârgîr re's 1 adet kıymet 400 guruş	Mevcdu mahalde (silik) kıymet 50
Ganem keçi re's 6 adet kıymet 140	guruş
guruş	Yasdık 1 adet kıymet 5 guruş
Sagîr hateb anbari 1 adet göz kıymet	Hırdâvât-ı menzil
30 guruş	bâhâ 100 guruş
Müsta'mel kilim 1 adet kıymet 2 guruş	Yekûnu'l-tereke
	Guruş
	1000 akârat

1400 menkûlât	Hisse-i ibn-i sagîr Mehmed
2400	Guruş pare
	291 26 akârât
Minhu'l-ihracât	388 14 menkûlât
Resm-i kısmet 35 guruş	680 00
Kaydiye 4 guruş	
Pul bâhâsı 1 guruş 2 pare	Hisse-i ibn-i sagîr Hasan
İcâb iden dellaliyesi 28 guruş	Guruş pare
Yekûnu'l-ihracât 67 guruş 20 pare	291 26 akârât
	388 14 menkûlât
MŞH_ŞSC_d_07566_0005/1	680 00
Sahhu'l-bâkî lil taksîmi'l-mezkûr	Hisse-i bint-i kebîre Fatma
Guruş	Guruş pare
1000 akârı	145 33 akârât
1331 .5 menkûlât Bezzâz zâde hânı	194 07 menkûlât
2331 .5	340 00
Hisse-i zevce-i mezbûre	
Guruş pare	Hisse-i bint-i sagîre Fatma
125 akârât	Guruş pare
166 17 menkûlât	145 33 akârât
291 17	194 07 menkûlât
	340 00

Müteveffâ-yi merkûmun terekesinden verese-i mezbûrelerden zevce-i mezbûre ile kebîre kızı Fatma ve hisse-i irsiye-i şer'iyeleri bi't-temâm ahz ve kabz ve istifâ-i Hak eyledikleri misillü sagîrân-i merkûman ile sagîre-i mezbûrenin hisse-i akârâtından aynen bi'l-ifâ ve menkûlâtından hisseleri olan Ber müceb-i bâlâ cem'ân dokuz yüz yetmiş guruşe vasîfeleri yedin eytâm müdürî ma'rîfetiyle li ecli'l-istirbâh teslîm olundu işbu mahalle şerh verildi

Mâru'z-dâ'î keminelidir ki

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı mahallâtından Alaylar mahallesi ahâlîsinden sâhib-i arz-ı hâl işbu (silik) i'lâm Ali Çâvûş bin Mustafâ nâm kimesne Seydişehir kazâsı bidâyet mahkemesinde mahkeme-i şer'iyeye mahsûs odada Akd olunan meclis-i şer'-i şerîfde kazâ-i mezkûr mahallâtından Câmi'-i kebîr mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem bi emri'llâh Te'âlâ vefât iden Abdulkâdir oğlu Mehmed bin Mustafâ bin Abdulkadir 'in sülbiye-i sagîre kızı Şerîfe binti Mehmed'in Kıbel-i şer'den nasb ve ta'yîn kılınan bâ hüccet-i şer'iyeye vasî-i mansûbi emucası Abdulkadir bin Mustafâ nâm kimesne muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp müteveffâ-yi merkûm Mehmed zimmetinde fî 1 kânûn-i evvel sene [1]303 târîhiyle müverrah ve mühriyle memhûr ve imzâsıyla Mümza ve mersûm zeylde kazâ-i mezkûr mahallâtından Câmi'-i cedid mahallesi ahâlîsinden Kara mustaf zâde Mehmed Arif Efendi ve Değirmenci mahallesinden Hâcî Memiş oğlu Mustafâ Çâvûş şehâdetleriyle bir kıt'a verilmiş olduğu senede elli yedi buçuk aded resm-i mecidiye duyûnünden başkaca olarak fî 19 (silik) Eskici Hâcî İsmâîl Ağa bin Mustafâ ve Hâcî Seyyid Ali mahallesinden Nağlbend İbrâhîm Erşed bin Hasan nâm kimesneler şehâdetleriyle bin dokuz yüz atmış Guruşe ki cem'ân iki kıta senedi müteveccihen üç bin yüz on guruşe alacak hakkım olub kıbel-i'l-ahz ve'l-istifâ vefât itmekle müteveffâ-yi Merkûmun verâseti vaz'u'l-yed i muhakkak olan işbu hâzır bi'l-meclis vasî-yi merkûm Abdulkadir Ağa'dan vesâyatı hasebiyle hakkımın aliverilmesi Taleb iderum diyü ba'de'l-da'vâ ve'l-inkâr müdde'-i merkûm Ali Çâvûş iddi'â-yı vâfi'asına mutâbık beyine taleb olundukda mensub oldukları Mahallelerinden Sofihâne mahallesi Muhtâr ve Değirmenci mahalleis muhtârı ve Hâcî seyy Ali mahallesi Muhtârı ve Câmi'-i cedid mahallesi Muhtârı Hâcî Mûsâ bin Hâcî (silik) Ağa zâde Hâcî Hüseyin Ağa ve Lokmacı zâde Mehmed Şekerî nâmûn-i mezkûre evvelen bâ varak-i mestûre ve sırren ve ba'dehu alenen lede't-tezkiye adl ve (silik) idükleri ihbâr olunan derûn-i hatda beyân kılınan kazâ-i mezkûr mahallâtından Câmi'-i cedid mahallesi ahâlîsinden Kara Mustafâ zâde Mehmed Arif Efendi bin Kara Mustafâ ve Değirmenci mahallesinden Çil Memiş zâde Mustafâ Çâvûş

MŞH_ŞSC_d_07566_0005/2

Bin Memiş ve Sofihâne mahallâtından ikmekçi Hâcî İsmâîl Ağa bin Mustafâ ve Hâcî Seyyid Ali mahallesinden Nağlbend İbrâhîm Usta ibni Hasan Nâmûn kimesne şehreyn-i mezkûreyni hâvî olduğu üç bin yüz on guruşe müteveffâ-yi merkûm Mehmed'in müdde'i-i merkûm Ali Çâvûş'a Deyn-i sahîhi olduğu meclis-i şer'de bi'l-müvâcehe alâ vech-i'l-şer'iyeye ba'de'l-ısbât ve'l-tahlîf mücebiyle verâse-i müteveffâ-yi merkûmunden meblağ-ı mezkûreyn üç bin Yüz on guruşi müdde'i-i merkûm Ali Çâvûş'a edâ ve teslime vasî-i merkûm Abdulkadir Ağa'ya taraf-ı şer'-i şerîfden tenbîh olunduğı (silik) Huzûr-i âlîlerine i'lâm olundu el-mezbûr emr min lehu'l-emrindir tahrîren

fi'l-yevmu'l-râbi' min şehr-i şa'bânu'l-mu'azzam sene semân ve selâse mie ve elf

Numara 3

Mâru'z-dâ'î kemineleridur ki

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı mahallâtından Alaylar mahallesi ahâlîsinden sâhib-i arz-ı hâl işbu ba'isu'l-ılamdan (silik)(kesik) Mehmed Ağa bin Hâcî Velîyüddîn nâm kimesne Seydişehir kazâsı bidâyet mahkemesinde mahkeme-i şer'iyeye mahsûs odada akd olunan meclis-i şer'-i şerîf-i (silik) Yine kazâ-i mezkûre mahallâtından Câmi'-i kebîr mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem bi'emri'llâhiTe'âlâ vefât iden Abdulkadir Oğlu Mehmed bin Mustafâ bin Abdulkadir bin Mustafâ nâm kimesne müvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp müteveffâ-yi Merkûm Mehmed zimmetinde fi 1 teşrin-i evveli sene [1]306 târihiyle müverrah ve imzâsıyla mûmzâ ve mühriyle memhûr Alaylar mahallesinden Senâ zâde Abdullâh Efendi ve Hâcî Seyyid Ali mahallesinden Nağlbend İbrâhîm Usta huzûrlarında bana vermiş olduğu bakla duyûni senedi Dört yüz kırk guruş alacak hakkım olub kıbel-i'l-ahz ve'l-ıstifâ veft itmekle müteveffâ-yi merkûmun terekesine vaz'u'l-Yedi muhakkak olan işbu hâzır bi'l-meclis vasî-i merkûm Abdulkadir Ağa'dan vesâyeti hasebiyle hakkımın taleb iderum diyü ba'de'l-ı da'vâ ve'l-ıskâk müdde'i-i merkûm Mehmed Ağa'dan da'vâ-i meşrûhasına mutâbakât beyine taleb

olundukda mensûb olduk Mahallelerinden Alâylar mahallesi muhtârı Ali Ağa ve Hâcî Seyyid Ali mahallesi Muhtârından bâ varaka-i mestûre ve sırren ve ba'dehu alenen lede't-tezkiye Adl ve makbûli's-şehâde idükleri derûn-i hüccetde isimleri muharrer Alaylar ahâlîsinden Senâzâde Hâfız Abdullâh Efendi Hâcî ismil Efendi ve Hâcî Seyyid Ali mahallesinden Nağlbend İbrâhîm Usta bin Hasan nâmûn kimesne meclis-i şer'de bi'l-müvâcehe müteveffâ-yi merkûmun Müdde-i merkûm Mehmed Ağa'ya dört yüz kırk guruşi fi 1 teşrin-i evveli sene [1]306 târîhiyle müverrah ve mühriyle memhûr virdi ol daha bir kıt'a senet Mûcebince deyn-i sahîhi olduğu vech-i'l-şer'-i ba'de'l-isbât ve'l-tahlîf mevcûd-i tereke-i müteveffâ-yi mâl-ı merkûmünden meblağ-ı mezkûr dört yüz kırk guruşi Müdde'i-i merkûm Mehmed Ağa'ya edâ ve teslîme vasî-i merkûm Abdulkâdir ğa'ya taraf-ı şer'-i şerîfden tenbîh olunduğı bi't-tescil huzûr-i âlîlerine İ'lâm olundu li emr min lehu'l-emrindir tahriren

fi'l-yevm-i tâsi min şehr-i şa'bânu'l-mu'azzam sene semân ve mieteyn ve elf

MŞH_ŞSC_d_07566_0006/1

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı mahâllâtından Alaylar mahallesi sâkinlerinden iken Bundan akdem vefât iden Hâcî İdris Efendi bin Osmân Efendi bin İdris Efendi'nin verâseti Zevce-i menkûha-i metrûkesi Hadîce binti İbrâhîm Efendi ile sülb-i kebîr oğlu Ahmed Râşid ve sülb-i sagîr oğlu İbrâhîm Hakkî ve sülbiye kebîre kızı Anakadın ve Kamile'ye münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde's-şer'-i'l-Enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra sagîr-i merkûm İbrâhîm (silik)rüşt ve sedâdlarına deĝin bâ hüccet-i şer'îye vasî-i mansûbesi validesi mezbûre Hadîce ve anın üzerine nâzır-ı mütevellî (silik) Ahmed Raşid Efendi ma'rîfetleri ve eytâm müdürü Hâcî Mustafâ Efendi ma'rîfetiyle ve ma'rîfeti's-yerle bi'l-müzâyede (silik) tereke-i müteveffâ-yi merkûmdur ber vech-i âtî zikr olunur tahriren

fi'l-yevmu's-samen min (silik) ve mieteyn ve elf

(silik)

Sûk-ı Sultâni'de lembebicı caddesinde dükkân adet 1 adet kepenk 2 adet kıymet 3000 guruş

Değırman önü nâm haladde vâkı' bâğ kürümi kıt'a 1 adet kıymet 300 guruş

Bokes nâm mevki'de bğ kürümi kıt'a 1 adet kıymet 350 guruş

Basma kelâm-i kadîm hedayası cild 1 adet kıymet 10 guruş

Kitâbi kıymet 50 guruş

Koyun sağı adet 2 adet kıymet 200 guruş

Müsta'mel harf 1 adet kıymet 30 guruş

Cedâni sarı top 1 adet kıymet 60 guruş

Bedrek ? çift 1 adet kıymet 50 guruş

Keçi ve ganem re's 26 guruş kıymet 600 guruş

Pekmez leğeni 1 adet 12 kıyye kıymet 144 guruş

Abdest leğeni ma'a ibrik 1 adet 20 guruş

Abdest leğeni 1 adet 4 kıymet kıymet 20 guruş

Mecud sim aded 110 adet kıymet 100 guruş

Merkeb re's 2 adet kıymet 400 guruş

Çifte tüfenk 1 adet kıymet 100 guruş

Tek tüfenk 1 adet kıymet 80 guruş

Kilim adet 6 adet kıymet 400 guruş

Fermân adet 6 55 guruş kıymet 300 guruş

Şam hırkası 1 adet kıymet 20 guruş

Çuak arşun 1 adet kıymet 60g

Müsta'mel çuka şalvar 2 adet kıymet 100 guruş

Kara sığır küzi re's 2 a kıymet 600 guruş

Kazma adet 2 adet kıymet 20 guruş

Küpe 2 adet (silik)

Nev habur 1 adet kıymet 10 guruş

Hube adet 1 adet kıymet 20 guruş

Narkse 2 adet kıymet 30 guruş

Şamdan adet 2 a kıymet 10 guruş

Bulgur 2 kıyye kıymet 20 guruş

Sim mer'i? Adde 1 adet kıymet 20 guruş

(silik) adet 3 adet (silik)

Sırağlı egbe 1 adet kıymet 40 guruş

Çalında heybesi 1 adet kıymet 20 guruş

Bilazik 1 adet kıymet 61 guruş

Fenar tas 1 adet kıymet 20 guruş

Revgan-i sâde 5 kıyye kıymet 30 guruş

MŞH_ŞSC_d_07566_00062

Nûr ? 21 kıymet kıymet 20g

Abdestlik 2 adet kıymet 200 guruş

Kazgan 2 adet kıymet 160 guruş	Ava aba ? 38 kıymet kıymet 380 guruş
Terazi 1 adet kıymet 20 guruş	Ahteb anbar göz 2 adet kıymet 300 guruş
Kantar 1 adet kıymet 20 guruş	(silik)
Cam fenar aded 1 adet 20 guruş	Döşek adet 3 adet kıymet 150 guruş
Duyûn (silik) kıymet 10 guruş	Yasdık adet 10 adet kıymet 50 guruş
Müsta'mel çuka fermâne adet 2 adet kıymet 100 guruş	Ufk minder adet 6 adet kıymet 60 guruş
Sandık adet 2 adet kıymet 100 guruş	(silik) kıymet 30 guruş
Et değirgimanı kıymet 10 guruş	Entari adet 1 adet kıymet 10 guruş
Dama bafa 1 adet kıymet 20 guruş	Cameşuyhane 2 adet kıymet 80 guruş
Temur minkl 1 adet kıymet 10 guruş	Kase takım tas 3 a kıymet 10 guruş
Seccâde (silik) kıymet 45 guruş	Hateb yük 100 a 200 guruş
Çuval adet 15 kıymet 150 guruş	Def'a (silik) kıymet 15 guruş
İhram adet 1 adet kıymet 40 guruş	Kahve takımı 1 adet kıymet 10 guruş
Nühâs sini kebîr adet 1 adet 5 kıyye kıymet 75 guruş	Tava 1 adet kıymet 5 guruş
Saraçlı zenbil 1 adet kıymet 20 guruş	Dükkanda (silik) kıymet 1000 guruş
Binnaz frek a (silik) kıymet 5 guruş	Yekûn
Fota adet 1 adet kıymet 30 guruş	Guruş
Küfe adet 4 adet kıymet 20 guruş	5600 akârât
Hinta mevcûd kile 1100 kıyye kıymet 250 guruş	13569 menkûlât
Mimtan ? kile 800 adet kıymet 1400 guruş	19169
Şa'ır kile 300 adet 875 guruş	Minhâ
Nohud kıymet 150 adet kıymet 300 guruş	Gençikli Mollâ Hüseyin Efendilerine bâ i'lâm-i mahkumun bih deyn-i müsbet 6660 guruş
Nermiye kile 10 adet kıymet 20 guruş	Mihr-i zevcem-i mezbûre Hadîce 250 guruş
Fenk kile 200 a kıymet 300 guruş	

Dellâliye 138 guruş	1633	13	akârâtdan
Kaydiye 86 guruş	1817	38	menkûlâtdan
Pul esmâni 30 guruş	3451	11	
Yekûn	Hisse-i bint-i kebîre Anakızı		
Guruş	Guruş pare		
7336 akârât	816	26	akârâtdan
5600	908	29	menkûlâtdan
6233 bezzâz kassâb menkûlât esmâni	1725	25	
Sahhu'l-bâkî	Hisse-i bint-i kebîre Kâmile		
11833	Guruş pare		
	816	26	akârâtdan
	908	29	menkûlâtdan
	1725	25	
MŞH_ŞSC_d_07566_0007/1			
Hisse-i zevce-i mezbûre Hadîce Şemsi			
Guruş pare	Hisse-i ibn-i sagîr-i merkûm İbrâhîm		
700 akârâtdan	Hakkî		
7795 menkûlâtdan	Guruş pare		
	1633	13	akârâtdan
Hisse-i ibn-i kebîr Hasan Erşed	1817	38	menkûlâtdan
Guruş pare	3451	11	

Müteveffâ-yi mûmâ ileyhın verese-i kebîr ve kebîreler ihisse-i irsiye-i şer'iyelerin bi't-temâm ahz ve kabz ve istifâ-yi hak eyledikleri misillü sagîr-i Merkûm İbrhîm Hakkî'nın hisse-i irsiye-i şer'iyesi bulunan ber mucebi bâlâ akârâtdan aynen ve menkûlâtdan hissesi bin sekiz yüz on (silik) pareyi eytâm müdürî Hâcî Mustafâ Efendi ma'rîfetiyle istirbâhı icrâ-i mülhak üzre işbu mahalle vaz' kılındı (silik) Müteveffâ-yi mûmâ ileyh Hâcî İdris Efendi'nin bâ defter-i müfredât ahâlî-i zimemde alacağı ber vech-i zîr beyân

Gedukli karyesinden Küpe oğlu Mustafâ zimmetinde 1227 guruş

Karye-i merkûmeden Hüseyin oğlu İsmâîl'de 75 guruş

Badeşli oğlu Seyyid Mehmed'in mustaf zimmetinde 1099 guruş

(silik) zimmetinde 750 guruş

Karye-i merkûmeden Muslı Ağa'nın Mevlûd'de 130 guruş

Karye-i merkûmeden İsmâîl oğlu Abdullâh'da 1600 guruş

Karye-i merkumden Fettâh oğlu Hasan'da 23 guruş 20 pare

Karye-i-merkûmede Hâcî Melik'de 96 guruş

Karye-i merkûmeden Ahmed Ağa'nın Hâcî Abdullâh'da 440 guruş

Karye-i merkûmede İbil oğlu Ali zimmetinde 98 guruş

Karye-i merkûmede Hâcî Seyyid'in Mustafâ'da 259 guruş

Bekir Köse Ali Obasında 612 guruş

Karye-i merkûmede Hâcî Mesih'de 5 guruş

Karye-i merkûmede Bekir köse Ali'de 5 guruş

Karye-i merkûmede Emîn Efendi'de 118 guruş

Karye-i merkûmeden Kara Boğan'nın Hasan'da 132 guruş

Karye-i merkûmeden Hâcî Bolad Efendi'de 45 guruş

Karye-i merkûmeden Halîl oğlu Mehmed'de 53 guruş

Karye-i merkûmeden Culusi oğlu Hüseyin'de 373 guruş

Karye-i merkûmede Saçlı oğlu Hasan'da 295 guruş

Karye-i merkûmede Adil Ağa'da 254 guruş

Karye-i merkûmeden Ömer'rin Mustafâ'da (silik)

Karye-i merkûmeden Kara Bıçak oğlu Mustafâ zevcesinde 22 guruş

Karye-i merkûmeden Sogüden oğlu İsmâîl'de 400 guruş

Karye-i merkûmeden Mustafâ Efendi ve Hüseyin Efendi zimmetinde (silik)

Karye-i merkûmeden İmam Mustafâ zimmetinde 175 guruş

Karye-i merkûmeden İlyâs oğlu Hâcî Mehmed'de 5 guruş

MŞH_ŞSC_d_07566_0007/2

Karye-i merkûmeden Zarı oğlu Mehmed'de 70 guruş

Karye-i merkûmede Mollâ oğlu Mehmed'e 456 guruş

Karye-i merkûmede Seyyid Efendi zimmetinde 110 guruş

Karye-i merkûmede Süküt oğlu Mehmed'e 12 guruş

Karye-i merkûmede Sinân oğlu Mollâ Osmân'da 1029 guruş

Karye-i merkûmeden oğlu Mehmed ve seyy Ali zimmetinde 225 guruş

Karye-i merkûmeden İmâm oğlu Seyyid Ali'de 766 guruş

Karye-i merkûmeden İsmâîl Ağa'nın Osmân Ağa zimmetinde 206 guruş

Karye-i merkûmeden Hâcî Osmân oğlu Osman'da 195 guruş

Karye-i merkûmeden Ayvaz oğlu Dervîş Ali'de 210 guruş

Karye-i merkûmeden Enisi oğlu Hâcî Hasan'da 775 guruş

Karye-i merkûmeden Kaklı Mollâ Ahmed oğlu Ahmed'de 95 guruş

Karye-i merkûmeden Halo oğlu İbrahim'de 5 guruş

Karye-i merkûmeden Mollâ Ahmed oğlu Hasan'da 8 guruş

Kavak karyeli Hâcî Güzel ağa'nın Mollâ zimmetinde 400 guruş

Karye-i merkûmeden Sâlih Efendi 12 guruş

Karye-i merkûmeden Halîl oğlu Abdurrahman'da 14 guruş

Karye-i merkûmeden Bey oğlu Hasan'da 120 guruş

Karye-i merkûmeden Bey oğlu Halîl ve Hüseyin 45 guruş

Karye-i merkûmededen Mustafâ zadenin Ali Efendi ve biraderi 52 guruş

Karye-i merkûmeden İmam Ali Efendi'de 14 guruş

Karye-i merkûmeden (silik) 133 guruş

Karye-i merkûmeden Balihçi Kafi kıymet 271 guruş

Keseçik karyesinden Kürd'un oğlu Hüseyin'de 150 guruş

Karye-i merkûmeden İmamcı oğlu İbrâhîm'de 31 guruş 2 pare

Karye-i merkûmeden Bey Efendi oğlu Emîn Efendi'de 340 guruş

Gökhöyük karyesinden Dereli Osmân Ağa'da 22 guruş

Karye-i merkûmeden İcra oğlu Mehmed'de 950 guruş

Karye-i merkûmeden Cevdar Ahmed'in Osmân 585 guruş

Karye-i merkûmeden Mehmed Ali'de 600 guruş

Karye-i merkûmeden Alây Beyinde 28 guruş

Karye-i merkûmeden Bağlar Ali Hasan'da 180 guruş

Karye-i merkûmeden Köreneli Osmân 128 guruş

Karye-i merkûmeden Arab oğlu Ahmed'de 28 guruş

Karye-i merkûmededen Arif'in Mollâ Hamza'da 365 guruş

Karye-i merkûmeden Hasan Çâvûş 200 guruş

Çalındalı İbiş oğlu Mehmed'de 320 guruş

İskeletaşı Ahmed oğlu Mustafâ zimmetinde 73 guruş

Canlı Abdullâh Efendi'de 62 guruş

Ömer Dâyının Mehmed'de 49 guruş

Çalındalı Hâcî Halîl Efendi'de 13 guruş

Sakar oğlu Osmân'nın Ahmed'e 35 guruş

Mehmed Osmân'nın Muhsin'de 31 guruş

Karye-i merkûmededen Arab Osmân'da 4 guruş

Karye-i merkûmede İbiş oğlu İbrâhîm Çâvûş'da 25 guruş

Kara Delende karyesinden Değeri oğlu Yûsûf'da 110 guruş

Karye-i merkûmeden Yûsûf'un oğlu Abdullâh 222 guruş

Karye-i merkûmeden Abdullâh Razi'nın Hasan'da 16 guruş 2 pare

Karye-i merkûmeden Hâcî oğlu Hâcî zimmetinde 597 guruş

Karye-i merkûmeden Abdullâh Efendi Cevâd'da 50 guruş

Karye-i merkûmeden Hâcî Ahmed Efendi zâde Mehmed Efendi'de 24 guruş

Karye-i merkûmeden Mustafâ Efendi zâde Serdar'da 241 guruş
 Karye-i merkûmeden Nu'mân Koy Bey'de kıymet 21 guruş
 Karye-i merkûmeden Osmân'nın Abdullâh 128 guruş
 Karye-i merkûmeden Mâlik (silik) guruş

MŞH_ŞSC_d_07566_0008/1

Kasaba da Eşref oğlu Osmân bende 60 guruş
 Kasabada Akçalarlı zâde Refet Efendi'de 35 guruş
 Kasabadan Emmi Receb oğlu zevcesinde 134 guruş
 Kara Burdan Çorpas zimmetinde 907 guruş
 Kasabada Akçalarlı zâde Osmân Efendi'de 566 guruş 10 pare
 Gülşerlerli bağı zimmetinde 350 guruş

Hânım oğlu Nazım'da 410 guruş
 Karye-i merkûmeden Emir Seyyid oğlu İbrâhîm ve Emîn'in zimmetinde 341 guruş
 Kasabadan Beyracçık Hâfız Efendi'de 195 guruş
 Aharkilisali Seyyid Ahmed Efendi'de 87 guruş
 Karabolanlı Hâfız'de 95 guruş

Günceli Osmân Efendi'de 440 guruş
 Kasabadan Efendi zâde Ali Efendi'de 130 10 pare
 Karabolanlı Köle'nin Hâfız'da 10 guruş
 Selamlı Vâhid Usta'da 128 guruş
 Kasabadan Ali Hâce zâde memhed Efendi'de 112 guruş

Kasabadan Ahmed Ağa'nın Hâfız Ali Efendi'de 102 guruş
 Kasaban Nûr oğlu Abdullâh'da 121 guruş
 Kasabadan Kaşçılı Ali'nin Onbaşı'da 54 guruş
 Suyerde karyesinden Hüseyin ağolu Ermeni'de 242 guruş

Ksabatan Hâcî Hüseyin oğlu Hamza'da 203 guruş

Kasabadan Gabat oğlu Mehmed Usta' da 221
 Kasabadan Sarı Velî olu mehmed7de 250 guruş
 Kasabadan İshak Bey' de 100 guruş
 Kasabadan Bund? Oğlu Mollâ Hasan zimmetinde 203 guruş

Kasabadan Görecek Dâmadında 150 guruş
 Kasabadan Tapu kâtibi Ebûbekir Efendi' de 253 guruş 30 pare
 Kasabadan Bey Efendi' de 55 guruş
 Kasabadan Baba Mustafâ'nın mahduminde 70 guruş
 Kasabadan Ustabaşı zâde Hasan Efendi' de 43 fi

Kasabadan Muhtâr Kobuk Ali Ağa 38 guruş
 Kasabadan Arslan'nın Hasan Usta' da 66 guruş 20 pare
 Kasabadan Ali Ağa' nın yeğeni Mehmed'de 400 guruş
 Kasabadan Velîlerin Kara Ahmed'de 186 guruş
 Kasabadan Müftî zde Ahmed Efendi' de 18 guruş

Kasabadan Mûsâ oğlu Hasan'da 38 guruş
 Kasabadan Çoban Velî'd 64 guruş
 Yenice karyesinden Velî oğlu Osmân'da 35 guruş
 Karaviranlı Abdullâh oğlu Mustafâ'da 507 guruş
 Abdili süleyman7da 82 guruş

Kasabadan Tefik Efendi'de 108 guruş
 Münâfi'Kolmesi Şükri Efendi' de 18 guruş
 Kasaba Kara Mustafâ zâde Hâfiz İsmâîl zimmetinde 540 guruş
 Taşçılı Velî Hasan'da 114 guruş
 Somalı Hâcî Hasan'nın Mollâ Mustafâ zimmetined 200 guruş
 Mollâ Alili Mustafâ'da 51g
 Kasabadan Dükkar oğlu İsmâîl zimmetinde 19 guruş 20 pare
 Kasabadan Çuval Mehmed'de 52 guruş
 Müteveffâ-yi merkûmun birâderi (...) Efendi'de 800 guruş

Kasabadan nâib Efendi zâde Mustafâ Efendi' de (silik) guruş
 Huteba'nın Kâmil'nde 143 guruş
 Kasabadan Yemci Mûsâ'nın Mehmed'de 78 guruş
 Şehirde Bey oğlu İsmâîl zimmetinde mukayyed bulunan Sinân zimmetinde 4551
 guruş Hatib Hâcî İbrâhîm'de 135 guruş
 Çebirade karyesinden Hâfız Mehmed zimmetinde 20 guruş

MŞH_ŞSC_d_07566_0008/2

Yekûn 37989 guruş 20 pare

Müteveffâ-yi mûmâ ileyh Hâcî İdris Efendi'nin bâlâda zikr ve beyân kılınan alacağıнын vasî ve nâzırı ma'rîfetleriyle yerlu yerinden tahsîl olunduktan sonra Taksîm olunmak üzere ber müceb-i bâlâ otuz yedi bin dokuz yüz seksen dokuz guruş yigirmi pare alacağı bulunduğı defteri kayd Anlaşılmaz olduğındn bilâhare deynimin suhûfi izâ'a olunmak üzere işbu mahalle şerh verilerek âid kılınmıştır

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı mahâllâtından Alaylar mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem bi emri'llâhi Te'âlâ Vefât iden Hâcî İdris Efendi ibni Osmân Efendi ibni İdris Efendi'nin sülb-i sagîr oğlu İbrâhîm Hakkî'nin babası müteveffâ-yi Merkûm den müntakil hânı hıfza ve tesviye-i umûrine kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn olunması ehem ve elzem olduğı ecilden sagîr-i merkûm Hakkî'nin vâlidesi olub her vecihle umûr-i vesâyet ve rü'yete kâdire iduğı zeyl-i hüccetde muharreru'l-esâmi-i müslimîn muhakak olan işbu ba'isu'l-kitâb Hadîce binti İbrahim Efendi nâm Hâtûn Hâkim-i mevkı'ı sadr-i kitâb tûbâ leh ve hüsn me'âb Efendi Hazretleri sagîr-i merkûm İbrâhîm Hakkî'nin vakt-i rüşd ve sedâdlarınadeğin babası müteveffâ-yi mûmâ ileyhden müntakil hânı hıfza (silik) Ve umûrine vasî nasb ve ta'yîn buyurdukda ol daha ber vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbe'i Edâya ta'ahhüd itmeğin mâ vâka' bi'l-tâleb ketb ve imlâ olundu tahriren

fi'l-yevmu'l-işrin min şehr-i şa'bânu'l-mu'azzam sene smani ve mieteyn ve elf

Konya vilâyet-i celflesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı mahâllâtından Alaylar mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem bi emri'llâhi Te'âlâ vefât iden Hâcî İdris Efendi bin Osmân Efendi ibni İdris Efendi' nin sülbi-i sagîr oğlu İbrahim Hakkî'nın kıbel-i şer'den Masub vasîsi olan validesi Hadîce binti İbrâhîm Efendi nâm Hâtûn üzerine bir mutemed kimesne nâzır nasb ve ta'yîn olunmak sagîr-i Merkûm nâfi' olmakla işbu ba'isu'l-kitâb karındaşı Ahmed Râşid bin Hâcî İdris Efendi nâm kimesne istikâmet ile Ma'rûf ve diyânet ile mevsûf olgım hkim-i mevki'i ale'l-iktisâb tûbâ leh ve hüsn me'âb Efendi Hazretleri merkûm Ahmed İdris Efendi bâ vasîye-i mezbûre Hadîce Hânım üzerine ber vech-i habs ve nasb ve ta'yîn buyurub ve sülbiye-i mezbûrenin ma'rîfeti olmağksınız Umûr ve hâcetden bi emri'llâh mübâşeret itmek ve üzre tenbîh dahi olunmakl ol dahi nezâret-i merkûmeyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini Kemâ yenbeği edâya ta'ahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vâka' bi'l-tâleb ketb ve imlâ olundı tahriren

fi'l-yevmu'l-işrin min şehri-şâ'bânu'l-mu'azzam sene se'in ve selâse mie ve elf

MŞH_ŞSC_d_07566_0009/1

Konya vilâyet-i celflesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı mahâllâtından Alaylar mahallesi sâkinlerinden Anakız binti İsmâîl nâm bîkr-i bâliğa Tarafından bâ arz-ı hâl zevci mahalle-i merkûme ahâlîsinden Derzi Ağa bin Ali nâm kimesne bi'n-nefs beni kendüsi akd ve tezvîc ve nikâh idüp Hâlâ hakk-ı firaşın icrâ itmediğinden zevci merkûm ile muhâkeme ve muhâseme ve tefrîke sulh ve ibrâya icâb-i hâlinde aharı tevkile me'zûn Olmak üzre Alaylar mahallesi ahâlîsinden Yüzbaşı Sâlih Ağa bin Hasan ve Hâcî Seyyid Ali mahallesinden Hüseyin bin Seyyid Ali nâm Kimesnelar huzûr-i şer'de zevci Derzi bin Ali ile muhâkeme ve mehâzır ve sulh ve ibrâya ve tevfrîke ve ahârın tevkiline huzûr-i şer'e babası İsmâîl (silik) nasb ve ta'yîn eyledi diyü her biri irae-i şehâdet-i şer'îye itmeleriyle babası merkûm İsmâîl dahi vekâlet-i

mezkûreyi Kabûl ve hizmet-i lâzimesini edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledim didikde gıbbe't-tasdikî'ş-şer'i mâ vâka' bi'l-tâleb ketb ve imlâ olundı tahriren

fi'l-(silik) işrin min şehr-i şa'bânu'l-mu'azzam sene sitte selâsemie ve elf

Mâru'z-dâ'î keminelidur ki

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı muhallatından Câmî'-i kebîr mahallesi ahâlîsinden sâhib-i arz-ı hâl işbu ba'isu'l- İ'lâm Hâcî Hâfız Abdurrahman Efendi bin Abdurralîm Ağa Seydişehir kazâsı bidâyet mahkemesinde mahkeme-i şer'iyeye mahsûs odada Akd olunan meclis-i şer'-i şerîfde kazâ-i mezkûre mahallâtından ve mahalle-i merkûme ahâlîsinden iken bundan akdem bi emri'llâhi Te'âlâ vefât İden Abdulkadir oğlu Mehmed bin Mustafâ bin Abdulkadir'ni sülbiye-i saagire kızı şerîfe binti Mehmed nâm müteveffânın kibel-i şer'den Nasb ve ta'yîn kılınan bâ hüccet-i şer'iyeye vasî-i mansûbi emucası Abdulkadir bin Mustafâ nâm kimesne müvâcehesinde üzerine dave ve takrîr-i kelâm Ve bast-i ani'l-merâm idüp müteveffâ-yi merkûm zimmetinde fi 1 ağustos [1]306 târihiyle müverrah ve mühriyle memhûr ve imzâsıyla mûmzâ ve merkûmun bana Virmiş olduğu bir kıt'a senedi mücebince dört bin yüz yetmiş dokuz guruş ve bundan başkaca olarak fi 19 teşrin-i evvel sene [1]306 Târîhiyle müverrah ve mühriyle memhûr ve imzâsıyla mûmzâ ve mersûm senedi mücebince de dört yüz guruş ve işbu zikr olunan senedler dahi ber vech-i cihet-i Kard olarak yüz yigirmi guruş ki cem'ân dört bin yedi yüz doksan dokuz gureşe bâliğ ve reside olub işbu meblağ-ı Mezkûrun meccânen afyon bedeli ve nakden iki bin altı yüz guruş sükkân? bedeli vukû' bulup matlûbum olan bedeli meblağ-ı mezbûründen bi't-tenzil mütebâkı İki bin yüz doksan dokuz guruş şimdiyedeğin aşkıy omar gürür yüz elli dört gureşe bâliğ olub aslı olan meblağ-ı mezkûre (silik) olarak cem'ân iki bin iki yüz yetmiş üç guruş alacak hakkım olub meblağ-ı mezkûr bedeli kibelî'l-ahz ve'l-istifâ

MŞH_ŞSC_d_07566_0009/2

Vefât itmekle müteveffâ-yi merkûmun terekesine vaz'u'l-yedi muhakkak işbu hâzır bi'l-meclis vasî-yi merkûm Abdulkadir Ağa'dan vesâyeti haseyible aliverilmesini taleb iderum diyü ba'de'l-da'vâ ve's-sûal ve'l-inkâr müdde'i-i mûmâ ileyh Hâcî

Hâfız Abdullâh Hakkî Efendi' den ber vech-i muharrer iddi'âyı vâkı' asına mutâbık beyine tâleb olundukda mahallenizden bâ varaka-i mestûre mensûb oldukları (silik) Ve ihtiyâr meclis-i a'zâlarından lede't-tezkiye adl ve makbûli'ş-şehâde idükleir ihbâr olunan Alaylar mahallesinden Hâfız Abdullâh Efendi Bin Hâcî İsmâîl Efendi ve Hâcî Seyyid Ali mahallesinden Kürek zâde Ali Efendi bin Hâcî Mehmed ğa ve mahalle-i merkûme den Nağlbend İbrâhîm Erşed ibni Hasan Ağa nâmûn kimesneler bi'l-müvâcehe müteveffâ-yi merkûm Mehmed'in fi 1 ağustos sene 305 sve fi 11 teşrini evvel sene 306 târîhiyle Müverrah ve imzâsıyla mûmzâ ve mühriyle memhûr ve mersûm iken kat'i-i senedi mûcebince dört bin altı yüz yetmiş guruşi (silik) Yüz yigirmi guruş ki cem'ân dört bin yedi yüz doksan dokuz gurşu ve şimdiye kadar terekesine (silik) Seksen guruş müstemâli bi't-tezli mütebâki iki bin iki yüz yetmiş üç guruş müteveffâ-yi merkûm Mehmed'in mûmâ ileyh Hâcî (silik) Abdurrahman Efendi deyn-i sahîhi olduğu ba'de'l-isbât ve't-tahlîf mucebiyle tereke-i müteveffâ-yi merkûmun meblağ-ı mezkûre İki bin iki yüz yetmiş üç guruşi müdde'i mûmâ ileyh Hâcî Hâfız Abdurrahman Efendi' ye edâ ve teslîme vasî-i merkûm Abdulkâdir Ağa' ya taraf-ı şer'-i şerîfden tenbîh olunduğı bi't-tescil huzûr-i âlîlerine i'lâm olundu el emr min lehu'l-emrindir

El yevmu'l-işrin min şehr-i şa'bânu'l-mu'azzam sene semân ve mieteyn ve elf

MŞH_ŞSC_d_07566_0010/1

Konya vilâyeti celîlesi dâhilinde kâin Temurkır kazâsı kurâlarından Barmeli karyesi ahâlîsinden Hâcî İbrâhîm Ağa mahdûmi Mehmed ve Râşid binân-i Hâcî Bayram Ağa nâm kimesneler tarafından bâ arz-ı hâl takrîr-i şehâdet Konya ve kurâsında bazen alacaklarının

Ashabı yedinden taleb ve d avayi ahz ve kabza muhâkeme ve muhâsemeye sulh ve ibrâya ve icâbı hâlînde ahârı dahi tevkile me'zûn olmak üzre Seydişehir kazâsı kurâlarından Gökhoçuk karyesi ahâlîsinden Abdulkadir Ağa bin Mehmet ve nefsi karye mahallâtından Keçi kuyu mahallesi ahâlîsinden Ve tüccârdan Ali Efendi bin Hâcî Yûsûf Ağa nâm kimesneler huzûr-i şer'-i şerîfde fi'l-asl Bunakar kazâsı kurâlarından yine Bameli Karyesinden olub Seydişehir kazâsı mahallâtından Oluklu

mahallesinde sâkin Ahmed Ağa bin Ali Ağa'yı taraflarından vekîl ve nâib nasb ve ta'yîn eylediği alâ vech-i'l-şer'i irâde-i şehâdet-i şer'îye itmeleriyle merkûm Ahmed Ağa dahi meclis-i şer'de ve karye-i mezkûreyi kabûl ve merâsimini kemâ yenbe'i edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledim didikde gıbbe't-tasdîkî'ş-şer'i mâ vâka' bi'l-tâleb ketb ve imlâ olundu tahrîren

fi'l-yevmu'l-isnâ ve'l-işrin min şehr-i şa'bânu'l-mu'azzam sene selâse ve selâse mie ve elf

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir mahallâtından Hâcî Seyyid Ali mahallesi ahâlîsinden ve sâkinlerinden Hasan bin Mehmed ve Fatma binti Mehmed nâm merkûm ve mezbûreler Seydişehir kazâsı bidâyet mahkemesinde mahkeme-i şer'îye mahsûs odada akd olunan meclis-i şer'-i hâtır lâzımı't-tevkîrde işbu bâ'isetu'l-kitâp kazâ-i Mezkûre mahallâtından Câmî'-i cedid mahallesi ahâlîsinden hafız İsmâîl Efendi bin Mustafâ nâm kimesne mahzarında ikrâr-i tam ve takrîr-i kelâm ve basti ani'l-merâm idüp Bundan akdemdi müteveffîye olan vâlidemiz Ayşe ile müteveffâ pederimiz Mehmed'in gerek akârâtı ve gerek menkûlâtlarını li eb er karındaşımız Feyzullâh'a Ve Hüseyin ve üvegi vâlidemiz Rabiâ Hânımlar taraından zabt ve tasarruf itmeked ve hisse-i irsiye-i şer'iyelerimizi virmemekte olduklarından merkûmân ile mezbûre Rabiâ Hâtûnlardan taleb ve da'vâya tasdîka ve taksime ve muhâkeme ve muhâsemeye ve müdâheleye sulh ve ibrâya ve icâbi hâlinde âhari nasb ve tevkile me'zûn olmak ve mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımızdan mûmâ ileyh işbu hâzır bi'l-meclis Hâfız İsmâîl Efendi vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledik didiklerinde mûmâ ileylh hafız İsmâîl Efendi dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve merâsimini kemâ yenbe'i edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledim ittikte gıbbe't-tasdîkî'ş-şer'i Mâ vâka' bi'l-tâleb ketb ve imlâ olundu tahrîren

fi'l-yevmu's-sâbi' ve'l-işrin min şehr-i şa'bânu'l-mu'azzam sene semân ve selâse mie ve elf

MŞH_ŞSC_d_07566_0010/2

Mâru'z-dâ'î keminelidir ki

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsına tâbi' Bağra karyesi ahâlîsinden sâhib-i arz-ı hâl işbu ba'isu'l-i'lâm Nali oğlu Osmân bin Mahmûd nâm kimesne Seydişehir kazâsı bidâyet mahkemesinde mahkeme-i şer'îye mahsûs odada akd olunan meclis-i şer'-i şerîf-i enverde fi'l-asl Konya vilâyet-i celîlesi kurâlarından Konya Kazâsı karyesinden olub Bağra karyesinde ikâmet itmekde bulunan Abdulfettâh oğlu Ali bin Abdulfettâh nâm Kimesne müvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp işbu hazire-i bi'l-meclis karyemiz Bağra karyesi sâkinlerinden Ma'rîfetu'z-zât Çalındalı Abdullâh Efendi kerîmesi Kiraz binti Abdullâh nâm Hâtûn işbu târîh-i i'lâmdan (silik) sene akdem (silik) Üç yüz altmış ve rûmî mâh-ı mayısın beşinci günü karyemiz ahâlîsinden Bekmezci oğlu Ahmed (silik) ve Kaba Cağlı oğlu Ali bin Mehmed nâm kimesneler huzûrlerinde ve kendü hânesinde mukır-ı mürâfî sülb-i sahîh oğlum Mehmed (silik) Velayeti hasebiyle bilâ nesh sâbi-i mezbûreyi akd ve tezvîc eyledim ve tenkîh idüp mezbûre müvâcehesinde (silik) Dahi mezbûri kabûl idüp ol vecihle oğlum sagîr-i merkûm Mehmed'in zevce-i menkûha-i gayr-i bâhâsı olmağla benim akd ve nikâhdan mu'ahharan işbu hâzır-ı merkûm Ali ben dahi nevsim içün mezbûreyi (silik) ve tezvîc eyledum diyü işbu hâzire-i mezbûreye müvâdahele mâni' olmakda olduğundan sûal olunub vâkî' olan müdâhelesinin Şu'ubân-ı mezbûreyi oğlum merkûm sulhi bi'l-velâye taleb iderum diyü ba'de'l-da'vâ ve's-sûal müdde'un aleyh merkûm cevâbında bundan Dört mâh mukaddem şuhûdîn-i mehâzirinde işbu hazire-i mezbûre tarafından karye-i mezbûre ahâlîsinden İsmâil Çâvûş muvekkil olarak ve ben dahi hâzır bi'l-meclis bulunduğım hâlde tarafın ricâsıyla bilâ nesh sâbi nefsime akd ve tezvîc idüp benim dahi zevce-i menkûha-i gayr-i medhûl bâhâmdur didikde hâzire-i mezbûre Kiras'dan lede's-sûal müdde'i-i merkûm Nali oğlu Osmân'nın sülb-i sagîr mürâfa'a oğlu Mahmûd'e akd ve tezvîc olduğu ikrâr ve i'tirâf idüp müdde'un aleyh merkûm Ali'ye akdini külliyen inkâr itmekle tarafından vukû' bulan İddi'amızı mübeyyin akdiyesine lede'l-istifâze Hind'i? mukaddemâ şuhûdini mahzarında sagîr oğlu Ömer'e akd ve nikâh

MŞH_ŞSC_d_07566_0011/1

Hind Ömer'in menkûhası olduğu hâlde Bekir'in müvâcehesinin men'i bi'l-velâye da'vâ ittükde Bekir müvâcehesinde Mu'ahedei-mezbûre Hind'i mahzar-ı Şuhûdde akd ve tezvîz eylediğini iddi'â ile Hind dahi nikâh olmamış olub Ömer'in Târîhinden Bekir'in târîhinden akdem olmağla Ömer'in bendesi ? olmuş olub mezbûre Hind mekûle olan Ömer'in menkûhası Olur mi el-cevâb olur diyü ergeb-i nikâh umde-i vehhâbiyet fî bed ehaddehi mâ fetret lâ hâddehi (silik) min (silik) olunan Bir kıt'a fetvâ-yi şerîfe mücebince müdde'i-i merkûm Nale oğlu Osmân'nın bendesi olmuş olmağla beyine taleb olundukda evvelen bâ varaka-i mestûre Mensûb oldukları mahallelerinden sırren ve ba'dehu alenen lede't-tezkiye adl ve makbûli'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan ve hatt-ı varaka (silik) Mezbûreyi ma'rîfet-i şer'le ârifân-ı Bağra karyesi ahâlîsinden Pekmezci oğlu Ahmed bin Mahmûd ve Kabaçlı oğlu Ali Bin Ömer nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'e mukırân olub eserü'l-inhâğu'l-? Hakîka işbu târîhinden akdem yani üç yüz Altı sene-i rumi mâh-i mayısının beşinci günü işbu hâzîr-i bi'l-meclis-i mezbûre Kiras binti Abdullâh nâm Hâtûn müdde'i-merkûm Nali oğlu (silik) kendü hânesinde sagîr-i merâhif oğlu Mehmed ve bilâ nesh sâbi akd ve tezvîz ve tenkîh idüp mezbûre dahi akd-i mezbûreyi (silik) şehâdet eylemeleri mezbûr bu husûs ve bu vecih üzre şâhidleruz ve şehâdet-i şer'ie dahi ideruz diyü Her biri müttefikü'l-lafz ve'l-ma'na bi'l-müvâcehe alâ vech-i'l-şer'i edâ-i şehâdet-i şer'ie itmeleriyle mücebince nikâh-ı mu'ahirin Kasdıyla ba'de'l-hükm ve't-ta'rîf müdde'i-i merkûm Osmân'nın oğlu Mehmed ve nefsi şîyem ve istifâde-i mezbûre Kiras'a taraf-ı şer'iyeden tenbîh olunduğı Bi't-tescil huzûr-i âlîlerine i'lâm oludı el emr min lehu'l-emrindir tahriren

fi'l-yevmu's-semâniye aşere min şehr-i ramazanul mübareke sene semane ve mieteyn ve elf

MŞH_ŞSC_d_07566_0011/2

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı kurâlarından Dere karyesi ahâlîsinden abdurahman bin Hâcî Ali nâm kimesne Seydişehir kazâsı bidâyet mahkemesinde mahkeme-i şer'îye mahsûs odada akd olunan meclis-i şer'-i şerîfde işbu ba'isu'l-kitâb Seydişehir kasazı mahâllâtından Câmî'-i cedid mahallesi ahâlîsinden Hâfız İsmâîl Efendi bin Mustafâ nâm ikmesne mahzarında İkrâr-i tam ve takrîr-i kelâm ve bast-i ani'l-merâm idüp karyemiz Dere karyesi sâkinlerinden Ayişe binti Mustafâ nâm bik-i bâliğa Bundan akdem şuhûdin mahzarında sülb-i sagîr oğlum ismaile bi'l-velâye akd-i tecvîz idüp mezbûre Ayişe dahi akd-i mezkûreyi kabûl idüp oğlum sagîr-i merkûm İbiş Ali'nin zevce-i menkûha-i gayr-i medhûl bâhâsı bulunmakla lefen oğlum merkûm Süleymân imtinâ' ve şikayet (silik) inkâr sûretinde bulunduğu vecihle mezbûre Ayişe ve bâ veki-i şer'îye müdâfi'leri ve muhâkeme ve muhâsemeye ve sulh ve ibrâyave mutevaffik olduğu umûrun küllisene tarafımdan velâyetim hasebiyle mûmâ ileyh Hâfız İsmâîl Efendi'yi vekîl ve nâib ve menâb nasb ve ta'yîn eylediğimde ol daha vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve merâsimini kemâ yenbe'i edâya iltizâm itmeğın mâ vâka' bi'l-tâleb ketb ve imlâ olundı tahrîren

fi'l-yevmu's-hamiş ve'l-işrin min şehr-i ramazanu'l- mübareke sene semân ve mieteyn ve elf

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı mahllatından Câmî'-i kebîr bahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem bi emri'llâhi Te'âlâ vefât iden Abdulkâdir oğul Mehmed bin Mustafâ bin Abdulkâdir'in sülbiye-i sagîre kızı Şerîfe'nin babası müteveffay-i merkûmden müntakil mâlını hıfz ve tesviye-i umûrine kibel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olduğu ecilden sagîre-i (kesik) mezbûrenin vâlidesi olub baş vecihle umûr-i vesâyeti rû'yete hâzîre idüğü zeyl-i hüccetde muharreru'l-esâmi-i müslimîn ihbârlarıyla muhakkak olan işbu bâ'isetu'l-kitâp Şerîfe binti Hüseyin han Hâtûn hâkim-i mevkı'sadr-ı kitâp tavilen leh ve hüsn me'âb Efendi Hazretleri sagîre-i mezbûrenin vakt-i ruşd ve sedâdlarına değın babası müteveffâ-yi merkûmeden müntakil mâlını hıfz ve tesviye-i umûrine vasî nasb ve ta'yîn buyurdukda ol dahi ber vech-i muharre vesâyet-i

mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbe'i edâya ta'ahhüd ve iltizâm itmeğın mâ vâka' bi'l-tâleb ketb ve imlâ olundu tahrîren

fli yevmu 'l-hamis ve 'l-işrin min şehr-i ramazanu 'l-mübârek sene semâne ve semâ miete ve elf

MŞH_ŞSC_d_07566_0012/1

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Akseki kazâsı kurâlarından Tul karyesi sâkinlerinden ma'rîfetu'z-zât Kiras ve Kezban binti Nesimi oğlu Mehmed nâm Hâtûn Seydişehir kazâsı bidâyet mahkemesinde mahkeme-i şer'îye mahsûs odada akd olunan meclis-i şer'-i hatirde lâzimu'l-tevkirde devlet-i aliyyesinden ve millet-i Ermenîyandan da'vâ vekîli Adaris veledi İstefan nâm kimesne mahzarında ikrâr-i tam ve takrîr-i kelâm ve bast-i ani'l-merâm idüğü pederimiz ve mevrûsumuz müteveffâ-yi merkûm Mehmed'ni karyemizde bazısının kâfe-i menkûlâta ve akârata ve tevkile me'zûn olmak üzere tarafımızdan merkûm Adaris Efendi' yi vekîl nasb ve ta'yîn eyledik didiklerinde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve merâsimini kemâ yenbe'i edâya ta'ahhüd ve iltizâm itmeğın mâ vâka' bi'l-tâleb ketb ve imlâ olundu tahrîren

fi 'l-yevmu 't-tâsi' ve 'l-işrin bin şehr-i ramâzanu 'l-mabârek sene semân ve selâse mie ve elf

bâ'is-i defter-i kassâm oldur ki

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Akseki kazâsı kurâlarından Çarıs karyesi ahâlîsinden olub Seydişehir kazâsı mahâllâtından Oluklu mahallesi sâkinlerinden iken bundan akde bi emri'llâhi Te'âlâ vefât i den Mustafâ bin Mûsâ ibni Abdullâh'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Rukiye binti Mahmûd nâm Hâtûn ile sülb-i kebîr oğlu Mevlûd ve sülb-i sagîran oğlu Mûsâ ve Ali ve sâbiye-i kebîre Nâile kızı Rûkiye ve Şerîfe ve sülbiye-i sagîre kızı Fatma'ya inhisârı bi'l-

ihbâr inde'ş-şer'i'l-Enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra sagîrân-i merkûmân ile sagîre-i mezbûrenin vakt-i rüşd ve sedâdlarına değil bâ hüccet-i şer'îye vasî-i mansûbleri li ebeveyn er karındaşları merkûm Mevlûd taleb-i ma'rîfetiyle ve ma'rîfeti'ş-şer'le ve eytâm müdürî ma'rîfetiyle bi'l-müzâyede tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur tahrîren

fi'l-yevmu'l-hamis min şehri şevvâli'l-mükerrem sene semân ve selâse mie ve elf

Nakd-i mevcdu kıymet 60 guruş	Sahhu'l-bâkî lil taksîm beyne'l-verese
Bir lüle saat 1 adet kıymet 120 guruş	1200 guruş 20 pare
Çuval çif 2 a kıymet 20 guruş	
İskender nühâs 1 adet kıymet 5 guruş	Hisse-i zevce-i mezbûre
Nesh kova 1 adet kıymet 5 guruş	Guruş 150 guruş 2 pare
On reside elbise bâhâsı kıymet 30 guruş	Hisse-i ibn-i kebîr Mevlûd 233 guruş 12 pare
Postal çift 1 adet kıymet 10 guruş	Hisse-i ibn-i sagîr Mûsâ 233 guruş 12 pare
Hasır zeni 1 adet ma'a takımı kıymet 1000 guruş	Hisse-i ibn-i sagîr Ali 233 guruş 12 pare
Kıl ekbe adet 1 adet kıymet 10 guruş	Hisse-i bint-i kebîre Rukiye 116 guruş 24 pare
Yekûnu'l-ihracât 1260 guruş	Hisse-i bint-i kebîre Şerife 116 guruş 24 pare
Minhu'l-ihracât (silik) 20 guruş	Hisse-i bint-i sagîre Fatma 116 guruş 24 pare
Resm-i kısmet 31 guruş	
Kaydiye 2 guruş	
Pul bâhâ 1 guruş	
İcâb iden dellaliyesi 25 guruş	
MŞH_ŞSC_d_07566_0012/2	
Yekûnu'l-ihracât 59 guruş 20 pare	

Müteveffâ-yi merkûmun zerekesinden verese-i kebîrlerinden mevcûd hisse-i irsiye-i şer'iyesi bi't-temâm ahz ve kabz ve istifâ-i hak iddiğın misillü sagîrân-i merkûman ile sagîre-i mezbûrenin hisse-i mu'ayyeneleri dahi bi't-temâm bi'l-vesâye ahz ve kabz eylediğini ve yedine teslîm olunduğı işbu mahalle şerh verildi

MŞH_ŞSC_d_07566_0012/2

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı mahallâtından Olukbu mahallesi sâkinlerinden ma'rîfetu'z-zât Ayişe bindi İbrâhîm nâm Hâtûn kazâ-i mezkûre bidâyet mahkemesinde mahkeme-i şer'iyeye mahsûs odada akd olunan meclis-i şer'-i hatir lâzimu't-tevkirde işbu bâ'isetu'l-kitâb (silik) mahalâtından Câmî'-i cedid mahallesi ahâlîsinden hfız İsmâîl Efendi bin mustaf nâm kimesne mahzarında ikrâr-i tam ve takrîr-i kelâm ve bast-i ani'l-merâm idüp bunda kadem müteveffîye oln validem Havvâ binti Mehmet ide müteveffâ pederimiz İbrâhîm bin İbrâhîm'den müntakil akâratdan ve menkûlâtıdan hisse-i irsiye-i şer'iyemi karındaşım Hâcî Mehmed zabt ve tasarruf ve virmemekden imtinâ' itmekde bulunduğundan merkûm ile mürâfa'a ve muhâkeme ve muhâseme ve hisse-i irsiye-i şer'iyemizi ahz ve kabza sulh ve ibrâya ve bana teslim ve bundan mütevakkıf olduğı umûrun küllisine ve icâbı halinde aharı dahi tevkile me'zûn (silik) mûmâ ileyh Hâfız ismil Efendi' yi vekvil ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledim didikde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve merâsimini kemâ yenbeğı edâya tahahud ve ilzam itmeğini mâ vâka' bi'l-tâleb ketb ve imlâ olundu tahriren

fi'l-yevmu's-sabi min şehr-i şevvâlu'l-mükerrem sene semân ve selâse mie ve elf

MŞH_ŞSC_d_07566_0013/1

Şişe boynuzli sağ kulağı bir delik sol kulağı üç delik ve döş firânı ? beyaz tesağı beyaz siyah orta beş yaşında kuyruğı dizinde bir re's kara sagîr öküzi ay boynuzli sağ

kulağı iki delik sol kulağı bir delik siyah beş yaşında kuyruğı topukda bir re's kara sığır öküzi fî 3 mayıs sene 307 Târîhiyle zabt Ahmed Çâvûş ma'rîfetiyle teslîm olunub fî 4 mart sene 307 târîhiyle mu'ayenesi bi'l-icr müddet-i ma'lûmesine değer bulması yevmiyesi beher mâh iki guruşden Belediye Kırılpaçısı Ali Bey benim olub ba'dehu icâb iden icrâ kılınacağı işbu mahalle şerh verildi

Fî 4 mayıs sene [1]306

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı mahallâtından Câmi'-i kebîr mahallesin sâkinlerinden ma'rîfetu'z-zât Feride Hânım binti Seyyid İbrâhîm Ağa nâm Hâtûn Seydişehir kazâsı bidâyet mahkemesinde mahkeme-i şer'îye mahsûs odada akd olunan meclis-i şer'-i hâtir lâzımı't-tevkîrde kazâ-i mezkûre mahallâtından Sofihâne mahallesi ahâlîsinden işbu bâ'isetu'l-kitâb el-Hâcc Ahmed Bekirî efe bin Hâcî Abdülcelîl Efendi nâm müteveffiyenin mahalle-i mezbûrede bir tarafı Adil Efendi mağazası ve bir tarafı Arap Ali hânesi ve tarafı târîk-ı âmme ile mahdûd ve bir kıt'a (silik) hasebiyle bir bâb fevkânî ve tahtânî on bir bâb büyük ve küçük hâneleriyle ve samanhâne ve anbar-i harmâni müştemil mülk-i menzil müteveffîye-i mezbûre vâlidem Fatma'dan benim ile li ümm er karındaşım Ali Haydar Efendi'ye münhasıra olub merkûm Ali Haydâr Efendi tarafından hissemi virmemekde ve taksîmden imtinâ' ve abâ itmekde bulunduğundan merkûm ile muhâkeme ve muhâseme ve taksîm ve hisse-i şâyi'amın tefrika sulh ve ibrâya ve icâbı hâlinde âharı tevkile dahi me'zûn olmak üzere tarafımdan mûmâ ileyh Hâcî Bekir'i imzâlı vekîl ve nâib-i menab nasb ve ta'yîn eyeldim iddikde mûmâ ileyh Hâcî Bekir Efendi dahi vekâle-i mezkûreyi kabûl ve merâsimini kemâ yenbe'i edâya ta'ahhüd ve iltizâm itmeğın mâ vâka' bi'l-tâleb ketb ve imlâ olundu tahriren

fî'l-yevmu'l-işrin min şehr-i şevvâlu'l-mükerrem sene semân ve selale mie ve elf

MŞH_ŞSC_d_07566_0013/2

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı mahallâtından Keçi Kuyu mahallesinde sâkin ve zât-ı ta'rîf-i şer'î el ma'rûf râfika (kesik) Hadîce binti

Süleymân nâm Hâtûn meclis-i-i şer'-i hâtır lâzımı't-tevkirde takrîr-i kelâm ve tezkir-i merâm idüp zevcem Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde İlgin kazâsına tâbi' Urus karyesi mahallâtından Yukarı mahalle ahâlîsinden Mollâ Ahmed bin Mustafâ nâm kimesne beni bilâ nafaka ve lâ münfik terk idüp mahallinde câiz-i kesirelu bir sene-i mütecâviz olmayup kendüsinden sonra cins-i nafakadan bir nesne dahi irsâl itmeyup nafakaya eşedd-i ihtiyac ile muhtâc olmamla zevcem gâib-i mezbûr üzerine kibel-i şer'den mikdâr-i kifâye meblağ-ı karz ve takdîr olunmak matlûbumdur didikde mezbûre Hadîce'nin takrîr-i dahi vakı'a mutâbık ve zikr-i âtî meblağı kadr-i ma'rûf olduğu sıfât-ı sahîhe iskân ihbârlarıyla lede'ş-şer'i'l-Enver zâhir ve mukarrer olmağın hâkim-i mevkı'-ı sadr-ı kitâb tûbâ leh ve hüsn me'âb Efendi Hazretleri mezbûre Hadîce'yi ba'de'l-tahlîfi'ş-şer'i zevc-i gâib-i merkûm Mollâ Ahmed üzerine işbu târîh-i (silik)

Küllî yevm iki guruş karz ve takdîr buyurup meblağm-ı mefrûz-i mezkûri nafaka ve kisve bâhâ vesâir levâzim-i zarûriyesine harc ve lede'l-hâce (silik) ve gıbbe'l-natı' zevc-i gâib-i merkûm Mollâ Ahmed üzerine rücû'-a mezbûre Hadîce Hâtûn'a izn verilmeğın mâ vâka' bi'l-tâleb ketb ve imlâ olundu

Fi'l-yevmu 'l-işrin min şehr-i ramâzanu 'l-mabârek sene semâne ve selâse mie ve elf

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı kurâlarından Dere karyesi sâkinlerinden ma'rîfetu'z-zât Ayişe binti Mustafâ nâm bîkr-i bâliğa Seydişehir Kazâsı bidâyet mahkemesinde mahkeme-i şer'îye mahsûs odada akd olunan meclis-i şer'-i hâtır lâzımı't-tevkirde Seydişehir kazâsı mahallâtından olub (silik) ahâlîsinden işbu ba'isu'l-kitâp Mehmed İzzet Efendi bin el-Hâcc Fakirullâh Efendi mahzarında ikrâr-i tam ve takrîr-i kelâm ve bast-i ani'l-merâm idüp karyemiz Dere karyesi ahâlîsinden Abdurrahman oğlu İsmâîl nâm sagîrin pederi merkûm Abdurrahman tarafından benim sagîr oğlum merkûm İsmâîl'in zevce-i menkûhasidur diyü bi gayr-i hak velî vech-i'l-şehri beni âhara akd-i nikâhdan men'i ve müdâhele itmekde olduğından merkûm tarafından vekîl-i şer'î ve bâ vesâyet mürâfa' ve mühâkeme ve müdâfa'aya icâbı halined sulh ve ibrâya ve aharini tevkile dahi me'zûn olmak üzre ve tarafımdan mûmâ ileyh Mehmed İzzet Efendi' yi vekîl ve nâib-i menab nasb ve ta'yîn eyledim didikde mûmâ ilyeh Mehmed İzzet dahi

vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve merâsimini kemâ yenbe'i edâya ta'ahhüd ve iltizâm itmeğın mâ vâka' bi'l-tâleb ketb ve imlâ olundu tahriren

fi'l-yevmu'l-hamış ve'l-aşere min şehr-i şevvâli'l-mükerrem sene semâne ve selâse mie ve elf

MŞH_ŞSC_d_07566_0014/1

Mâru'z-dâ'î keminelidir ki

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsına tâbi' Açeler karyesi ahâlîsinden kırk birinci hânenin on dördüncü numarasında mukayyed âsâkirii şâânenin bahriye (...) firkateyn vapur dahi yolunda müstahdem iken bundan adken mağrûfen vefât iden Necib bin Süleymân bin Hasan'ın verâsetini iddi'â iden karye-i mezkûre sâkinlerinden Hüseyin bin Hâcî Mehmed ve Hâcî Osmân Ağa bin Mehmed nâm kimseneler ta'rîfleriyle ma'rûf olan vâlidesi Fatma binti Hasan nâm Hâtûn Seydişehir kzası bidâyet mahkemesinde mahkeme-i şer'îye mahsûs odada akd olunan meclis-i şer'î şerîf-i enverde müteveffâ-yi merkûmun medyûni bulunan karye-i merkûme ahâlîsinden Hâcî Mustafâ bin Hüseyin nâm kimesne müvâcehesinde ikrâr-i tam ve takrîr-i kelâm ve bast-i ani'l-merâm idüp mu'ahharan vefât iden Necîb benim sadr-ı sahîh oğlum olub tereke-i mahsûsinden gayr-i vâris-i âharı olmamağla müteveffâ-yi merkûm Asâkir-i şâhâneye gitmeden mukaddem işbu hâzır bi'l-meclis merkûm Hâcî Mustafâ'ya mâlından virmiş olduğu altmış guruş kıbel-i'l-ahz ve'l-istifâ meğzûfen vefât itmekle meblağ-ı mezkûri müdde'un aleyh merkûm Hâcî Mustafâ'dan taleb itmiş isemde virmekden imtinâ' itmekde olduğundn sûal lunub meblağ-ı mezkûri bana alıverilmesi bi'l-verâse taleb iderum diyü ba'de'l-da'vâ ve's-sûal merkûm Hâcî mustaf cevâbında müteveffâ-yi merkûm zimmetinde altmış guruş deyni oduğunu tâliben ikrâr olunmak mâ'ada verâset müdde'âsını inkâr itmekle müddeiye-i mezbûre Fatma'dan ber vech-i muharrer verâset iddi'âsına mutabık beyine taleb olundukda udûl-i ricâl-i müslimînden ve karye-i merkûme ahâlîsinden Hâcî Abdullâh bin Mehmed ve Hâcî Seyyid Ali bin Hüseyin nâm

kimesneler bi'l-müvâcehe şehâdetleriyle ber nahc-i eri verâset-i müdde'âsını isbât itmekle duhûl (silik) müdde'asına mu'ahharan sırren ve ba'dehu alenen lede't-teziye adâletleri tabân ve şehâdetleri hayr-ı kabûlde vâkı' olmağla mücebince verasete ba'de'l-hükm meblağ-ı mezkûri müdde'iyeye-i mezbûre Fatma Hâtûn'a edâ ve teslime medyûn-i merkûm Hâcî Mustafâ'yekûn tenbîh olunduğı bi't-tescil huzûr-i âlîlerine i'lâm olundı el emr min lehu'l-emrindir tahrîren

fi'l-yevmu'l-hamış ve'l-işrin min şehr-i şevvâli'l-mükerrem sene semâne ve selâse mie ve elf

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsına tâbi' Kısır karyesi sâkinlerinden ma'rîfetu'z-zaden Besa Hânım binti Osmân Ağa nâm hatune tarafından bâ arz-ı hâl Seydişehir kazâsına tâbi' Tul karyesinde vâkı' pederimden mevrûs ve müntakil bir bâb asyabın bir tarafı çay ve bir trafi hendek ve bir tarafı kendü ahır ve taraf-ı râbi' târîk-i hâss ile mahdûd asyâbda hisse-i şâyi'asıyla yarım dönüm mikdârı arâzîde hisse-i şâyi'ası Yenişehir Kazâsı mahallâtından nefsi-i kasabada Orta mahallesi ahâlîsinden Dervîş Ahmed Efendi ve birâderi Salâhaddîn Efendilere hâcet ve hâtır-ı rahetde ferâğa hisse-i irsiye-i şer'iyenin ahz ve kabza bey' ve temlîke li ebeveyn er karındaşı kareyi-i merkûme ahâlîsinden işbu ba'isu'l-kitâb Mehmed İzzet Efendi bin Osmân Ağa Zâdesi Mustafâ Ağa bin Ahmed Ağa nâm kimsenlere Hânım-ı mûmâ ileyhâ mûmâ ileyh nemed İzzet Efendi' yi vekîl ve nâib-i menab nasb ve ta'yîn eylediğı alâ vech-i şer'i edâ-i şehâdet-i şer'iyeye itmeleriyle dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve mu'âmele-i ferâğa vesâirinde huzûr-i hâcet arzda

MŞH_ŞSC_d_07566_0014/2

İcrâsını ta'ahhüd ve iltizâm eyledim didikde gıbbe't-tasdîkı'ş-şer'i mâ vâka' bi'l-tâleb ketb ve imlâ olundı tahrîren

fi'l-yevmu'l-râbi' ve'l-işrin min şehr-i şevvâli'l-mükerrem sene semâne ve selâse mie ve elf

MŞH_ŞSC_d_07566_0014/2

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kurâlarından Aşağı karavirân karyesi sâkinlerinden ve karye-i merkûme ahâlîsinden Hâcî Ömer Ağa bin İsmâîl ve kasaba-i mezkûreden Hâcî Memiş Efendi zâde Hakkî Efendi bin Hâcî Memiş Efendi ta'rîfleriyle ma'rûfe olan Şerîfe binti Hâcî Süleymân Nâm Hâtûn Seydişehir kazâsı bidâyet mahkemesinde mahkeme-i şer'îye mahsûs odada akd olunan meclis-i şer'-i hâtır lâzımı't-tevkirde işbu bâ'isetu'l-kitâb pederi Hâcî Süleymân bin Hâcî Abdülbâkî nâm kimesne mahzarında ikrâr-i tam ve takrîr-i kelâm ve bast-i ani'l-merâm idüp karyemiz Aşağı kravirân karyesi ahâlîsinden Arab oğlu mahdûmi ve Abdullâh bin Mehmed nâm kimsene bi gayr-i hak benim menkûhumdur diyü da'vâ eylemiş olduğundan merkûm Abdullâh bâ vekîl-i şer'î ile muhakeme ve muhâseme ve müdaâfaten sulh ev ibrâya ve icâb-ı hâlînde âhari tevkile me'zûn olmak üzere pederim merkûm Süleymân Ağa'yı vekîl ve nâib-i menab nasb ve ta'yîn eyledim didikde merkûm Hâcî Süleymân Ağa dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve merâsimini kemâ yenbe'i edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledim didikde gıbbe't-tasdîkî'ş-şer'î mâ huve'l-vâka' bi'l-tâleb ketb ve imlâ olundu tahrîren

fi'l-yevmu'l-sabi've'l-işrin şehr-i şevvâli'l-mükerrem sene semân ve selâse mie ve elf

MŞH_ŞSC_d_07566_0015/1

Mâru'z-dâ'î kemineleridur ki

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsına tâbi' Aşağı kara virân karyesi sâkinlerinden ma'rîfeti'z-zate Hûmâ binti Hâcî Ömer nâm bikr-i bâliğa tarafından zikr-i âtî da'vâya bâ hüccet-i şer'îye vekîl-i müseccel-i şerisi işbu bâ'isetu'l-i'lâm da'vâ vekîllerinden Konyalı teba'a-i devleti Aliyyeden millet-i Ermeniyândan Urus Efendi bin İstefan nâm kimesne Seydişehir kazâsı bidâyet mahkemesinde mahkeme-i şer'îye mahsûs odada akd olunan meclis-i şer'-i şerîfde ve yine karye-i merkûme ahâlîsinden Arab olğu Mollâ Mehmed bin Mehmed nâm

kimesne tarafından bâ hüccet-i şer'îye vekîl-i mutlakı kazâ-i mezkûre mahallâtında Alaylar mahallesi ahâlîsinden Ebûbekir Efendi bin Mehmed nâm kimesne müvâcehesinde bi'l-vekâle uzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm ve bast-i ani'l-merâm idüp vekîli bulunduğum mezbûre Hümâ nâm bîkr-i bâliğa nefsinî âhara akd ve tenkîh ve tevzice taleb ve râğîb olub işbu hâzır bi'l-meclis vekîl-i mûmâ ileyh Ebûbekir Efendi' nin muvekkil-i merkûm Mehmed tarafından muvekkil-i mezbûrenin ahara akdine mâni' Velî vasî-i şer'î müdâhele itmekde olduğundan sûal olunub vâkı' olan müdâhelesinin (silik) müvekkilim mezbûre nefsinî diğereine akd ve tezvîze vekîl-i mûmâ ileyh Ebûbekir Efendi' ye müvekkil-i merkûm Mollâ Mehmed'e izâfetle taraf-ı şer'î şerîfden tenbîh olunmasını muvekkilim mezbûreye izâfetle bi'l-vekâle taleb ve dva iderum diyü ba'de'l-da'vâ ve's-sûal müdde'un aleyh mûmâ ileyh Ebûbekir Efendi cevâbında işbu vekîl-i merkûm Urus Efendi'nni muvekkilesi Mezbûre Hümâ nâm bîkr-i bâliğayı işbu târîh-i i'lâmdan akdem yani üç yüz dört sene-i hicriye rebî u'l-evvelinin on beşinci günü vekîli bulunduğum merkûm Mollâ Mehmed hânesinde karye-i merkûme ahâlîsinden Dibergi oğlu Mustafâ bin Hüseyin ve Mollâ Ali ve Kilisacık karyesi ahâlîsinden Barmakırı oğul Ali bin Hüseyin ve Hadem(silik) Kitapçı Ömer Efendi nâmûn kimesneler huzûrlerinde bir aded altunli zenebuy entarisi ve bir aded kotoni entari ve bir aded fermâni entari mihr-i mu'accel ve yigirmi aded Mahmûdiye altuni ile bir aded kese sim kotoni ve mihr-i mu'accel tesmiyesiyle nefsin-i müvekkilim merkûm Mollâ Mehmed'e akd ve tezvîz ve tenkîh idüp ol vecihle müvekkilem merkûm Mollâ Mehmed'in zevce-i menkûhe-i gayr-i medhûl bâhâsıdur ve bundan üç mâh mukaddem dahi karye-i merkûm ahâlîsinden oğlu Hasan Nâm kimesnenin afyoni tarlasında mezbûre Hümâ bîkrin otuz aded Mahmûdiye altuni bedeli meblağ virmek üzre merkûm Haset oğlu Hasan ve karye-i merkûmden Hâcî Mustafâ oğlu Mollâ Dervîş huzûrlerinde hâli'a tâlibe bulduğına ve müvekkilim merkûm Mollâ Mehmed'in vâkı' olan müdâhelesi ise bi hak olup mezbûre nefsinî muvekkilim merkûm Mollâ Mehmed'e teslîm ve istifâde vekîl-i merkûm Andonis Efendi'ye muvekkilesi mezbûre Humâ'ya izâfetle tenbîh olunması bi'l-vekâle tâleb iderum diyü ba'de'l-da'vâ ve's-sûal müdde'îye-i mezbûre Hümâ nâm bîkr-i bâliğanın vekîl-i şer'îye merkûm Avanis Efendi mûmâ ileyh Ebûbekir Efendi' nin (silik) olan nikahı ve hâlî' olması külliyein inkâr itmekle müdde'un aleyh Ebûbekir Efendi'dene ber minvâl-i muharrer oğlum vâkı'asına

mutâbık beyine talem olundukda Kilisacık karyesi ahâlîsinden olub derûn-i mezbutada ismi mezkûr Barmekza ? oğlu Ali bin Hasan nâm kimesne Meclis-i şer'îye hâzır olup şehâdeti istifâ olundukda olundukda vekîl-i mûmâ ileyh Ebûbekir Efendi' nin iddi'â-yi vâkı'asına mutâbık şehâdet idemediği cihetle Ebûbekir şehâdetlerinden ve derûn-i mazbatada ismi mezkûr karye-i merkûm ahâlîsinden Ebergi oğlu Mustafâ bin Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer'î hâzır olup Şehâdet makbûl oldukda vekîl-i mûmâ ileyh Ebûbekir Efendi' nin muvekkil-i merkûm Mollâ Mehmed Elçi ve mezbûre Humâ mirâsçı olduklarından

MŞH_ŞSC_d_07566_0015/2

Nefsiyle beyân-i şehâdet itmesiyle müdde'i-yi mezbûrenin vekîli Adoris Efendi' nin ikdâm ve ikrârı üzerine akd ve hâlâ tâlibe bulunduğuna mukâbebel hâzıran diğer şâhidleri taleb olunmaz ve birkaç def'a işhâdları şer'î verilmiş ise de ta'yîni ve tescil kılınan günlerde götürüp şâhidleri ikâme-i beyine idememiş olmağla müdde'un aleyh vekîl-i mûmâ ileyh Ebûbekir Efendi'nin tasdik eylediği iddi'â-yı vâkı'ası vâhî ve bî esâs olduğu mûmâ ileyhe izâfetle mûmâ eyleyh vekîl Ebûbekir Efendi' ye tenbîh olundukdan sonra mezbûrenin âhara akdine mâni'iyet virmek istemeleriyle vâkı' bulunan mûmâ ileyh Ebûbekir Efendi' yi vekâletinden azl eylediğine dâir merkûm Mollâ Mehmed tarafından bir kıt'a arz-ı hâl verilerek müvekkili Halîl? Hanya'ya azîmet itmiş olduğundan mezbûre hakkında vâkı' olan da'vâ-yi ezkûresinden muvekkil-imerkum Mollâ Mehmed'e İzâfetle mezbûre Hümâ'yı vech-i şer'î mu'ârazadan men'i olunub ahara akdine izn verildiği bi't-tescil huzûr-i âlîlerine i'lâm olundı el emr min lehu'l-emriden tahrirer

fi'l-yevmu'l-hamış ve'l-işrin min şehr-i rebî u'l-evvel sene semân ve selâse mie ve elf

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı kurâlarından Sarayçık karyesi ahâlîsinden Gedik Hasan oğlu Hüseyin nâm kimesnenin Nısf-ı tasarrufında bulunan karye-i merkûmede vâkı' yigirmi bir kıt'a da (...) bir dönüm arâzînin huzûr-i hâcet-i arzda meccânen (silik) alub ve mezbûre ferâğa arz-ı hâl karye-i merkûm ahâlîsinden işbu bâ'isetu'l-kitâb Hâcî oğlu Mollâ Mehmed bin

Mustafâ'yı vekîl ve nâib-i menab nasb ve ta'yîn eylediği karye-i merkûme ahâlîsinden Koca Mustafâ oğlu Ahmed bin Mustafâ ve Çubi oğlu Osmân bin Mustafâ nâm kimsene (silik) Tâpû kâtibi Tevfik Efendi dahi hâzır olduğu hâlde alâ vechi'l-şer'i irde-i şâhâne-i şer'îye itmeğın merkûm Mollâ Mehmed dahi mezkûreyi meclis-i şer'de kabûl ev merâsimini kemâ yenbeği edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledim didikde gıbbe't-tasdîkî'ş-şer'i mâ vâka' bi'l-tâleb ketb ve imlâ olundı tahriren

fi'l-yevmu's-sitte ve'l-işrin min şehr-i şevvâlu'l-mükerrem sene semân ve selâse mie ve elf

MŞH_ŞSC_d_07566_0016/1

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı kurâlarından Akçeler karyesi sâkinlerinden ve zâtî't-ta'rîfî'ş-şer'i ile ma'rûfe olan mûmîne binti İsmâîl nâm bîkr-i balağa Seydişehir kazâsı bidâyet mahkemesinde mahkeme-i şer'îye mahsûs odada akd olunan meclis-i şer'-i hâtır lâzımı'tevkîrde işbu bâ'isetu'l-i'lâm-i tâbî karye-i merkûm ahâlîsinden Ahmed bin Mahmûd nâm kimesne mahzarında be tav'an ikrâr-i tâm ve takrîr-i kelâm ve bast-i ani'l-merâm idüp işbu hâzır bi'l-meclis merkum Ahmed şuhûdîn mahzarında mihr-i mu'eccel ve mu'accel tesmiyesiyle zevceliğe tâlib ve râğibe olmamla ben dahi iki yüz elli guruş bedel-i mu'accel ve yedi yüz elli guruşe mihr-i mu'eccel üzerine vech-i şer'i üzre nefsimi inde'ş-şuhûdîn merkûm Ahmed'e akd ve tezvîz ve tenkîh idüp merkûmun zevce-i menkûhasi didikde merkûm Ahmed dahi ber minvâl-i muharrer mezbûrenin takrîr-i meşrûhasını tasdîk ve akdin vukû'mı ikrâr ve zevceliğın kabûl eyledim didikde gıbbe't-tasdîkî'ş-şer'i mâ vâka' bi'l-tâleb ketb ve imlâ olundı tahriren

fi'l-yevmil işrin min şehr-i zi'l-ka'de'i'ş-şerîfe sene semân ve selâse mie ve elf

bâ'is-i defter-i kassâm oldur ki

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı mahâllâtından câmi'-i kebîr mahalesi sâkinlerinden iken bundan akdem bi emri'llâhi Te'âlâ vefât iden

Mehmed bin Mustafâ bin Abdulkâdir'in verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Şerîfe binti Hüseyin ile sülb-i sagîr oğlu Mehmed ve sülbiye-i sagîre kızı Şerîfe'ye inhisârı lede'ş-şer'i'l-Enver muhakka olduktan sonra sagîr ve sagîre-i mezbûr ve mezbûrenin vakt-i ruşd ve sedâdlarınadeğın bâ hüccet-i şer'îye vasîye-i mansûbeleri vâlideleri mezbûre şerîfe ve anın üzerine nâzır-i mansûbeleri emucası Hâcî Dâvûd taleb ve ma'rîfetiyle ve ma'rîfeti'ş-şer'îye ve eytâm müdürü Hâcî Mustafâ Efendi ma'rîfetiyle bi'l-müzâyede tescil ve terkîm ve tevzî' ve taksîm olunan tereke-yi müteveffâ-yi merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr olunur tahririn

fi'l-yevmu'l-hamiş min şehri şevvâli'l-mükerrem sene semân ve selâse mie ve elf

Karye-i merkûmede vâkı' fevkânî ve tahtânî mücededededen hâne bâb 1 adet göz 2 adet ahur ve saman hâne ve havlusıyla kıymet 7500 guruş
 Harmân başınad vâkı' bag kürümi kıt'a 1 adet kıymet 550 guruş
 Karacalar nâm mahallede vâkı' bag kürümi kıt'a 1 adet kıymet 200
 Esb re's 1 adet kıymet 600 guruş

Eğer ma'a takımı 1 adet kıymet 100 guruş
 Kara sığır ineği ma'a buzacağı re's 1 adet kıymet 200 guruş
 Diğer kara sığır ineği re's 2 adet kıymet 325 guruş

MŞH_ŞSC_d_07566_0016/2

İki yaşında dişi ve erkek dana re's 2 adet kıymet 115 guruş
 Çifte tüfenk 1 adet ma'a garanlık kıymet 120 guruş
 Gazhane 12 kıyye kıymet 180 ı
 Yatak taimı döşek 2 a yorgan 3 adet yasdık 5 adet kıymet 220 guruş
 Sr minderi 2 adet kıymet 20 guruş

Müsta'mel çukar fermane 1 adet kıymet 20 guruş
 Çuka aded 1 adet kıymet 25 guruş
 Temur minkal 1 adet kıymet 5 guruş

Döşeme keçesi 2 adet kıymet 50 guruş
 Beyaz ton aded 4 adet kıymet 20 guruş
 Beyaz gömlek 4 adet kıymet 20 guruş
 Kuşak entari 1 adet kıymet 40g

Cedid siminli entari 1 adet kıymet 60 guruş
 Alaca entari 1 adet kıymet 20 guruş
 Çuka abtestlik 1 adet kıymet 100 guruş
 Cedid çuka lvar ma kazak 1 adet kıymet 120 guruş
 İşlik aded 3 adet kıymet 25 guruş
 Hırka 1 adet kıymet 20 guruş
 Nargule ma ser 1 adet kıymet 20 guruş

Tonbak ma'a obri 1 adet kıymet 150 guruş
 Penbe 2 kıyye kıymet 16 guruş
 Saat ma'a köstek 1 adet kıymet 70 guruş
 Sandık 1 adet kıymet 10 guruş
 Mevcûd dakik batman 30 kıymet kıymet 120 guruş
 Botsal çift 1 adet kıymet 10 guruş
 Çarık çift 1 adet kıymet 10 guruş
 Terazı 1 adet kıymet 10 guruş

Şa'ır kile 10 kıymet kıymet 20 guruş
 Avân nühâs 15 kıyye kıymet 180 guruş
 Beşik şimas? 1 adet kıymet 45 guruş
 Tüfenk köhne 1 adet kıymet 5 guruş
 Gülbeni ma'a nefi 1 adet kıymet 15 guruş
 Tuz 10 kıyye kıymet 20 guruş
 Mevcdu temur aded 71 adet kıymet 100 guruş
 Bel aded 15 adet kıymet 15 guruş
 Beer aded (silik) kıymet 15 guruş

Pekmez 3 kıyye kıymet 60 guruş
 Bulgur kile 5 kıymet 15 guruş
 Nohud kıymet kıymet 50 guruş
 Şa'ır kile 110 adet kıymet 220 guruş
 Mevcud hınta kile 100 adet kıymet 250 guruş
 Üzüm oluğu 1 adet kıymet 100 guruş
 Ahteb anbar 1 adet göz 2 adet kıymet 130 guruş
 Şa'ır kile 1 adet kıymet 5 guruş
 Haşhaş kile 3 adet kıymet 15 guruş

Küb aded 6 adet kıymet 30 guruş
 Çuval çif 2 adet kıymet 40 guruş
 Mevcûd saman gara 6 adet hateb kök 12 adet kıymet 48 guruş
 Seccâde adet 1 adet kıymet 10 guruş
 (silik) kıymet 5 guruş
 (silik) kıymet 20 guruş

Revgan-i sde 15 kıyye kıymet 50 guruş
 Acem şalı kuşak 1 adet kıymet 5 guruş
 Küb 3 kıyye kıymet 30 guruş
 Kahve takımı 1 adet kıymet 20 guruş
 Şamdan 1 adet kıymet 10 guruş
 Fenar 1 adet kıymet 5 guruş
 Hırdavat-ı menzil bâhâsı kıymet 150 guruş
 Müteveffâ-yi merkûmun elbise bâhâsı kıymet 30 guruş

Manisa alaca top 46 kıyye kıymet 590 guruş
 Haleb alacası top 28 adet kıymet 1882 .5 guruş
 Alınlı amelkan top 7 adet 196 guruş
 Bedimi amelkan top 6 adet kıymet 192 guruş
 Derinli amelkân top 11 adet kıymet 2032 guruş

Binişli amelkan top 7 adet kıymet 1642 guruş
 Asdarlık amelkan top 8 adet kıymet 313 guruş
 Demi parde 22 aded top 3aa kıymet 144 guruş
 Mahfuf hindi top 10 adet kıymet 140 guruş
 Ubuçe basma perde 299 adet kıymet 627 guruş

Def'a basma parde 148 adet kıymet 203 guruş
 Mahfuf ebzi top 3 adet kıymet 320 guruş
 Ekini mahfus bezi parde kıymet 45 guruş
 Def'a mahfuf bezi parde 40 adet kıymet 100 guruş
 Ekini şal kuşak 3 adet 130 guruş

MŞH_ŞSC_d_07566_0017/1

Acem şalı nağleri konak adet 3 a kıymet 48 guruş
 Arşun şal top 1 adet kıymet 43 guruş
 Mavi çuka arşun 52 1 adet kıymet 143 guruş
 Ufak mevt karuşuğı 4 adet kıymet 45 guruş
 Diğer kuşak aded 8 adet kıymet 54 guruş

Frenk kuşağı 11 adet kıymet 19 guruş
 Boradiş çarık 3 adet kıymet 25 guruş
 Diğer ekini çuka bezi çarık 5 adet kıymet 25 guruş
 Üsk 12 adet kıymet 32 guruş
 Buldan üski 2 adet kıymet 44 guruş
 Benek çift 12 adet kıymet 60 guruş

Hamabe çift 4 adet kıymet 60 guruş
 Denk hamabe adet 2 adet kıymet 15 guruş
 Bend mâl çift 4 kıymet 30 guruş
 El paze perde 29 adet
 Kadife fistan fermani 1 adet kıymet 85 guruş

Çuka fermane 3 adet kıymet 111 guruş

Gariç hasır çınarı top 2 adet kıymet 50 guruş

Diğer çınarı top 1 adet kıymet 50 guruş

Beyaz iplik 3 kıyye kıymet 70 guruş

Mermedi top 4 a kıymet 178 guruş

Kuvrak ârî top 1 adet kıymet 20 guruş

Kğıd yazması 200 a kıymet 230 guruş

Frenk yazması adet 117 adet kıymet 110 guruş

İşi yaşil yazması adet 32 adet kıymet 41 guruş 20 pare

Mendil adet 13 adet kıymet 14 guruş

Yeşil sarık top rub' kıymet 20 guruş

Az ve nice dimi yün top 2 adet kıymet 20 guruş

Siyah tud perdası 13 adet kıymet 45 guruş

Fes adet 53 adet kıymet 30 guruş

Yüksük adet 22 adet kıymet 30 guruş

Basma arşun 7 adet kıymet 24 guruş

Ceviz kaytan top 8 adet kıymet 30 guruş

Yorgan adet 12 adet kıymet 100 guruş

Çuli adet 34 adet kıymet 40 guruş

Ma'a çay ibriği 1 adet kıymet 30 guruş

Çezve adet 20 a kıymet 20 guruş

Yüzük ve küpe deste 5 adet kıymet 20 guruş

Ağaç trak deste 12 adet kıymet 10 guruş

Şem'i deste 1 adet kıymet 3 guruş

Mesh kuburi deste 2 kıymet 8 guruş

Fincan deste 10 adet kıymet 60 guruş

Akdari adet 2 kıymet 7 guruş

Kuşak şerbeti 25 a kıymet 7 guruş
 Kalem deste kıymet 5 guruş
 Petek adet 34 (...) şümar 1 adet kıymet 10 guruş
 Sarık bamarase 1 adet kıymet 3 guruş
 Evsat eren fes deste 1 adet kıymet 6 guruş
 Saat künk deste 1 adet kıymet 5 guruş

Çocuk katrası? çift 9 adet kıymet 54
 Yuşmak deste 5 adet kıymet 15 guruş
 Çuk menkur 1 adet kıymet 50 guruş
 Yumak iplik deste 10 adet kıymet 40 guruş
 İnce tarak deste 1 adet kıymet 5 guruş
 Fanılalık iplik deste 1 adet kıymet 10 guruş
 Sa'are? ağızlığı adet 100 adet kıymet 15 guruş

Ustura kontr 2 adet kıymet 15 guruş
 İspirto 3 kıymet 8 guruş
 Koton deste 3 a 8 guruş
 Tablalar adet 50 adet kıymet 15 guruş
 Çanta 5 adet kıymet 2 guruş
 Çocuk düdüğü ve bıçak 10 adet kıymet 5 guruş
 Toka deste 1 adet kıymet 7 guruş
 Sarı dökbe ülleri deste 1 adet kıymet 10 guruş

Kara gül deste 1 adet kıymet 15 guruş
 Mil deste 1 adet kıymet 15 guruş
 Çuvaldiz deste 1 adet kıymet 13
 Nağ namlisi deste 1 adet kıymet 4 guruş
 İplik makası deste 13 adet kıymet 35 guruş
 Sıgarı kağıdı deste 2 adet bir desteden daha ilave kıymet 80 guruş
 Marpuç adet 8 adet kıymet 28 guruş

Yedi hardas main dirhem 50 kıyye 120 guruş
 Pul ve konca deste 1 adet kıymet 10 20 pare
 katre ve boyası deste 1 adet kıymet 8 guruş
 katre çunci ? dirhem 100 a kıymet 1 guruş 20 pare
 piriñ 11 kıyye kıymet 15 guruş
 el ekbe 1 adet kıymet 12 guruş
 çay dirhem 50 kıyye kıymet 1 guruş

MŞH_ŞSC_d_07566_0017/2

Kalem deste 2 adet 1 guruş 20 pare
 Yük kabufları 1 adet kıymet 28 .5 guruş
 Kapu ve sandık kilidi 18 adet kıymet 60 guruş
 Def' sandık kilidi 16 adet kıymet 20 guruş
 Senet deset 2 adet kıymet 20 guruş
 Teneke idâre adet 10 a 2 guruş 0 .5 pare
 İp yuları adet 1 adet kıymet 3 guruş

Ufak teneke üst 1 adet kıymet 3 guruş
 Gömük tarak 1 adet kıymet 1 .5 guruş
 Çelik? 120 kıyye kıymet 5 guruş
 Kara çal dirhem 50 adet kıymet 30 guruş
 Tübet tek dirhem 150 adet kıymet 2 guruş
 Isparta kulağı ve reşiğa? Kara mürekkebe yuları kıymet 10 guruş

Yular çayı 12 adet kıymet 6 guruş
 Kınnab deste 1 adet kıymet 15 guruş
 Küçük ve büyük urgan adet 49 1 adet kıymet 130 guruş
 Belvah simi 23 adet kıymet 5 guruş
 Penbe kara kıymet 10 guruş
 Çaren deste dirhem 11 a kıymet 20 guruş
 Fincan be adet 5 adet kıymet 8 guruş

Kandil dirhem ve bahasi sâire bedeli kıymet 8 guruş

Sabun 21 kıymet fiat 7 kıymet 137 guruş

Dolana dağri dirhem 90 1 adet kıymet 10 guruş

Temur kürek 6 adet kıymet 15 guruş

Ahsari adet 1 adet kıymet 10 guruş

Sepet 3 kıyye kıymet 6 guruş

Kabz 21 kıyye kıymet 50 guruş

Kzan simas deste 3 adet kıymet 18 guruş

Gül 50 kıyye kıymet 20 guruş

Güme 40 kıyye kıymet 10 guruş

Acı sakız 2 kıyye kıymet 20 guruş

Kazağı adet 7 a kıymet 32 guruş

Çm sandık 1 adet kıymet 60 guruş

Terazi ma'a dirhem 1 adet kıymet 20 guruş

Arşun 1 adet kıymet 2 guruş

Cedid beği mure sandığı 1 adet kıymet 50 guruş

Saçma kara kıymet 16 guruş

İpek ve kotan bâhâsı kıymet 12 guruş

Kahve kabzı adet 10 adet kıymet 2 .5 guruş

Sururi direm 150 adet kıymet 15 guruş

Tuz 2 kıyye kıymet 2 guruş

Elvân tek kıymet kıymet 5 guruş

Dükkanda olup yazılmış haber olmayan hırdâvât kıymet 150 guruş

Kağıd darzeb? 1 adet kıymet 50 guruş

Sebk aded kıymet 3 guruş

Parşuben dirhem 100 adet kıymet 7 guruş 0 .5 pare

Ravend dirhem 50 adet kıymet 7 guruş 0 .5 pare

Kürs deste 2 adet kıymet 33 guruş

Kazaz defterinin iki destesi 1 adet kıymet 14 guruş
 Segare tabamı adet 3 adet kıymet 2 guruş
 Yazılı sened kıymet 3 guruş

Şetdir rems deste 2 adet kıymet 8 guruş
 Mil rems deste 2 a kıymet 5 guruş
 Eğer tac 7 adet kıymet 50 guruş
 Şağmi alası deste 2 a kıymet 30 guruş
 Zünpare dirhem 150 adet kıymet 7 guruş 0 .5 pare
 Göktaşu dirhem 200 adet kıymet 57 guruş

(...) 1 kıyye kıymet 12 guruş
 Kara buber 1 kıyye kıymet 10 guruş
 Hurda dirhem 51 adet kıymet 2 guruş
 Çeman odunu dirhem 50 adet kıymet guruş
 Garga boğı dirhem 100 guruş kıymet 4 guruş
 Beyaz ve elvân iplik deste 2 a kıymet 9 guruş
 Geni danesi dirhem ky 12 guruş

Huğliman olur dihem 50 adet kıymet 3 guruş
 Zerde çarv dirhem 150 a kıymet 7 guruş 0 .5 pare
 Hindistan çevisi kıymet 4 guruş 0 .5 pare
 Dılkaleşi dirhem 50 adet kıymet 4 guruş
 Sarı zerbik dirhem kıymet 2 guruş 0 .5 pare
 Zereni dirhem 10 adet kıymet 1 guruş

File borta dirhem 150 adet kıymet 10 guruş
 Şadir dirhem 51 a kıymet 9 guruş
 Diğer ufak aba adet 20 adet kıymet 5 guruş
 Tiryak fesi dirhem 300 adet kıymet 10 guruş
 Kısım kopçası 10 adet kıymet 3 guruş

Kabsul kopçası 1 adet kıymet 5 guruş
 Çeşme zene ve kalem peykar kıymet 5 guruş
 Esas medi a 30 adet kıymet 7 guruş 0 .5 pare
 Heyvah dirhem 25 adet kıymet 10 guruş
 Diğer ağaç trak kıymet 3 guruş
 Kakule dirhem 50 adet kıymet 15 guruş
 Asangiri adet kıymet 50 guruş
 Ma takım nakd-i mevcûdi yekûn kıymet 180 guruş

MŞH_ŞSC_d_07566_0018/1

Yekûnu'l-ihracât

Guruş pare

8250 akârât

13531 0 .5 menkûlât

21781 20

Minhu'l-ihracât

Techîz tekfîn vezâifine sarf itmek üzere karındaşı Abdulkadiri vsi nasb ve ta'yîn eylediğine Mollâ Mehmed bin Mustafâ nâm kimesneler şehâdetleri vasî-i müsbet 500 guruş

Müteveffâ-yi merkûmun zevcesi Şerîfe binti Hüseyin nâm Hâtûn7nın mihr-i mu'eceli Abdulkâdir bin Mustafâ ve İbrâhîm bin Hasan nâm kimseneler şehâdetleriyle ba'de'l-tahlîf ve mihr-i müsbeti 500 guruş

Burdurî mhemed bin Hâcî ve'l-Ağa bin Hâfız abdukadir bin Hâcî İsmâîl ve ibharim bin Hasan nâm kimesneler şahadetleriyle ile ba'de'l-tahlîf deyn-i müsbet 440 guruş

Tüccârdan Hâcî hfatı Abdullâh Mican Efendi bir ibhrim bin Hasan ve Ali Efendi bin Hâcî Mehmed Ağa ve Hâfız abudllah Efendi bin Hâcî İsmâîl Efendiler şehâdetleriyle ba'de'l-tahlîf deyn-i müsbet bâ i'lâm gayr-i ez teslîmât iki kıt'a (...) 227 guruş 3 pare

Ali Çavûş bin Mustafâ nâm kimesneye iki kit senedi mücebince Hâcî İsmâîl Ağa bin Mustafâ ve İbrâhîm bin Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleriyle ba'de't-tahlîfi's-ser'i deynn-i müsabeti bâ i'lâm gayri ez kûsûrat 3110 guruş

Gayr-i ez ihrâcat resm-i kısmet 168 guruş

Gayr-i ez ücret icâb iden dellliye 134 guruş

Kaydiye 52 guruş

Pul bâhâsı 18 guruş

Cem'ân yekûnu'l-ihracât 3195 guruş

Sahhu'l-bâkî lil taksîm beyne'l-veres

Guruş

8250 akârât

6336 gayr-iez ihracât menkûlât

14576

Ma'a akârât on dört bin yüz seksen altı guruştur

Hisse-i zevce-i mezbuer Şerîfe semeni

Guruş pare

1031 10 akârât

792 10 menkûlât

1823 10 menkûlât

Hisse-i ibn-i sagîr-i merkûm Mehmed

Guruş pare

4812 20 akârât

3696 10 menkûlât

8508 20 menkûlât

Hisse-i bint-i sagîre-i mezbûre Şerîfe

Guruş pare

2406 20 akârât

31848 00 menkûlât

4254 10 menkûlât

Müteveffâ-yi merkûm Mehmed'in verese-i kebîresinden zevce-i mezbûre Şerîfe hisse-i şer'iyesini ber mûceb-i bâlâ ahz ve kabz ve istifâ-yekûn ihak eylediği misillü sagîr-i merkûm Mehmed ile sagîre-i mezbûre Şerîfe'nin hissesi oln ber mûceb-i-i bâlâ akârâtdan aynen bi'l-îfâ ve menkûlâtdan hisse-i irseye-i şer'iyeleri ber mûceb-i-i bâlâ beş bin sekiz yüz kırk dört guruş eytâm müdürî Hâcî Mustafâ Efendi ma'rîfetiyle edâ ve istirbâh icrâ kılınmak üzere işbu mahalle şehir verildi fi't-târîh el-mezkûr

MŞH_ŞSC_d_07566_0018/2

Müteveffâ-yi merkûm Mehmed'in ahâlî-i zümre bâ defter-i müfredât ve bâ senet alacağı bulunan ber vech-i zîr beyân kınlan matlûbAtı tahsil olundukdan sonra taksimi icrâ kılınmak üzere İşbu mahalle beyân kılındı

Kilisacak karyesinde Atan oğlu Mehmed'de 16 guruş

Ketencili Hâcî Mehmed oğlunda 13 guruş

Terzi Bende Pala oğlu Osmân'da 65 guruş

Kilisacık karyesinden Zenları oğlu Hüseyin'de 513 guruş

Yasir oğlu Kâdir'ed 10 guruş

Kilisacıklı hcı olğu Abdullâh 'de dört kıza sened mûceb 4578 guruş

Karye-i mezkûreden Yörük oğlu Mustafâ'da 6 guruş

Terli Gavaz oğul Kâdir'de 25 guruş

Gökçek karyesinden Hâcî Yamak oğlu Yûsûf'de 18 guruş

Karye-i merkûmeden Dursun'un İsmâîl'de 285 guruş 20 pare

Karye-i merkûmeden Neferin İbrâhîm'de 19 guruş 20 pare

Karye-i merkûmeden Kürdenesi Hâcî Hârûn'da 14 guruş

Karye-i merkûmeden Deleli Osmân Ağa' da 241 guruş

Karye-i merkûmeden Çakılcı Hüseyin'de 46 guruş

Karye-i merkûmeden Hasan Çâvûş'un biraderi Ahmed' ve 22 guruş
 Karye-i merkûmeden Şâban'nın Abdullâh'da 18 guruş
 Karye-i merkûmeden Şâban'da 337 guruş
 Karye-i merkûmeden Hâcî Ali'nin Ramazân Ağa' da 245 guruş 20 pare
 Kilicasıklı Manav Mehmed'de 282 guruş

Karye-i merkûmeden İmam oğlu İbrâhîm'de 221 guruş
 Karye-i merkûmeden Hâcî Receb oğlu Ali'de 35 guruş
 Karye-i merkûmeden Deli Mehmed oğlu Ali'de 159 guruş
 Karye-i merkûmeden Hâcî Hüseyin oğlu Rıza vâlidesinde 26 guruş
 Karye-i merkûmeden Hâcî (silik) oğlu Mustafâ'da 15520 guruş

Karye-i merkûmeden Yünkadalı Mehmed'de 100 guruş
 Karye-i merkûmeden Saime oğlu Mehmed'de 236 guruş
 Gökçehöyük kryesinde Dede'de 305 guruş
 Karye-i merkûmeden İmam Ali oğlu Mollâ Hüseyin'de 101 guruş
 Tireli Receb Ağa zâde Hatır Ali Emîn'de 6 guruş

Tireli Hâcî Şâban ve oğlunda 48 guruş
 Tireli Sinân oğlu Mehmed'de 107 guruş
 İncesulı Batık Osmân'da 65 guruş
 Tire Mülazım Hâfız Ağa' da 86 guruş 10 pare
 Tireli Çuban Velî'de 40 guruş
 Gökçehöyük karyesinden Benli Ahmed oğlu Hâfız'da 30

Karye-i merkûmeden Mısırlı Hamza vâlidesinde 179 guruş
 Karye-i merkûmeden Hâcî oğlu Ali'nin oğlunda 280 guruş
 Karye-i merkûmeden Yûsûf oğlu Abdurrahman'da 29 guruş
 İncesuli Hâcî Dâvûd'da 38 guruş
 Faie vâlidesinde bâ varaka 44 guruş

Yumalı karyesinden Abdulfettâh oğlu Mümin'de 90 guruş

Kemenbelili Diraz oğlu Yûsûf'da 75 guruş
 Kemenbelili Ali Çâvûş'da 58 guruş 10 pare
 Hasan beşe'nin İbrâhîm'de 7 guruş
 İncesuli barihîm Ağa' nın Ali'de 75 guruş

MŞH_ŞSC_d_07566_0019/1

Yekûnu'l-ihracât

Guruş pare

8250 akârât

13531 0 .5 menkûlât

21781 20

Minhu'l-ihracât

Techîz tekfîn vezâifine sarf itmek üzre karındaşı Abdulkadiri vsi nasb ve ta'yîn eylediğine Mollâ Mehmed bin Mustafâ nâm kimesneler şehâdetleri vasî-i müsbet 500 guruş

Müteveffâ-yi merkûmun zevcesi Şerîfe binti Hüseyin nâm Hâtûn'un mihr-i mu'ecceli Abdulkâdir bin Mustafâ ve İbrâhîm bin Hasan nâm kimseneler şehâdetleriyle ba'de'l-tahlîf ve mihr-i müsbeti 500 guruş

Burdurî mhemed bin Hâcî ve'l-Ağa bin Hâfız abdukadir bin Hâcî İsmâîl ve ibharim bin Hasan nâm kimesneler şahadetleriyle ile ba'de'l-tahlîf deyn-i müsbet 440 guruş

Tüccârdan Hâcî hfatı Abdullâh Mican Efendi bir ibhrim bin Hasan ve Ali Efendi bin Hâcî Mehmed Ağa ve Hâfız abudllah Efendi bin Hâcî İsmâîl Efendiler şehâdetleriyle ba'de'l-tahlîf deyn-i müsbet bâ i'lâm gayr-i ez teslîmât iki kıt'a (...) 227 guruş 3 pare

Ali Çavûş bin mustaf nâm kimesneye iki kit senedi mucebicne Hâcî İsmâîl Ağa bin Mustafâ ve İbrâhîm bin Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleriyle ba'de't-tahlîfi's-şer'i deyn-i müsabeti bâ i'lâm gayri ez kûsûrat 3110 guruş

Gayr-i ez ihrâcat resm-i kısmet 168 guruş

Gayr-i ez ücret icâb iden dellliye 134 guruş

Kaydiye 52 guruş

Pul bâhâsı 18 guruş

Cem'ân yekûnu'l-ihracât 3195 guruş

Sahhu'l-bâkî lil taksîm beyne'l-veres

Guruş

8250 akârât

6336 gayr-iez ihracât menkûlât

14576

Ma'a akârât on dört bin yüz seksen altı guruştur

Hisse-i zevce-i mezbuer Şerîfe semeni

Guruş pare

1031 10 akârât

792 10 menkûlât

1823 10 menkûlât

Hisse-i ibn-i sagîr-i merkûm Mehmed

Guruş pare

4812 20 akârât

3696 10 menkûlât

8508 20 menkûlât

Hisse-i bint-i sagîre-i mezbûre Şerîfe

Guruş pare

2406 20 akârât

31848 00 menkûlât

4254 10 menkûlât

Müteveffâ-yi merkûm Mehmed'in verese-i kebîresinden zevce-i mezbûre Şerîfe hisse-i şer'iyesini ber mûceb-i bâlâ ahz ve kabz ve istifâ-yekûn ihak eylediği misillü sagîr-i merkûm Mehmed ile sagîre-i mezbûre Şerîfe'nin hissesi oln ber mûceb-i-i bâlâ akârâtdan aynen bi'l-îfâ ve menkûlâtdan hisse-i irseye-i şer'iyeleri ber mûceb-i-i bâlâ beş bin sekiz yüz kırk
Dört guruş eytâm müdürî Hâcî Mustafâ Efendi ma'rîfetiyle edâ ve istirbâh icrâ kılınmak üzere işbu mahalle şehr verildi fi't-târîh el-mezkûr

MŞH_ŞSC_d_07566_0019/2

Müteveffâ-yi merkûm Mehmed'in ahâlî-i zümre bâ defter-i müfredât ve bâ senet alacağı bulunan ber vech-i zîr beyân kınlan matlûbAtı tahsîl olundukdan sonra taksimi icrâ kılınmak üzere İşbu mahalle beyân kılındı

Kilisacak karyesinde Atan oğlu Mehmed'de 16 guruş
Ketencili Hâcî Mehmed oğlunda 13 guruş
Terzi Bende Pala oğlu Osmân'da 65 guruş
Kilisacık karyesinden Zenları oğlu Hüseyin'de 513 guruş
Yasir oğlu Kâdir'ed 10 guruş

Kilisacıklı hcı olğu Abdullâh 'de dört kıza sened mûceb 4578 guruş
Karye-i mezkûreden Yörük oğlu Mustafâ'da 6 guruş
Terli Gavaz oğul Kâdir'de 25 guruş
Gökçek karyesinden Hâcî Yamak oğlu Yûsûf'de 18 guruş

Karye-i merkûmeden Dursun'un İsmâîl'de 285 guruş 20 pare
Karye-i merkûmeden Neferin İbrâhîm'de 19 guruş 20 pare
Karye-i merkûmeden Kürdenesi Hâcî Hârûn'da 14 guruş
Karye-i merkûmeden Deleli Osmân Ağa' da 241 guruş
Karye-i merkûmeden Çakılcı Hüseyin'de 46 guruş

Karye-i merkûmeden Hasan Çâvûş'un biraderi Ahmed' ve 22 guruş
 Karye-i merkûmeden Şâban'nın Abdullâh'da 18 guruş
 Karye-i merkûmeden Şâban'da 337 guruş
 Karye-i merkûmeden Hâcî Ali'nin Ramazân Ağa' da 245 guruş 20 pare
 Kilicasıklı Manav Mehmed'de 282 guruş

Karye-i merkûmeden İmam oğlu İbrâhîm'de 221 guruş
 Karye-i merkûmeden Hâcî Receb oğlu Ali'de 35 guruş
 Karye-i merkûmeden Deli Mehmed oğlu Ali'de 159 guruş
 Karye-i merkûmeden Hâcî Hüseyin oğlu Rıza vâlidesinde 26 guruş
 Karye-i merkûmeden Hâcî (silik) oğlu Mustafâ'da 15520 guruş

Karye-i merkûmeden Yünkadalı Mehmed'de 100 guruş
 Karye-i merkûmeden Saime oğlu Mehmed'de 236 guruş
 Gökçehöyük kryesinde Dede'de 305 guruş
 Karye-i merkûmeden İmam Ali oğlu Mollâ Hüseyin'de 101 guruş
 Tireli Receb Ağa zâde Hatır Ali Emîn'de 6 guruş

Tireli Hâcî Şâban ve oğlunda 48 guruş
 Tireli Sinân oğlu Mehmed'de 107 guruş
 İncesulı Batık Osmân'da 65 guruş
 Tire Mülazım Hâfız Ağa' da 86 guruş 10 pare
 Tireli Çuban Velî'de 40 guruş
 Gökçehöyük karyesinden Benli Ahmed oğlu Hâfız'da 30

Karye-i merkûmeden Mısırlı Hamza vâlidesinde 179 guruş
 Karye-i merkûmeden Hâcî oğlu Ali'nin oğlunda 280 guruş
 Karye-i merkûmeden Yûsûf oğlu Abdurrahman'da 29 guruş
 İncesulı Hâcî Dâvûd'da 38 guruş
 Faie vâlidesinde bâ varaka 44 guruş

Yumalı karyesinden Abdulfettâh oğlu Mümin'de 90 guruş

Kemenbelili Diraz oğlu Yûsûf'da 75 guruş
 Kemenbelili Ali Çâvûş'da 58 guruş 10 pare
 Hasan beşe'nin İbrâhîm'de 7 guruş
 İncesuli barihîm Ağa' nın Ali'de 75 guruş

MŞH_ŞSC_d_07566_0020/1

Karye-i merkûmeden Hâcî Dâvûd oğlunda 100 guruş
 Tireli Bûlbûl oğlu Celîl Bende'de 40 guruş
 Tireli Dede Ömer'in Bekir ğa 160 guruş
 Za'îm Abdullâh Çâvûş'da 80 guruş
 Tireli Azim'im Ali Çâvûş'da 2 guruş

Tahrîrât kâtibi Yûsûf Efendi'de 22 guruş
 Konyal Hayreddîn Ağa'da 48 guruş
 Yûzbaşı Mûsâ Ağa' da 7 guruş 20 pare
 Kilisacık Berber Mehmed'de 110 guruş
 İncesuli Gûrûhinde 50 guruş
 İncesuli Manav oğlu Mevlûd'de 90 guruş

Taşçılı Sarı Mehmed oğlu Mahmûd'da 80 guruş
 Gökçeşöyüklü Mûsâ'nın Hüseyn Sâdık'da 150 guruş
 Karye-i merkûmeden Çokelli Mehmed'de 100 guruş
 Köçekli Hâcî Hasan oğlu Mustafâ'da 240 guruş
 Göksüli Hasan Çâvûş'da 327 guruş

Tireli Kara Ahmed oğlu Hasan'da 120 guruş
 Çiçeklili Bakır oğlu Haydar'da 50 guruş
 Çiçekçili Hâcî Hasan oğlu Rıza'da 270 guruş
 Gökbedenli Hâcî Hüseyn'nin pederi Abdullâh'da 427 guruş
 Hüseyn Ağa' nın Rafet Efendi'de 30 guruş

Rıza Efendi' nin hcı Mustafâ Efendi' de 15 guruş
 Manaz zâde Ahmed Efendi' de 6 guruş
 Ahlı oğlu Hüseyin Çâvûş'da 63 guruş 30 pare
 İncesulı Koca Ağa' nın Hâcî Hasan Ağa' da 14 guruş 20 pare
 Gökbedenli hsan oğlu Hasan'da 21 guruş

Edfa İncesulı Havvâ'da 59 guruş
 Tireli Yörü oğlunda 9 guruş
 Edfa Gökbedenli Hasan Çâvûş'da 10 guruş
 İncesulı Şâban'da 49 guruş
 Solamanlı ? Ahmed'de 13 guruş
 Gökbedenli seyyi Bilal oğlu Ali'de 7 guruş 20 pare
 (silik) Mehmed Emîn'de 40 guruş
 Yekûnu'l-mezbûr-i meblağai 12698 guruş

Müteveffâ-yi merkûmun ahâlî-i zümrede bulunan ber müceb-i bâlâ gerek defterde ve gerek yedinde bulunan sened mücebince edâne iki bin altı yüz doksan sekiz guruş alacağı olduğu anlaşılmiş işbu meblağ-ı mezbûr yedlerinden tahsîl olunduktan sonra taksîm olunmak ve alacağı mebâlî yazılmak üzere işbu mahalle şerh kılındı

MŞH_ŞSC_d_07566_0020/2

Konya vilâyet-i celflesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı mahallâtından Câmi'-i kebîr mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem bi emri'llâhi Te'âlâ vefât iden Abdulkâdir oğlu Mehmed bin Mustafâ bin Abdulkâdir'in sülbiye-i sagîre kızı Şerîfe'nin babası müteveffâ-yi merkûmden müntakil malını hıfz ve tesviye-i umûrine kibel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olduğu ecilden sagîre-i mezbûrenin li ebeveyn emmi olub bir vecihle umûr-i vesâyetin rü'yete kâdir idüğü zeyl-i hüccetde muharreru'l-esâmi müslimîn ihbârlarıyla muhakkak olan işbu bâ'isetu'l-kitâb Abdulkâdir bin Mustafâ nâm kimesneyi hâkim-i mevkı'sadr-ı kitâb tûbâ ve hüsn me'âb Efendi Hazretleri sagîre-i mezbûrenin vakt-i

rüşd ve sedâdlarına değin abası müteveffâ-yi merkûmden mâlını hıfz ve tesviye-i umûrine vasî nasb ve ta'yîn buyurdukda ol daha ber vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbe'i ve edâya ta'ahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vâka' bi'l-tâleb ketb ve imlâ olundu tahrîren

fi'l-yevmu'l-hamis ve'l-işrin min şehr-i recebu'l-mücerreb sene semâne ve selâse mie ve elf

Bâ'is-i defter-i kassâm oldur ki

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı kurâlarından Gökhöyük karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem bi emri'llâhi Te'âlâ vefati eden Mollâ Ali bin Hasan bin Abdulkâdir'in verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Ayişe binti Mehmed ile sülb-i kebîr oğulları Hasan ve Hüseyin ve Abdulkâdir ve Mehmed Ali ve sülbiye-i sagîretan kızı Rükîye ve Havvâ'ya inhisârı lede's-şer'i'l-Enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra sagîretân-i mezbûretanın (silik) ve Fatma'nın vakt-i rüşd ve sedâdların değin tesviye-i umûrlerine kıbel-i şer'den bâ hüccet-i şer'îye vasî-i mansûbeleri vâlideleri mezbuer Ayişe ve anın üzerine nâzır-i mansûbeleri li ebeveyn er karındaşları merkûm hsan taleb ve ma'rîfetiyle ve eytâm müdürî Hâcî Mustafâ Efendi ma'rîfetiyle ve ma'rîfet-i şer'le bi müzâyede tahrîr eve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi merkumdir ki ber vech-i âti zikr olunur tahrîren

fi'l-yevmu't-tâsi' ve'l-işrin min şehr-i şevvâli'l-mükerrem sene semn ve selâse mie ve elf

Karye-i merkûmede vâkı' fevkânî ve tahtânî ma'a hacre mülk-i menzil bâb 1 adet göz 5 adet 400 guruş

Karye-i merkûme civârında vâkı' bâğ kürümi kıt'a 1 adet 500 guruş

Çift camus ineği re's 2 adet 1400 guruş

Çift kara sığır öküzi çift 1 adet kıymet 600 guruş

MŞH_ŞSC_d_07566_0021/1

Mehâlif merkeb re's 2 adet cebe re's 1 adet 450 guruş

Erkek merkeb re's 1 adet 150 guruş

Buzağlı sagîr inek re's 3 adet 600 guruş

Ganem re's 25 adet 750 guruş

Kıl kei re's 9 1 adet 180 guruş

Esb re's 1 adet 500 guruş

Kısrak maat dana re's 1 adet 400 guruş

Avân nühâs 20 kıyye 300 guruş

Yük anbar 1 adet 200 guruş

Çuval çift 5 adet 120 guruş

Raba ma'a takımı 300 guruş

Şimi tarak 1 adet 25 guruş

Müteveffâ-yi merkûmun elbise bâhâsı 100 guruş

Münderi' hatt-i kadîm 13 a

Şi'r-i kadîm 4 adet 160 guruş

Kelâm-i kadîm bâhâsı 3 a

Hırdâvât-ı menzil bâhâsı 200 guruş

Yekûnu'l-ihracât

Guruş

4500 guruş akârât

6995 menkûlât

11495

Minhu'l-ihracât

Techîz 35 guruş

Kaydiye 22 guruş

Pul esmâni 8 guruş

İcâb iden dellâliyesi 138 guruş

Minhu'l-ihracât 343 guruş

Sahhu'l-bâkî lil taksîm-i beyne'l-verese

Guruş

4500

6652 akârât

11152 gayr-i ez hesâb mahsûlat

Hisse-i zevce-i mezbûre Ayişe semeni

Guruş pare

562 20 akârâtdan

831 30 menkûlâtdan

1331

Hisse-i ibn-i kebîr Hasan

Guruş pare

787 20 akârâtdan

1164 02 menkûlâtdan

1951 22

Hisse-i ibn-i kebîr Abdulkâdir

Guruş pare

787 20 akârâtdan

1164 02 menkûlâtdan

1951 22

Hisse-i ibn-i kebîr Hüseyin

Guruş pare

787 20 akârâtdan

1164 02 menkûlâtdan

1951 22

Hisse-i ibn-i kebîr Mehmed Ali

Guruş pare

787 20 akârâtdan

1164 02 menkûlâtdan

1951 22

Hisse-i bint-i sagîre Rükîye

Guruş pare

393 30 akârâtdan

582 01 menkûlâtdan

975 31

Hisse-i bint-i sagîre Fatma

Guruş pare

393 30 akârâtdan

582 01 menkûlâtdan

975 31

MŞH_ŞSC_d_07566_0021/2

Müteveffâ-yi merkûm Mollâ Ali'nin verese-i kebîresi hisse-i irseye-i şer'iyelerini gerek akârâtdan ve gerek menkûlâtdan hisse-i irsiye-i şer'iyelerini bi't-temâm ahz ve kabz ve istifâ-i hak ittikte sülbiye-i sagîretân-i mezbûretan Rükîye ve Fatma hisseleri akârâtdan aynen Vasîleri yedine teslîm olunub eytâm müdürî mûmâ ileyh Hâcî Mustafâ Efendi ma'rîfetiyle edâ ve'l-ibkâ icrâ kılınmak üzere işbu mahalle şerh ve kayd kılındı fi't-târîh el-mezkûri

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı kurâlarınadn Gökbeden karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem bi emri'llâhi Te'âlâ vefât iden Mollâ Ali bin hsan bin Abdullâh'ın sülbiye-i sagîretan kızı Rükîye ve Fatma'nın babaları müteveffâ-yi mezbûrden müntakil mâlını hıfz ve tesviye-i umûrlerine kibel-i

şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olduğu (silik) mezbûrenin vâlideleri olub her vechile umûr-i vesâyeti rû'yet'e kâdire idüğü zeyl-i hüccetde muharreru'l-esâmi-i müslimîn ihbârlarıyla muhakkak olan işbu bâ'isetu'l-kitâb Ayişe binti Mehmed nâm Hâtûn hâkim-i mevkî'-i sadr-ı kitâb tûbâ leh ve hüsn me'âb Efendi Hazretleri sagîretân-i mezbûretân Rükîye ve Fatma'nın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin babaları müteveffâ-yi merkûmden müntakil (silik) ve tesviye-i umûrlerine vasî nasb ve ta'yîn buyuruldukda ol daha ber vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesinlerini kemâ yenba'i edâya taahhüd itmeğın mâ vâka' bi'l-tâleb ketb ve imlâ olundı tahriren

fi'l-yevmu't-tâsi' ve'l-işrin min şehr-i şevvâli'l-mükerrem sene semâne ve selâse mie ve elf

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı kurâlarından Gökhöyükkaryesi sâkinlerinden iken bundan akdem bi emri'llâhi Te'âlâ vefât iden Mollâ Ali bin Hüseyin bin Abdullâh'ın sülbiye-i sagîretân kızı Rükîye ve Fatma'nın kîbel-i şer'den mansûb vasîleri olan

Vâlideleri Ayişe binti Mehmed nâm Hâtûn üzerine bir mu'temed kimesne nâzır nasb ve ta'yîn olunmak sagîrûn-i mezbûrenleri nâfi' olmalı işbu bâ'isetu'l-kitâp sagîretân-i mezbûretânların li ümmeyn er karındaşları Hüseyin bin Mollâ Ali nâm kimsene istikâmet ile ma'rûf ve diyânet

İle mevsûf olduğu zeyl-i hüccedde mastûru'l-esâmi-i müslimîn ihbârlarıyla muhakakk olmağın hâkim-i mevkî'-i ale'l-icâb tûbâ leh ve hüsn me'âb Efendi Hazretleri merkûm Hüseyin mezbûre vasîyenin üzerine ber vech-i hasebi nâzır nasb ve ta'yinbuyuruldukda mezbûre merkûm Hüseyin'nin ma'rîfu'l-müşirîn umûr-i vesâyetden bir ümde mübâşeret itmemek üzre âhar olunmasıyla ol dahi nezare-i (silik) kabûl ve hizmet-i lâzimelerini kemâ yenbe'i edaya ta'ahhüd ve iltizâm itmeğın mâ vâka' bi'l-tâleb ketb ve imlâ olundı tahriren

fi'l-yevmu't-tasi' ve'l-işrin Min şehr-i şevvâli'l-mükerrem sene semâne ve selâse mie ve elf

MŞH_ŞSC_d_07566_0022/1

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsına tâbi' Yenice karyesi ahâlîsinden Velîyüddin Ağa bin Mustafâ nâm kimesne Seydişehir Kazâsı bidâyet mahkemesinde mahkeme-i şer'îye mahsûs odada akd olunan meclis-i şer'-i hâtır lâzımı't-tevkirde işbu bâ'isetu'l-kitâb kazâ-i mezkûr mahallâtından Sofihâne mahallesi ahâlîsinden el-Hâcc Ahmed Şükri Efendi bin Abdülcelîl Efendi mahzarınd ikrâr-i tam ve takrîr-i kelâm ve bast-i ani'l-merâm idüp sülb-i sagîr oğlu on bir şaynad Ahmed'e bundan akdem bin doksan sekiz senesinde oğlan karındşım kızı sagîre olduğu hâlde kızânım Yûsûf kerîmesi Hafide'yi sekiz yaşında iken bi'l-velâye sagîr oğlum merkûm Ahmed'e şuhûden akd virdum akdini inkâr itmekde bulduklarından mezbûre veyâ velisi veyâ vekîl-i şer'isi ile muhâkeme ve muhâseme ve sulh ve ibrâya ve mürâfa'aya ve tahlîf ve tahlîfe (silik) ve size ve bunların mutevakkîf olduğu umûrun küllisine tarafımdan bi'l-velâye mûmâ ileyh Hâcî Şükri Efendi'yi vekîl ve nâib-i menab (silik) nasb v etayin eyledim didikde mûmâ ileyh Hâcî Şükri Efendi dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbe'i edâya ta'ahhüd ve iltizâm itmeğın mâ vâka' bi'l-tâleb ketb ve imlâ olundı tahriren

fi'l-yevmu'l-semâniye min şehr-i zi'l-ka'de'i's-şerîfe sene semâne ve selâse mie ve elf

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı kurâlarınan Yenice karyesi sâkinlerinden ve zât-i ta'rîfi's-şer'î ile ma'rûfe olan (silik) binti Yûsûf nâm Hâtûn Seydişehir kazâsı bidâyet mahkemesinde mahkeme-i şer'îye mahsûs odada akd olunan meclis-i şer'-i hâtır lâzımı't-tevkîrde Seydişehir kazâsı mahallâtından Alaylar mahallesi ahâlîsinden işbu bâ'isetu'l-kitâb Mehmed İzzet Efendi bin el-Hâcc Feyzullâh Efendi mahzarında ikrâr-i tam ve takrîr-i kelâm ve bast-i ani'l-merâm idüp karyemiz ahâlîsinden emucam Velîyüddin bin Mustafâ nm kimsene (silik) oğlu Ahmed'e beni nikâhladılar diyü vâhî-i ve bi asâni ? olarak iddi'â eylemiş olduğundan oğlu veya velisi ve ya vekîl-i şer'î ile muhâkeme ve muhâseme ve müdâfa'aya ve icâbı hâlînde sulh ve ibrâya ve mutevakkîf olduğu umûrun küllisin etaraindn mûmâ ileyh İzzet Efendi' yi vekâle-i mutlaka ile vekîl ve nâib-i menab nasb ve ta'yîn

eyledim didikde mûmâ ileyh Mehmed İzzet Efendi dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve merâsimini kemâ yenbe'i edâya taahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vâka' bi'l-tâleb ketb ve imlâ olundu tahriren

fi'l-yevmu'l-işrin şehr-i zi'l-ka'de'i ş-şerîfe sene semâne ve selâse mie ve elf

MŞH_ŞSC_d_07566_0022/2

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı mahallâtından Câmi'-i kebîr mahallesi sâkinlerinden ma'rîfetu'z-zate Feride Hânım binti Seyyid İbrâhîm Ağa nm (silik)

Taraından davaya vekîl-i müseccel-i şer'isi kazâ-i mezkûre mahallâtından Sofihâne mahallesi ahâlîsinden işbu bâ'isetu'l-i'lâm el-Hâcc Ahmed Şükri Efendi bin Abdulcelîl Efendi nâm kimesne Seydişehir kazâsı bidâyet mahkemesinde mahkeme-i şer'îye mahsûs odada akd olunan meclis-i şer'-i şerîfde yine mahalle-i merkûm ahâlîsinden mezbûre Feride Hânım'ın li üm er karındaşı kza-i mezkûrun ta'vîl katibi Ali Haydar Efendi bin Mehmed Emrullâh Ağa müvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm ve bast-i ani'l-merâm idüp mahalle-i mezbûrede vâkı' bir tarafı-Arab Ali hânesi ve bir tarafı Adil Efendi mağazası ve bir tarafeyni târîk-ı âmme ile mahdûd bir bâb fevkânî ve tahtânî on bir göz camı ve önünde bir mikdâr havliyi müştemil mülk-i menzil Müvekkilim mezbûre Feride Hânım'ın bundan çend mâh mukaddemi müteveffîye olan vâlidesi Fatma Hâtûn binti Mehmed Efendi nâm Hâtûn'nın vâlidesi müteveffîye Hadîce Hânım ibneti Mehmed Ağa nâm Hâtûn bundan yigirmi sekiz sene mukaddem li üm er karındaşı Akçalarlı zâde Hüseyin Ağa'dn iştirâ ev temlik ittiği kızı mezbûre müteveffîye Hânım-ı mûmâ ileyhâya hâne iştirâ idüp hibe-i sahîhi'ş-şer'îye ile hibe ve temlik ve teslim idüp ol daha temellük (silik) kabz ve kabûl idüp ol târîhden vefâtınadeğin mütemet tasarrufind mülk ve mâl-i müstakili olub ba'de vefâtihâ üç sehim i'tibârıyla iki sehimi işbu hazir bi'l-meclis mûmâ ileyh Ali Haydar Efendi ve bir sehi muvekkilim mezbûre Feride Hânıma intikâl ve mevrûs bulunmakla mûmâ ileyh Ali Haydar Efendi muvekkil-i mezbûrenni birsehimi hisse-i-i irsiye-i şer'îyesinin taksîm ve tasdîkden ve hissein

tesliminden abâ ve imtinâ' ve müdâhele itmekde bulunduğundan sûal olunub müvekkilem mezbûrenin hises-i irsiye-i şer'iyesinin tefrîk ve tasmi idüp teslîmi müvekkilim mezbûre izâfetle (silik) diyü ba'de'l-da'vâ ve's-sûal mûmâ ileyh Ali Haydar Efendi hayâtında müdde'î vekîl-i mûmâ ileyh elhc Ahmed Şükri Efendi' nin idda-i vafi'sı bulunan hâne-i mezkûr müteveffîye vâlidesi mezbûre Fatma Hânım hayatta kendusunin mevhûben mâl-ı müntakili bulunudğı ve âharın alâka ve medhali olmadğı beyân (silik) idildi ise de emlâk ve tâpû mâlından kuyûdât-ı resmiye mûcebince pederim müteveffâ-yi merkûm Yüzbaşı Mehmed Emrâh Ağa üzerinden mukayyed (silik) iddi'â-yı vâfi'sına mutabık beyine taleb olundukda evvelen bâ varaka-i mestûre mensûb oldukları mahallerden sırren ve ba'dehu alenen lede't-tezkiye adl ve mazbûtu'ş- şehâde idükleri ihbâr olunan kazâ-i mezkûre mahallâtından câmi'-i cedid mahallesi ahâlîsinden Rıza Efendi bin el-Hâcc Ömer Efendi nâm kimsene yine kazâ-i mezkûre mahallâtından Câmi'-i kebîr mahallesi sâkinlerinden ve ta'rîfi'ş-şer'îye ile mrufe bulunan Şerîfe Hânım binti Hâcî Hüseyin Efendi ve Gülizar Hanim ibneti Seyyid Ali Efendi nâm Hâtûn taraflarından mahkeme-i şer'îye hâzire olub iştihad olduklarında fi'l-hakîka câmi'-i kebîr mahallesinde vâkı' bir tarafı İzzet Ali ve bir tarafı Adil Efendi mağazası ve tarafı târîk-ı âmme ile mahdûd bir bâb fevkânî ve tahtane on gözi câmi' Ve ittisâlinde bir mikdâr havliyi müştemil mülk-i menzil müteveffîye-i mezbûre işbu hâzır bi'l-meclis Ali Haydar Efendi bin Yüzbaşı Mehmed Emrah Ağa' nın vâlidesi Fatma Hânım işbu târîh-i i'lâmdan yigirmi sekiz sene mukaddemleri müteveffîye-i mezbûrenin vâlidesi (silik) (devamı yok)

MŞH_ŞSC_d_07566_0023/1

Mâru'z-dâ'î kemineleridir ki

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı kurâlarından Akçalar karyesi ahâlîsinden sahibi-arz-ı hâl İdris oğlu Hüseyin bin Hüseyin nâm kimesne Seydişehir kazâsı bidâyet mahkemesinde mahkeme-i şer'îye mahsûs odada akd olunan meclis-i şer'-i şerîfde yine karye-i merkûmeden sâkinlerinden ma'rîfeti'z-zât işbu bâ'isetu'l-i'lâm Ayişe binti Hüseyin nâm bîkr-i bâliğa müvâcehesinde üzerine

da'vâ ve takrîr-i kelm ve bast-i ani'l-merâm idüp işbu hâtire bi'l-hayr mezbûre Ayişe nefsinî bana tezvîz ve ad itiğinde ben dahi kendüyi tezvîz Murâd idüp bana akd ittürmek üzere üç yüz beş sene-i rûm-i kânûn-i evveli ve kânûn-i sâni mâhinde ve kendü hânemde yalnız bulunduğım hâlde bilâ ŝâhid tarafımdan karyemizde sâkin müderrisînden Hâcî Hâfız Mustafâ Efendi'yi vekîl iderek mûmâ ileyhî mezbûrenin eniştesi karyemiz ahâlîsinden Nu'mân Ağa'ya gönderdüm Mûmâ ileyh dahi yanına karyemiz ahâlîsinden Hâcî Mehmed oğlu Mollâ Hasan Efendi ve Hüseyin Efendi oğlu Ahmed Efendi ve Abdulkâdir Efendi ve Kâmil oğlu Mustafa Rüşdi Hâcî Ahmed ve Sâlih oğlu Mehmed ve Kübâri Ali'nin Halîl olarak merkûm Nu'mân'nın hânesine varub işbu hâtire-i mezbûre Ayişe'yi Emr-i Allâh üzere bana istemiş merkûm Nu'mân dahi verdim diyü cevâb virmiş ise de mezbûre bâliğa bulunması hasebiyle bir de kendusunin rızâsı tahsîl itmek üzere mezbûre çağırmış mezbûre dahi rızâ olub benim için vardum diyü cevâb virmesine mûmâ ilieh Hâcî Hâfız Mustafâ Efendi dahi aldum kabûl eyledüm Hüseyin için diyü beyân ve ta'ahhüdât virerek ol haneden avdet eylemiş ve bana dahi mûmâ ileyh Hâcî Hâfız Mustafâ Efendi tarafından haber irsâl ve îsâl itmekle ben dahi kabûl idüp bu vecihle benim zevce-i menkûhe-i gayr-i medhûl bahâm olub bana ittiâk ve ülfeti seniyleden aba ve imtinâ' itmekde bulunduğımın sûal olunub bana itâ'at ve ittikâda taraf-ı şer'den tenbîh olunması taleb ederim diyü ba'de'l-da'vâ ve'l-inkâr vekîl eyledüm diyü beyân eylediğini mûmâ ileyh Hâcî Mustafâ Mustafâ Efendi Efendi'den nisbet istifâr olundukda işbu müdde'i-i merkûm Hüseyin'nin yüzini görmeyüp karındaşı Hüseyin nâm kimesne bein medreseden çağırub işbu müdde'i-i merkûmun beyân eyledikleri kimesneler dahi hâzır buldukları hâlde işbu hatire-i bi'l-meclis müdde'un aleyhâ mezbûre Ayişe'nin istediğini (silik) Hânesine vararak mezbûreyi karyemiz adeti vechiyle eniştesi merkûm Nu'mân'dan istedim merkûm dahi biraderim Hüseyin için fakat mezbûre bâliğa bulunduğu cihetle mezbûreninde rızâsı tahsîl idek diyü beyân eylemiş mezbûreyi merkûmun hânesine taleb olunarak mezbûreye hitâben işte Ayişe Avşar oğlu Hüseyin hitabe olmak üzere istedik Nu'mân seni viridi sen dahi (...) diyü beyân eyledim işbu hatire-i mezbûre dahi vardum diyü cevap viridi ve ben dahi aldum kabûl ittim çünkü saat üç raddesinde oradan hâneme avdet idüp merkûm Hüseyin' haber irsâl ve îsâl itmeksizin ale's-sabâh mezbûre Ayişe vukû' bulan hitabesinden rücû' eylediğini karye-i merkûme ahâlîsinden İsmâil Çavûş zevce şerîfe Hânım ve

karye-i merkûm Muhtârî Hüseyin Ağa ve Hâcî Osmân Ağa ve sâireden altıncı (silik) es-Seyyid Burhân Efendi kalub beni akd ve nikâh eyledim vekâletim dahi yokdur ve haber dahi irsâl itmedim akıbinde hitabe eyledum diyü beyân eylemesiyle mezbûrenin (silik) diyüp beyân ve işhâd eylediğini Muhtâr Hüseyin Ağa bin Hâcî Mehmed ve Hâcî Osmân Ağa bin Mehmed nâm kimesnelerden nezdinde ve mezbûrenin

MŞH_ŞSC_d_07566_0023/2

Rücû'aların işhâd eylemiş şehâdetlerindne sûal olundukda fi'l-hakîka üç yüz beş sene-i rûmi şehr-i kânûn-i evveli ve veya sâni mâhındn karyemiz de sâkin müderrisinden el-Hâcc Hâfız Mustafâ Efendi'nin saat üç raddesinde mezbûreyi işbu hâtır bi'l-meclis müdde'i-imerkum Hüseyin için hitabe iderek merkûm Hüseyin'e haber irsâl ve tesyârı vukû' bulmaksızın mezbûre hatebe olduğına nedâmet ideerk hatebesinden rücû' eylediğini ve varmaya mukâbil bizleri işhâd eylemiş ve bizler dahi bu vecihle şâhidleriz ve şehâdedet-i bezm dahi ideruz diyü irâde-i şehâde-i şer'îye itmeleriyle müdde'i-i merkûmden ber vech-i muharrer beyân eylediğini iddi'âsında kendüsünün kabûlinden haber irsâl ve îsâl olduğına bana Tâlib olmuş ise de ümenâ-yi beyyineden izhâr-i acz itmekde müdde'i-i merkûmun tasaddi eylediği da'vâ-yi meşrûhası iltifâta şâyân olmadığı kendüsüne tefhim ve bâ vech-i şer'î bilâ beyine mezbuer mu'ârazadan men'i olunub eylediği nefsi akde izn verildiği tenbîh idildi bi't-tescil huzûr-i âlîlerine i'lâm olundu el-emr min lehu'l-emrindir tahrîren

fi'l-yevmu'l-işrin şehr-i zi'l-ka'de'i ş-şerîfe sene semân ve selâse mie ve elf

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı kurâlarından Bağra karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem bi emri'llâhi Te'âlâ müteveffîye olan Fatma binti Hâcî Ahmed Efendi'nin sadr-ı sağır oğlu Abdullâh ve sadriye-i sagîre kızı Cevânâ'nın vâlideleri müteveffîye –i mezbuerden müntakil mallararını hıfz ve tesviye-i umûrlerine kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olduğu ecilden sagîr vesagîre-i mezbûre ve mezbûrenin dedeleri olub her vecihme umûr-i vesâyete rû'yete kâdir idüğü zeyl-i hüccetde muharreru'l-esâmi-i müslimîn

ihbârlarıyla muhakkak olan işbu ba'isu'l-kitâb Köse oğlu Mustafâ bin Abdullâh nâm kimesneyi hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ leh ve hüsn me'âb Efendi Hazretleri sagîr-i merkûm abudllah ile sagîre-i mezbûre Cevânâ'nın vakt-i rüşd ve sedâdların değil vâlideleri müteveffiyeye-i mezbûreden müntakil mâlların hıfz ve tesviye-i umûrlerine vasî nasb ve ta'yîn buyurdukda ol daha vesâyet-i mezkûreyi ber vech-i muharre kabûl ve hidemât-i lâzîmelerini kemâ yenbe'i edâya taahhüd itmeğin mâ vâka' bi'l-tâleb ketb ve imlâ olundu tahriren

fil yevmu'r-râbi' min şehri zi'l-ka'de'i ş-şerîfe sene semâne ve selâse mie ve elf

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehri kazâsına tâbi' Bağra karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem bi emri'llâh müteveffiyeye olan Fatma binti Hâcî Ahmed Efendi'nin sadr-ı sagîr oğlu abdulalh ve sadriye-i sagîre kızı Cevâna'nın kibel-i şer'den mansûb vasîleri olan Kerem Oğlu Dereli Mustafâ bin Abdullâh nâm kimesne üzerine bir mu'temed kimesne nâzır nasb ve ta'yîn olunmk sagîr ve sagîrelere nâfi' olmakla işbu ba'isu'l-kitâb Mustafâ bin Hâcî Ahmed Efendi nâm kimesne istikâmet ile ma'rûf ve diyânet ile mevsûf olduğu zeyl-i hüccetde mastûru'l-esâmi-i Müslimîn ihbârlarıyla muhakkak olmağın hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ leh ve hüsn me'âb Efendi Hazretleri merkûm Mustafâ'yı vasî

MŞH_ŞSC_d_07566_0024/1

Merkûm Mustafâ üzerine ber vech-i hasebi nâzır nasb ve ta'yîn buyurup ve hatta merkûm annı ma'rîfet olmaksızı umûr-i vesâyetden ber emre mübâşeret itmemek üzere diye tenbîh dahi olunmakla ol dahi nezâret-i merkûmeyi kabûl ve hizmet-i lâzîmelerini kemâ yenbeği edâya ta'ahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vâka' bi'l-tâleb ketb ve imlâ olundu tahriren

fi'l-yevmu'r-râbi' min şehri zi'l-ka'de'i ş-şerîfe sene semân ve selâse mie ve elf

MŞH_ŞSC_d_07566_0024/1

Bâ'is-i defter-i kassâm oldur ki

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı kurâlarından Bağra karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem bi emri'llâhi Te'âlâ müteveffîye olan Fatma binti Hâcî Ahmed Efendi ibneti Abdullâh'ın verâseti zevc-i menkuhi Konyalı Büyüh Sinân mahallesi ahâlîsinden ve karye-i merkûmede sâkin İsmâil Çâvûş bin Hâcî Ali ile vâlidesi Ayişe binti Mustafâ müteveffîye-i mezbûrenin mukaddem zevcesi Abdullâh'ın firâşından hâsıl ve mezbûreden mütevellid ve mütevellideleri sadr-ı sagîr oğlu Abdullâh ve sadriye-i sagîre kızı Cevânâ ve merkûm İsmail Çâvûş'dan mütevellide sadriye-i sagîretân kızı Nâce ve Müfide'ye inhisârı lede'ş-şer'i'l-Enver muhakkak olduktan sonra kıbel-i'l-ahz Müfide dahi müteveffîye-i Olub verâseti babası merkûm İsmâil Çâvûş'a münhasır olduğu bi'l-ihbâr inde'ş-şer'i'l-Enver zhir ve nümâyân olduktan sonra sagîre-i merkûm Abdullâh ve sagîre-i mezbûree Cevânâ'nın tesviye-i umûrlerine bâ hüccet-i şer'îye vasî-i mansûbi dedeleri Koroğlu Mustafâ ve anın üzerine nâzır nasları dâ'ileri Mustafâ Efendi ve sagîre-i mezbûre Nace'nin vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrine kıbel-i şer'den nasb ve ta'yîn kılınan dâ'ileri merkûm Mustafâ Efendi bin Hâcî Ahmed Efendi taleb ma'rîfetleriyle ve ma'rîfeti'ş-şer'le bâ hüccet-i şer'îye vasî mansûbi babası ve velîsi merkûm İsmâil Çâvûş ve anın üzerine nâzır-ı mansûbi dâ'ileri merkûm Mustafâ Efendi bin hcı Ahmed Efendi taleb ma'rîfetleriyle ve ma'rîfeti'ş-şer'le ve eytâm müdürî ma'rîfetiyle bi'l-müzâyede tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olun tereke-i müteveffîye-i mezbûredir ki ber vech iti zikr olunur tahrirer

fi'l-yevmu'r-râbi' min şehri zi'l-ka'de'i ş-şerîfe sene semân ve selâse mie ve elf

Karye-i merkûmede vâkı' fevkânî ve tahtânî mülk-i menzili bâb 1 adet göz 10 ahur ve samanhânesiyle kıymet 6000

İki yaşınad camus tanası re's 1 adet kıymet 350 guruş

Kara sığır öküzi re's 1 adet kıymet 350 guruş

Merkeb ma cebe re's 2 adet 500 guruş

MŞH_ŞSC_d_07566_0024/2

Kısrak ma tana re's 1 adet kıymet 600 guruş
Ganem ve geçi re's 60 adet kıymet 2000 guruş
Kilim amded 3 kıymet 300 guruş
Döşek adet 8 adet kıymet 300 guruş
Yorgan adet 6 adet kıymet 300 guruş
Yasdık adet 15 adet kıymet 150 guruş

Döşeme çuli aad 5 a kıymet 125 guruş
Araba ma'a takımı 1 adet kıymet 30 guruş

Araba çuli aded 1 adet kıymet 50 guruş
Seccâde adet 2 adet kıymet 50 guruş
Evan 30 kıyye kıymet 350 guruş
Sandık adet 6 adet kıymet 120 guruş
Gazgan 3 adet (silik) kıymet 200 guruş

Kebe ma'a ibrik 1 adet kıymet 40 guruş
Yemek sinisi 2 10 kıyye kıymet 150 guruş
Minder adet 10 adet kıymet 50 guruş
Cuval çift 4 kıymet 80 guruş
Erbe adet 2 adet kıymet 30 guruş
Cankız şalvar ma'a külbes 1 adet kıymet 150 guruş

Çinari entri 1 adet kıymet 120 guruş
Saçam takımı 1 adet kıymet 40 guruş
On basma arşun 10 adet kıymet 30 guruş
Beyaz çamaşul kat 5 adet kıymet 55 guruş
Çuli ma'a ton 1 adet kıymet 20 guruş
Nik adet 5 adet kıymet 25 guruş

Cebe ceharnib 1 adet kıymet 30 guruş
 Minkal çeharnib 1 adet kıymet 10 guruş
 Baharaki arşun 3 a kıymet 15 guruş
 Cedid saruk 2 adet kıymet 20 guruş
 Cedid uçkur adet 2 a kıymet 20 guruş
 Cedid fezeb ? adet kıymet 5 guruş

Cedid beyaz hindi 2 a kıymet 5 guruş
 Cedid fes 1 adet kıymet 5 guruş
 Kasatura çift 1 adet kıymet 5 guruş
 Çelekman arşun 10 adet kıymet 15 guruş
 Boğç adde 5 adet kıymet 10 guruş
 Revgan-i sâde 4 kıyye kıymet 40 guruş
 Tuz 10 kıymet kıymet 15 guruş

Gelinlik ebes? 10 kıyye kıymet 100 guruş
 Çazma adet 1 adet kıymet 15 guruş
 Basta 1 adet kıymet 10 guruş
 Kebe adet 1 adet kıymet 5 guruş
 Çeman gazi 2 kıymet 5 guruş
 Ketan 2 kıyye saman kile 4 kile kıymet 20 guruş

Bulgur kile 3 adet kıymet 120
 Kasacık ? kıyye kıymet 10 guruş
 Şima tan? 1 adet kıymet 20 guruş
 Kahve takımı 1 adet kıymet 10 guruş
 Alaz çift takımı 2 adet kıymet 75 guruş
 Daki batman 200 kıyye kıymet 400 guruş

Bodur saan araba 15 adet kıymet 30 guruş
 Ahir çayır anbarı 6 göz 12 adet kıymet 1000 guruş
 Kara sığır ineği ma'a tana re's 2 a kıymet 500 guruş

İki yaşında sığır dana re's 4 adet kıymet 300 guruş
Trablus kukak? 1 adet kıymet 15 guruş

Hırdâvât-ı menzil bâhâsı kıymet 300 guruş
Mihr-i zevce-i mezbûre İsmâîl Çâvûş'da alacağı kıymet 751 guruş
Yekûnu'l-tereke-i kısmet
Guruş
6000 akârât
9705 menkûlât esmânı
15305

MŞH_ŞSC_d_07566_0025/1

Minhâ
Resm-i kısmet 242 guruş 25 pare
Kaydiye 23 guruş
Pul bâhâsı 9 guruş
İcâb iden dellâliyeis 195 guruş
Yekûnu'l-ihracât 469 guruş 25 pare

Sahhu'l-bâkî lil taksîm-i beyne'l-verese
Guruş pare
6000 akârât
9235 15 gayr-i ez âhargân menkûlât esmânı
15235 15
Hisse-i zevc-i merkûm İsmâîl Çâvûş
Guruş pare
1500 akârâtdan gönderilem
2388 30 menkûlâtdan hissesi
1700 menzil-i mukayyeden akârât
1177 16 menkûlât kaydından hissesi
5588

Hisse-i ümmi-i mezbûre Ayiše

Guruş pare

1000 akârâtdan

1536 6 menkûlâtdan

2536 6

Hisse-i ibni sagîr Abdullâh

Guruş pare

1400 akârâtdan

2154 31 menkûlâtdan

3554 31

Hisse-i bint-i sagîre Cevânâ

Guruş pare

700 akârâtdan

1077 16 menkûlâtdan

1777 16

Hisse-i bint-i sagîre Nâce

Guruş pare

700 akârâtdan

1077 16 menkûlâtdan

1777 16

Müteveffiyeye-i mezbûre Fatma'nın sadr-i sagîr oğlu Abdullâh ile sadriye-i sagîre kızı Cevânâ'nın akârâtları aynen bi'l-ifâ menkûlâtdan hisse-i irsiye-i şer'iyeleri ber müceb-i bâlâ vasîleri ma'rîfetiyle eytâm müdürî ma'rîfetiyle üç bi'n iki yüz otuz iki guruş bin pareyi edâne

Ve istirbâh icrâ kılınmış ve sagîre-i mezbûre Nâce'nin dahi hissesi akârâtdan bi'l-ahz menkûlât hissesi olan bin yüz yedi guruş otuz altı areyi vasî ve Velîsi merkûm İsmâil Çâvûş ma'rîfetiyle ve eytâm müdürî ma'rîfetleriyle edâne ve edânesin icrâ kılınmak üzere vasîleri yedlerine hisselerim teslîm olduğunu mübeyyin ve zevc-i

merkûm İsmâ'îl Çâvûş Efendi'den hisse-i irsiye-i şer'iyesini tereke-i müteveffîye-i mezbûre ahz ve kabz ve istifâ-yi hak eylediğini mübeyyin işbu mahalle şerh verildi

MŞH_ŞSC_d_07566_0025/2

Bâ'is-i defter-i kassâm oldur ki

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı mahâllâtından Degirmenci mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem bi emri'llâhi Te'âlâ vefât iden Kavvas oğlu Sâlih ibni Mustafâ ibni Abdullâh'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Ayişe binti Mustafâ ile mukuddemden müteveffîye olan Zevcesi Fatma'dan mütevellid sagîre kebîre oğlu Mustafâ ve hâlâ zevcesi mezbûre Ayişe'den müvellede sülb-i sagîr oğlu Durmuş Ali ve sülbiye-i sagîre kızı Fatma' ya münhasır olub kibel-i'l-taksîm binti'l-mezbûre Fatma dahi bilâ veled müteveffîye olub verâseti validesi mezbûre Ayişe ile min ciheti'l-vucûh li ebeveyn er karındaşı ibni'l-merkûm Durmuş Ali' ye inhisârı lede's-şer'i'l-Enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra sagîr-i merkûm Durmuş Ali' nin vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin babası müteveffâ ile kız karındaşı müteveffîye-i mezbûreden mevrûs hisse-i irsiye-i şer'iyesinin hıfz ve tesviye-i umûrine kibel-i şer'den bâ hüccet-i şer'îye nasb ve ta'yîn kılınan vasî-i mansûbesi validesi mezbûre Ayişe taleb ve ma'rîfetiyle ve ma'rîfeti's-şer'le ve eytâm müdürü Hâcî Mustafâ Efendi ma'rîfetiyle bi'l-müzâyede tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffîye-i merkûmedir kıymet ber vech-i âtî zikr olunur tahriren

fi'l-yevmu's-sitte min şehr-i zi'l-ka'de sene semâne ve selâse mie ve elf

Mahalle-i merkumede vâkı' fevkâni ve tahtânî mülk-i menzil bâb 1 adet göz 2 a ittisâlinde ahur ve samanhâne ve havli menzil-i mülk kıymet 2000 guruş

Karacalar nâm mahalde vâkı' bâğ kürümi bir tarafı Hûrşîd oğlu ve bir tarafı Mesci Hüseyin ve bir tarafı Mehmed ile mahdûd dönüm 1 adet kıymet 500 guruş

Avân nühâs 15 .5 kıyye kıymet 225 guruş

Kara sığır ineği re's 3 adet kıymet 400 guruş
 Def'a kara sığır ineği re's 1 adet kıymet 150 guruş
 Kara sığır öküzi re's 2 adet kıymet 600 guruş
 Erkek merkeb re's 1 adet ma'a takımı kıymet 150 guruş

Ganem re's 12 adet kıymet 315 guruş
 Hınta kile 150 adet kıymet 450 guruş
 Şa'ır kile 50 adet kıymet 120 guruş
 Fenk kile 20 adet kıymet 50 guruş
 Nohun kile 20 adet kıymet 50 guruş
 Araba semerli ma'a takımı kıymet 125 guruş
 Mevcûd saman araba 12 adet kıymet 160 guruş

Pekmez leğeni 1 adet 11 kıyye kıymet 185 guruş
 Gazgan 1 adet 9 kıyye kıymet 135 guruş
 Hezayi? 1 adet 7 kıymet kıymet 105 guruş
 Diğer hezayi 1 adet 4 kıyye kıymet 60 guruş
 Ahşab zahire anbarı 1 adet göz 1 adet kıymet 80 guruş
 Diğer fenk anbarı 1 adet kıymet 55 guruş

Müsta'mel yüz kilim 3 adet kıymet 150 guruş
 Sandık cabesi 1 adet kıymet 60 guruş
 Afyon 2 kıyye kıymet 250 guruş
 Diğer cedid yüz kilimi 2 adet kıymet 150 guruş
 Diğer yüz kilim cedid 1 adet kıymet 75 guruş
 Diğer köhne kilim 1 adet kıymet 20 guruş

Yük memlu döşek 2 adet kıymet 100 guruş
 Döşek 1 adet yorgan 1 adet yasdık 3 adet kıymet 100 guruş
 Minder adet 2 a kıymet 50 guruş
 Cebe 1 adet kıymet 30 guruş

Çuval çift 3 adet kıymet 50 guruş
Bulgur kile 15 adet kıymet 70 guruş

MŞH_ŞSC_d_07566_0026/1

Minhâ

Resm-i kismet 242 guruş 25 pare
Kaydiye 23 guruş
Pul bâhâsı 9 guruş
İcâb iden dellâliyeis 195 guruş
Yekûnu'l-ihracât 469 guruş 25 pare

Sahhu'l-bâkî lil taksîm-i beyne'l-verese

Guruş pare
6000 akârât
9235 15 gayr-i ez âhargân menkûlât esmânı
15235 15

Hisse-i zevc-i merkûm İsmâil Çavûş

Guruş pare
1500 akârâtdan gönderilem
2388 30 menkûlâtdan hissesi
1700 menzil-i mukayyeden akârât
1177 16 menkûlât kaydından hissesi
5588

Hisse-i ümmi-i mezbûre Ayişe

Guruş pare
1000 akârâtdan
1536 6 menkûlâtdan
2536 6

Hisse-i ibni sagîr Abdullâh

Guruş pare

1400 akârâtdan

2154 31 menkûlâtdan

3554 31

Hisse-i bint-i sagîre Cevânâ

Guruş pare

700 akârâtdan

1077 16 menkûlâtdan

1777 16

Hisse-i bint-i sagîre Nâce

Guruş pare

700 akârâtdan

1077 16 menkûlâtdan

1777 16

Müteveffiyeye-i mezbûre Fatma'nın sadr-i sagîr oğlu Abdullâh ile sadriye-i sagîre kızı Cevânâ'nın akârâtları aynen bi'l-ifâ menkûlâtdan hisse-i irsiye-i şer'iyeleri ber müceb-i bâlâ vasîleri ma'rîfetiyle eytâm müdürü ma'rîfetiyle üç bi'n iki yüz otuz iki guruş bin pareyi edâne ve istirbh icrâ kılınmış ve sagîre-i mezbûre Nâce'nin dahi hissesi akârâtdan bi'l-ahz menkûlât hissesi olan bin yüz yedi guruş otuz altı areyi vasî ve velîsi merkûm İsmâîl Çâvûş ma'rîfetiyle ve eytâm müdürü ma'rîfetleriyle edâne ve edânesin icrâ kılınmak üzere vasîleri yedlerine hisselerim teslim olduğunu mübeyyin ve zevc-i merkûm İsmâ'îl Çâvûş Efendi'den hisse-i irsiye-i şer'iyesini tereke-i müteveffiyeye-i mezbûre ahz ve kabz ve istifâ-yi hak eylediğini mübeyyin işbu mahalle şerh verildi

MŞH_ŞSC_d_07566_0026/2

Bâ'is-i defter-i kassâm oldur ki

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı mahâllâtından Degirmenci mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem bi emri'llâhi Te'âlâ vefât iden Kavvas oğlu Sâlih ibni Mustafâ ibni Abdullâh'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Ayişe binti Mustafâ ile mukuddemden müteveffiyeye olan Zevcesi Fatma'dan mütevellid sagîre kebîre oğlu Mustafâ ve hâlâ zevcesi mezbûre Ayişe'den müvellede sülbi-i sagîr oğlu Durmuş Ali ve sülbiye-i sagîre kızı Fatma' ya münhasır olub kıbel-i'l-taksîm binti'l-mezbûre Fatma dahi bilâ veled müteveffiyeye olub verâseti validesi mezbûre Ayişe ile min ciheti'l-vucûh li ebeveyn er karındaşı ibni'l-merkûm Durmuş Ali' ye inhisârı lede'ş-şer'i'l-Enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra sagîr-i merkûm Durmuş Ali' nin vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin babası müteveffâ ile kız karındaşı müteveffiyeye-i mezbûreden mevrûs hisse-i irsiye-i şer'iyesinin hıfz ve tesviye-i umûrine kıbel-i şer'den bâ hüccet-i şer'iyeye nasb ve ta'yîn kılınan vasî-i mansûbesi validesi mezbûre Ayişe taleb ve ma'rîfetiyle ve ma'rîfeti'ş-şer'le ve eytâm müdürü Hâcî Mustafâ Efendi ma'rîfetiyle bi'l-müzâyede tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffiyeye-i merkûmedir kıymet ber vech-i âtî zikr olunur tahriren

fi'l-yevmu's-sitte min şehr-i zi'l-ka'de sene semâne ve selâse mie ve elf

Mahalle-i merkumede vâkı' fevkânî ve tahtânî mülk-i menzil bâb 1 adet göz 2 a ittisâlinde ahur ve samanhâne ve havli menzil-i mülk kıymet 2000 guruş

Karacalar nâm mahalde vâkı' bâğ kürümi bir tarafı Hûrşîd oğlu ve bir tarafı Mesci Hüseyin ve bir tarafı Mehmed ile mahdûd dönüm 1 adet kıymet 500 guruş
Avân nühâs 15 .5 kıyye kıymet 225 guruş

Kara sığır ineği re's 3 adet kıymet 400 guruş

Def'a kara sığır ineği re's 1 adet kıymet 150 guruş

Kara sığır öküzü re's 2 adet kıymet 600 guruş
Erkek merkeb re's 1 adet ma'a takımı kıymet 150 guruş

Ganem re's 12 adet kıymet 315 guruş
Hinta kile 150 adet kıymet 450 guruş
Şa'ır kile 50 adet kıymet 120 guruş
Fenk kile 20 adet kıymet 50 guruş
Nohun kile 20 adet kıymet 50 guruş
Araba semerli ma'a takımı kıymet 125 guruş
Mevcûd saman araba 12 adet kıymet 160 guruş

Pekmez leğeni 1 adet 11 kıyye kıymet 185 guruş
Gazgan 1 adet 9 kıyye kıymet 135 guruş
Hezayi? 1 adet 7 kıymet kıymet 105 guruş
Diğer hezayi 1 adet 4 kıyye kıymet 60 guruş
Ahşab zahire anbarı 1 adet göz 1 adet kıymet 80 guruş
Diğer fenk anbarı 1 adet kıymet 55 guruş

Müsta'mel yüz kilim 3 adet kıymet 150 guruş
Sandık cabesi 1 adet kıymet 60 guruş
Afyon 2 kıyye kıymet 250 guruş
Diğer cedid yüz kilimi 2 adet kıymet 150 guruş
Diğer yüz kilim cedid 1 adet kıymet 75 guruş
Diğer köhne kilim 1 adet kıymet 20 guruş

Yük memlu döşek 2 adet kıymet 100 guruş
Döşek 1 adet yorgan 1 adet yasdık 3 adet kıymet 100 guruş
Minder adet 2 a kıymet 50 guruş
Cebe 1 adet kıymet 30 guruş
Çuval çift 3 adet kıymet 50 guruş
Bulgur kile 15 adet kıymet 70 guruş

MŞH_ŞSC_d_07566_0027/1

Araba doli 1 adet kıymet 50 guruş
 Sapan gari adet kıymet 20 guruş
 Kazma cedid 1 adet kıymet 20 guruş
 Haşır 2 adet kıymet 20 guruş
 Pekmez 6 kıyye kıymet 120 guruş
 Küp küpeci bâhâsı kıymet 55 guruş
 Müteveffânın billurin ? bâhâsı kıymet 50 guruş
 Yük 4 kıyye kıymet 30 guruş

Tüfenk ma'a gargalık 1 adet kıymet 50 guruş
 Yemek sinisi 1 adet kıymet 100 guruş
 Koca avân ve küçük orak yedi kıymet 30 guruş
 Üzüm oluğu 1 adet kıymet 50 guruş
 Terlik 1 adet kıymet 20 guruş
 Bel 1 adet kıymet 10 guruş
 Keser ve tahra kıymet 10 guruş
 Koca aba 1 adet kıymet 12 guruş
 Kebîrga İsmâîl kıymet 30 guruş
 Oğlu Mustafâ'nın yedinden tüfek 1 adet kıymet 40 guruş
 Hırdâvât-ı menzil bâhâsı kıymet 80 guruş
 Yekûnu'l-ihracât
 Guruş
 2500 akârât
 5445 menkûlât
 7945

Minhu'l-ihracât
 Mihr-i zevce-i mezbûre kıymet 250 guruş
 Resm-i kısmet 136 guruş
 Kaydiyesi 12 guruş

Pul bâhâsı 40 guruş

İcâb iden dellaliyesi 110 guruş

Yekûnu'l-ihracât 512 guruş 5 pare yalnız beş yüz on iki guruş beş pare

Sahhu'l-bâkî lil taksîm beyne'l-verese

Guruş pare

2500 00 arakat

4932 35 menkûlât gayr-i ez ihracât

7432 35 yalnız yedi bin dört yüz otuz iki guruşutuz beş paredir

Hisse-i zevce-i mezbûre Ayişe

Guruş pare

312 25 zevcesinden akârâtdan

616 25 menkûlâtdan

072 (silik) kızı Fatma'dan bedel-i akârâtdan

143 (silik) kızı Fatma'dan menkûlâtdan

1145 35

Hisse-i ibn-i kebîr Mustafâ

Guruş pare

875 00 babasından akârâtdan

1726 20 menkûlâtdan

2601 20

Hisse-i ibn-i sagîr Durmuş Ali

Guruş pare

875 00 babasından akârâtdan

1726 20 menkûlâtdan

719 15 kızı Fatma akârdan

364 24 menkûlât

3685 19

Müteffîye-i merkûmun terekesinden verese-i kebîr ve kebîre ve hisse-i irsiye-i şer'iyelerini bi't-temâm ahz ve kabz ve istifâ-i hak eyledirleri sagîr-i merkûm Dervîş Ali' nin hissesi akârâtdan aynen bi'l-îfâ ve menkûlâtdan gerek yedlerinden ve gerek karındaşlarından cem'ân iki bin kırk beş guruş eytâm müdürî ma'rîfetiyle istirbâhı icrâ kılınmak üzere işbu mahalle şerh verilub esmânı vasî-i mezbûr yedine teslim kılındı

MŞH_ŞSC_d_07566_0027/2

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı mahallâtından Câmi'-i cedid mahalelis sâkinlerinden ma'rîfetu'z-zât Ayişe binti İbrahim nâm Hâtûn tarafındn zikr-i âtî dvaya bâ hüccet-i şer'îye vekîl-i müseccel-i şeryisi işbu ba'isu'l-i'lâm mahalle-i merkûme ahâlîsinden Hâfız İsmâîl Hakkî Efendi bin Mustafâ nâm kimsene Seydişehir kazâsı bidâyet mahkemesinde mahkeme-i şer'îye mahsûs odada akd olunan meclis-i şer'-i şerîfde mahalle-i merkûm ahâlîsinden vekîl-i mûmâ ileyh muvekkilesi mezbûre Ayişe'nin li ebeveyn er karındaşı Hâcî Mehmed bin İbrâhîm nâm kimesne müvâcehesinde üzerine da'vâyi ve takrîr-i kelâm ve bast-i ani'l-merâm idüp bundan çend sene akdem müteffîye olan müvekkilemin validesi alişe ve bundan dört sene akdem vefât iden babası İbrâhîm'in gerek akârâtından ve gerek menkûlâtdan alacağından muvekkilim mezbûre Ayişe hissesine kelimu'l-karârın mesele-i mirâsları otuz iki sehimden bi'l-ihyâr sihâm-i mezkûreden yedi sehim müvekkilim mezbûreye isâbet idüp bedelâuî mezkûreler vaz'u'l-yedi muhakkak bulunan işbu hâzır bi'l-meclis merkûm Hâcî Mehmed hisse-i irsiye-i şer'îyesi müteffî-yi merkûmun diyûni tenzil olunduktan sonra virmekden aba ve imtihân itmekde bulunduğındn sûal olunub muvekkilim mezbûrenin hisse-i irsiye-i şer'îyesini mevukkilim isâbetle bi'l-vekâle taleb iderum diyü ba'de'l-da'vâ ve's-sula müdde'un aleyh merkûm Hâcî Mehmed cevâbında müteffîyi merkûm ve müteffîye-i mezbûrenin terekelerine vaz'u'l-yed bulunduğu ve bir mikdâr evkâf hazîne-i celîlesinde alacağı bulunması ver birkaç kimesnelerede müteffî-yi merkûmun borcu bulunduğu ikrâr işbu vekîl-i mûmâ ileyh müvekkilesi karındaşım Ayişe ile diğer karındaşım Anakız işbu târîh-i i'lâm akdem yani üç yüz üç

senesene-i rumi şubatında şuhûdîn mahzarında pederim müteveffâ-yi merkûmun mülki olub Bağlar başında bir tarafı İsmail oğlu Osmân ve Hâfız ve mustaf ve târîk-i âmme iile mahdûd iken evin mikdari bâkî üzerine bana vermiş olduğu senedleri mûcebince ale'l-(silik) istirbâh sulh ve ibrâ olunarak benim zimmetim bir olup vâlideleri müteveffâ-yi merkûmun terekelerine dair bir gunâ ve senedleri mûcebince hisseleri bu kadar diyü ba'de'l-da'vâ ve's-sûal vekîl-i mûmâ ileyh Hâfız İsmâîl Hâfız Efendi cevâbında müteveffâ-yi merkûmun borcu ve alacağı bulunduğu işbu hâzır bi'l-meclis müdde'un aleyh merkûm Hâcî mukır ve ma'rîfet bulduğu cihetle sulh ve ibrânın sıhhatı olmayup sulh-i mezkûre fesâd olmasına mebni (silik) Fetvâ-yi şerîfeye lede'l-havâle zîde fevt olub oğlu Ömer dahi menzilleri bâ sened deynini terk iddükten sonra mezbûrun bazı kimesnelere deyni olup zebr-i medyûn bin Ömer ve bâ senet ve terbî'i be tarîkî'l-hâric terekeden mûfreden üzerine sulh ve ihrâc ile sulh-i mezbûr câiz olur mi el-cevâb olmaz ve dâru'l-ale'l-müsbet-i deynn-i fusûlihâtî'l-merâha? An semehât-ı alâ şeyin lâ seyecune mine'l-sulh li enne'ilezi el-kalil cem'-i cevâzu't-tasarru fi't-tezkiye diyü muhâtu'r-rehâsı bu sûretde Ömer ve Zeber-i müteveffânın borcu ve alacağı olduğu ikrâr ile ikrârıyla mu'âhede olur mi el-cevâb olur kişi ikrâr ile elzem olunur el-murâd-i mu'âhede bi ikrâra kâilû izâ ferâtiru'l-bâmi' (...) ikrâre mechûl lâ kâne mâ ikrâ ev ma'lûm-i şer'i mesâmi' müdde'i vekîl-i mûmâ ileyh Hâfız İsmâîl Hafî Efendi'nin gönderup irâde-i verâe ? eylediği bir kıta fetvâ-yi şerîfe mûcebince ibrâ ve sulh-i mezkûr sahîh olduğu cihetle müteveffâ-yi mezbûre ve müteveffâ-yi merkûmum terekelerinde Hissesi olan yedi sehim hisse-i irsiye-i şer'îye mebni bi't-tasdîk ve't-taksîm vekîl-i mûmâ ileyh Hâfız İsmâîl Efendi' nin müvekkilesi mezbûre Ayişe'ye teslîmi müdde'un aleyh merkûm Hâcî Mehmed'e taraf-i şer'den tenbîh olunduğu bi't-tescil huzûr-i âlîlerine i'lâm olundu el-emr min lehu'l-emrindir tahriren

fi'l-yevmu'l-aşrer min şehri zi'l-ka'de'i ş-şerîfe sene semân ve selâse mie ve elf

MŞH_ŞSC_d_07566_0028/1

Mâru'z dai keminelidur ki

Konya vilâyet-i celflesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı kurâlarından Dere karyesi ahâlîsinden Abdurrahman bin Hâcî Ömer nâm kimesnenin sagîr oğlu İsmâîl'in babası ve vasîsi bulunması hasebiyle tarafından zıkr-i âtî da'vâ ya bâ hüccet-i şer'îye vekîl-i müseccel-i şerîsi Seydişehir kazâsı mahallâtından Câmî'-i cedid mahallesi ahâlîsinden haefiz İsmâîl Hafî Efendi bin Mustafâ nâm kimesne Seydişehir kazâsı bidâyet mahkemesinde mahkeme-i şer'îye mahsûs odada akd olunan meçsis-i şer'-i şerîfde ve yine Dere karyesi sâkinlerinden ma'rîfeti'z-zate işbu bâ'isetu'l-i'lâm Ayişe binti Mustafâ nâm Hâtûn tarafından vekîl-i mutlakı kazâ-i mezkûre mahallâtından Alaylar mahallesi ahâlîsinden Mehmed İzzet Efendi bin Hâcî Feyzullâh Efendi müvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm ve bast-i ani'l-merâm idüp işbu vekîl-i mûmâ ileyh İzzet Efendi' nin muvekkilesi mezbûre Ayişe'yi işbu târîhden akdem yani üç yüz altı senei rûmi mâh-i mayısında bâ inzimâm-i re'y-i şer'îye vekîli bulunduğum Abdurrahman nâm kimesnenin sülbi sagîr oğlu ismail'e şuhûdîn mahzarında akd ve nikâh iderek sagîr-i merkûm İsmâîl'in menkûha-i gayr-i medhûli bâhâsı iken karye-i merkûme ahâlîsinden Hâcî Hüseyin oğlu İbrahim nâm kimesne mezbûreyi iğfâl ve mütenevvîh iderek bikrini izâle ve mezbûreyi sûret-i cebriyeden meylân kaldurup birkaç günler şurada burada gezdurmuş olduğundan mezbûrenin bikrinin şatımından merkûmun mücâzât-i kânûniyenin icrâ ve mezbûre Nin müvekkil-i merkûm İsmâîl'e inkıyâdını muvekkileme izâfetle bi'l-vekâle taleb iderub diyü ba'de'l-da'vâ ve's-sûal müdde'un aleyh vekîl-i mûmâ ileyh İzzet Efendi cevâbında merkûm mezbûre Ayişe nefisini şuhûdîn mahzarında beş yüz guru mihr-i mu'eccel tesmiyesiyle işbu târîh-i i'lâmdan akdem yani üç yüz bir sene-i rûm-i teşrin-i evvelinin yigirmi beşinci gününe musâdif üç yüz üç sene-i kameri şehr-i muharremu'l-haramının yigirmi birinci gününe ahşam saat iki buçuk raddesinde karye-i merkûme ahâlîsinden Canlı Hâcî Mehmed oğlu Dervîş Ali'ye akd ve nikâh ve tezvîz olunarak merkûm Dervîş Ali tarafından bikrinin izale olduğu ve merkûm Hâcî Hüseyin oğlu İbrâhîm tarafından kendüsine müdâhele olunmadığını muvekkiline izâfetle ba'de'l-def' müdde'i vekîl-i mûmâ ileyh Hâfîz ismil Efendi dahi cevâbında Canlı Hâcî Mehmed oğlu Dervîş Ayişe'ye

yalnız Hitbe olub akdin vukû'ın inkâr itmekle dâfi'-i mûmâ ileyh İzzet Efendi'den def'-i meşrûhına mutabık beyyine taleb olundakda evvelen bâ varaka-i mestûre mahalle-i mezbûreden sırren ve ba'dehu alenen lede't-tezkiy adl ve makbûli's-şehâde didükleri ihbâr olunan ve derûn-i mazbatada ism-i muharrer Abdullâh Efendi bin Osmân ve yine medîne-i merkûmden Mehmed Efendi bin Seyyid Ali Ağa meclis-i şer'îye hâzırûn olub eseri'l-iştihâd fi't-tahkîk târîh-i i'lâmdan akdem yani üç yüz bir sene-i rûmiyesi teşrin-i evvelinin yigirmi beşinci güne müsâdif üç yüz üç sene-i kameriye mâh-i muharremu'l-haramının yigirmi sekizinci günü akşam saat iki buçuk raddelerinde karyemiz ahâlîlerinden Canlı Hâcî Mehmed oğlu Dervîş Ali tarafından vekîl-i babası ve velisi merkûm Hâcî Mehmed ve işbu müdde'un aleyh vekîl-i mûmâ ileyh İzzet Efendi' nin muvekkilesi Ayişe binti Mustafâ tarafından karyemiz ahâlîlerinden kahveci oğlu Süleymân nâm imesneler vekîli olarak beş yüz guruş mihr-i mu'accel ve beş yüz guruş dahi mihr-i mu'accel tesmiyesiyle ve tarafının

MŞH_ŞSC_d_07566_0028/2

Rızâsıyla mezbûre Ayişe merkûm Dervîş Ali'ye akd ve nikâh olundu bizler bu husûse ve bu vecih üzre şâhidleruz ve şehâdet-i şer'îye dahi ideruz diyü her biri bi'l-müvâcehe irâde-i şehâdet-i şer'îye itmeleriyle mücebince ve mezbûre Ayişe'nin vekîl-i muam ileyh Mehmed İzzet Efendi' nin vukû' bulan ikrârı mücebince müdde'i-i vekîl-i mumaille Hâfız İsmâîl Hakkî Efendi'nin merkûm Hâcî Hüseyin oğlu İbrâhîm nâm kimesne hakkında tasadid eylediği da'vâ-yi mezkûresi iltifâta şâyân olmadığı mûmâ ileyh Hâfız İsmâîl Hakkî Efendi' ye tenbihleri merkûm İbrâhîm mu'ârazadan men'i olunduğı bâ sicil huzûr-i âlîlerine i'lâm olundu tahrîren *fi'l-yevmu't-tâsi' ve'l-işrin min şehr-i zi'l-ka'de'i's-şerîfe sene semân ve selâse mie ve elf*

işbu sicil-i merkûm burada hitâm bulmuşdur

kadd-ı fîrgat bahâ (...) be avni'llâhi'-Melikü'l-Vehhâb Saarî zâde es-Seyyid Mustafâ Asım el-mevlâ-i hilâlefe be kazâ-i Seydişehri be nemeka el-fakir ileyh gufire anhu

MŞH_ŞSC_d_07566_0029/1

Mâru'z dâ'î keminelidur ki

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı mahallâtından Debbağhâne mahallesi ahâlîsinden işbu ba'isu'l-i'lâm timâr-i hayrâtdan el-Hâcc Şerîf Ali Efendi bin mustaf nâm kimsene Seydişehir kazâsı bidâyet mahkemesinde mahkeme-i şer'îye mahsûs odada akd olunan meclis-i şer'-i şerîfde kazâ-i mezkûre mahallâtından Değirmenci mahallesinde sâkin Akseki kazâsından Mehmed Ali Efendi bin Hâcî Velîyüddin Ağa nâm kimesne müvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm ve bast-i ani'l-merâm idüp işbu târîh-i ilamdan çend mâh mukaddem Kilisacık karyesi ahâlîsinden İmam Ciğerci oğlu Mûsâ nâm kimesne zimmetinde olan yüz guruş alacak hakkımı mûmâ ileyh Mehmed Ali Efendi hâzır bulunduğu hâlde merkûm Mûsâ meblağ-ı mezkûr yüz guruş bana edâ ve teslîm itmek üzer havâle-i sahîhe-i şer'îye ile havâle ve meblağ-ı mezkûr yüz guruş üç günden te'diye ideceğini ta'ahhüd ve teklîf eylemesiyle ma'an duhûlünde meblağ-ı mezkûri yüz guruşu taleb eylemiş ise de edâyâ imtinâ' itmekde bulunduğundan sûal olunub meblağ-ı mezkûr yüz guruş aliverilmesini taleb iderum diyü ba'de'l-da'vâ ve's-sûal ve'l-inkâr müdde'-i-i mûmâ ileh Hâcî Şerîfe Ali Efendi' den ber minvâl-i muharre iddi'â-i vakı'asına mutâbık beyine taleb olundukda evvelen bâ varaka-e mestûre mensûb oldukları mahallereden sırren ve ba'dehu alenen lede't-tezkiye adl ve makbûli'ş- şehâde idükleri ihbâr olunan Kilisacık karyesi ahâlîsinden Curat oğlu Tekâ'ud Ahmed Çâvûş bin Süleymân ve Hâfız Hüseyin bin Hâcî Mustafâ nâm kimesneler meclis-i şer'î hâzırân olub eseru'l-iştihâd fi'l-hakîka işbu târîh-i i'lâmdan çend mâh mukaddem karyemiz ahâlîsinden Okçi oğlu İbrâhîm Ağa odasında karyemiz ahâlîsinden Ağnam çırağı oğlu Mûsâ nâm kimesne işbu müdde'-i-i mûmâ ileyh Hâcî şerîfe Ali Efendi'de olan yüz guruş borci edâ itmek üzre mûmâ ileyh Mehmed Ali Efendi' ye havâle idüp mûmâ ileyh ahmemd Ali Efendi dahi ideruz diyü bi'l-müvâcehe alâ vech-i şer'î tenfiku'l-lafz ve's-say'ı edâ-i şehâdet-i şer'îye itmeleriyle mücebince meblağ-ı mezkûr yüz guruşu müdde'-i-i mûmâ ileyh Hâcî şerîfe Ali Efendi' ye edâ ve teslîme mûmâ ileyh Mehmed Ali Efendi' ye taraf-ı şer'-i şerîfden tenbih olunduğı bi't-tescil huzûr-i âlîlerine i'lâm olundu tahriren

fi'l-yevmu 'l-aşr ve'l-işrin min şehr-i zi'l-ka'de 'i'ş-şerîfe sene sem'an ve selâse ve elf

MŞH_ŞSC_d_07566_0029/2

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı mahallâtından Kılızcalar mahallesi ahâlîsinden Abdulkâdir bin Dede Mehmed nâm kimsene Seydişehir kazâsı bidâyet mahkemesinde mahkeme-i şer'îye mahsûs odada akd olunan meclis-i şer'î-hâtır-i lâzımu't-tevkirde işbu ba'isu'l-kitâb kazâ-i mezkûr mahallâtından Câmî'-i cedid mahallesi ahâlîsinden hfız İsmâil Hakkî Efendi bin Mustafâ nâm kimesne mahzarında ikrâr-i tam ve takrîr-i kelâm ve bast-i ani'l-merâm idüp hâlâ zevce-i menkûhem Anakız binti Abdulganî nâm Hâtûn bi vech-i şer'î ve nizâmî hâne ve arâzî ve eşyâ-i saireme müdâhele itmekde olduğundan vâkı' olan müdâhelesinin men'i şer'an ve nizâmen muhâkeme ve muhâseme ve müdâfa'aya sulh ve ibrâya tahlîf ve temyîze talâk ve tefrîke ve âharın tevkîline me'zûn olmak ve mutevakkıf olduğü umûrun küllisine tarafından mûmâ ileyh Hâfız İsmâil Hakkî Efendi' yi vekîl ve nâib-i menab nasb ve ta'yîn eyledim didikde mûmâ ileyh Hâfız ismil Hakkî Efendi dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve merâsimini kemâ yenbe'i edâya ta'ahhüd ve ilzam eyledim iddikde gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ vâka' bi'l-tâleb ketb ve imlâ olundu tahriren

fi'l-yevmu's-selâse min şehri zi'l-hiceti's-şerîfe sene semân ve selâse mie ve elf

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı kurâlarından Ortakaravirân karye ahâlîsinden Ali bin Osmân nâm kimene Seydişehir kazâsı bidâyet mahkemesinde mahkeme-i şer'îye mahsûs odada akd olunan meclis-i şer'î-şerîf-i enverde karye-i merkûm sâkinlerinden ma'rîfeti'z-zât işbu bâ'isetu'l-i'lâm Fatma binti Halîl nâm bîkr-i bâliğa müvâcehesinde üzerime da'vâ ve takrîr-i kelâm ve bast-i ani'l-merâm idüp işbu hâzır bi'l-meclis mezbûre Fatma karyemiz Orta kara virân karyesi sâkinlerinden gâib-i ani'l-beled Kelin oğlu zevcesi Fatma binti Abdullâh ve Cebeci oğlu Hasan'nın kerîmesi Ayişe binti Hasan nâm Hâtûn hâzır oldukları hâlde vâlidesi Emîne'yi tarafından Nefsini bana akd ve tezvîze vekîl idüp vâlidesi mezbûre dahi vekâlet-i mezbûreyi bi'l-kabûl ve benim tarafımdan nasb iderum Osmân şuhûdîn mahzarında vekîl olduğü işbu târîh-i i'lâmdan on bir mâh mukaddem mihr-i mu'accel ve mu'eccel tesmiyesiyle işbu hazire-i mezbûre Fatma bana akt ve nikâh olunub benim zevce-i menkûhe-i gayr-i medhûl bahâm bulunan mezbûre nefsinı bana teslîmden aba ve imtinâ' itmekde olduğundan sûal olunub

nefsini bana teslîm ve inkıyâda taraf-ı şer'ifden tenbîh olunduğı taleb iderum diyü ba'de'l-da'vâ ve's-sûal mezbûre Fatma müdde'i-i mezbûr Osmân'nın vâkı' oln iddi'â-i vâkı'asını külliyyen inkâr itmekle müdde'i-i merkûm Osmân dahi iddi'â-yi vâkı'ısın mutâbık beyine taleb olundukda ikâme-i beyyineden izhâr-i acz idüp taleb-ı tahlîfe râzı bulunmadığından mücebince müdde'i-i merkûm Osmân tasaddi eylediğı da'vâ-i mezkûresine bilâ beyine müdde'âsın mezbûre Fatma mu'ârazadan ba'de'l-men'i idildiğine nefsnî akd ve tezvîce mezbûreye izn verildiğini huzûr-i âlîlerine i'lâm olundı el-emr min lehu'l-emrindir tahrîren

fi'l-yevmu'l-hams min şehr-i zi'l-hicce'ti's-şerîfe sene sem'an ve selâse miye ve efl

MŞH_ŞSC_d_07566_0030/1

Fi'l-asl Midilli sancağıdan nefsi-i Midilli mahallâtından Viryeli? mahallesi sâkinlerinden iken ma'rîfetu'z-zât Mukaddes Hânım binti İbrâhîm nâm Hâtûn Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı bidâyet mahkemesinde mahkeme-i şer'îye mahsûs odada akd olunan meclis-i şer'î lâzımı't-tevkirde Seydişehir kazâsı mahallâtından Olukbu mahallesi ahâlîsinden işbu ba'isu'l-vesîka Mehmed bin İsmâîl nâm kimesne mahzarında bi tavi'ihâ ikrâr-i tam ve takrîr-i kelâm idüp merkûm Mehmed Mehmed Ağa zevc-i dâhilim olub beynimizde şikâk vukû'ına binâen merkûm tezkire-i takrîr ve ma'azir-i a'yân olan doksan bir guruş mihr-i mu'ecclimden fâriğa olub nafaka iddet-i ma'lûmem ve mev'enet süknâm dahi kendü üzerime olmağla ve mezbûr mihr-i mu'eccl yüz guruş virmek ve merkûmun firaşından hâsıl ve benden mütevellide dört yaşında bulunan sülb-i sagîr oğlu Ahmed'in Hakkî-hizânesini taleb itmek üzre zevcem merkûm Mehmed ile muhâseme-i sahîhe-i şer'îye ile hali' olduğumda ol dahi hali'-ı mezkûri ale vechi'l-mezkûr kabûl ittükden sonra kendüye terk eyledum mihr-i mu'ecclim ve nafaka iddet-i ma'lûmemden ve vireceğim meblağ-ı ma'lûmeden ve târîh-i vesîkaya gelinceye beynimizde cereyân iden ahz ve i'tâ ve mu'amelât-ı şer'î ve hukûk-ı ma'lûme ve mebhûseye müte'allıka âmme-i de'âvî ve mutâbakâtın ve kâfe-i eymân ve muhâsematdan merkûm Mehmed'in zimmetini ibrâ-i âmme-i sahîh-i şer'îye ile

ibrâ ve iskât eylediğimde ol dahi hukûk-ı (silik) vesâire müte'allıka-i aliyye-i de'âvî ve mutâbakâtdan ve kâfe-i ey mân ve muhâsemâtdan târîh-i vesikaya geliceye kezâlik benim zimmetimi ibrâ-i âmme-i sahîh-i şer'îye ile ibrâ ve iskât idüp her birimiz âharın ibrâsını ber minvâl-i muharre ba'de'l-kabûl fimâ bâ'd her birine âhar ile vicâhen mine'l-vucûh ve sebebân mine'l-beyân (silik) ve nizâ'ı ve husûmetimiz kalmadı didükde gıbbe't-tasdîkî's-şer'î mâ vâka' bi'l-tâleb ketb ve imlâ olundu tahriren

fi'l-yevmu't-tâsi' ve'l-işrin min şehr-i zi'l-ka'de'i's-şerîfe sene sem'an ve selâse mie ve elf

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı kurâlarından Yenice karyesi ahâlîsinden Yusûf bin Mustafâ ve Kaşaklı kurâlarından Adakaryesi ahâlîsinden İbrâhîm bin Mehmed Efendi nâm kimesneler Seydişehir kazâsı bidâyet mahkemesinde mahkeme-i şer'îye mahsûs odada akd olunan meclis-i şer'î hâtır lâzımı't-tevkirde işbu ba'isu'l-kitâb kazâ-i mezkûre mahâllâtından Câmi' cedid mahallesi ahâlîsinden Hâfız İsmâîl Hakkî Efendi bin Mustafâ mahzarında Yenice karyesi sâkinlerinden ma'rîfeti'z-zât Hanîfe Binti Yusûf nâm Hâtûn hakkında emucası Velîyüddin tarafından vukû' bulan nikâh da'vâsının muhâkeme ve muhâseme ve mürâfa'asın ve mutevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafındn (silik) hâzır bi'l-meclis mûmâ ileyl Hâfız İsmâîl Hakkî Efendi' yi vekîl ve nâib-i menab nasb ve ta'yîn eyledi ve bizleri dahi işhâd idüp bizler bu husûses (silik) üzre şâhidleruz ve şehâdet dahi ideruz diyü her biri bi'l-vucûh ale vech-i şer'î irâde-i şehâdet-i şer'îye itmeleriyle mûmâ ileyh Hâfız İsmâîl Hakkî Efendi dahi vekâlet-i mezkûre kabûl ve merâsimini kemâ yenbeği edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledim didükde gıbbe't-tasdîkî's-şer'î mâ vâka' bi'l-tâleb ketb ve imlâ olundu tahriren

fi'l-yevmu'r-râbi' ve'l-işrin min şehr-i zi'l-hiceti's-şerîfe sene sem'an ve selâse mie ve elf

MŞH_ŞSC_d_07566_0030/2

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı kurâlarından Yenice karyesi ahâlîsinden Yusûf bin Mustafâ ve Kaşaklı mahallâtından Ada karyesi ahâlîsinden Mollâ İbrâhîm Efendi bin Mehmed Efendi nâm kimesneler Seydişehir kazâsı bidâyet mahkemesinde mahkeme-i şer'îye mahsûs odada akd olunan meclis-i şer'-i hâtır lâzımı't-tevkirde işbu ba'isu'l-kitâp Akçalar karyesinde mutavattin el-Hâcc Hâfız Mustafâ Efendi bin Hâcî Ahmed Ağa mahzarında Yenice karyesi ahâlîlerinden gâib ani'l-meclis Emrah oğlu Yusûf bin Mustafâ nâm kimesnenin menkûhası bulunan Hanîfe binti Yusûf nm Hâtûn hakkında Yenice karyesi ahâlîsinden Velîyüddin bin Mustafâ tarafından benim oğlum Ahmed'in menkûha-i gayr-i medhûl bâhâsıdur diyü iddi'â eylemiş olduğundan merkûm Velîyüddîn veya vekîl-i şer'î ile muhâkeme ve muhâseme ve mürâfa'a işbu hâzır bi'l-meclis mûmâ ileyh Hâcî Mustafâ Efendi'yi tarafından vekîl ve nâib-i menab nasb ve ta'yîn eyledi bizleri dahi işhâd idüp bizler dahi bu husûse Ve bu vech üzre şâhidleriz ve şehâdet dahi ideruz diyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma'nâ bi'l-müvâcehe alâ vech-i şer'î edâ-i şehâdet-i şer'îye ile itmeleriyle mûmâ ileyh Hâcî Mustafâ Efendi dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve merâsimini kemâ yenbeği edây ta'ahhüd ve iltizâm eyledim didikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ vâka' bi'l-tâleb ketb ve imlâ olundu tahrîren

fi'l-yevmu'r-râbi' ve'l-aşer min şehri-i zi'l-hiceti's-şerîfe sene sem'an ve selâse mie ve elf

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı kurâlarından Akçalar karyesi ahâlîsinden Hâcî Süleymân bin Kara Mehmed nâm kimesne Seydişehir kazâsı bidâyet mahkemesinde mahkeme-i şer'îye mahsûs odada akd olunan meclis-i şer'î hâtır lâzımı't-tevkirde işbu bâ'isetu'l-kitâb Seydişehir kazâsı mahâllâtından Câmî' -i cedid mahallesi ahâlîsinden Hâfız İsmâîl Hakkî Efendi bin Mustafâ nâm kimesne mahzarında ikrâr-i tam ve takrîr-i kelâm ve bast-i ani'l-merâm idüp gâib-i ani'l-meclis karyemiz Akçalar karyesinde sâkine kız karındaşım Hadika binti Kara Mehmed nâm Hâtûn tarafından vukû' bulan mirâs da'vâsının (silik) Ve muhâsemey esulh ve ibrâya ve mutevakkıf oldğı umûrun küllisine tarafımdan mûmâ ileyh Hâfız

ismil hkkı Efendi'yi vekıl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledim didikde mûmâ ileyh Hâfız ismil Hakkî Efendi dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve merâsimini kemâ yenbe'i edâyâ ta'ahhüd ve iltizâm itmeğın mâ vâka' bi'l-tâleb sebt olundu tahrîren

fi'l-yevmu'r-râbi' ve'l-aşere min şehr-i zi'l-hicce'ti'ş-şerîfe sene sem'an ve selâse mie ve elf

MŞH_ŞSC_d_07566_0031/1

Mâru'z-dâ'î keminelidur ki

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı mahallâtından Boğaz mahallesi ahâlîsinden olub Seydişehir kazâsı mahallâtından Degirmenci mahallesinde mutavattin sâkin sâhib-i arz-ı hâl işbu ba'isu'l-i'lâm Mehmed Ali Efendi bin Hâcî Velîyüddin Ağa nâm kimesne Seydişehir kazâsı bidâyet mahkemesinde mahkeme-i şer'îye mahsûs odada akd olunan meclis-i şer'-i şerîfde Seydişehir kazâsın kurâlarından Kilisacık karyesi ahâlîsinden iken bundan akdem bi emri'llâhi Te'âlâ vefât iden Manav Mehmed bin Mustafâ nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Mümîne binti ibrahim ile sülbiye-i sagîrunân kızı kızı Mümîne ve Ayişe'ye mahzarından olduğı bi'l-ihbâr inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra sagîretân-i mezbûretân Mümîne ve Ayişe'nin kibel-i şer'den bâ hüccet-i şer'îye vasî-i mansûbeleri vâlideleri mezbûre Mümîne (silik) sicil-i mahkemede mukayyed olub mezbûre Mümîne tarafından ale'l-ahdi gönderilen mürâsele-i şer'iyeleriyle ihtâr-ı tâm ve sülbiye-i mezbûreye Muhtârân ma'rîfetiyle bâliğ Mûmâ ileyh mûmâ ileyh Mehmed Ali Efendi ile ta'yîn kılınan yevm-i vaktinde muhâkeme ve mutâva'at itmediğı ve tarafından dahi vekıl-i şer'i göndermediğı cihetle müdde'i-i mûmâ ileyh Ali Efendi tarafından hükm-i gıyâbiyenin icrâsını talep ve icrâ eylemiş sagîretân-i mezbûretân Mümîne ve eayişe ve sagîre-i mezbûre Mümîne'nin haklarını muhâfaza iktidârî (silik) taraf-ı şer'den nasb ve ta'yîn kılınan vekıl-i müsecceli kazâ-i mezkûre mahallâtından Debbâğan mahallesi ahâlîsinden Hasan Efendi bin Hâcî Mustafâ nâm kimesne müvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm ve bast-i ani'l-merâm idüp fi 7 kânûn-i sâni sene [1]302 târihiyle ve

müteveffâ-yi merkûm Mehmed'in imzâsıyla mûmzâ merkûm şuhûdîn mahzarında bana virmiş olduğu bir kıt'a deyn senedi mucibicne ben yigirmi guruşi hâvî senedine mahsûben iki yüz seksen guruşe Bağra'ya ve doksan guruşde nakden teslîmati vukû' bulub mütebâkî gayr-i ez mâl semeni altı yüz elli guruş alacak hakkım olub meblağ-ı mezkûr altı yüz elli guruşi kıbel-i'l-ahz ve'l-istifâ vefât itmekle müteveffâ-yi merkûm Mehmed'in terekesine vaz'u'l-yedi muhakakk olan zevce-i mezbûre Mümîne'den ta'yîn kılınan vekîl-i münhasırî Hasan Efendi'ye muvekkile yedine teslîme meblağ-ı mezkûr altı yüz elli guruş hissemîn edâsına taraf-ı şer'den tenbîh olunmasını taleb iderum diyü ba'de'l-da'vâ ve's-sûal vekîl-i münhasırî mûmâ ileyh Hasan Efendi müdde'i-i mûmâ ileyh Mehmed Ali Efendi' nin iddi'â-yı vâkî'asını külliyyen inkâr itmekle müdde'i-i mûmâ ileyh Mehmed Ali Efendi'den da'vâ-i meşrûhasına mutabık beyine taleb olundukda mensûb oldukları mahalleinden evvelen bâ varaka-i mestûre sırren ve ba'dehu lenen lede't-tezkiye adl ve makbûli's-şehâde idükleri ihbâr olunan Seydişehir kazâsı mahâllâtından Alaylar karyesi ahâlîsinden Zicir Ağa zâde Hâfız Efendi bin Receb Ağa ve kazâ-i mezkûre Keçikapu mahallesi ahâlîsinden ve tüccâr-i mu'teberândan (silik) Mehmed nâm kimesne işbu târîh-i i'lâmdan akdem yani üç yüz iki sene-i rumî kânûn-i sâni bedâ'i târîhinde müdde'i-i mûmâ ileyh işbu hâzır bi'l-meclis Mehmed Ali Efendi yedine (silik) olunduğının yigirmi guruşi hâvî bir kıt'a senedi bizim huzûrımızda bu dahi olduğu sened-i mezkûri mûmâ ileyhe verilmeğîn ve deyn-i sahîhi bulduğu (silik) eylemiş ve bizler dahi bu husûsı bu vech üzre şâhidleruz şehâdet dahi ideruz diyü her biri muttefikü'l-lafz ve'l-ma'nâ vekîl-i münhasır-ı mûmâ ileyh Hasan Efendi müvâcehesında alâ vechi'l-şer'i ba'de'l-isat ve'l-tahlîf mücebiyle senedin müteveffâ-yi merkûmden meblağ-ı mezkûr altı yüz elli

MŞH_SSC_d_07566_0031/2

Guruş müdde'i-i mûmâ ileyh Mehmed Ali Efendi'ye zevce-i mezbûrenin edâ ve teslîme vekîl-i münhasır-ı mûmâ ileyh İhasan Efendi'ye taraf-ı şer'den tenbîh olunduğı bâ sicil huzûr-i Alîlerine ilm olundu el-emr min lehu'l-emrindir tahrîren

fi'l-yevmu'l-hamiş min şehri zi'l-hiceti's-şerîfe sene sem'an ve selâse mie ve elf

Mâru'z-dâ'î keminelidur ki

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı mahallâtından Tereciler mahallesi ahâlîsinden sâhib-i arz-ı hâl işbu ba'isu'l-i'lâm Abdulkâdir Efendi bin Mehmed Tevfik Efendi Seydişehir kazâsı bidâyet mahkemesinde mahkeme-i şer'îye mahsûs odada akd olunan meclis-i şer'-i şerîfde Seydişehir kazâsı mâl müdürü Nûrî Efendi bin Abdulhamid Ağa müvâcehesinde ikrâr-i tam ve takrîr-i kelâm ve bast-ani'l-merâm idüp bundan iki buçuk sene akdem Akseki kazâsı süvâri zabita kâtibi Hâcî Yahya Ağa'dan beş yüz guruş semeni medfû' ile iştirâ eylediğim re's kotonlu ufak yapu beş yaşında bend tarafının kulağı delikli Kısrak hayvânı (silik) bir kısrakdan doğma iki yaşında bir re's erkek tay ve biri bir yaşında çekme erkek taylar ile mezkûr kısrak Seydişehir kazâsında (silik) nâm mahallede mer'âda (...) suyi kesretinden kara Kethüdâ nezâretiyle ra'i üzre iken mer'â-yi merkûmi zeâ'âmiden olub Seydişehir (silik) buna gelub esterbân-i merkûmleri cânibm-i hükûmete bâ teslîm müddet-i nizâmiyesi ba'de'l-ikmâl bi'l-müzâyede rağibasının inkitâ'ından sonra ahşam (silik) alâmet-i mezkûreleri (silik) mezkûre ile furû'ı edilen taşların esmânı mîrî hazînesine teslîm kılındığı (silik) olan hayvân-i mezkûre kesret-i esmân esmân hissesiyle yedime teslîm taleb iderum diyü ba'de'l-da'vâ ve's-sûal müdür-i mûmâ ileyh Nafiz Efendi cevâbında (...) olub müddet-i nizâmiyesi ba'de'l-ikmâl furûht olunan hayvânların (silik) semerine vaz'u'l-yed olunduğı (silik) mahsûsında (silik) ikrâr lakin müdde'i-i mûmâ ileyh Abdulkâdir Ağa'nın şirâen mülki olduğu külliye inkâr itmekle müdde'i-i mûmâ ileyh Abdulkâdir Efendi'ye vech-i muharrer iddi'â-i vâkı'asına mutâbık beyine taleb olundukda evvelen bâ varaka-i mestûre mensûb oldukları mahallerden sırren ve ba'dehu alenen lede't-tezkiye (silik) idükleri ihbâr olunan Yağız Ahmedli aşiretinden Mustafâ bin ail ve Osmân (silik) Yusûf nâm kimesne bi'l-müvâcehe (silik) ba'de'l-isbât ve't-tahlîf mücebiyle zikr olunan hayvânların gayr-i ez mesârifleri (silik) müdde'i-i mûmâ ileyh Abdulkâdir (silik) edâ ve teslîme mûmâ ileyh Nâfiz Efendi'ye taraf-ı şer'den tenbîh olunduğı bâ tescil huzûr-i âlîlerine (silik) oldu el-emr min lehu'l-emrindir (silik)

minşehr-i zi'l-ka'de'i ş-şerîfe sene sem'an ve selâse mie ve elf

MŞH_ŞSC_d_07566_0032/1

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı mahallâtından Olukbu mahallesi ahâlîsinden Hâfız Hüseyin Efendi bin Hâfız Mehmed Efendi Seydişehir Kazâsı bidâyet mahkemesinde mahkeme-i şer'îye mahsûs odada akd olunan meclis-i şer' hâtır lâzımı't-tevkirde işbu ba'isu'l-kitâb kazâ-i mezkûre mahallâtından Câmî'-i cedid mahallesi ahâlîsinden Hâfız İsmâîl Efendi bin Mustafâ nâm kimesne mahzarında ikrâr-i tam ve takrîr-i kelâm ve bast-i ani'l-merâm idüp kasaba-i merkûme ahâlîsinden Uzun oğlu Hüseyin Varegüli kızı Rûkîye ve Gelincikli oğlu Ali Çavûş nâmûn kimsenlere Bağlarbaşı dimekle ma'rûf cedde ve pederimden müntakil zebze bâğçemin Bağlarbaşı'dan caddebaşı iden sudan bağçe-i mezkûrenin suyun merkûmler bi vechi'l-şer'î main ve müdâhele itmekde bulduklarından merkûmlerin vaik olan müdâhelesinin men'-i müdâheleden men'i olundukları hâlde merkûmler ile muhâkeme ve muhasebe ve yedimde bulunan hüccet-i şer'îye mücebince mürâfa'aya tarafımdan mûmâ ileyh Hâfız İsmâîl Efendi'yi vekîl-i nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eyeledim didikde mûmâ ileyh Hâfız İsmâîl Efendi dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve merâsimini kemâ yenbeği edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledim didikde gibbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vâka' bi'l-tâleb ketb ve imlâ olundu bi't-taleb ketb olundu tahriren

fi'l-yevmu'r-râbi' ve'l-işrin min şehri zi'l-hiceti'ş-şerîfe sene sem'an ve selâse mie ve elf

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı mahallâtından Câmî'-i kebîr mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem bi emri'llâhi Te'âlâ vefât iden Nâfi'Efendi bin Nu'mân Efendi' nin sülbiye-i sagîre kızı mezkûrenin bâ hüccet-i şer'îye vasî-i mansûbesi ve müteveffâ-yi merkûmun zevce-i metrûkesi Şerîfe Feziye Hânım binti Mehmed Hulûsî Efendi' nin semt-i tasarruflarında bulunan Abdalbaki kâdî bağı dimekle ma'rûf bağçenin bir tarafı Hâcî Yusûf' zâde Ali Efendi ve Şemseddin Efendiler ve bir tarafı Suven geçidi Râşid Efendi bağçesi ve bir tarafı Ümmügülsüm bağçesi ve bir tarafı Abdulkâim Kâdî zâde ser bağçeleriyle mahdûd bir evlek mikdarı eşcar-i müsmire ve gayr-i müsmireyi bağçeleri zarûreti-nafaka ve

zarûret-i deynleri Bulunması hasebiyle bi'l-asâle zevci Konyalı İsmâîl Çâvûş bin Hâcî Ali nâm kimesneyi bâ arz-ı hâl tarafındn vekîl ve bi'l-vesâye Tâlib ve râğib bulunanlar ma'rîfeti işbu ba'isu'l-kitâb zevci Konyalı İsmâîl Çâvûş bin Hâcî Seyyid Ali nas kimesneyi bâ arz-ı hâl tarafındn vekîl ve nâib-i menab nasb ve ta'yîn eylediğen Seydişehir kazâsı mahallâtından Hâcî Seyyid Ali mahallesi ahâlîsinden Fehmî Efendi bin Hâcî Abdulkâdir Efendi ve Câmî'-i kebîr mahallesi ahâlîsinden ve Kalancı esnâfından Ahmed Ağa bin Ali Ağa nâm kimesneler meclis-i

MŞH_ŞSC_d_07566_0032/2

Şer'-i şerîf-i enverde alâ vechi'l-şer'i irâde-i şehâdet-i şer'îye itmeleriyle merkûm İsmâîl Çâvûş dahi meclis-i şer'de vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve merâsimini edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledim didikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'i mâ vâka' bi'l-tâleb ketb ve imlâ olundu tahriren

fi'l-Yevmu'r-rabi' min şehri muharremu'l-haram sene sem'an ve selâse mie ve elf

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı kurâlarından Susuz karyesi sâkinlerinden sâhib-i arz-ı hâl ve zât-i ta'rîf-i şer'îye ma'rufe olan Emîne binti Osmân nâm bîkr-i bâliğa Seydişehir kazâsı bidâyet mahkemesinde mahkeme-i şer'îye mahsûs odada meclis-i şer'-i hâtır lâzımı't-tevkirde işbu taleb ve râğib bulunan ba'isu'l-kitâb Abdulganî bin Mehmed nâm kimesne mahzarında bi tav'an ikrâr-i tam ve takrîr-i kelâm ve basti'l-ani'l-merâm idüp işbu hâzır bi'l-meclis merkûm Abdulganî beni mihr-i mu'accel ve mu'accel Tesmiyesiyle zevce-i Tâlib (silik) bulunmakla ben dahi yüz guruş mihr-i mu'accel ve bin guruş mihr-i mu'accel üzere vech-i şer'-i üzere nefsimi merkûm Abdulgani'ye akd ve tezvîz ve tenkil eylediğimde ol dahi ber minvâl-i muharrer beş yüz guruş mihr-i mu'accel bin Guruş mihr-i mu'accel tesmiyesiyle akd ve tezvîz ve kabûl eyledim didikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'i mâ vâka' bi'l-tâleb ketb ve imlâ olundu tahriren

fi'l-yevmu'l râbi' min şehri muharremu'l-haram sene sem'an ve selâse mie ve elf

MŞH_ŞSC_d_07566_0033/1

Bâ'is-i defter-i kassâm oldur ki

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı kurâlarından Orta kara virân karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem bi emri'llâhi Te'âlâ veft iden Ahmed bin Nasûh bin Ahmed'in verâseti zevce-imenkuha-i metrûkesi Züleyhâ binti Velîyüddin ile sülbi-i sagîr oğlu Nasûh ve sülbiye-i sagîre kızları Fatma ve Ayişe ve Râziye ve Rakibe'ye inhisârı lede'ş-şer'i'l-Enver tahukkinden sonra sagîr-imerkum Nasûh ve sagîre-i mezbûreden gerek vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlerine kibel-i şer'den bâ hüccet-i şer'îye vasii mansûbeleri mezbuer Züleyhâ taleb-i ma'rîfetiyle ve ma'rîfet-i şer'le ve eytâm müdürî Hâcî Mustafâ Efendi ma'rîfetiyle bi'l-müzâyede tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olun tereke-i müteveffâ-yi merkûmdur ki ber vech-i âtî zikr lunur tahrirer

fi'l-yevmil aşır ve'l-işrin min şehr-i zi'l-hiceti 'ş-şerîfe sene sem'an ve selâse mie ve elf

Karye-i merkûmede vâkı' tahtan-i mülk-i menzil ve ittisâlinde ahur ve samanhâne ve havluvi müştemil bâb 1 adet göz 6 kıymet 2000

Karasığır öküzi re's 2 adet kıymet 1200 guruş

Ganem ve keçi re's 10 guruş kıymet 150 guruş

Merkeb re's 1 adet kıymet 100 guruş

Bir yaşında merkem hissesi re's 1 adet kıymet 100 guruş

Kısrak re's 1 adet kıymet 400 guruş

Ahteb zahîre anbarı 1 adet göz 2 adet cediye kıymet 100 guruş

Diğer anbar 1 adet göz 2 adet müştemil kıymet 80 guruş

Bulgur şa'ır kıyye 100 adet kıymet 200 guruş

Dakik batman 200 adet kıymet 130 guruş

Revgan-i sâde kıymet 75 guruş

Hatab küb 60 adet kıymet 40 guruş
Yorgan 2 adet kıymet 40 guruş

Döşek adede 2 adet kıymet 40 guruş
Yasdık 4 adet kıymet 10 guruş
Çul 1 adet kıymet 20 guruş
Kilim adet 1 adet kıymet 100 guruş
Ekbe adet 1 adet kıymet 5 guruş
Çuval çift ı kıymet 20 guruş
Cam temuri 1 adet kıymet 10 guruş

Balta adde 1 adet kıymet 10 guruş
Kazma adet 1 adet kıymet 10 guruş
Keser adet 1 adet kıymet 5 guruş
İtmek takımı 1 adet kıymet 15 guruş
Afyon şimi kilid 2 adet kıymet 6 guruş
Revgan-i sâde 2 adet kıymet 20 guruş
Umûr çift kıymet 25

MŞH_ŞSC_d_07566_0033/2

Mezrû' hinta mahsûli kile 100 a kıymet 300 guruş
Mezrû' şa'ır mahsûli kile 100 a kıymet 200 guruş
Mezrû' fenk mahsûli ki 20 adet kıymet 30 guruş
Hırdâvât-i menzil bâhâsı kıymet 50 guruş
Yekûn
Guruş
2000 akârât
3521 menkûlât mübâya'a esmânı
5521

Minhu'l-

Techîz tekfîn Bora oğlu İsmâil ve Eğri Gelan Mehmed oğlu Bektaş nezâretlerine

vasiyet-i müsibete 400 guruş

Resm-i kısmet 78 guruş

Kaydiyesi 8 guruş

Pul esmanı 3 guruş

İhtisâb iden dellâliyesi 64 guruş

Minhu'l-ıhrâcât 553 guruş

Sahhu'l-bâkî

Guruş

2000 akârât

2568 gayr-i ez ihrâcât menkûlât mübâya'a esmânı

4968

Hisse-i zevce-i mezbûre Züleyhâ

Guruş pare

350 00 akârâtdan

371 00 menkûlâtan

621

Hisse-i ibn-i sagîr Nasûh

Guruş pare

583 13 akârâtdan

865 26 menkûlâtan

1448

Hisse-i bint-i sagîre Fatma

Guruş pare

291 26 akârâtdan

432 33 menkûlâtan

724 19

Hisse-i bint-i sagîre Ayişe

Guruş pare

291 26 akârâtdan

432 33 menkûlâtan

724 19

Hisse-i bint-i sagîre Râziye

Guruş pare

291 26 akârâtdan

432 33 menkûlâtan

724 19

Hisse-i bint-i sagîre Rabiâ

Guruş pare

291 26 akârâtdan

432 33 menkûlâtan

724 19

Müteveffâ-yi merkûmun veresesinden zevce-i mezbûre Züleyhâ hisse-i irsiye-i şer'iyesini gerek akârâtdan ve gerek menkûlâtdan ahz ve kabz ve istifâ-i hak eylediği misillu sagîr ve sagîre-i mezbûre gerek akârâtdan olan hisse-i isriyelerini bi'l-ahz menkûlâtlarından olan

Hisse-i irsiye-i şer'iyeleri bulunan ber müceb-i bâlâ cem'ân bin beş yüz doksan altı guruş otuz bir pareyi eytâm müdürü Hâcî Mustafâ Efendi ma'rîfetiyle edâne ve edâne ve edâya bâis kılınmak üzere işbu mahalle şerh kılındı fi't-târîhi'l-mezkûr

MşH_şSC_d_07566_0034/1

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehri kazâsı kuralarından Ortakara virân karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem bâ emri'llâhi Te'âlâ vefât iden Ahmed bin Nasûh ibni Ahmed' in sülbi-i sagîr oğlu Nasûh ve sülbiye-i sagîre

kızları Fatma ve AyiŒe ve Râziye ve Rabiâ'nın babaları müteveffâ-yi merkûmden mûntakıl mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlerine kıbel-i Œer'den bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olduğı ecilden sagîr-i merkûm Nasûh ve sagîre-i mezbûrunun vâlideleri olub bu vecihle umûr-i vesâyetini rü'yete me'zûn idüği zeyl-i hüccetde muharreru'l-esâmi-i müslimîn ihbârlarıyla muhakak olan işbu bâ'isetu'l-kitâb Züleyhâ binti Velîyüddin nâm Hâtûn'î hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ leh ve hüsn me'âb Efendi Hazretleri sagîr-i merkûm Nasûh vesagire-i mezbûreler Fatma ve AyiŒe ve Râziye ve Rabiâ'nın vakt-i rüŒd ve sedâdlarına değin babaları müteveffâ-yi merkûmden mûntakıl malları hıfz ve tesviye-i umûrlerine nasb ve ta'yîn buyuruldukda ol dahi vesâyet-i mezkûreyi ber vech-i muharre kabûl ve hizmet-i lâzîmelerini kemâ yenbe'î edâya ta'ahhüd itmeğin mâ vâka' bi'l-tâleb ketb ve imlâ olundu tahrîren

fi'l-yevmu'r-râbi' ve'l-iŒrin min Œehr-i zi'l-hiceti'Œ-Œerîfe sene sem'an ve selâse mie ve elf

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin SeydiŒehri kazâsı kurâlarınadn Kavaran karyesi sâkinlerinden ma'rîfetu'z-zaten Œerîfe binti Mehmed nâm Hâtûn SeydiŒehri Kazâsı bidâyet mahkemesinde mahkeme-i Œer'îye mahsûs odada akd olunan meclis-i Œer'-i hâtır lâzımu't-tevkirde SeydiŒehri kazâsı mahallâtından Câmî'-i kebîr mahallesi ahâlîsinden işbu ba'isu'l-kitâb Hâfız İsmâîl Hakkî Efendi bin Mustafâ nâm kimesne mahzarında ikrâr-i tam ve takrîr-i kelâm ve bast-i ani'l-merâm idüp zevc-i dâhilim gâib-i ani'l-meclis Kıvrak karyesi ahâlîlerinden Cüce Mustafâ nâm kimesne zimmetinde mukaddem ki vefât iden zevcem Köse oğlu Hasan'nın yetimi ve benim hisse-i irsiyeme isâbet iden emvâlatın yedine kesdüği ve hayvânlarımızı fûrûhteylediği ve merkûmden müvellid oğluna ve benim nafaka ve kisveme bakmadığı ve hukuk-i zevciyete riâyet itmediği cihetle merkûm ile muhâkeme ve muhâsebe ve sulh ve ibrâ ve metevakkıf olduğı umûrun küllisine tarafımdan mûmâ ileyh Hâfız İsmâîl Efendi' yi vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledim didikde mûmâ ileyh Hâfız İsmâîl Hakkî Efendi dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve merâsimini kemâ yenbe'î edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledim didikde gıbbe't-tasdîkı'Œ-Œer'î mâ vâka' bi'l-tâleb ketb ve imlâ olundu tahrîren

fi'l-yevmu's-sabi min Œehr-i muharremu'l-haram sene sitte ve selâse mie ve elf

MŞH_ŞSC_d_07566_0034/2

Bâ'is-i defter-i kassâm oldur ki

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı mahallâtından Alaylar mahallesinde sâkin iken bundan akdem bi emri'llâh Te'âlâ vefât iden Ziverî İbrâhîm Efendi bin Ali bin bdullah'ın verâseti zevce-i metrûkesi Kiras binti Memiş ile mukaddemki zevcesi Zeyneb'den mütevellid ve mütevellide sülb-i kebîr oğlu Ahmed ve sülbiye-i sagîre kızı Ayişe ve sülbiye-i kebîre kızı Fatma ve zevce-i diğeri mutlakı Fatma'dan mütevellid sülb-i sagîr oğlu Ali' ye münhasıra olduğu bi'l-ihbâr inde'ş-şer'i'l-Enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra sagîr-i merkûm Ali ve sagîre-i mezbûre Ayişe'nın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değın bâ hüccet-i şer'iyeye vasî nasb ve ta'yîn kılınan er karındaşları (silik) Ahmed taleb-i ma'rîfetiyle ve ma'rîfeti'ş-yeriye ve eytâm müdürî Hâcî Mustafâ Efendi ma'rîfetiyle bi'l-müzâyede tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yi merkûmdur ber vech-i âtî zikr olunur tahrîren

fi'l-yevmu'l-aşer min şehr-i muharremu'l-haram sene sitte selâse mie ve elf

Mahalle-i merkûmede vâkî' tahtânî mülk-i menzil bâb 1 adet göz 2 adet ahur ve samanhâne ve önünde bir mikdâr havlusıyla kıymet 1500 guruş

Merkeb re's 1 adet ma'a takımı kıymet 259 guruş

Ganem re's 2 a kıymet 80 guruş

Kısır ganem re's 1 adet kıymet 40 guruş

Kuzi re's 2 adet kıymet 40 guruş

Mevcûd hatep yük 35 adet kıymet 30 guruş

Yorgan adet 4 adet kıymet 120 guruş

Yasdık adet 6 adet kıymet 35 guruş

Döşek küçük 2 adet kıymet 50g

Cameşuyhane kıymet 40 guruş

Kadayif tepsisi 1 adet kıymet 15 guruş
 Batlave 1 adet kıymet 25 guruş
 Çorba tası 1 adet kıymet 10 guruş
 Tencere aded 2 a kıymet 30 guruş
 Tava 1 adet kıymet 10 guruş
 Tiğın adet 1 adet kıymet 15 guruş
 Basma saat 1 adet kıymet 100 guruş
 Fenar (silik) kıymet 00

Dakik kıyye 5 kıymet 40 guruş
 Balta aad 1 adet kıymet 10 guruş
 Cedid kilim adet 1 adet kıymet 80 guruş
 Cedid yemeni çift 1 adet kıymet 12 guruş
 Mesh çift adet kıymet 5 guruş
 Çameşuyhane kıymet 20 guruş
 Etmek takımı 1 adet kıymet 15 guruş

Hırdâvât 4 adet kıymet 4 guruş
 Abdullâh Efendi'ye virdiği t 220 guruş
 Akça mecrediye 11 adet
 Nakd-i mevcûdi 77 adet
 Değirman-i kahve 1 adet kıymet 15 guruş
 Akçe mecrediye çelu? 1 adet kıymet 15 guruş

Küb adte 3 adet kıymet 30 guruş
 Serçe adet ı kıymet 25 guruş
 Çuval çift 1 adet kıymet 15 guruş
 Hırdâvât-ı menzil bâhâsı 50 guruş

MŞH_ŞSC_d_07566_0035/1

Yekûnu'l-tereke-i kesmet

Guruş

1500 akârât

1653 menkûlât eşyâ mübâya'a esmâni

6152

Minhu'l-ihracât

Techîz tekfîn mesârifî kıymet 60 guruş

Mîhr-i zevce-i mezbûre Kiras 300 guruş

Resm-i kısmet 40 guruş

Kaydiye 4 guruş

Pul bâhâsı 2 guruş

İcâb iden dellâliyesi 32 guruş

Yekûnu'l-ihracât 438 guruş 2 pare

Sahhu'l-bâkî lil taksîm beyne'l-verese

Guruş pare

1500 akârât

1214 20 gayr-i ez ihracât eşyâ mübâya'a esmanî

2714 20

Hisse-i zevce-i mezbûre Kiras

Guruş pare

187 20 akârât

151 30 menkûlât

339 10

Hisse-i ibn-i kebîr Ahmed

Guruş pare

437 20 akârât

354 10 menkûlât

190 30

Hisse-i bint-i sagîre Ayişe

Guruş pare

200 30 akârât

177 05 menkûlât

1395 35

Hisse-i bint-i kebîre Fatma

Guruş pare

218 20 akârât

151 10 menkûlât

339 30

Hisse-i ibn-i sagîr Ali

Guruş pare

437 20 akârât

354 10 menkûlât

190 30

Müteveffâ-yi merkûmun vereselerinden zevce-i mezbûre ile kebîr oğlu ve kebîre kızı Fatma gerek akârâtdan ve gerek menkûlâtdan hisse-i irsiye-i şer'iyelerini bi't-temâm ahz ve kabz ve istifâ-yi hak eyledikleri misillü sagîr-i merum Ali ve sagîre-i mezbûre Ayişe'nin hisse-i irsiye-i şer'iyesi akârâtdan aynen bi'l-ifâ menkûlâtdan hisseleri bulunan ber müceb-i defter-i kassâm beş yüz otuz bir guruş on beş Pareyi eytâm müdürü Hâcî Mustafâ ma'rîfetiyle edâ ve edâne ve irbâhı icrâ kılınmak üzere işbu mahalle şehr ve taharrı kılındı fi't-târîhi'l-mezkûre

MŞH_ŞSC_d_07566_0035/2

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı mahallâtından Alaylar mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem bi emri'llâhi Te'âlâ vefât iden Seyyid İbrâhîm Efendi bin Ali bin Abdullâh'ın sülbi-i sagîr oğlu Ali ve sülbiye-i sagîre kızı Ayişe'nin babaları müteveffâ-yi merkûmden mûntalik mâllarını hıfza ve tesviye-i umûrlerine kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olduğu ecilden sagîr ve sagîre-i mezbûre Ali ve Ayişe'nin li eb ve li ebeveyn erkarındaşları olub ol vecihle umûr-i vesâyeti rû'yete kâdir idüğü zeyl-i hüccetde muharreru'l-esâmi-i müslimîn ihbârlarıyla muhakkak olan işbu ba'isu'l-kitâb Ahmed bin İbrâhîm Efendi nâm ikmesneyi hâkim-i mevkı'-i sadr-ı kitâb tûbâ leh ve hüsn me'âb Efendi Hazretleri sagîr-i merkûm Ali ve sagîre-i mezbûre Ayişe'nen vakt-i rüşd ve sedâdlarınadeğin babaları müteveffâ-yi merkûmden mûntakil mâllarını hıfz ve tesviye-i umûrlerine vasî nasb ve ta'yîn buyurdukda ol dahi ber vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimelerini kemâ yenbeği edây ta'ahhüd itmeğin mâ vâka' bi'l-tâleb ketb ve imlâ olundu tahrîren

fi'l-yevmu's-sabi min şehri muharremu'l-haram sene sitte ve selâse mie ve elf

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı mahallâtından Alaylar mahallesi sâkinlerinden ma'rîfetu'z-zaten Hadîce binti Hâcî Süleymân Nâm Hâtûn Seydişehir kazâsı bidâyet mahkemesinde mahkeme-i şer'îye mahsûs odada akd olunan meclis-i şer'-i hâtır lâzımı't-tevkirde işbu ba'isu'l-kitâb Konyalı olub Seydişehir kazâsı mahallâtından Sofihâne mahallesinde sâkin da'vâ (silik) Efendi bin İstefan nâm kimesne mahzarında ikrâr-i tam ve takrîr-i kelâm ve bast-i ani'l-merâm idüp kazâ-i mezkûr mahallâtından Câmî'-i kebîr mahallesi ahâlisinden Nüfûs kâtibi Ali CEvâd Efendi bin Mehmed Emrâh Efendi benim zevcem olub merkûm üzerine takrîr mansûb ad olan mihr-i mu'accel ve muccel ile merkûmun firaşınan hasih ve benden mütevellid oğlu Mehmed Emrâh'ın nafaka ve kisve ve merkûm üzerinde bulunan husûmun-i merkûmden taleb ve da'vâya ahz ve kabz murafaa muhakemeye sulh ve ibrâya ve baan teslime ve bunların mutevakkıf olduğu umûrun küllisin etarafımdam merkûm Adrisi Efendi' yi vekîl Ve nâib-i menab nasb ve ta'yîn eyledim

didikde mezbûrun dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve merâsimini kemâ yenbeği edâya ta'ahhüd iztizam eyledim dedikde gibbe't-tasdîki'ş-şer'i mâ vâka' bi'l-tâleb ketb ve imlâ olundu tahrîren

fi'l-yevmu'l-eşer min şehr-i muharremu'l-haram sene sitte ve selâse mie ve elf

MŞH_ŞSC_d_07566_0036/1

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı mahallâtından Keçiku mahallesi sâkinlerinden ma'rîfetu'z-zate işbu ba'isu'l-i'lâm Fatma binti Ali bin Hasan Efendi nâm bîkr-i bâliğa Seydişehir kazâsı bidâyet mahkemesinde mahkeme-i şer'îye mahsûs odada akd olunan meclis-i şer'î şerîfde kazâ-i Mezkûre mahâllâtından Sofihâne mahallesi ahâlîsinden haefiz Mustafâ Efendi bin Şâban nâm kimsene müvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm ve bast-i ani'l-merâm idüp merkûm Hâfız Mustafâ Efendi işbu târîh-i i'lâmdan yigirmi üç gün mukaddem kazâ-i mezkûre mahâllâtından Câmî'-i kebîr mahallesi ahâlîlerinden Akçalarlı zâde Rafet Efendi ve Mekteb-i rüşdiye mu'allimi Nansi Süleymân (silik) ve Mustafâ Bey zâde Mehmed Bey Efendi ve Hâcî Abdul kâdir zâde Hasan Efendi ve Küçük Mehmed Ağa ve Hâcî Mehmed Ağa Ve kâdî-i kazâ İbrâhîm Efendi huzûrlarında altı yüz bir gurus mihr-i mu'accel ve yigirmi beş aded Mahmûdiye altuin ve bir takım meydâni çinari ve bir takım kibir ve bir takım basma ve bir aded acem şali ve bir çift menteşe ve bir adet fermane ve bir kat yatak takımı mihr-i mu'accel tesmiyesiyle beni kendüye akd ve tezvîz ve tenkîh idüp ben dahi tezvîz ve tenkili olarak merkûmun zevce-i menkûhesi bulunmamla işbu âinifun ileyh mihr-i mu'acceli ve mihr-i mu'ecceli mezkûresi yedine teslim ve deyn verdim hânesinden ve tahsîl ideceği haneye nakl ve (...)mezbûre Fatma'yı ber minvâl-i muharrer mihr-i mu'eccel ve mihr-i mu'accel tesmiyesiyle inde'ş-şuhûd kendüsine bi't-tav've rızâ akd ve tezvîz ve tenkîh olduğunu mukarrer masrafı bulmağla mücebince müdde'-i-i mezkûre Fatma'nın idhâl-kerdesi buluna mihr-i mu'eccel ve mihr-i mu'acceli olan sâlifu'z-zikr eşyâ-i Muharre-i mezkûreleri müdde'îye-i mezbûre Fatma'ya edâ ve teslim ve

vecibenin icrâsına merkûm Hâfız Mustafâ'ya taraf-ı şer'den tenbîh olunduğı bâ tescil huzûr-i âlîlerine i'lâm olundu el-emr min lehu'l-emrindir tahrîren

fi'l-yevmu'l-hamis ve'l-işrin min şehri muharremu'l-haram sene sitte selâse mie ve elf

MŞH_ŞSC_d_07566_0036/2

(boş)

MŞH_ŞSC_d_07566_0037/1

Mâru'z-dâ'î keminelidur ki

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı (kesik)

Hasan Efendi nâm bîkr-i bâliğa Seydişehir kazâsı bidâyet (silik)

Mezkûre mhallatından Sofihâne mahallesi ahâlîsinden (silik)

Ve bast-i ani'l-merâm idüp merkûm Hâfız (silik)

Mezkûre mahâllâtından Câmî'-i kebîr mahallesi ahâlîlerinden (silik)

(silik) ve Mustafâ zâde Mehmed'in (silik)

(silik) ve kâdî-i kazâ İbrâhîm Efendi huzûrlerinde altı yüz (silik)

Ve bir takım geri ve bir takım basma ve bir aded acem şalı (silik)

(silik) tesmiyesiyle beni kendüsine akd ve tezvîc ve tenkîh idup (silik)

(silik) işbu ânifun ileyh mihr-i mu'accel ve mihr-i mu'accel-i mezkûremi yedime

(silik)

(silik) icrâsını ve eşyâ-i muahhehelerini taleb iderum diyü (silik)

(silik) mezbûre Fatma'yı ber minvâl-i muharrer mihr-i mu'accel ve mihr-i mu'acceli

tesmiyesiyle (silik)

Mukarrer masraf bulunmakla mûcebince müdde'ye-i mezbûre Fatma'nın (silik)

Muahrre-i mezbûreleri müdde'ye-i mezbûre Fatma'ya edâ ve teslîme ve (silik)

Bâ sicil huzûr-i âlîlerine i'lâm olundu el-emr min lehu'l-emrindir

Sitte ve selâse mie ve elf

MŞH_ŞSC_d_07566_0038/1

Mâru'z-dâ'î keminelidur ki

Konya vilâyet-i celîlesi dâhilinde kâin Seydişehir kazâsı mahâllâtından Keçiko mahallesi (kesik)

Hasan Efendi nâm bîkr-i bâliğa Seydişehir kazâsı bidâyet mahkemesi mahkeme-i şer'i (silik)

Mezkûre mahâllâtından Sofihâne mahallesi ahâlîsinden Hâfız Mustafâ Efendi (silik)

Ve bast-i ani'l-merâm idüp merkûm Hâfız Mustafâ Efendi (silik)

Mezkûre mahâllâtından Câmî'-i kebîr mahallesi ahâlîlerinden Akçalarlı zâde (silik)

Efendi ve Mustafâ Bey zâde Mehmed Bey Efendi ve Hâcî (silik)

Ve kâdî-i kazâ İbrâhîm Efendi huzûrlerinde altı yüz guruş mihr-i mu'accel (silik)

Ve bir takım geri ve bir takım basma ve bir aded acem şalı ve bir çift (silik)

tesmiyesiyle beni kendüsine akd ve tezvîz ve tenkîh idub ben dahi (silik)

işbu ânifun ileyh mihr-i mu'accel ve mihr-i mu'accel-i mezkûremi yedime teslim (silik)

ve vecibesinin icrâsını ve eşyâ-i muahhehelerini taleb iderum diyü ba'de'l-(silik)

mezbûre Fatma'yı ber minvâl-i muharrer mihr-i mu'accel ve mihr-i mu'acceli tesmiyesiyle (silik)

Mukarrer masraf bulunmakla mücebince müdde'ye-i mezbûre Fatma'nın idhâl-i(silik)

Muahrre-i mezbûreleri müdde'ye-i mezbûre Fatma'ya edâ ve teslîme ve (silik)

Bâ sicil huzûr-i âlîlerine i'lâm olundı el-emr min lehu'l-emrindir

Sitte ve selâse mie ve elf

III.BÖLÜM

235 NUMARALI SEYDİŞEHİR ŞER'İYYE SİCİLİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

1- İdari Yapı

Osmanlı taşra teşkilâtında bir valinin idaresi altında bulunan en büyük idari birim¹⁴³ eyaletlerdir. Arapça “idare etme, icra” anlamındaki iyâle kelimesinden gelir. Osmanlılarda en büyük idarî birim karşılığında bu tabirin resmen kullanılışı XVI. yüzyıl sonlarında olmuştur. III. Murad zamanında (1574-1595) Osmanlı İmparatorluğu'nun eyalet adıyla idarî birimlere ayrıldığı görüşü yanlış olmalıdır. Çünkü bu kelimeye o dönemin belgelerinde rastlanmaz. Bunun yerine daima “Beylerbeyilik” ve “vilâyet” tabirleri yer almıştır. Ancak vilâyet terimi küçük veya büyük herhangi bir idarî birim için kullanılmıştır. Beylerbeyilik ise yalnızca bu çeşit idarî birimin özel terimi niteliğini taşıırken muhtemelen 1591'de onun bu idarî özelliğini yansıtmak üzere eyalet kelimesi benimsenmiş, Beylerbeyilik tabirinin de bir beylerbeyinin makamı anlamında kullanılması sürmüştür.¹⁴⁴ Osmanlı Devleti'nin idaresindeki yerler, aşağıdan yukarıya doğru köy, kaza, sancak (liva) ve eyalet şeklinde idari bir taksimata tabi tutulmuştu. Eyaletleri idare eden devlet adamlarına beylerbeyi, sancakları idare edenlere de sancakbeyi denirdi. Kazalarda ise askeri idare tımar subaşlarına, adli ve hukuki görevler ise kadılarına aitti.¹⁴⁵

Zamanın şartlarına göre artan eyaletler, mali yapılarına göre salyaneli ve salyanesiz olarak ikiye ayrılırdı. Salyanesiz eyaletler tımar sisteminin uygulandığı yerlerdir. Seydişehir'in bağlı olduğu Karaman, salyanesiz eyaletler grubundadır.¹⁴⁶ Karaman eyaletinin merkezi Konya olduğundan Karaman eyaleti, Kâtib Çelebi'nin Cihannüma'sında da Konya ismiyle de kullanılmıştır.¹⁴⁷

¹⁴³ Şemseddin Sami, a.g.e., s., 233.

¹⁴⁴ TDV, “Eyalet”, Cilt., 11, İstanbul, 1995, s., 549.

¹⁴⁵ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Tarihi*, Cilt., II, TTK Yay., Ankara 1998, s. 581.

¹⁴⁶ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Tarihi*, Cilt., I, TTK Yay., Ankara 1998, s. 503-504;

¹⁴⁷ TDV, “Eyalet”, Cilt., 11, İstanbul, 1995, s., 550.

Konya vilayeti dışında bahsi geçen en büyük idari yapı Midilli sancağıdır. Bu bilgiyi Midilli¹⁴⁸ sancağından gelerek Seydişehir mahkemesinde hak arayan Mukaddes Hanım sayesinde öğrenmekteyiz.

Konya, vilayetine bağlı kazalar ise, Hatun Saray, Su Dirhemi, Said İli, Akşehir, Ilgın, Beğşehir, Seydişehir, Bozkır, Karaman, Hadim, Ereğli, Karapınar, Esbkeşan'dır.¹⁴⁹

1.1- Nüfus

235 numaralı Şer'îye siciline dayanarak Seydişehir'in nüfus yapısı hakkında bir sonuca ulaşmak mümkün değildir. Ancak, 387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûm Defterinde, (937/1530) Seydişehir'de, 9 mahalle, 2 Cemaat, 665 nefer, 490 hanenin varolduğu bilgisi mevcuttur.¹⁵⁰

Bunun yanında 1885 yılında Seydişehir kazasının Müslüman erkek nüfusu 8920, Rum erkek nüfusu 42, ermeni erkek nüfusu 36'dır.¹⁵¹ 1885- 1890 yılları arasında beş yıllık dönemde erkek Müslüman nüfus 116 kişi düşmüştür.

1890 yılına ait salnamede ise¹⁵² Seydişehir nüfusu aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 3. 1890 Yılında Seydişehir Nüfusu

KAZA İSMİ	HANE	İNAS	ZÜKUR	İCMAL-İ NÜFUS
Seydişehir	3798	8010	8804	16814

¹⁴⁸ B.O.A., MŞH-ŞŞC-d-30/1

¹⁴⁹ Ercan Aslan, *Salnamelerde Seydişehir*, Seydişehir Anadolu Öğretmen Lisesi Kültür Yayınları, Konya, 2009, s., 9.

¹⁵⁰ 387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûmdefteri (937/1530), Cilt I, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Yayın No: 32 Defter-i Hâkânî Dizisi: III, Ankara, 1996, s., 17.

¹⁵¹ Aslan, a.g.e., s., 8.

¹⁵² Aslan, a.g.e., s., 9.

235 numaralı Seydişehir şer'i sicillerindeki tereke kayıtlarına bakıldığında aile nüfuslarının çok kalabalık olmadığı anlaşılmaktadır. Bunlara göre ortalama bir aile 5 kişiden oluşmaktadır.

1.2- *Kazalar*

Kadının idaresi altında bulunan yerlerdir.¹⁵³ Kazalar, idari teşkilat içinde sancakların altında yer alan birimlerdir. Her sancak kazalara ayrılmıştır. Kaza, belli özellikler taşıyan bir kasabanın, adalet ve yönetim işlerinde çevresindeki “Nahiye ve Karye(Köy)”lerin merkezi olmasıyla ortaya çıkan bir yönetim biçimidir.¹⁵⁴

235 numaralı Seydişehir şer'iyeye sicillerinde geçen kaza isimleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 4. Kaza isimleri

Seydişehir
Bozkır
Konya Merkez Kazası
Akseki
İlgın
Beyşehir

Ayrıca ilk belgede¹⁵⁵ Medine-i Üsküdar Cemiyet-i asârda Vâlîde-i Atik mahallesi diye bir yer adı geçmektedir. Bu semt hala İstanbul'da bulunmaktadır.

1.3- *Karyeler (Köyler)*

235 numaralı şer'iyeye sicilinde ismi geçen karyelerin nüfusuna dair bir bilgi mevcut değildir. Ancak 1873 yılında Seydişehir kazası köylerinin 27 tanesinin nüfusu 4921'dir.¹⁵⁶ 235 numaralı sicil defterinde bahsi geçen köylerin geneli Seydişehir'e bağlı köyler olmasına rağmen, Seydişehir dışındaki kaza ve köyler sicil kayıtlarına geçmiştir. Örneğin İlgın kazâsına bağlı Urus köyü mahallelerinden Yukarı mahalle halkından olan Mollâ Ahmed bin Mustafâ isimli kimse Seydişehirli bir bayan olan Hadîce binti Süleymân ismindeki hanımı nafakasız bir şekilde

¹⁵³ Devellioğlu, a.g.e., s., 766.

¹⁵⁴ Muzaffer Sencer, *Türkiye'nin Yönetim Yapısı*, Alan Yay., İstanbul, 1992, s.52.

¹⁵⁵ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-2/1

¹⁵⁶ Aslan, a.g.e., s.,7.

bırakarak bir davaya konu olmuştur.¹⁵⁷ Bu dava haricinde Beyşehir'in Kısır köyünden Besa Hânım binti Osmân Ağa Seydişehir mahkemesinde alım satım işleri için vekil tayininde bulunmuştur.¹⁵⁸ 387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûm Defterinde (937/1530) geçen karye isimleri; Deve-taş, Kara-hisar'dır.¹⁵⁹ 360 yıl sonra Seydişehir şer'i sicillerinden 235 numaralı Seydişehir şer'îye sicilinde ise adı geçen karye isimleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 5. Seydişehir Köyleri					
Bahçe/Konya ¹⁶⁰	Çarıs/Akseki ¹⁶¹	Orta Karaviran ¹⁶²	Urus/Ilgın ¹⁶³	Gevrekli ¹⁶⁴	Akçalar ¹⁶⁵
Kilisacık ¹⁶⁶	Kısır/Beyşehir ¹⁶⁷	Gökhöyük ¹⁶⁸	Aşağı Kara Viran ¹⁶⁹	Kara Delende ¹⁷⁰	Saraycık ¹⁷¹
Suberde ¹⁷²	Gökçehöyük ¹⁷³	Yenice ¹⁷⁴	Yumalı/? ¹⁷⁵	Çalmanda ¹⁷⁶	Susuz ¹⁷⁷
Barmeli ¹⁷⁸	Karaviran ¹⁷⁹	Bağra ¹⁸⁰	Kavak ¹⁸¹	Dere ¹⁸²	Tol ¹⁸³

¹⁵⁷ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-13/2

¹⁵⁸ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-14/1-20/2

¹⁵⁹ 387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûmdefteri (937/1530), Cilt I, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Yayın No: 32 Defter-i Hâkânî Dizisi: III, Ankara, 1996, s., 77-78.

¹⁶⁰ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-3/2

¹⁶¹ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-12/1

¹⁶² B.O.A., MŞH-ŞSC-d-4/2-29/2-33/1-34/1

¹⁶³ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-13/2

¹⁶⁴ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-7/1-21-2

¹⁶⁵ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-14/1-15/2-23/1-30/2

¹⁶⁶ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-7/2-15/1-18/2-19/1-2-29/1-31/1

¹⁶⁷ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-14/1-20/2

¹⁶⁸ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-7/2-10/1

¹⁶⁹ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-14/2-15/1

¹⁷⁰ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-7/2

¹⁷¹ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-15/2

¹⁷² B.O.A., MŞH-ŞSC-d-7/2

¹⁷³ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-18/2-19/2

¹⁷⁴ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-7/2-22/1-30/1-30/2

¹⁷⁵ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-18/2-19/2

¹⁷⁶ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-7/2

¹⁷⁷ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-32/2

¹⁷⁸ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-10/1

¹⁷⁹ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-34/1

¹⁸⁰ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-10/2-23/2

¹⁸¹ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-34/1

¹⁸² B.O.A., MŞH-ŞSC-d-11/2-13/2-28/1

¹⁸³ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-12/1-14/1

Günümüzde ise Seydişehir ilçesine bağlı köyler; Aşağıkaraöreni, Başkaraören, Boyalı, Bükçe, Çatköy, Çatmakaya, Dikilitaş, Gökçehüyük, Gökhüyük, Gölyüzü, İrmaklı, İncesu, Karabulak, Karacaören, Kavakköy, Kızılca, Kozlu, Kumluca, Kuran, Madenli, Mesudiye, Muradiye, Oğlakçı, Saraycık, Susuz, Taşağıl, Tepecik, Tolköy, Ufacık, Yaylacık, Yenice köyleridir.

1.4- Mahalle

Mahalle, “bir yere inmek, konmak, yerleşmek” anlamına gelen Arapça hall (halel ve hulul) kökünden türetilmiş bir mekan ismidir. Türkçe’de kelimeye kaynaklık eden mahal sözcüğü; yer, yöre, mevzi anlamına gelmektedir.¹⁸⁴ Ancak mahallenin ne sözlük anlamı ne de günümüz mahalle algısı Osmanlı mahallesini anlamamızı sağlar. Osmanlı mahallesini batılı ülkelerin şehirlerinin banliyösü veya gettoları ile kavramsallaştırmak da bir tür haksızlık olur. Osmanlı mahallesinin tarihsel gelişimi ve mahallenin işlevi bize Osmanlı mahallesinin nasıl ayrıcalıklı bölgeler olduğunu gösterecektir.

Osmanlı dönemi şehirlerinin fiziki yapısını belirleyen en önemli etkenlerden biri, eski bir Türk geleneği olarak, yeni mahalleler oluşturmaktır. Böylece şehirde mahalle karakterinin bütünlüğünün oluşması, etnik ve dinsel kökenleri ayrı toplulukların oluşturduğu mahallelerin kurulması, yeni oluşturulan mahallelerle konut alanlarının gelişmesi ve yeni bir şehir görünümü kazanması sağlanılmıştır.¹⁸⁵ Osmanlı kent yönetiminde mahalle; mektebi, medresesi, mescidi, meydanı, çeşmesi, kahvehanesi, pazarı, şifahanesi, aşevi ve hamamı ile sosyal bir bütündür. Bu bütünlük hem fiziksel hem de sosyal mekanizmalarla sağlanmaktadır. Kasaba ve şehirler, kendine has özellikleri taşıyan mahallelerden oluşurdu.¹⁸⁶ Osmanlı mahallesinde göze çarpan bir diğer özellik ise, mahallenin sınıf ve statü farkı gözetilmeksizin biçimlendirilmiş olmasıdır. Osmanlı mahallesinin sınıf ve statü ayrımı gözetilmeksizin gerçekleştirilen yerleşim planı, sosyal ilişkilerin daha sağlam ve kalıcı olmasına neden olmuştur. Bir paşanın konağının karşısında, basit bir evkaf katibinin aşıboyalı küçük evi, İlimiye sınıfından bir efendinin kaşanesinin yanı

¹⁸⁴ Türkçe Sözlük, T.D.K., Clt. 9, Ankara, 1998, s.,1484.

¹⁸⁵ Ömer Düzbakar, *Osmanlı Döneminde Mahalle ve İşlevleri*, U.Ü. Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, Yıl: 4, Sayı: 5, 2003/2, s.,99.

¹⁸⁶ Bilal, Eryılmaz, *Yerel Yönetimlerin Yeniden Yapılanması*, Bileşik Yay., İstanbul, 1997, s., 200.

başında mahalle suyolcusunun kulübesi bulunur. Mahalle halkı birbirleriyle her gün karşılaşır, etiket farklılıklarına rağmen iletişim içinde olurlardı.¹⁸⁷

Osmanlı mahalle kimliği, beylikten devlete giden süreçte ikili bir yol izleyerek farklılaşmıştır. Bu farklılaşmada temel belirleyici dindir. Din, ikili hatta üçlü mahalle tipi oluşturmuştur. Bu farklılaşma mahalle ve kent bazında farklı mekanları doğurmuştur. Müslümanların yaşadığı mahallelerle azınlıkların yaşadığı mahalleler olgusu ortaya çıkmıştır. Kuruluş döneminde ortaya çıkan bu farklılaşma Cumhuriyet dönemine kadar devam etmiştir.¹⁸⁸ Müslüman-Türk mahallesinin yönetiminden “İmamlar”; azınlık mahallelerinin yönetiminden “Kocabaşılar” sorumluydu. Mahalleli arasındaki anlaşmazlıkların çözülmesi, mahallenin huzurunu bozanların mahalleden uzaklaştırılması, mahallede asayişin sağlanması, gibi görevleri yerine getiren imam, aynı zamanda mahalledeki doğum, ölüm, evlilik, boşanma gibi olayların kayıtlarını tutardı.¹⁸⁹ Şehrin idarecisi olan kadı, bağlı olduğu kurumun en üst düzey yetkilisi tarafından atanırken, imam bizzat padişah tarafından bir beratla tayin edilirdi.¹⁹⁰ Bu da onun devlet ve halk nazarında ne derece büyük bir öneme sahip olduğunu gösterir. Padişah tarafından gönderilen emir ve fermanlar, imam tarafından halka duyurulur ve takibi yapılır. Bu şekilde imam; devlete karşı haklar ve ödevler konusunda mahalleliyi temsil ederken, mahallede de padişahı temsil ederdi. Osmanlı mahallesi, hem asayiş bakımından, hem de sosyal hayat açısından kolektif bir anlayışa dayanır. Mahalleli, müteselsil (zincirleme) olarak birbirine kefilirdi. Burada meydana gelen öldürme, yaralama gibi olaylarda, olayın faili bulunmadığı takdirde, bütün mahalleli mesul tutulur ve mağdur tarafa ödenmesi gereken diyet (kan parası) sakinlere paylaşılır. Hattâ Yavuz Sultan Selim zamanında çıkan kanunnameye göre, meydana gelen hırsızlık olaylarından ve zararın ödettilmesinden mahalle halkı mesuldür.¹⁹¹ Mahallede bir asayişsizlik olmaması için herkesin dikkat ve gayret göstermesi temin edilerek oto-kontrol sağlanmıştır.

¹⁸⁷ İlber Ortaylı, *Tanzimat Devrinde Osmanlı Mahalli İdareleri (1840-1880)*, TTK. Yay, VII. Dizi , Sayı 178, Ankara, 2000, s., 107.

¹⁸⁸ Musa Şahin, Esra Işık, “*Osmanlı’dan Cumhuriyete Mahalle Yönetimi*”, Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı, 30, Ağustos 2011, s.,225

¹⁸⁹ Işık, a.g.m., s.,226.

¹⁹⁰ Ahmet Ulusoy, *Mahalli İdarelerin Maliyesi*, Seçkin Yay., Ankara, 2002, s., 125.

¹⁹¹ Mümtaz AYDIN, “*Osmanlı’da Mahalle*”, Sızıntı Dergisi, Haziran 2003 Yıl :25 Sayı :293, s., 13.

Böylelikle faili meçhul olaylarda halkın suçluyu saklamasının ve suçu örtbas etmesinin önüne geçilmiştir.

Aynı mesuliyet ve oto-kontrol, ahlâkî hususlarda da söz konusudur. Mahallede meydana gelen veya şüphelenilen gayr-i meşru olaylarda imam, suçlu veya zanlıları güvenlik görevlilerine bildirir, mahallelinin bu yoldaki şikâyetlerinden ilgilileri haberdâr ederdi. İmam ve mahalle ileri gelenlerinin, bu tür evlere baskın düzenleme yetkileri vardı. Gayr-i ahlâkî davranışları olduğu bilinen kimseler mahalleli tarafından istenmeyen kişi ilân edilir ve görevlilerce başka yere sürülmesi istenirdi. Ancak imam ve mahalleli, suçlu veya zanlılara bizzat ceza verme yetkisine sahip değildi, sadece onları adalete teslim edebilir veya mahalleden dışlamak suretiyle cezalandırabilirdi.¹⁹²

II. Mahmut dönemine kadar önemli bir kurum olan kadılık kurumu, II. Mahmut'un muhtarlık teşkilatını kurması ile, yerel yönetimde eski önemini yitirmiş ve buna paralel olarak da mahalle yönetiminde bir takım değişiklikler ortaya çıkmıştır. Mahallelerdeki bu değişiklikler yoğun olmamakla birlikte, kadının görev ve yetkilerini sınırlandırmış, mahalle yöneticileri imam ve kocabaşları da etkilemiştir. Tanzimat döneminde ise 1864'te çıkartılan Vilayet Nizamnamesi ile valilerin en basit işleri bile merkeze danışmaları engellenmeye çalışılmıştır. Bu nizamname ile kasaba ve şehirlerdeki en az elli hanelik yerleşme birimi mahalle olarak kabul edilmiş ve her mahalle bir karye(köy) hükmünde kabul edilmiştir. Yine her köy ve mahallede iki muhtar seçilmesi kararlaştırılmış, yirmi haneden az yerlerde ise tek muhtarın bulunmasına; yine muhtarların yanında en az üç, en çok on iki kişiden oluşan ihtiyar meclisleri bulundurulmasına karar verilmiştir. 18 yaşını doldurmuş ve yılda en az elli kuruş vergi veren erkeklere muhtar ve ihtiyar meclisi üyelerini seçme hakkı verilmiştir. Bu nizamnameye göre: “Muhtarlar, köylerde asayiş ve vergi tahsil işlerinde, hükümet icra organı olarak vazife görecekler; su yolu, çeşme, mektep ve cami gibi binaların onarımı ve bakımı hizmetlerini yürüteceklerdi. Ayrıca bekçi ve korucu gibi köy zabıtası işlerinde çalışanların yönetimi de muhtarlara verilmiştir.

¹⁹² Mümtaz AYDIN, “Osmanlı'da Mahalle”, Sızıntı Dergisi, Haziran 2003 Yıl :25 Sayı :293, s., 14.

235 numaralı Seydişehir şer'iyeye sicillerinde yukarıda bahsedilen oto kontrol mekanizmasının pratiği görülmektedir.

Örneğin Konya vilâyet dâhilinde bulunan Seydişehir kazası mahallelerinden Alaylar mahallesi halkından davacı Ali Çavûş bin Mustafâ isimli kimse mahkemede, Seydişehir mahallelerinden Câmî'-i kebîr mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Abdulkadir oğlu Mehmed bin Mustafâ bin Abdulkadir'in kendisine borçlu olduğunu söylemiş mahkeme davacının haklılığını gizli ve açık bir şekilde mahallede soruşturmuştur. Sufiyân mahallesi Muhtârı, Değirmenci mahallesi muhtârı, Hâcî seyyid Ali mahallesi muhtârı ve Câmî'-i cedit mahallesi muhtarlarına borcun varlığı sorulduktan sonra davacı haklı bulunmuştur.¹⁹³

Konya vilayetine bağlı Seydişehir kazasının Alaylar mahallesi sakinlerinden Anakız binti İsmâîl, aynı mahalleden Derzi Ağa bin Ali adlı kişinin kendisini nikahlamış olmakla beraber mihrini vermediğini bildirmiştir. Boşanmak için mahkemeye başvuran ismi geçen hanım Alaylar mahallesi ahâlîsinden Yüzbaşı Sâlih Ağa bin Hasan ve Hâcî Seyyid Ali mahallesinden Hüseyin bin Seyyid Ali adlı kişiler huzurunda babası İsmail'i kendisine vekil olarak istemiştir.¹⁹⁴ Bu örnekte mahkeme sakinleri duruşmada şahit olmuştur. Konya vilâyet dâhilinde bulunan Seydişehir kazâsı mahallelerinden Câmî'-i kebîr mahallesi halkından davacı Hâcî Hâfız Abdurrahman Efendi bin Abdurrahîm Ağa isimli kimse mahkemede, Seydişehir mahallelerinden Câmî'-i kebîr mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Abdulkadir oğlu Mehmed bin Mustafâ bin Abdulkadir'in kendisine borcu olduğunu söylemiştir.¹⁹⁵ Mahkeme mahallenin ihtiyar heyetinden güvenilirliklerini sorduğu kişilerin şahitliklerine başvurarak davayı sonuçlandırmıştır. Nali oğlu Osmân'nın açtığı nikah davasında yine mahalleliler şahit olmuşlardır.¹⁹⁶

Konya vilâyeti dâhilinde bulunan Seydişehir kazası mahallelerinden Câmî'-i kebîr mahallesi halkından olarak bilinen Feride Hanım binti Seyyid İbrâhîm Ağa

¹⁹³ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-5/1

¹⁹⁴ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-9/1

¹⁹⁵ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-9/1

¹⁹⁶ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-10/2

ismindeki Hâtûn mahkemede Sokman mahallesi halkından ve vefat eden el-Hâcc Ahmed Bekirî efendi bin Hâcî Abdülcelîl Efendi'nin sınırları belli olan mülkü, annemden ben ve kardeşim Ali Haydar Efendi'ye miras kalmıştır diye ifade vermiştir. Kardeşim Ali Haydâr Efendi hissemeye düşen payı vermemektedir demiştir.¹⁹⁷ Bu davada mahkeme mahallede bulunan bayanları şahit olarak kabul etmiştir.

Dere köyü halkından Abdurrahman bin Hâcî Ömer isimli kişinin açtığı davada¹⁹⁸ nikaha şahit olanlar yine mahalle halkıdır. İdris oğlu Hüseyin bin Hüseyin isimli kimsenin açtığı davadan¹⁹⁹ anlaşıldığı kadarıyla kendisine eş olarak seçtiği kişiyi mahalledeki kişiler aracılığı ile istemiştir.

387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûm Defterinde (937/1530) geçen Seydişehir ait mahalle isimleri; Cami' mahallesi, Bazar-kapusu mahallesi, Debbağın mahallesi, Hacı-Muslihü'd-din mahallesi, Hacı-Mustafa mahallesi, Hacı-Seydi-Ali mahallesi, Kiçi-Kapu mahallesi, Sufiyan mahallesi, Ulu-Kapu mahallesi, Veled-i Değirmenci mahallesi'dir.²⁰⁰

1677 tarihli bir belgede Seydişehir'in 11 mahallesi olduğu bunların isimlerinin de; Hacı Mustafa, Ulu Kapı, Değirmenci, Kızılca, Cami-i Cedit, Cami-i Kebir, Keçi Kapı, Pazar Kapı, Debbağhane, Seyyid Ali mahalleleri olduğu anlaşılmaktadır.²⁰¹

¹⁹⁷ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-22/2

¹⁹⁸ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-28/1

¹⁹⁹ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-23/1

²⁰⁰ 387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûmdefteri (937/1530), Cilt I, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Yayın No: 32 Defter-i Hâkânî Dizisi: III, Ankara, 1996, s., 77-78.

²⁰¹ Önder, a.,g.,e., s., 33.

235 numaralı Seydişehir şer'iyе sicillerinde adı geçen mahalle ve caddelerin isimleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 6. Seydişehir Mahalleleri ve Caddeleri							
Vâlîde Üsküdar ²⁰²	Atık/ Ali ²⁰³	Hâcî Seyyid Ali ²⁰³	Câmi'-i kebîr ²⁰⁴	Câmi'-i cedid ²⁰⁵	Alaylar ²⁰⁶	Olukbu ²⁰⁷	Keçi kuyu ²⁰⁸
Debbağhane ²⁰⁹	Değirmenci 210	Kızılcalar ²¹¹	Viryeli/ Midilli ²¹²	Boğaz/ Akseki ²¹³	Bağlarbaşı Caddesi	Tereciler/ Akseki ²¹⁴	

Günümüzde Seydişehir ilçesinin mahalleleri ise: Akçababa Mahallesi, Aktaş Mahallesi, Alaylarbir Mahallesi, Alaylariki Mahallesi, Anabağlar Mahallesi, Arılık Mahallesi, Aydınlar Mahallesi, Bademli Mahallesi, Bahçeli Mahallesi, Bahçelievler Mahallesi, Bayır Mahallesi, Büyükcami Mahallesi, Cumhuriyet Mahallesi, Çomaklar Mahallesi, Dedev Mahallesi, Değirmenci Mahallesi, Gülveren Mahallesi, Hacıseyitali Mahallesi, Hamamönü Mahallesi, Harmanbaşı Mahallesi, İğdiş Mahallesi, Kale Mahallesi, Karakavak Mahallesi, Karşıharman Mahallesi, Karşıyaka Mahallesi, Kızılcalar Mahallesi, Köprübaşı Mahallesi, Köyiçi Mahallesi, Kurs Mahallesi, Pınar Mahallesi, Pınarbaşı Mahallesi, Saadetler Mahallesi, Seyitharun Mahallesi, Sofuhane Mahallesi, Stad Mahallesi, Şıhlar Mahallesi, Şirin Mahallesi, Tatlısuoymak Mahallesi, Tepe Mahallesi, Türbe Mahallesi, Ulukapı Mahallesi, Yeni Mahallesi, Yenicami Mahallesi, Yenicamii Mahallesidir

²⁰² B.O.A., MŞH-ŞSC-d-2/1

²⁰³ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-2/1-10/1

²⁰⁴ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-5/1-20/2/22-2-34/1

²⁰⁵ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-5/1-5/2-10/1-22/2-27/2-28/1-32/1

²⁰⁶ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-5/2-15/1-22/1-28/1-34/2-35/1

²⁰⁷ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-12/2

²⁰⁸ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-10/1-13/2-35/1

²⁰⁹ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-29/1-31/1

²¹⁰ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-29/1-31/1

²¹¹ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-29/2

²¹² B.O.A., MŞH-ŞSC-d-30/1

²¹³ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-31/1

²¹⁴ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-31/2

Bahsi geçen yukarıdaki yer isimleri haricinde 1530 kayıtlarına göre geçen yer adları; Ağca-kilise mezarı, Bezzaziyye hanı, Bazar-kapusu mescidi, Çeltük yaylası, Debbağan mescidi, Gök-armud mezarı, Kaygusuz zaviyesi, Kiçi-Kapu mescidi, Kiliselü mevzi, Küpe yaylası, Bademlü mezarı, Bademlü zaviyesi, Pınar-başı zaviyesi, Pirlü mezarı, Rüstem-Bey türbesi, Deve-taş zaviyesi, Seydi-Harun camii, Seydi-Harun medresesi, Seydi-Harun türbesi, Seydi-Harun zaviyesi Ulu-Kapu medresesi'dir.²¹⁵

2-Adli Görevliler

2.1- Kadı

235 Numaralı Seydişehir şer'iyye sicilinde kadılar ile ilgili ayrıntılı bilgi pek mevcut değildir. Ancak, kâdî-i kazâ İbrâhîm Efendi²¹⁶ bir nikâha şahitlik yaptığından ismine rastlamaktayız. Melikü'l-Vehhâb Saarî zâde es-Seyyid Mustafâ Asım da diğer bir kadıdır.²¹⁷ Bunun dışında sicilde kadı ile ilgili hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tuba leh ve hüsn me'âb efendi hazretleri,²¹⁸ şeklinde kadıyı işaret eden bir sıfat da mevcuttur.

2.2- Kassam

235 Numaralı Seydişehir şer'iyye sicilinde dokuz adet²¹⁹ "defter-i kassâm" olduğu halde kassam ismi geçmemektedir.

2.3- Şuhûdu'l-Hâl

235 Numaralı Seydişehir şer'iyye sicilinde geçen şuhudu'l hal üyeleri Mahmekem-i Medine a'zâsından Halîl Efendi, Mahkeme-i bidâyet a'zâsından Hâcî Ref'et Efendi.²²⁰ Bunlar dışında şuhûdin mahzarından bahsedilmişse de isim olarak sadece iki tane vardır.

²¹⁵ 387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûmdefteri (937/1530), Cilt I, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Yayın No: 32 Defter-i Hâkânî Dizisi: III, Ankara, 1996, s., 77-78.

²¹⁶ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-36/1

²¹⁷ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-28/2

²¹⁸ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-3/2-21/2

²¹⁹ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-4/1-12/1-16/1-20-2-24/1-25/2-26/2-33/1-34/2

²²⁰ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-2/1

2.4- *Vekiller/Avukatlar*

Seydişehir sicil kaydında en ilgi çekici meselelerden biri de vekiller diğer adıyla avukatlardır. Seydişehir mahkemesinde genelde aynı vekiller bulunmaktadır. Bunun yanında bazı davacılar kendilerine vekil olarak babalarını veya bir başka akrabalarını tayin etmişlerdir.

Mahmud bin Osman isimli davacı, nikâh işleri nedeni ile ihtilafa düştüğü Ali bin Abdulfettâh'ı mahkemeye vermiştir. Mahmud bin Osman, Kararın verilmesi için babası Osman bin Mahmud'u vekil olarak tayin etmiştir.²²¹ Konya vilayetine bağlı Seydişehir kazasının Alaylar mahallesi sakinlerinden Anakız binti İsmâîl, aynı mahalleden Derzi Ağa bin Ali adlı kişinin kendisini nikahlamış olmakla beraber mihrini vermediğini bildirmiştir. Anakız binti İsmâîl boşanma işleri için babasını vekil olarak istemiştir.²²² Nali oğlu Osmân bin Mahmûd²²³ isimli davacı oğlunun nikah ile ilgili davasında vekildir. Şerîfe binti Hâcî Süleymân ismindeki Hâtûn Seydişehir kazasında kurulan mahkemede babası Hâcî Süleymân bin Hâcî Abdalbâkî'yi nikahıyla ilgili davada vekil tayin etmiştir.²²⁴ Bu dört davacının mahkeme işleri için babalarını vekil tayin etmelerinin iki nedeni olabilir. Birincisi kendilerini davaları konusunda yetkin görmemeleri, ikincisi ise dört davada, nikâh konusundaki ihtilaflar olduğu için davaya dışarıdan bir vekil/avukat değil babalarının katılmasını istemişlerdir. Burada da olayın gizli tutulması ve konunun aile içerisinde kalması da istenmiş olabilir.

Hâcî İbrâhîm Ağa oğlu Mehmed ve Râşid binân-i Hâcî Bayram Ağa ismindeki kişilerin mahkemeye verdikleri ifadede bazı alacakları ile ilgili mahkeme kararına ihtiyaç duymaktadırlar. Bunun için mahkeme işlerini yürütmesi için Ahmed Ağa bin Ali Ağa'yı taraflarından vekil ve yardımcı olarak tayin etmişlerdir.²²⁵

Hasan bin Mehmed ve Fatma binti Mehmed miras işlerinde haksızlığı uğradıklarını söylemiş ve mahkeme işleri için Hâfız İsmâîl Efendi'yi kendilerine

²²¹ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-3/2

²²² B.O.A., MŞH-ŞSC-d-9/1

²²³ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-10/2

²²⁴ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-14/2

²²⁵ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-10/1

vekil tayin etmişlerdir.²²⁶ Hâfız İsmâîl Efendi 235 numaralı şer'i sicilde dokuz davada vekil olarak kabul edilmiştir.

Kiraz ve Kezban Binti Nesimi isimli bayanlar babalarından kalan mirasın düzenlenmesinde Ermeni milletinden Adaris veledi İstefan'ı kendilerine vekil tayin etmişlerdir.²²⁷ Adaris efendi iki davada vekillik yapmıştır

Feride Hânım binti Seyyid İbrâhîm Ağa isimindeki bayan miras işleri için Hâcî Bekir'i kendisine vekil tayin etmiştir.²²⁸

Besa Hânım binti Osmân Ağa, miras işleri için Mehmed İzzet Efendi'yi kendisine vekil tayin etmiştir.²²⁹ Mehmed İzzet Efendi, 235 numaralı şer'i sicilde dört davada vekil olarak kabul edilmiştir.

Hûmâ binti Hâcî Ömer isimindeki genç kız tarafından daha önceki duruşmada Konyalı teba'a-i devleti aliyyeden ve aynı zamanda Ermeni milletinden Urus Efendi bin İstefan'ı nikahı ile ilgili davada vekil tayin etmişti. Bu mahkemeyi diğerlerinden ayıran şey Hûmâ binti Hâcî Ömer'in davalısı Mollâ Mehmed'in vekili Ebubekir Efendi'nin iddialara cevap verirken gösterdiği şahitlerin kendisini doğrulamaması nedeni ile azlidir.²³⁰

Velfyüddin Ağa bin Mustafâ isimli kimse kardeşinin kızı ile oğlunu beşik kertmesi yapmış ancak daha sonra kardeşi bu beşik kertmesini reddetmiştir. Bu dava için Velfyüddin Ağa bin Mustafâ, Hâcî Şükri Efendi'yi kendisine vekil tayin etmiştir.²³¹

²²⁶ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-10/1-11/2-27/2-32/1-29/2-30/1-30/2-31/1-33/1

²²⁷ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-12/1-33/1

²²⁸ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-13/1

²²⁹ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-14/1-13/2-22/1-27/2

²³⁰ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-15/1

²³¹ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-22/1

Yusûf bin Mustafâ yukarıdaki dava ile ilgili olarak kendisine Hâcî Mustafâ Efendi'yi vekil tayin etmiştir.²³²

Hâfız İsmâîl Efendi, Adaris oğlu İstefan, Mehmed İzzet Efendi bir çok davada vekil olarak görülmektedir. Bu üç kişinin girdiği davaların hiçbirini kaybetmediği de sicillerde görülmektedir. Bu kişilerin bunu meslek olarak mı yaptıkları yoksa hukuktan anlayan gönüllüler mi olduğu bilinmemektedir. Bu belirsizliğin sebebi bu kişilerin ücret alıp almadığı ile ilgili bir bilginin olmayışıdır. Ancak Mollâ Mehmed'in vekili Ebubekir Efendi'nin işini iyi yapamaması onun azline neden olması, bunun profesyonel bir iş olduğunun işareti sayılabilir.

3-Belgelerde Adı Geçen Memurlar ve Diğer Meslekler

Seydi şehir halkı çeşitli zanaatlarla uğraşmışlardır bunlardan bazıları: terzilik, çilingirlik, haffalık (başmakçılık), hallaçlık, ipekçilik (kazazlık), pabuççuluk, boyacılık, dericilik, demircilik, aşçılık, balıkçılık, kuyumculuk (zergerlik), çulculuk (cülâhçılık), tüfekçilik, marangozluk ve kasaplık XVI. yüzyılda kentlilerce serbest olarak yapılan mesleklerdendi.²³³ Mesleklerden Değirmenci, Debbağhane gibi olanlar mahalle ismi haline gelmişlerdir.

Tablo 7. Memurlar ve Diğer Meslekler

Alaylar mahallesi muhtarı Ali Ağa	Mâl Müdürü Nûrî Efendi	Yüzbaşı Mehmed Emrâh Ağa	Zabit Ahmed Çavûş
Akseki Kazâsı Sûvârî Zabita Kâtibi Hâcî Yahya Ağa	Mekteb-î Rüşdiye Mu'Allimi Nansi Süleymân	Kalancı Esnafından Ahmed Ağa	Kara Kethüda
Belediye Kırılacağı Ali Bey	Müderresinden Hâcî Hâfız Mustafâ Efendi	Ta'vîl Katibi Ali Haydar Efendi	Nalbant İbrâhîm Usta ibni Hasan
Kitapçı Ömer Efendi	Eskici Hâcî İsmâîl Ağa bin Mustafâ	Ekmekçi Hâcî İsmâîl Ağa	Yüzbaşı Sâlih Ağa Bin Hasan
Eytâm Müdürü Hâcî Mustafâ Efendi	Nüfûs Kâtibi Ali Cevâd Efendi	Tâpû Kâtibi Tevfik Efendi	Timâr-î Hayrât Dan El-Hâcc Şerîf Ali

²³² B.O.A., MŞH-ŞSC-d-30/2

²³³ Erdoğan, a.g.e., s. 225.

İmam Ciğerci Oğlu Mûsâ	Muhtar Hâcî Mûsâ Bin Hâcî		
İkinci Ordû-yi Hümâyûnun On Sekizinci Mukaddem Fırkasının Otuz Altıncı Livâsına Mensûb Yetmiş Birinci Konya Alâyına Merbût Dördüncü Seydişehri Kazâsı Mukaddem Tabûrının Birinci Bölük Yüzbaşısı İsmâ'İl Hakkî Efendi			

4-Sosyal Hayat

4.1- Aile

Tarihsel süreç içerisinde, değişime kapalı bir aile modelinden söz etmek tam anlamıyla gerçeği yansıtmaz. Özellikle Osmanlı ailesinin Tanzimat'tan sonra değişime uğradığı, bu tarihten önce ise değişime kapalı geleneksel aile modelinin toplumsal örgütlenmenin çekirdeğini oluşturduğu görüşü de sosyolojik anlamda tutarlı değildir.²³⁴ Osmanlı ailesi değişime kapalıdır diye yargılamak varılabilecek en zor yargılardan biridir. Osmanlı toplumunun, çok farklı etnik grubun ve bu grupların oluşturduğu kültürlerin mozaiki oluşu Osmanlı sosyolojisini zor bir çalışma alanına dönüştürmekte bu da genel yargıların oluşmasını engellemektedir. Bu zorluk ancak ayrıntıların araştırılması ile mümkün olabilir.

Toplumların çekirdeğini oluşturan aile kurumu olumlu olumsuz herhangi bir şeyden etkilenirse tüm toplum bundan etkilenir. Bu nedenle 235 numaralı Seydişehir sicillerinde biz de bu bölümde, aile içerisinde yaşanan miras, nikah, boşanma gibi hadiseleri mercek altına alacağız. Ancak bu konular 235 numaralı şer'i sicillerin çoğunu içereceğinden sadece kadınların etkin olduğu davalara bakarsak ailenin de çekirdeği kadınların yaşadıklarını daha iyi anlama fırsatı bulacağız.

Tarihsel sürece bakıldığında Türk kadının haklarını koruduğunu şu şekilde izah edebiliriz. Osmanlı döneminden önce de Eski Türk toplumlarında kadınının yüksek bir mevkisinin bulunduğuna dair genel kanı vardır. Türkler, kadına, çağdaşı kavimlere göre daha özel bir yer ayırmıştı. “Devlet Başkanlığı” yapan ilk kadınlar da Türklerdir. Mesela Delhi Türk Devleti'nde Raziye Sultan, Kirman'da Kutluk Türk

²³⁴ Ekrem Işın, *Tanzimat Ailesi ve Modern Adab-ı Muaşeret*, Tanzimat Değişim Sürecinde Osmanlı İmparatorluğu, Türkiye İş Bankası Yayınları, İstanbul, 2012, s. 559.

Devleti'nde Türkan Hatun örnekler arasında gösterilebilir.²³⁵ Türk Mitolojisinde kadın, gayet yüksek bir mevkîde tasvîr edilmiştir. Yaradılış destanına göre kadın, kâinatın yaratılışına sebep olan ilham kaynağı olarak görülmüştür.²³⁶ Eski Türk inanışlarına göre, evrenin yaratılışında Ulu Tanrı'ya “Dünyayı yaratma fikri”ni veren “Akana” da bir “Tanrıça”dır.²³⁷ Mitolojide durum böyleyken siyâsî hayatta kadın “Hâtun” sıfatıyla, devlet başkanının en büyük yardımcısı olarak karşımıza çıkmaktadır. Hükümdar eşleri devlet işlerinde de önemli konumdaydı. Hatun, kurultaya katılır, elçilerle görüşürdü. Çin İmparatorları tarafından Türk Kağan eşlerine Çince “k'o-tun” Türkçe “Hâtun” ünvânı verildiği bilinmektedir. Çinlilerce “Hâtun” ünvânı “kraliçe-prenses” mânâlarında kullanılmıştır. Talas yazıtlarında “Hâtun” kelimesi “eş” mânâsında kullanılmıştır.²³⁸ Eski Türklerde evlilik kurumunda, tek eşlilik yani monogami esastır.²³⁹ Ana ve baba soyu, değerce birbirine eşit tutulmuştur. Ayrıca ev yalnız kocanın malı olmayıp, karı ve kocanın ortak malıdır. Bu nedenle evin erkeğine “ev ağası” denildiği gibi, evin hanımına da “ev hanımı” denirdi.²⁴⁰ Çocuklar üzerindeki velayette babanın olduğu kadar annenin de hakkı vardı.²⁴¹

İslamiyet öncesi ile sonrası dönemi sentezleyen Selçuklular ise, kadınların toplumsal hayatları ile ilgili bu geçiş dönemine ait örnekler sunmaktadır. Selçuklular dönemine baktığımızda, İslamiyet'in henüz kabul edildiği dönemlerde kadınlar hala bir takım etkilere rağmen eski Türk geleneklerini yaşatmaya çalışmış, bilimsel çalışmalarda, hayır işlerinde, sanat etkinliklerinde görev almaya devam etmişlerdir.²⁴²

Osmanlı dönemine gelecek olursak, Osmanlı kadını hem tarihsel süreci içerisinde hem de onu değerlendiren bakış açılarında talihsizlikler yaşamıştır.

²³⁵ Vahap Sağ, “Tarihsel Süreç İçerisinde Türk Kadını ve Atatürk”, C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, Cilt 2, Sayı 1, s. 9.

²³⁶ Abdülkadir İnan, “Türk Mitolojisinde ve Halk Edebiyatında Kadın”, Türk Yurdu, Ankara 1934, Cilt. IV, S. XXII, s. 274.

²³⁷ Burhan Göksel, *Çağlar Boyunca Türk Kadını ve Atatürk*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1993, s. 105.

²³⁸ Özkan İzgi, “İslamiyetten Önce Türk Kadınları”, Türk Kültürü Araştırmaları, Ankara 1975, s. 145.

²³⁹ Afet İnan, *Atatürk ve Türk Kadın Haklarının Kazanılması*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1964, s. 9.

²⁴⁰ Nermin Abdan Unat, *Türk Kamu Yönetiminde Kadın Görevliler*, Türk Toplumunda Kadın, Genişletilmiş 2. Baskı, Türk Sosyal Bilimler Derneği Yayınları, Ankara, 1982, s. 245.

²⁴¹ Sıdika Tezel, *Atatürk ve Kadın*, Türk Ticaret Bankası Yayınları, Ankara 1983, s. 1.

²⁴² Saadet Tekin, “Osmanlı'da Kadın ve Kadın Hapishaneleri”, Ankara Üniversitesi D.T.C.F. Tarih Araştırmaları Dergisi, Cilt. XXIX, S. 47, 2010, s. 85.

İslam'ın kabulünden önce ata binen, ok atan, kılıç kullanan kadın, bu dönemle beraber mahrem kabul edilerek sosyal hayattan çekilmiştir. Tabii burada şehirli kadın ile taşradaki kadını ayırmak gerekmektedir. Kentlerdeki kadınlar mahrem kabul edilip eve kapatılmışsa da taşradaki kadın tarlada çapa yapmış, tezgâhta halı dokumuş bir şekilde göreceli de olsa sosyal hayat içerisine girmiştir. Kısacası Osmanlı ile beraber kadın eski statüsünden uzaklaşmıştır. Bu durumun oluşmasına neden olan etmenlerde ise farklı görüşler vardır. Bunların ilki, İslamiyet'in kabul edilmesiyle birlikte, Arap ve Fars geleneklerinin ve kültürünün etkisi altında kalınmasının bir sonucu olarak bu konuyu ele alan görüştür. Diğer bir görüşe göre ise Türk kadınının toplumdaki yerini kaybetmesine neden olan temel etken, Osmanlı Devleti'nin kuruluş aşamasından başlayarak Bizans kurumlarının etkisinde kalması ve kadının hareme kapanmasıdır.²⁴³ Tarihsel süreçte kadının statüsünde değişikliğe neden olan durumlar farklılık gösterse de temelde yerleşik hayatı benimseyen Osmanlı, kadını da bu yaşam biçimindeki bir hayat tarzına adapte etmek için kurallar tanzim etmiştir.

Süreç böyle iken asıl problem kadına yönelik bakış açılarıdır. Batılılar Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundaki devrimleri bile bir şekilde kendilerine mal edebilmişlerdir. Buna örnek olarak bir İngiliz tarihçinin söylediği “Son birkaç yıl içinde değişmekte olan Türkiye'deki bütün başka değişikliklerden çok daha hızlı olmuş eğitim ve kadının haklarına kavuşması, genel olarak Batının İngilizce konuşan toplumlarındaki kadın hareketlerinden esinlenmiştir ve hatta bunun izlerini, bir dereceye kadar İstanbul'daki tek Amerikan eğitim kuruluşunun doğrudan doğruya yaptığı etkide bulmak mümkündür. Her daldaki Türk eğitimi, Türk edebiyatının şekli ve muhtevası, hatta dildeki evrim (kadın ile erkek arasındaki ilişkilerden sonra bir toplum içinde önde gelen en önemli unsur) bugün, Batı dünyasından gelen akımın inkâr edilmez etkilerini göstermektedir”²⁴⁴ sözleri oryantalist bakış açısına iyi bir örnektir.

Günümüze dahi etki eden kadına bakış, uzun süre batı vicdanına emanet edilen fikir ve tarih neticesinde olumsuz bir tablo içermektedir. En nihayetinde

²⁴³ Tekin, a.g.e., .s. 85.

²⁴⁴ Arnold J. Toynbee, *Türkiye I (Bir Devletin Yendien Doğuşu)*, Cumhuriyet Gazetesi Yay., İstanbul 1999, s., 16.

Osmanlı kadını da şarklı bir kadındır. Bu kadının gizemli mahremiyeti, batılı maceraperest seyyahların abartılarıyla beraber gerçekçi yaklaşımlardan çıkarak abartılara dayanan daha çok cinsellik vurgusunu içeren bir algı oluşturmuştur. Bu durum Doğulu kadını ve haremi, Batı dışı toplumlar üzerinden yürütülen siyasi ve dini propaganda malzemesi olan sömürge yazınının vazgeçilmez unsurlarından biri haline getirmiştir. Günümüzde dahi bilgiler sorgulanmaksızın toplumlar manipüle edilirken Batı edebiyatının bu kanıtlanmaz görüşleri okuyucusunun doğulu olsa dahi fikirlerini istediği gibi değiştirecektir. Fakat tarihi kayıtlar Kösem Sultan örneğinde olduğu gibi bize bunun tersini yansıtmaktadır.²⁴⁵ Kösem Sultan hareme kapanmamış, aksine I. Ahmed'e 10 yıldan fazla hasekilik etmiş, 1617-1648 arasındaki toplam 31 yıllık saltanatında dört sultan görmüş ve bu 31 yılda büyük bunalımlarda devleti ayakta tutan hanedanın sönmesini engelleyen kişi olmuştur.²⁴⁶ Kösem Sultan eski Türk geleneklerindeki Hatun gibi devlet işlerinde varlığını hissettirmiştir. Miras ve velayet davaları gösteriyorki Orta Asya gelenekleri 1890 yılında kısmende olsa Seydişehir'de devam etmektedir.

4.2- Miras İşleri İle İlgili Davalar : Kadın ve çocukların hakları

Tereke kayıtları miras bilgilerini ihtiva eder. Bu kayıtlar sayesinde ölen kişinin geride bıraktığı malların değerini, bunun yanı sıra borcunu, alacağını, aile üyelerini ve miras prosedürünü öğrenebiliriz. Bu sayede ekonomik ve sosyal tarihimiz için önemli kayıtlara da ulaşabiliriz. 235 numaralı Seydişehir sicilinde tüm miras kayıtlarında kadınları gördüğümüzden miras davalarında kadın merkezli olarak analiz yapılmıştır.

Osmanlı'da kadınlar İslam Hukuku'nun kendisine sağladığı miras ve mehir alma haklarını kullanarak mal sahibi olabilmişler ve sahip oldukları mallarını kendileri idare edebilmişlerdir. Zira İslam'da kadın, velâyet altında değildir.²⁴⁷ Kur'an'ı Kerim'de geçen "Erkekler için çalışıp kazandıklarından bir pay vardır,

²⁴⁵ Halil İncalcık, "Kösem Sultan", NTV Tarih Dergisi, sayı XXXVIII, İstanbul, 2012, s. 62.

²⁴⁶ Necdet Sakaoğlu, *Bu Mülkün Sultanları*, Oğlak Yayınları, İstanbul, 2008, s. 224.

²⁴⁷ Osman Eskicioğlu, "İslam'da Kadının Yeri", D.E.Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi, sayı VIII, İzmir 1994, s., 18.

kadınlar için de çalışıp kazandıklarından bir pay vardır”²⁴⁸ ayetine binaen belli şartlara haiz olan herkes, kadın olsun erkek olsun, sahip olduğu mallarını dilediği gibi idare edebilirdi. Kadın evlenmesi durumunda bu hakkını kaybetmez. Evlilikte eşler arasında mal ayrılığı ilkesi olması sebebi ile kadın İslam’ın kendisine sağladığı bu haklarını kullanmaya devam ederdi.²⁴⁹ İslam’ın bu prensiplerini, mahkemeler kanalıyla uygulayan Osmanlı Devleti’nde kadın, miras alabilmiş, miras bırakabilmiş, borç alıp verebilmiş, emlak alıp satabilmiş, sahip olduğu ekonomik varlığıyla çeşitli ticari anlaşmalara taraf olabilmiştir.

İslam’ın kendisine verdiği mülkî hakları, kanunlarla korunan kadınlar Osmanlı’da, zaman zaman gelir getirici faaliyetlerin içinde de yer almışlardır. Kadınların miras ile ilgili kayıtlarında dikkat çekici olanlara bakacak olursak ismi geçen yıllar arasında Seydişehir halkı arasında ölümüyle beraber aile fertlerine miras bırakan iki bayan vardır. 2. sayfadaki davada bahsi geçen²⁵⁰ Konya vilayetine bağlı Seydişehir kazasının Değirmenci mahallesi sakinlerinden Ayişe binti el-Hâcc Süleymân ibni Mehmed’in vefat ettikten sonra geride bıraktığı malların değeri 1421 kuruştur. Tereksinin büyük çoğunluğu ev eşyaları, birkaç çiftlik hayvanı, gümüş ve altından ziynet eşyaları, ayrıca 500 kuruş mihrdir. Malların değeri kadı tarafından belirlenen kişilerce tespit edilmiş olup bu değerlendirme sırasında malların niteliği de kayda alınmıştır. Terekedeki mallarda dikkati çeken şey, ev eşyalarının kadına ait olmasıdır. Bundan anlaşıldığı kadarıyla evdeki mallar sadece erkeğe ait değildir. Burada eski Türk geleneklerinin devam ettiğini görebiliyoruz. Ayişe hanımdan kalan mallar miras olarak annesi, babası, kocası ve 3 çocuğu arasında paylaştırılmıştır.

Defterde dikkati çeken diğer bir bayan da 42 ve 43 numaralı kayıtlarda²⁵¹ ismi geçen Konya vilâyeti dâhilinde bulunan Seydişehir kazâsına bağlı Bağra köyü sakinlerinden iken vefat eden Fatma binti Hâcî Ahmed Efendi’dir. Fatma hanımı, defter içindeki kayıtlarda diğer davalara oranla daha özel kılan şey 235 numaralı sicil

²⁴⁸ Kuran-ı Kerim, 4/2

²⁴⁹ Esra Baş, “*Arşiv Belgelerinden Hareketle XVIII. Y. Y. Osmanlı Toplum Hayatında Kadın*”, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2006., s.79.

²⁵⁰ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-02/2

²⁵¹ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-23/2

kaydında tereke olarak en yüklü miktara sahip 10 numaralı duruşmada ismi geçen²⁵² Hâcî İdris efendi bin Osmân Efendi bin İdris Efendi'nin mirası 19.169 kuruşla kıyaslandığında pek azımsanamayacak bir servetin karşımıza çıkmasıdır. Fatma binti Hâcî Ahmed Efendi'nin mirasına baktığımızda 15.305 kuruşla mal edinmede erkeklerle yarışır bir durumda olduğu görülür. Fatma binti Hâcî Ahmed Efendi'nin terekesi samanhanesiyle beraber bir ahır, çok sayıda çiftlik hayvanı, çok miktarda ev eşyası, ve takı bulunmaktadır. Gayrimenkulünün değeri 6000 kuruştur, bunun yanında menkulün değeri ise 9305 kuruştur. Fatma binti Hâcî Ahmed Efendi'nin bu kadar malı nasıl edindiği ile ilgili bir bilgi mevcut değildir. Ancak Fatma binti Hâcî Ahmed Efendi iki defa evlenmiştir. Kalan malların bu iki evlilikten kaldığını düşünmek yanlış olmayacaktır. Fatma binti Hâcî Ahmed Efendi'nin ticaret ile uğraştığı ile ilgili herhangi bir işaret olmamasına rağmen sahip olduğu çiftlikten dolayı hayvancılık ile uğraşmakta olduğu anlaşılmaktadır. Bu hayvanlardan elde ettiği ürünleri satarak geçimini sağladığı görülmektedir. Fatma binti Hâcî Ahmed Efendi'nin terekesi annesi, kocası ve çocuklarına kalmıştır. Bu iki bayan kocalarına dahi miras bırakmıştır.

Bu iki dava dışında miras konularında ağırlıklı konu, kocalarından kalan mallarına mirasçı kabul edilen bayanlardır. İsmi geçen bayanlar aynı zamanda çocuklarının da vasisi olmuşlardır. Bunun yanında küçük çocukların malları çok yüklü bir miktarsa bayanlara bir mutemet yardımcı olarak kadı tarafından tayin edilmiştir.

6 numaralı mahkeme kaydında²⁵³ geçen Konya vilayeti dahilinde Seydişehir'e bağlı Orta Karaviran köyünden olup vefat eden Ali bin İmdâd bin Abdullâh'ın mirası karısı Emîne binti Yakûb'a bırakılmıştır. Emîne binti Yakûb eşi vefat ettiği sırada hamiledir. Osmanlı mahkemesi anne karnındaki çocuğun haklarını korumuştur. İslam hukukunda kız ve erkelerin miras oranı eşit değildir. Buna rağmen Emîne binti Yakûb'un karnındaki çocuk erkek kabul edilmiş ve Ali ismi verilmiştir. Bu minvalde anne karnındaki bebek erkeklerin aldığı oranda mirasa sahip olmuştur. Doğal olarak anne karnındaki bebeğin vasisi annesi Emîne binti Yakûb'tur.

²⁵² B.O.A., MŞH-ŞSC-d-8/2

²⁵³ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-04/1

7 numaralı mahkemede²⁵⁴ Konya vilayeti dahilinde Seydişehir'e bağlı Orta Karaviran köyünde ikamet etmekte iken vefat eden Hasan bin Hasan bin Abdullâh'ın mirasçıları geride bıraktığı eşi Ümmügülsüm binti Ahmed ile küçük oğulları Mehmed ve Hasan bunun yanında büyük kızı Fatma ve küçük kızı diğer Fatma şer'an mirasçı sayılmıştır. Hasan bin Hasan'ın ailesinde ilginç olan taraf, çocuğun ismi ile babasının ve dedesinin isminin de Hasan olmasıdır. Bunun yanında kızlarından ikisinin de ismi Fatma'dır. Ümmügülsüm binti Ahmed'e 125 akarâttan 166.17 menkûlâtta olmak üzere toplam 291. 17 kuruş kalmıştır. Ümmügülsüm binti Ahmed mirasçılar arasında en düşük oranı alan varistir. Karısı Ümmügülsüm binti Ahmed ve büyük kızı Fatma hisselerini tam olarak aldığı halde küçük çocukların mirasları ıstirbah edilerek annelerine verilmiştir. İstirbah ölen kişilerin çocukları büyüyünceye kadar mallarının işletilmesi sistemidir. Bunun nasıl kullanıldığını gösteren belge; Konya vilayetine bağlı Seydişehir kazasının Sofuhane mahallesi sakinlerinden ve yakın bir zaman önce vefat eden İsmâîl ibni Hâcî Mustafâ ibni Seyyid Ali'nin küçük oğullarının işlerini gören amcaları Hüseyin Çâvûş bin Mustafâ çocukların ihtiyaçlarını gidermek için ismi geçen mütevaffanın mirasından bir kısım borç almak istemektedir. Hakim Efendi de çocukların her birinin ihtiyaç ve harcamaları için günlük otuz akçeden toplam altmış akçe verilmesine karar veren belgedir.²⁵⁵

10 numaralı belgede²⁵⁶ Konya vilayetine bağlı Seydişehir kazasının Alaylar mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Hâcî İdris efendi bin Osmân Efendi bin İdris Efendi'nin mirası geride bıraktığı karısı Hadice binti İbrahim Efendi ile büyük oğlu Ahmed Râşid ve küçük oğlu İbrâhîm Hakkı, büyük kızları Anakadın ve Kamile arasında paylaştırılmıştır. Vasi olarak çocukların annesi ve ona da nâzır-ı mütevellî Ahmed Raşid Efendi tayin edilmiştir. Buna göre malların toplam değeri 19.169 kuruş olarak belirlenmiştir. Hadice hanıma kalan miras, hanımın mihrinden 250, akarâttan 700, menkûlâtta 795 olmak üzere toplam 1745 kuruştur. Hadice hanıma nazır-ı mütevellî tayin edilmesinin sebebi mirasın yüklü bir miktar olmasıdır. Bununla beraber alınan kararda Hâcî İdris efendi bin Osmân Efendi bin İdris Efendi'nin borç

²⁵⁴ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-04/2

²⁵⁵ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-03/1

²⁵⁶ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-08/2

defterine kayıtlı olan kişilerden alacağı 37.989 guruş 20 pare'nin vasî ve nâzırı ma'rîfetleriyle yerli yerinden tahsîl edildikten sonra paylaşılmak üzere daha sonra ayrı bir duruşma yapılmasıdır. Dikkat çeken husus borçların toplanmasında vasi kabul edilen Hadice Hanım da görevlendirilmiştir. Hadice hanım yüzden fazla borçludan toplayacağı 37989 kuruş 20 pare'nin toplanmasında Ahmed Raşid Efendi'den yardım alacaktır. Nitekim bahsi geçen borçluların çokluğu ve bulunduğu mahallerin çeşitliliğinden dolayı tayin edilen nazırın görevi de anlaşılmaktadır.

11 numaralı belgedeki²⁵⁷ dava konusu aynı şahısla ilgilidir. Buna göre Konya vilayetine bağlı Seydişehir kazasının Alaylar mahallesi sakinlerinden ve yakın dönemde vefat eden Hâcî İdris efendi bin Osmân Efendi bin İdris Efendi'den küçük oğlu İbrâhîm Hakkî'ya kalan hanın koruma ve düzenlenmesi için mahkeme tarafından derhal bir vasi tayini gerektiğinden daha önce vasi olarak kabul edilen İbrahim Hakkî'nın annesi Hadîce binti İbrahim Efendi çocuk büyüyünceye kadar hanın işlerini kontrol için vasi kabul edilmiştir. Hanın işlerinin kontrolünün bu bayana verilmesi hem ticari hayattaki kadının yerine dair izlerin varlığını ispatlamakta hem de kadına duyulan güvenin delili sayılabilmelidir. 12 numaralı belgede²⁵⁸ ise mahkeme, yardımcı tayin edilen Raşid Efendi'nin aile hakkında Hadice hanıma danışmadan herhangi bir fiilde bulunmamasını tembihlemiştir.

33 numaralı belgede²⁵⁹ Konya vilâyeti dâhilinde bulunan Seydişehir kazâsı mahallelerinden Câmî'-i kebîr mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Mehmed bin Mustafâ bin Abdulkâdir'in mirası geride bıraktığı eşi Şerîfe binti Hüseyin ile küçük oğlu Mehmed ve küçük kızı Şerife'ye verildiği şer'an kabul edilmiştir. Akabinde küçük çocukların hissesi çocuklar büyüyünceye kadar vasileri olan anneleri Şerife binti Hüseyin ve onun üzerine nazır olarak amcası Hâcî Dâvûd'a verilmiştir. Buna göre akarattan ve menkulattan kalan malların değeri 14576 kuruştur. 8 ve 9 numaralı belgelerde²⁶⁰ Seydişehir kazasının Cami-i Kebir mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Abdulkadir oğlu Mehmed bin Mustafâ bin Abdulkadir'in mirasçısı

²⁵⁷ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-08/2

²⁵⁸ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-08/2

²⁵⁹ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-16/1

²⁶⁰ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-05/1-2

olan küçük kızı Şerife binti Mehmed'in yaşı küçük olduğu için babasından kalan borcu ödemesi amcasına tembih buyrulmuştur. Şerife binti Mehmed'in mirasının kontrolü amcası tarafından yapılmaktadır. Vasi anne olduğu halde borç amcaya kalmıştır.

35 numaralı belge:²⁶¹ Konya vilâyeti dâhilinde bulunan Seydişehir kazâsı köylerinden Gökhöyük köyü sâkinlerinden iken vefat eden Mollâ Ali bin Hasan bin Abdulkâdir'in mirası geride bıraktığı karısı Ayişe, büyük çocukları Hasan, Abdulkadir, Hüseyin ve küçük oğlu Mehmed Ali ve küçük kızları Rükîye ve Fatma'ya bırakılması şer'an kabul edildikten sonra küçük çocukları Rukiye ve Fatma'nın büyüyünceye kadar korunup gözetilmesine valideleri Ayişe vasi kılınmıştır. Bunun yanında ismi geçen Ayişe'nin de üzerine nazır olarak anne baba bir çocuğu Hüseyin tayin edilmiştir. Mirasın değeri 11495 kuruş olarak belirlenmiştir.

36-37 numaralı belgelerde²⁶² Mollâ Ali bin Hasan bin Abdullâh'ın küçük kızları Rükîye ve Fatma'nın babalarından kalan mâlların korunup gözetilmesi için acil olarak vasi tayin edilmesine karar verildi. Küçük kızlar Rükîye ve Fatma'nın anneleri, çocuklar büyüyünceye kadar işlerinin yürütülmesi için vasi kılınmıştır.

44 numaralı belge²⁶³ Konya vilâyeti dâhilinde bulunan Seydişehir kazâsı mahallelerinden Degirmenci mahallesi sâkinlerinden iken vefat eden Kavvas oğlu Sâlih ibni Mustafâ ibni Abdullâh'ın mirası karısı Ayişe binti Mustafâ ile önceden vefat etmiş olan karısı Fatma'dan olma büyük oğlu Mustafâ ve Ayişe'den olan küçük oğlu Durmuş Ali ve küçük kızı Fatma'ya ait olduğu şer'an tespit edilmiştir. Bununla beraber Kavvas oğlu Salih'in küçük kızı Fatma da çocuksuz öldüğünden payı annesi Ayişe ile anne baba bir kardeşi Durmuş Ali'ye geçmesine karar verildi. Bu kararda dikkat çeken unsur Kavvas oğlu Sâlih'in mirasçısı küçük kızı Fatma'nın payı da annesi ve anne baba bir kardeşine verilmiştir. Ancak önceden vefat eden karısından olma Mustafa, Fatma'dan kalan payı alamamıştır. Kavvas oğlu Sâlih'in

²⁶¹ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-20/2

²⁶² B.O.A., MŞH-ŞSC-d-21/2

²⁶³ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-26/1

mirasının değeri ise 15235.15 kuruş olarak belirlenmiştir. Ayişe Hanım kalan mirasın ve çocukların vasisi tayin edilmiştir.

59²⁶⁴ ve 60²⁶⁵ numaralı belgeler Konya vilâyeti dâhilinde bulunan Seydişehir kazâsı köylerinden Orta Karavirân köyü sâkinlerinden iken vefat eden Ahmed bin Nasûh bin Ahmed'in mirası, geride bıraktığı karısı Züleyhâ binti Velfiyüddin ile küçük oğlu Nasûh ve küçük kızları Fatma, Ayişe, Râziye ve Rakibe'ye kaldığı şer'an belirlenmiştir. Bunun yanında çocukların işlerini yürütmesi için anneleri vasi kabul edilmiştir. Ahmed bin Nasûh bin Ahmed'in mallarının değeri 4968 kuruş olarak belirlenmiştir.

Vesayet davaları ile ilgili kayıtlar: Babası ölen henüz reşit olmamış çocuklar için bir vasi tayini muhakkak gerekiyordu. Bu durum mahkeme kararı ile tespit edilmiştir. Kayıtlar arasında annenin vesayeti ile ilgili kayıtların bulunması dikkatimizi çekmektedir. Çünkü bugün babası ölen bir çocuğa annesi mahkeme kararı olmadan vasilik yapabilmektedir.

Bayanların tümü hem kocalarının mirasına sahip olmuş hem de çocukların vasisi olmuşlardır. Aynı zamanda kalan malların işletilip denetlenmesinde söz sahibidirler. Bu bayanların kendileri dışında pay sahibi olan çocukların da geleceğini düşünmek zorunda olduklarını tahmin etmek güç olmayacaktır. Elbette ki çocukların büyümelerine değin kalan mirası saklamayacak aksine çocukların yararına kullanacaktır. Böylece bayanlar toplumsal ekonomiye katılmış olacaktırlar.

Dikkati çeken diğer bir unsur da mirasın oranı 10.000 kuruşun üzerinde ise vasi bayanlara danışmanlar atanmıştır. 10-11-12 numaralı belgelerden mutemetlerin görevleri net olarak anlaşılmaktadır. Buna göre bu insanların yakınlık derecesi ne olursa olsun görevleri sadece danışmanlık yapmaktır.

²⁶⁴ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-33/1

²⁶⁵ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-34/1

235 numaralı Seydişehir şer'i sicillerinden de anlaşıldığı gibi miras davalarında mahkeme bazı masrafları göstererek ücret tahsis etmiştir. Ancak oranı neye göre alınmıştır bilinmemektedir.

Ayişe binti el-Hâcc Süleymân ibni Mehmed'din miras davasında mahkeme kalan tereke 1421 kuruştan Minhu'l- ihrâcât adıyla Resm-i kısmet 34 kuruş 20 pare Kaydiyesi 2 kuruş 20 pare Varaka bâhâsı 1 kuruş İcâb iden dellâliyesi 14 kuruş Yekûnu'l- ihrâcât 52 kuruş almıştır.²⁶⁶

Ali bin İmdâd bin Abdullâh'ın mirasından kalan 2000 kuruştan Resm-i kısmet 37 kuruş 21 pare Kaydiye 3 kuruş Pul bâhâsı 1 kuruş İcâb iden dellâliye 30 kuruş Minhu'l- ihrâcât 71 kuruş 20 pare adıyla pay almıştır.²⁶⁷

Hasan bin Hasan bin Abdullâh'ın mirası 2400 kuruştur. Mahkeme bu mirastan Minhu'l- ihrâcât Resm-i kısmet 35 kuruş Kaydiye 4 kuruş Pul bâhâsı 1 kuruş 2 pare İcâb iden dellaliyesi 28 kuruş Yekûnu'l- ihrâcât 67 kuruş 20 pare almıştır.²⁶⁸

Mustafâ bin Mûsâ ibni Abdullâh'ın mirası 1200 kuruş 20 pareden Minhu'l- ihrâcât (silik) 20 kuruş Resm-i kısmet 31 kuruş Kaydiye 2 kuruş Pul bâhâ 1 kuruş İcâb iden dellaliyesi 25 kuruş Yekûnu'l- ihrâcât 59 kuruş 20 pare almıştır.²⁶⁹

Mehmed Bin Mustafâ bin Abdulkâdir'in mirası 14.576 kuruştur. Mahkeme bu mirastan resm-i kısmet 168 Kuruş dellliye 134 kuruş Kaydiye 52 kuruş Pul bâhâsı 18 kuruş Cem'ân yekûnu'l- ihrâcât 372 kuruş almıştır.²⁷⁰

Mollâ Ali bin Hasan bin Abdulkâdir'in mirası 14.495 kuruştur. Minhu'l- ihrâcât Techîz 35 kuruş Kaydiye 22 kuruş Pul esmâni 8 kuruş İcâb iden dellâliyesi 138 kuruş Minhu'l-ihrâcât 343 kuruş alınmıştır.²⁷¹

²⁶⁶ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-2/2

²⁶⁷ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-3/2

²⁶⁸ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-4/2

²⁶⁹ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-12/2

²⁷⁰ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-18/1

Fatma binti Hâcî Ahmed Efendi'nin mirası 15.305 kuruştur. Resm-i kismet 242 guruş 25 pare Kaydiye 23 kuruş Pul bâhâsı 9 kuruş İcâb iden dellâliyeis 195 kuruş Yekûnu'l-ihracât 469 kuruş 25 pare alınmıştır.²⁷²

Kavvas oğlu Sâlih ibni Mustafâ ibni Abdullâh'ın mirası 15235.15 kuruştur Resm-i kismet 136 kuruş Kaydiyesi 12 kuruş Pul bâhâsı 40 kuruş İcâb iden dellaliyesi 110 kuruş Yekûnu'l-ihracât 512 kuruş 5 pare alınmıştır.²⁷³

Ahmed bin Nasûh bin Ahmed'in mirası 4968 kuruştur. Resm-i kismet 78 kuruş Kaydiyesi 8 kuruş Pul esmanı 3 kuruş İhtisâb iden dellâliyesi 64 kuruş Minhu'l-ihracât 553 kuruş alınmıştır.²⁷⁴

Ziverî İbrâhîm Efendi Bin Ali bin Abdullah'ın mirası 2714 kuruş 20 paredir. Resm-i kismet 40 kuruş Kaydiye 4 kuruş Pul bâhâsı 2 kuruş İcâb iden dellâliyesi 32 kuruş Yekûnu'l-ihracât 438 kuruş 2 pare alınmıştır.²⁷⁵

4.3- *Nikah, Nikâh işlerindeki anlaşmazlıklar ve Boşanmalar*

Mahkeme sicillerine rastlanılan diğer kayıtlar ise, evlilik ile ilgili davalardır. Bunlar sicillerde, boşanma, mihr, nafakasız bırakılan ve kendisine iftira atıldığını iddia eden bayanların açtığı davalar olarak görülmektedir.

Nikâhla ilgili belgelere geçmeden önce İslam hukukunda nikah akdinin, tarafların tanıştırılması ve rızalarının alınmasının sonrasında nikâh sözleşmesi yapılarak evliliğin oluşturulmasına geçildiği bilinmelidir. İslam hukukunda evlenmelerin iki şahit önünde yapılmasından başka bir şart olmamasına rağmen ailenin toplumun yapı taşı olması hasebiyle şahitlerin de İslam hukukundan anlayan insanların olması teamül haline gelmiştir.²⁷⁶

²⁷¹ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-22/2

²⁷² B.O.A., MŞH-ŞSC-d-26/1

²⁷³ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-26/2

²⁷⁴ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-33/1

²⁷⁵ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-35/1

²⁷⁶ Mehmet Aydın, *İslam ve Osmanlı Hukuku Araştırmaları*, İz Yayıncılık, İstanbul 1996, s.162

Evlilik ve boşanma (talak) ile ilgili belgeler: Evlilik kayıtlarının muhakkak arşivlendiğini görmekteyiz. Mehrin ne kadar olduğu kayda geçirilmiştir. Evlilik akdinin sadece dini bir uygulama değil, aynı zamanda hukuki bir durum olduğu kabul edilmiştir. Boşanma davalarının da şer'iyeye sicillerine kaydedildiğini görüyoruz.

Konya vilâyeti dâhilinde bulunan Seydişehir kazâsı köyerinden Akçeler köyü sâkinlerinden bilinen Mümîne binti İsmâîl isimli genç kız Seydişehir kazâsı'nın Akçeler köyü ahâlisinden Ahmed bin Mahmûd isimli kimesne huzurunda verdiği ifadede mahkemede hazır bulunan Ahmed, şahitler huzurunda belli bir mihirle kocalığa talip olmuştur. Ben de miktarı belli olan mihr üzerine şahitler huzurunda Ahmed ile nikâhlandım demiştir. İsmi geçen Ahmed'te kocalığı kabul ettiğine dair i'lam.²⁷⁷

Konya vilâyeti dâhilinde bulunan Seydişehir kazâsı köylerinden Susuz köyü sâkinlerinden mahkeme tarafından ifade sahibi olarak bilinen Emîne binti Osmân isimli genç kız Seydişehir kazâsı mahkemesinde Abdulganî bin Mehmed isimli kimse huzurunda isteyerek verdiği ifadede ismi geçen Abdulganî benimle mihr vererek evlenmek istemiştir. Ben de yüz guruş mihr-i mu'accel ve bin guruş mihr-i mu'accel üzere kendimi Abdulgani'yle nikahladım. O da karşılık olarak yazılı bir şekilde beş yüz guruş mihr-i mu'accel bin Guruş mihr-i mu'accel vererek seni nikahladım demiştir.²⁷⁸

Aileler bu şekilde kurulurken bazen de insanlar evlenme akdi sırasında anlaşmazlığa düşebilmiştir. Buna örnek olarak:

Konya vilayetine bağlı Seydişehir kazasının Alaylar mahallesi sakinlerinden Anakız binti İsmâîl, aynı mahalleden Derzi Ağa bin Ali adlı kişinin kendisini nikahlamış olmakla beraber mihrini vermediğini bildirmiştir. Boşanmak için mahkemeye başvuran ismi geçen hanım Alaylar Mahallesi ahâlisinden Yüzbaşı Sâlih Ağa bin Hasan ve Hâcî Seyyid Ali mahallesinden Hüseyin bin Seyyid Ali adlı kişiler

²⁷⁷ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-16/1

²⁷⁸ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-31/1

huzurunda babası İsmail'i kendisine vekil olarak istemiştir. İsmi geçen İsmail de bunu kabul ettiğini ifade etmiştir.²⁷⁹

Konya vilayetine bağlı Seydişehir köylerinden Bağra köyü halkından Mahmûd bin Osmân, babası Osmân bin Mahmûd ile mahkeme önünde verdiği ifadede. Aynı köyden Çalımbalı Abdullâh'ın kızı Kiraz Hâtûn'nun ilişkiye girmedeği nikahlı karısı olduğunu söylemiştir. Fakat Bağra köyünde ikâmet etmekte olan Ali bin Abdulfettâh, Kiraz Hâtûn'u "asılsız olarak" kendi karısı olarak itham etmiştir. Mahmud bin Osman, kararın verilmesi için babası Osman bin Mahmud'u vekil olarak tayin etmiştir. Babası Osman bin Mahmud'un vekaleti kabul ettiğine dair hüccettir.²⁸⁰

Konya vilâyeti dâhilinde bulunan Seydişehir kazâsı köylerinden Dere köyü halkından olarak bilinen Ayişe binti Mustafâ ismindeki hanımın, Seydişehir kazâsı mahallelerinden olan (silik) halkından Mehmed İzzet Efendi bin el-Hac Fakirullâh Efendi huzurunda verdiği ifadede köyümüz Dere köyü sakinlerinden Abdurrahman oğlu İsmâîl isimli kişinin babası Abdurrahman tarafından benim küçük oğlum İsmâîl'in nikahlı karısıdır diyerek gerçek olmayan bir iddiada bulunmuştur diye ifade vermiştir. Söz konusu durum ilerde benim evlenmeme mani olacağından Mehmed İzzet Efendi'yi vekîl ve nâib ettim demiştir. Mehmed İzzet Efendi'nin de bunu kabul ettiğine dair hüccet.²⁸¹

Konya vilâyeti dâhilinde bulunan Seydişehir köylerinden Aşağı karaviran köyü sâkinlerinden Hâcî Ömer Ağa Bin İsmâîl ve Hâcî Memiş Efendi zâde Hakkî Efendi bin Hâcî Memiş Efendi tarifleriyle bilinen Şerîfe binti Hâcî Süleymân İsmindeki Hâtûn Seydişehir kazâsında kurulan mahkemede babası Hâcî Süleymân bin Hâcî Abdalbâkî isimli kimse huzurunda verdiği ifadede köyümüz Aşağı karaviran ahâlîsinden Arab oğlu mahdûmi ve Abdullâh bin Mehmed isimli kimse benim için gerçek dışı olarak nikahlı karımdır diyerek mahkemeye başvurmuştur. Bunun üzerinde mahkemede kendi adıma davanın görüşülüp karar bağlanması için

²⁷⁹ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-9/2

²⁸⁰ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-3/2

²⁸¹ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-13/2

babam Süleymân Ağa'yı vekil tayin ettim demiştir. Hâcî Süleymân Ağa'nın da bunu kabul ettiği hüccet.²⁸²

Konya vilâyeti dâhilinde bulunan Seydişehir kazâsına bağlı Aşağı kara virân köyü sakinlerinden olarak bilinen Hûmâ binti Hâcî Ömer isimdeki genç kız tarafından daha önceki duruşmada vekil tayin edilen Konyalı teba'a-i devleti aliyyeden ve aynı zamanda Ermeni milletinden Urus Efendi bin İstefan isimli kimse mahkemede, Alaylar mahallesi halkından Ebubekir Efendi bin Mehmed isimli kimse huzurunda, vekili bulunduğum Hûmâ isimli kadının Ebubekir efendinin müvekkili tarafından evlenmesine mani olduğunu söylemiştir. Ebubekir Efendi ise buna karşılık vekili bulunduğum Mollâ Mehmed'in şahitler huzurunda Hûmâ binti Hâcî Ömer ile zaten evli olduğunu ve doğal olarak ismi geçen bayanın başkası ile evlenmesine müdahale etmede haklı olduğunu söylemiştir. Mahkeme Ebubekir Efendinin nikahta bulunan şahitleri çağırmasını istemiş ancak şahitler Ebubekir Efendiyi doğrulamamıştır. Bunun üzerine mahkeme kendi tahkikatını yapmış ve Hûmâ binti Hâcî Ömer isimli bayanı haklı bularak, Mollâ Mehmed'in Hûmâ binti Hâcî Ömer'e müdahalesini engelleyen i'lamdır.²⁸³

Velîyüddin Ağa bin Mustafâ isimli kimse kardeşinin kızı ile oğlunu beşik kertmesi yapmış ancak daha sonra kardeşi bu beşik kertmesini reddetmiştir. Kardeşini mahkemeye veren bu kişi kardeşinin kızını oğluna istemektedir.²⁸⁴ Bu davada Velîyüddin Ağanın kardeşinin kızı karşı dava açmıştır.²⁸⁵

Nikah akdi yapılırken yaşananlar arasında en ilginç olay; Konya vilâyeti dâhilinde bulunan Seydişehir kazâsı köylerinden Akçalar köyü halkından davacı İdris oğlu Hüseyin bin Hüseyin isimli kimse mahkemede aynı köy halkından bilinen Ayişe binti Hüseyin'i adetler gereğince, köyleri sakinlerinden müderrislerden Hâcî Hâfız Mustafâ Efendi'yi vekil ederek Ayişe'nin eniştesi Nu'mân Ağa'ya göndermiştir. Hâcî Hâfız Mustafâ Efendi dahi yanına köyümüz ahâlîsinden Hâcî Mehmed oğlu

²⁸² B.O.A., MŞH-ŞSC-d-14/2

²⁸³ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-15/1

²⁸⁴ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-22/1

²⁸⁵ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-22/1

Mollâ Hasan Efendi ve Hüseyin Efendi oğlu Ahmed Efendi ve Abdulkâdir Efendi ve Kâmil oğlu Mustafa Rüşdi Hâcî Ahmed ve Sâlih oğlu Mehmed ve Kübâri Ali'nin Halîl alarak ismi geçen Nu'mân'nın evine gidip Ayişe'yi Allah'ın emri ile istemiştir. Nu'mân da verdim diye cevap vermiş ise de Ayişe'nin karar verme yaşına gelmesi nedeni ile bir de kendisinin rızasını öğrenmek üzere çağırmıştır. Ayişe de razı olmuştur. Buna rağmen Ayişe binti Hüseyin karım olmadığını iddia etmektedir demiştir. Mahkeme, Hâcî Hâfız Mustafâ Efendi'yi çağırarak durumun açıklığa kavuşmasını istemiştir. Hâcî Hâfız Mustafâ Efendi Ayişeyi istediklerini ancak Nu'man Ağanın evinden ayrıldıktan sonra Ayişenin evlenmekten vazgeçtiğini haber verdiklerini ancak haberin gece yarısı gelmesi nedeni ile İdris oğlu Hüseyin'e meseleyi anlatamadığını söylemiştir. Mahkemede kararında bu durumun bir nikah olmadığını İdris oğlu Hüseyin'e bildirmiştir.

Son olarak nafaka ile sonuçlanan veya terk edilen bayanların açtığı davaları görmekteyiz. Bu kayıtlar boşanmanın erkeğin iki dudağı arasında olmadığını göstermesi bakımından önem arz etmektedir.

Midilli sancağından Nefs-i Midilli mahallelerinden Viryeli? mahallesi sâkinlerinden olduğu bilinen Mukaddes Hânım binti İbrâhîm isimli Hâtûn Konya vilâyeti dâhilinde bulunan Seydişehir kazâsı mahkemesinde, Seydişehir kazâsı mahallelerinden Olukbu mahallesi ahâlîsinden Mehmed bin İsmâîl isimli kimse huzurunda verdiği ifadede Mehmed Ağa kocam olup aramızda boşanma vuku' bulduktan sonra aramızda sözleştiğimiz mihrimin bir kısmından vazgeçmiş olup nafaka iddeti ile kalacak yerimi de kendim ödemek üzere anlaşmaya vardık. Ancak mihrimden yüz guruş almak koşuluyla ve Mehmed Ağa'nın yatağından hâsıl ve benden mütevellid dört yaşında bulunan küçük oğlumuz Ahmed'in hakkını talep etmek üzere kocam Mehmed ile boşandığımda o da boşanmayı kabul etmiştir.²⁸⁶

Konya vilâyeti dâhilinde bulunan Seydişehir kazâsı köylerinden Orta Kara Viran karyesi sakinlerinden olarak bilinen Şerîfe binti Mehmed isimli Hâtûn, Seydişehir Kazâsı mahkemesinde verdiği ifadede Seydişehir kazâsı mahallelerinden

²⁸⁶ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-30/1

Câmi'-i kebîr mahallesi ahâlîsinden Hâfız İsmâîl Hakkî Efendi bin Mustafâ isimli kimse huzurunda verdiği ifadede mahkemede bulunmayan şimdiki kocam Kıvrak karyesi ahalisinden, Cüce Mustafâ isimli kimse zimmetinde önceki kocam olan ki kendisi vefat etmiştir, Köse oğlu Hasan'nın yetimi ve benim miras hisseme isâbet eden malların ve hayvânlarımızı sattığı ve ismi geçenden olma oğluma ve benim nafaka ve giyimime bakmadığı ve evlenme hukukuna uymadığı cihetle açtığım dava işlerin tümü için Hâfız İsmâîl Efendi'yi vekil tayin ettim demiştir. Hâfız İsmâîl Hakkî Efendi'nin de vekaleti kabul ettiğine dair belgedir.²⁸⁷

13 numaralı belge²⁸⁸ Konya vilayetine bağlı Seydişehir kazasının Alaylar mahallesi sakinlerinden Anakız binti İsmâîl, aynı mahalleden Derzi Ağa bin Ali adlı kişinin kendisini nikahlamış olmakla beraber mihrini vermediğini bildirmiştir. Boşanmak için mahkemeye başvuran ismi geçen hanım Alaylar mahallesi ahalisinden Yüzbaşı Salih Ağa bin Hasan ve Hâcî Seyyid Ali mahallesinden Hüseyin bin Seyyid Ali adlı kişiler huzurunda babası İsmail'i kendisine vekil olarak istemiştir.

Bir diğer boşanma sebebi verileceği söz verilen mihrin ödenmemesi olmuştur. Konya vilayetine bağlı Seydişehir kazasının Alaylar mahallesi sakinlerinden Anakız binti İsmâîl, aynı mahalleden Derzi Ağa bin Ali adlı kişinin kendisini nikahlamış olmakla beraber mihrini vermediğini bildirmiştir. Boşanmak için mahkemeye başvuran ismi geçen hanım, Alaylar Mahallesi ahalisinden Yüzbaşı Sâlih Ağa bin Hasan ve Hâcî Seyyid Ali mahallesinden Hüseyin bin Seyyid Ali adlı kişiler huzurunda babası İsmail'i kendisine vekil olarak istemiştir. İsmi geçen İsmail de bunu kabul ettiğine dair belge.²⁸⁹

5-Ekonomik Hayat

Seydişehir ekonomisine gelmeden önce genel olarak Osmanlı ekonomisinin durumuna kısaca değinmek zorundayız. Belgemizin içerdiği dönem olan 1890-1892 yılları Osmanlı mali krizine denk gelmektedir. Dış borçlar ve daha genelde, Tanzimat

²⁸⁷ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-34/1

²⁸⁸ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-09/1

²⁸⁹ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-09/2

Hükümetlerinin yol açtığı krizler, Osmanlı ekonomisinde yeni bir dönemin başlangıcı olmuştur. Bundan sonra, Duyun-u Umumiye İdaresinin kurulmasıyla birlikte Osmanlı ekonomisi kendi kendini yönetemez hale gelmiştir.²⁹⁰

Osmanlı iktisat yapısı çağdaşı devletler gibi madeni para üzerinden işlerdi.²⁹¹ Osmanlı ekonomisinde hesap parası son dönemlere kadar akçe idi. 18. yüzyıl ortalarında gelir gider hesaplarında pare, 19. Yüzyılda ise kuruş ağırlık kazanacak ve aynı yüzyılın sonlarında lira esasları kabul edilecektir.²⁹² Paranın günümüz değerini hesaplamak için 1870 yılında 1.2 gram, kuruşun da 1 gram gümüş içerdiği bilinmelidir.²⁹³ 235 numaralı sicilde, Mahmudiye altını, kuruş pare kullanılan para birimleriyken ölçü olarak kıyye, batman kullanılmıştır.

Bu genel durum dışında ekonomik hayatta Seydişehir halkının büyük çoğunluğu tarım ve hayvancılıkla uğraşırken bir kısmı da ticaretle uğraşmıştır. 387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûmdefterine (937/1530)göre,²⁹⁴ Seydişehir halkı 1530 yılında, Avariz ve rûsum vermezlerdi. Yine 1530 da 1 hamam, 9 tane buğday dükkanı, 1 Kervansaray, 41 çiftlik, 11 bağ ve bahçe, Zeminha-i müteferrika, 1 fırın bulunmaktadır.²⁹⁵ XVIII. yüzyıldan sonra Seydişehir’de maden sanayi de gelişmeye başlamıştır. Seydişehir ve Bozkır dağlarında bulunan altın, gümüş, kurşun ve daha başka maden cevherleri Bozkır maden emniğinin idaresi altında kurulan maden ocaklarında işletilmekte ve madenler İstanbul’a gönderilmekteydi. Belgelerden anlaşıldığına göre bölgede iki yüzden fazla maden ocağı açılmış, dağlardaki altın- gümüş cevherleri darphanenin önemli bir gelir kaynağı olmuştur.²⁹⁶

²⁹⁰ Donald Quataert, *Tanzimat Döneminde Ekonominin Temel Problemleri*, çev., Fatma Acun, *Tanzimat Değişim Sürecinde Osmanlı İmparatorluğu*, İş Bankası Yayınları, İstanbul, 2012, s., 731.

²⁹¹ Ahmet Tabakoğlu, *Türk İktisat Tarihi*, Dergah Yayınları, İstanbul, 2000, s., 266.

²⁹² Tabakoğlu, a.g.e., s., 274.

²⁹³ Şevket Pamuk, *Osmanlı İmparatorluğunda Paranın Tarihi*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2. Baskı, İstanbul, 2000, s., 245

²⁹⁴ 387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûmdefteri (937/1530), Cilt I, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Yayın No: 32 Defter-i Hâkânî Dizisi: III, Ankara, 1996, s., 17.

²⁹⁵ 387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûmdefteri (937/1530), Cilt I, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Yayın No: 32 Defter-i Hâkânî Dizisi: III, Ankara, 1996, s., 17.

²⁹⁶ Önder, a.g.e., s., 52.

235 numaralı şer'i sicil kaydı, kısıtlı bilgiler ihtiva etse de Seydişehir halkının ekonomik hayatını u şekilde değerlendirebiliriz; Miras-defter-i kassâm, ve mihr ile ilgili belgelerden yola çıkarak Seydişehir toplumunun ekonomisini ve geçim kaynaklarını ortaya koymaya çalışacağız.

Miras davalarından sonra çıkarılan defter-i kassamlarda en düşük miras bırakan Ayişe binti el-Hâcc Süleymân ibni Mehmed'tir. En yüksek miras bırakan kişi Hâcî İdris efendi bin Osmân Efendi bin İdris Efendi'dir. Defter-i kassamlarda kalan mallara bakıldığında üretim ile ilgili herhangi bir bilgi yoktur. Şer'i sicilde çiftlik hayvanlarından bahsedilmekte ve Seydişehir halkının temel geçim kaynağının tarım olduğunu göstermektedir.

Hâcî İdris efendi bin Osmân Efendi bin İdris Efendi'nin terekesine baktığımızda kendisinin uzun çarşıda dükkan sahibi olduğu ve bırakılan malların bakliyat ürünleri ve teraziler içerdiğinden Hâcî İdris efendi bin Osmân Efendi bin İdris Efendi'nin bakliyatçı olduğu anlaşılmaktadır. Bunun yanında bir de han sahibidir. Hâcî İdris Efendi bin Osman Efendi bin İdris Efendi'den kalan malların değeri 19169 kuruşken 37989 kuruş 20 pare de alacaktır.

Konya vilâyeti dâhilinde bulunan Seydişehir kazası mahallelerinden Câmî'-i kebîr mahallesi sakinlerinden iken yakın bir zaman önce vefat eden Mehmed bin Mustafâ bin Abdulkâdir de bir esnaftır. Mehmed bin Mustafâ bin Abdulkâdir 14.576 kuruş miras bırakmış ayrıca 21.781 kuruş 20 pare alacaktır.²⁹⁷

Mollâ Ali bin Hasan bin Abdulkâdir'den kalan mallarına baktığımızda daha çok çiftlik hayvanları ağırlıktadır.²⁹⁸ 11.495 kuruştur. Kavvas oğlu Sâlih ibni Mustafâ ibni Abdullâh'tan kalan mallara baktığımızda bağcılıkla uğraştığı anlaşılıyor.²⁹⁹ Kendisinden kalan malların değeri 15.235 kuruş 15 paredir.

²⁹⁷ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-19/2

²⁹⁸ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-20/2

²⁹⁹ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-25/2

Bunun yanında gündelik hayatta kullanılan yiyecek, hayvan ve eşyaların fiyatı da eytam müdürü Hâcî Mustafâ Efendi tarafından müzayede yoluyla belirlenmiştir. Bunlardan bazı örnekler aşağıdaki tablodadır.

Tablo 8. Belgede Geçen Ürünler ve Fiyatları

<u>Ürün</u>	<u>Fiyat</u>
Çift camus ineği re's 2 adet	1400 kuruş
Eşek re's 1 adet	150 guruş
Koyun re's 1 adet	30 kuruş
Keçi re's	20 kuruş
Yatak takımı döşek 2 adet yorgan 3 adet yastık 5 adet	220 kuruş
Beyaz don 4 adet	20 kuruş
Beyaz gömlek 4 adet	20 kuruş
Kuşak entari 1 adet	40 kuruş
Hırka 1 adet	20 kuruş
Nargile başlığıyla beraber 1 adet	20 kuruş
Köstekli saat	70 kuruş
Bir çift postal	10 kuruş
Bir çift çarık	10 kuruş
Terazi	10 kuruş
Tuz 10 okka	20 kuruş
30 batman un	120 kuruş
pirinç 11 okka	15 kuruş
Bulgur 5 okka	15 kuruş
Pekmez 3 okka	60 kuruş
Haşhaş 3 okka	15 kuruş
Seccade 1 adet	10 kuruş
Kahve takımı	20 kuruş
Şamdan	10 kuruş
Frenk kuşağı 11 adet	19 kuruş
Kağıt 200 adet	230 kuruş
Frenk yazması adet 117 adet	110 kuruş
Mendil 13 adet	14 kuruş
Fes tanesi	30 kuruş
Çaydanlık	30 kuruş
Tarak destesi	10 kuruş
Kalem destesi	5 kuruş
İplik makası 13 tane	35 kuruş
Acı sakız 2 okka	20 kuruş

6-Müslüman-Gayrimüslim ilişkileri

Dinî ve etnik bakımdan farklı unsurların aynı mahalle veya köyde uzun süre bir arada yaşamaları, birçok ilişkiyi de beraberinde getirmiştir. Şer'îye sicillerine göre XIX. yüzyılın ikinci yarısında Seydişehir'deki Müslim-gayrimüslim münasebetleri daha ziyade sosyokültürel, hukukî ve ekonomik alanlarda gelişmiştir. Şüphesiz sicillere yansımayan ancak gündelik hayatın ve birlikte yaşamının kaçınılmaz kıldığı başka ilişkilerin de olabileceğini düşünmek gerekir.

235 numaralı Seydişehir şer'î sicilinde gayrimüslimler olarak Ermeni milleti dışında bilgi bulunmamaktadır. 20 numaralı belge³⁰⁰ Konya vilâyeti dâhilinde bulunan Seydişehir kazâsı köylerinden Tol köyü halkından olarak bilinen Kiras ve Kezban Binti Nesimi oğlu Mehmed isimindeki bayanlar mahkemede verdikleri ifadede babaları Mehmed'ten kalan mallarının düzenlenmesi için vekil olarak Adaris oğlu İstefan'ı vekil tayin etmişlerdir. Konya vilâyeti dâhilinde bulunan Seydişehir kazâsına bağlı Aşağıkaravirân köyü sakinlerinden olarak bilinen Hümâ binti Hâcî Ömer isimindeki genç kız tarafından daha önceki duruşmada vekil tayin edilen Konyalı teba'a-i devleti aliyyeden ve aynı zamanda Ermeni milletinden Urus Efendi bin İstefan isimli kimse mahkemede, Alaylar mahallesi halkından Ebubekir Efendi bin Mehmed isimli kimse huzurunda, vekili bulunduğum Hümâ isimli kadının Ebubekir Efendinin müvekkili tarafından evlenmesine mani olduğunu söylediği ikinci bir dava gösteriyor ki; haklarını korumak isteyen bu bayanların Ermeni milletinden Adaris oğlu İstefan ve Urus oğlu İstefan'ı vekil kabul etmesi ile Ermenilerle Türkler arasında herhangi bir husumet bulunmamaktadır. Buna kanıt olarak, şer'î sicildeki bu kayıt, bir erkek Müslüman ile gayrimüslim arasında değil; Müslüman bayanlar ile Ermeniler arasındaki güveni göstermektedir. Ancak bayanların neden Ermenilere güvendiği veya başka bir deyişle Müslüman vekil seçmediği bir muamma olarak karşımıza çıkmaktadır. Çünkü farklı unsurlar arasındaki hukukî münasebetlerin bir boyutunu mahkemeye intikal eden davalarda sıkça gerek duyulan vekil getirme konusu oluşturmaktaydı. Vekillerin mahkemede vereceği bilgi, davanın seyri açısından oldukça önemlidir. Bu sebeple kadı, vekillerin

³⁰⁰ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-12/1

adil olup olmadığı hususunda sık sık araştırma yapmaktaydı. Bu kapsamda vekiller hakkında mahallenin imam ve muhtarı ile diğer ileri gelenlerinin bilgisine başvurulmuştur

7-Şahıs İsimleri ve Lakaplar

İsim ve lakaplar, pek dikkati çekmese de bir tarihçi, dil bilimci ve sosyolog için önemli verilerdir. Bu anlamda tarih bilimine yardımcı bilim olarak onomastik bilimi ortaya çıkmıştır. İsim ve lakaplar sayesinde yörenin kültürüne ait izler bulunacağı gibi kullanılan dilin şivesi ile ilgili bilgiler de elde edilebilir. Soy araştırmalarında kullanılacak bu bilgiler sayesinde yöre halkının kökenlerine dair bilgilere ulaşılabilir. Ulaştığımız bilgiler neticesinde bazı isimlerin Cevâna, Hind, Besa, Nansi, Hûmâ gibi isimlerin artık kullanılmadığı sonucuna vardık. Bunun yanında bölge dışından etnik lakapların varlığı da tespit edilmiştir: Arap Ali, Kürdün oğlu Hüseyin.

Seydişehirli çocuklarına kendi isimlerini veya babalarının ismini vermişlerdir.³⁰¹ Ancak farklı bir dava olarak; Konya vilayeti dahilinde Seydişehir'e bağlı Orta Karaviran köyünde ikamet eden ve yakın zaman önce vefat eden Hasan bin Hasan bin Abdullâh'ın mirasçıları, geride bıraktığı eşi Ümmügülsüm binti Ahmed ile küçük oğlu Mehmed ve Hasan ve büyük kızı Fatma ve küçük kızı diğer Fatma olarak şer'an sayılmıştır.³⁰² Hasan bin Hasan bin Abdullah, kendisinde olduğu gibi çocuğuna kendi ismini vermiş ve iki kızına da Fatma ismini vermiştir. 235 numaralı bunun yanında, Seydişehir şer'i sicilinde sadece Yağız Ahmedli aşiretinden bahsedilmektedir.³⁰³ Bu aşiretle ilgili, günümüz de varlığını sürdürdüğü ile ilgili bir bilgi mevcut değildir.

³⁰¹ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-2/2-3/2

³⁰² B.O.A., MŞH-ŞSC-d-4/2

³⁰³ B.O.A., MŞH-ŞSC-d-31/2

Tablo 9. İsimler ve Lakaplar

Abdulfettâh Ali bin bdulfettâh	Cevâna	Hadîce binti Hâcî Süleymân	Kerem Oğlu Dereli Mustafâ	Osmân Ağa Zâdesi Mustafâ Ağa
Abdulganî bin Mehmed	Curat oğlu Tekâ'ud Ahmed Çâvûş	Ustabaşı zâde Hasan	Kiraz	Osmân bin Mahmûd
Somalî Hâcî Hasan	Cüce Mustafâ	Hadika binti Kara Mehmed	Koca Mustafâ	Müftî zade Ahmed
Abdulkâdir bin Dede Mehmed	Çalumbalı/çalımdalı Abdullâh	Hafide	Köroğlu Mustafâ	Rabiâ
Abdullâh Mican Efendi	Çil Memiş	Hakkî	Köse oğlu Hasan	Rakibe
Abdurrahman	Çubi oğlu Osmân	Halîl	Lokmacı zâde Mehmed Şekerî	Râşid
Adarisi Efendi	Dervîş Ahmed Efendi	Hanîfe binti Yusûf	Mahmûd bin Osmân	Rukiye binti Mahmûd
Adil Efendi	Derzi Ağa bin Ali	Hanya	Mehmed Ağa	Salâhaddîn
Ağa zâde Hâcî Hüseyin Ağa	Dibergi oğlu Mustafâ	Hasan bin Hasan bin Abdullâh	Halo oğlu İbrahim	Selime binti Mahmut
Ağnam çırağı oğlu Mûsâ	Durmuş Ali	Mollâ Ahmed oğlu Hasan	Mehmed İzzet Efendi	Senâzâde Abdullâh
Ahmed Ali	Ebûbekir Efendi	Havva binti Mehmet	Meryem	Seyyid Ali bin Hasan
Ahmed bin Nasûh	el-Hâcc Ahmed Bekirî efendi	Hind	Mevlûd	Seyyid İbrâhîm Efendi
Ahmed Râşid	Emîne binti Yakûb	Hulûsî Efendi	Mollâ Ahmed bin Mustafâ	Süleyman
Aişe Sadîka Hânım binti Mehmed Helvacı Efendi	Emrah oğlu Yusûf	Hûmâ binti Hâcî Ömer	Mukaddes Hânım	Şemseddin Efendi
Akçalarlı zâde Rafet Efendi	Kürd'un oğlu Hüseyin	Hüseyin bin Seyyid Ali	Çuval Mehmed	Şerîf Ali
Ali bin Abdulfettâh	Küpe oğlu Mustafâ	Hüseyin Çâvûş bin Mustafâ	Mustafâ bin Mûsâ ibni Abdullâh	Şerîfe binti Mehmed
Ali Cevâd Efendi	Fatma binti Halîl	İbiş Ali	Müfide	Şerîfe Feziye Hânım
Ali Çâvûş bin Mustafa	Feride Hânım	İdris oğlu Hüseyin	Mümîne binti İbrhîm kızı da Mümîne	Tevfik Efendi
Ali Efendi bin Hâcî Yûsûf Ağa	Feyzullâh	Ekmekçi Hâcî İsmâîl Ağa	Mümîne binti İsmâîl	Uzun oğlu Hüseyin
Ali Haydar Efendi	Gelincikli oğlu Ali Çâvûş	İmam Cığerci oğlu Mûsâ	Nâce	Ümmügülüm
Anakadın	Gençikli Mollâ Hüseyin	İmdâd	Nâfi' Efendi bin Nu'mân Efendi'	Varegülü kızı Rûkıye
Anakız binti Abdulganî	Gülizar Hanım	İsmâîl ibni Hâcî Mustafâ	Nağlbend İbrâhîm Erşed bin Hasan	Velîyüddin Ağa bin Mustafâ

		ibni Seyyid Ali		
Arap Ali	Hâcî Bayram Ağa	Beyoğlu Hasan	Nâile	Velfyüddin bin Mustafâ
Ayişe	Hâcî Dâvûd	Kahvecioğlu Süleymân	Nali/Nale oğlu Osmân bin	Hânım oğlu Nazım
Barmakırı oğlu Ali	Hâcî Hâfız Abdurrahman Efendi	Kamile	Nansi Süleymân	Yusûf' bin Mustafâ
Bekir	Hâcî Memiş oğlu Mustafâ Çâvûş	Kara Mehmed	Nu'mân Ağa	Zicir Ağa zâde Hâfız Efendi bin
Besa Hânım	Hâcî Velfyüddin Ağa	Kavvas oğlu Sâlih	Okçioğlu İbrâhîm Ağa	Züleyhâ binti Veliyüddin
Culusi oğlu Hüseyin	Hadîce binti İbrahim	Kelin oğlu	Karabolanlı Hâfız	Avşar oğlu Hüseyin
Cebeci oğlu Hasan	Hâcî Melik	Kezban Binti Nesimi	Mehmed İzzet Efendi	Osmân Ağa Zâdesi Mustafâ Ağa bin Ahmed

Sonuç

Yurt içinde ve dışında Osmanlı Tarihi bu güne kadar çeşitli şekillerde incelenmiştir. Dönemsel olarak çeşitli şekillere bürünen bu incelemeler her defasında yeni arayışlara neden olmuştur. Bu yeni arayışlar kendilerinden önceki dönemlerle ilgili çeşitli eleştirileri biriktirerek yeni bir bakış açısı oluşturmaya çalışmıştır. Eleştiriler bazen araştırılan konuların kısırlığına bazen üsluba bazen de bakış açısına yöneliktir. Bu eleştiriler mutlaka Osmanlı Tarihinin işlenişini daha iyiye götürmeyi amaçlamaktadır. Kendi başına bir araştırma konusu olabilecek bu eleştiriler, tarih okuyucusuna da bakış açısında ufuk açıcı etki yapacaktır.

Biz de araştırmamızın başında, bir eleştiri cümlesinden hareket ederek yazımızı temellendirdik. “siyasi tarih, sosyal tarihi gölgelemiştir.” Bu anlamda ana kaynağımız olan şer’iyye sicilleri, insanı merkeze alan bir bakış açısıyla tetkik ettik. Kaynak mahkeme kayıtları olunca problem odaklı olan bu kayıtların aynı konuların bir döngüsü yanılığına düşülebilirdi. Ancak ayrıntılara baktığımızda, insanı ve onun toplumla ilişkilerine şahit olduk.

XX. yüzyılın sonunda, Anadolu’nun geçmişten beri çalkantılı bölgesinde yaşayan Seydişehir halkı hakkında, giydikleri kıyafetten, miras işlerine,

kullandıkları isim ve lakaplardan, mahalle ve kasabalarının isimlerine, bir çok bilgiye ulaşıldı.

Genel itibari ile Seydişehir halkı İslam öncesi Orta Asya kültüründen izler taşımaktadır. Bunun yanında İslamiyet’i kabul ettikten sonra bir İslam Orta Asya sentezini de kurabilmişlerdir. Bu sayede varlıklarını, bin yıl kadar Anadolu’nun siyasi çalkantısına karşı koruyabilmişlerdir.

Seydişehir Şer’iyye Sicilleri ışığında yaptığımız bu çalışma neticesinde 20. Yüzyılın sonunda Osmanlı kadınının yaşadığı problemleri ortaya koymaya çalıştık. Kayıtların verdiği bilgiler sayesinde Osmanlı kadınının bahsedildiği gibi evine kapatılarak toplum hayatından silindiği düşüncesinin yanlış bir kanaat olduğunu gördük. Osmanlı ailesini incelediğimiz bu yazıda tarihi süreçlerden geçen kadın, anlaşılmalıdır ki durağan veya etkilere kapalı bir sosyal figür değildir. Aksine binlerce yıllık siyasi, ekonomik veya sosyal değişimde kendisine göre bir pozisyon belirlemiştir. Geleneklerini ve yaşadığı dönemi sentezleyerek hayatına devam etmiştir.

Seydişehir sicillerinin incelenmesi neticesinde kadınların toplumsal açıdan herhangi bir eşitsizliğe maruz kaldığına tanık olmadık. Hukuk kurallarının kendilerine çizdiği sınırları kullanan kadınlar, en az erkekler kadar hak aramada aktiftirler. Örfün ve şeriatın kendilerine tanıdığı tüm hakları kullanmışlardır. Devlet de bu hak arayışında kadınlara engel olmamıştır. Bunun yanında halk içerisinde de kadının hakkını arayamayacağı ile ilgili bir kayıt mevcut değildir.

Osmanlı toplumu içerisinde küçük bir örnek sayılabilecek Seydişehir kadınlarının durumu elbette ki tüm Osmanlı toplumuna genellenemez, ancak kadınların toplumsal hayattaki varlığının diğer şehirlerin sicillerinin incelenmesi sonucu ortaya konabileceği kanaatindeyiz. Örnek olarak belgelerde geçen Fatma binti Hacı Ahmed Efendi’nin menkul ve gayrimenkul sahibi olduğu bunların idaresinin elinde olduğu böylece ekonomik hayatta bayanların varlığını hissettirdiğini gördük. Kendilerine miras kalan bayanlar çocuklarının geleceğini düşünmek zorunda kalacaklardır. Osmanlı Devleti de en az ebeveynler kadar çocukları düşünmüş ve istirbah yoluyla çocukların geleceğini güvence altına almıştır.

Bu sayede mirasın yastık altında saklanması önüne geçilmiştir. Han işleten, çiftçilikle uğraşan, borçlularını takip eden cesur Osmanlı hanımları Osmanlı toplumunda önemli roller üstlenmişlerdir.

Bunun yanında 20 ve 21. yy da etkili olan Türk toplumu ile gayrimüslim ilişkilerine 235 numaralı Seydişehir sicillerinde de değinilmiştir. Karşılık güvenin bir izi olan, iki duruşmada Müslümanlar güven duydukları Ermenilerden hukuksal işlerini takip etmeleri için yardım almışlardır.

Vekillik konusu araştırma konusu olarak tek başına ele alınacak bir başlıktır. Ulaştığımız bilgiler neticesinde vekillerin sadece bir akıl adam veya ihtiyarlar heyeti gibi uzlaşma arayışçısı değil günümüz avukatları gibi delil topladığı, şahitleri ayarladığını ve dava vekilin işini yapmadığında davalı tarafından azledilebildiğini gördük.

BİBLİYOGRAFYA

A) Arşiv Kayıtları:

- B.O.A., MŞH-ŞSC-d-30/2
- B.O.A., MŞH-ŞSC-d-33/1
- B.O.A., MŞH-ŞSC-d-34/1
- B.O.A., MŞH-ŞSC-d-36/1
- B.O.A., MŞH-ŞSC-d-02/1
- B.O.A., MŞH-ŞSC-d-04/1
- B.O.A., MŞH-ŞSC-d-09/1
- B.O.A., MŞH-ŞSC-d-10/1
- B.O.A., MŞH-ŞSC-d-12/1
- B.O.A., MŞH-ŞSC-d-13/1
- B.O.A., MŞH-ŞSC-d-14/1
- B.O.A., MŞH-ŞSC-d-16/1
- B.O.A., MŞH-ŞSC-d-26/1
- B.O.A., MŞH-ŞSC-d-05/1-2
- B.O.A., MŞH-ŞSC-d-03/2
- B.O.A., MŞH-ŞSC-d-04/2
- B.O.A., MŞH-ŞSC-d-08/2
- B.O.A., MŞH-ŞSC-d-08/2
- B.O.A., MŞH-ŞSC-d-08/2
- B.O.A., MŞH-ŞSC-d-12/2
- B.O.A., MŞH-ŞSC-d-13/2
- B.O.A., MŞH-ŞSC-d-20/2
- B.O.A., MŞH-ŞSC-d-21/2
- B.O. A., Kamil Kepeci Tasnifi Mevkufat Kalemi 2551
- 387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûmdefteri (937/1530),
Cilt I, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Osmanlı Arşivi Daire
Başkanlığı, Yayın No: 32 Defter-i Hâkânî Dizisi: III, Ankara, 1996.

B) Araştırma Tetkik Eserler:

ABACI, Nurcan, **Bursa Şehri'nde Osmanlı Hukuku'nun Uygulanması** (17.Yüzyıl), Kültür Bakanlığı Yayınları/2728, Kültür Eserleri Dizisi/328, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 2001.

AKDAĞ, Mustafa, **Türkiye'nin İktisadi ve İctimai Tarihi**, Clt.I,İstanbul, 1974.

AKDAĞ, Mustafa, **Türkiye'nin İktisâdî ve İctimai Tarihi**, Clt.II, Barış Yayınları, Ankara, 1999.

AKGÜNDÜZ, Ahmet, **Şer'iyeye Sicilleri**, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul, 1988.

AKMAN, Mehmet, **Osmanlı Devleti'nde Ceza Yargılaması**, Eren Yayıncılık, İstanbul, 2004.

ASLAN, Ercan, **Salnamelerde Seydişehir**, Seydişehir Anadolu Öğretmen Lisesi Kültür Yayınları, Konya, 2009.

ASLAN, Ercan, **Çağlar Boyu Seydişehir**, Seydişehir Anadolu Öğretmen Lisesi Kültür Yayınları, Konya, 2011

ASLAN, Ercan, **Şer'iyeye Sicillerinde Seydişehir**, Seydişehir Anadolu Öğretmen Lisesi Kültür Yayınları, Konya, 2009

ATAR, Fahrettin, “ **Kadı**”, DİA, Clt 24, İstanbul, 2001.

AVCI, Orhan, **Kültür Tarihi Kaynağı Olan Şer'iyeye Sicillerinin Türk Milli Arşivciliğine Katılması**, T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Yayın No:12, Ankara, 1998..

AYDIN, Mehmet, **İslam ve Osmanlı Hukuku Araştırmaları**, İz Yayıncılık, İstanbul 1996.

AYDIN, Mümtaz, **Osmanlı'da Mahalle** , Sızıntı Dergisi, Haziran 2003 Yıl :25 Sayı :293.

AYDIN,M. Akif, **Osmanlı'da Hukuk, Osmanlı Devleti ve Medeniyeti Tarihi**, Clt.I, Yıldız Yayıncılık, İstanbul, 1994.

AYDINAK, Bilgin, **47 Numaralı Develi Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi**, EÜSBE, Yüksek Lisans Tezi, Kayseri, 2006.

- BAKTIR, Mustafa, **Beylikler Döneminde Anadolu'da Ulema-Ümera Münasebetleri**, Türkler Ansiklopedisi, Cilt 7, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 2002.
- BARKAN, Ömer Lütfi, “**Osmanlı İmparatorluğunda Bir İskan ve Kolonizasyon Metodu Olarak Sürgünler**”, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi Mecmuası, XI/1-4 Ekim 1949-Temmuz 1950.
- BAŞ, Esra, **Arşiv Belgelerinden Hareketle XVIII. Y. Y. Osmanlı Toplum Hayatında Kadın**, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2006.
- BİLMEN, Ömer Nasuhi, **Kur'an-ı Kerim Meali**, İpek Yayınevi, İstanbul, 2002.
- BOYDEMİR, İsmet, “**Hurufat Defterlerinde Karaman Ereğlisi**”, SÜSBE., Yüksek Lisans Tezi, Konya, 2008.
- BOZKURT, Handan, **Gaziantep 17 Nolu Şer'iyye Sicili**, Yüksek Lisans Tezi, İ.Ü.S.E., Malatya, 2002.
- DANIŞIK, Şerife, **Seydişehir'deki Türk Devri Yapıları**, SÜSBE., Yüksek Lisans Tezi, Konya, 2007.
- DEVELLİOĞLU, Ferit, **Osmanlıca Türkçe Lugat**, Aydın Kitabevi, Ankara, 2011.
- Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi, Cilt., 10, Çağ Yayınları, İstanbul, 1992.
- Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi, Çağ Yayınları, Cilt.12, İstanbul, 1993.
- DÜNDAR, Recep, **Karaman Eyaleti Niğde Kazasından Kıbrıs'a Göçürülen Aileler**, A. Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi 47, Erzurum, 2012
- DÜNDAR, Recep, “**Kıbrıs'ın Fethi ve İskânı**”, Osmanlı, Cilt IV, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 1999.
- DÜZBAKAR, Ömer, **Osmanlı Döneminde Mahalle ve İşlevleri**, U.Ü. Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, Yıl: 4, Sayı: 5, 2003/2.
- Ekinci, Ekrem Buğra, **Tanzimat Devri Osmanlı Mahkemeleri**, Yeni Türkiye, Yıl: 6, Sayı: 31, Ocak-Şubat 2000.
- EMECEN, Feridun, **İlk Osmanlılar ve Batı Anadolu Beylikler Dünyası**, Timaş Yay., İstanbul, 2012.
- EMECEN, Feridun, **Osmanlı Devleti'nin Kuruluşundan Fetret Dönemine**, Türkler Ansiklopedisi, cilt 9, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 2002.

- ERDOĞRU, Mehmet Akif, **Beyşehir ve Seydişehir Kazalarından Kıbrıs Adasına Sürülmüş Aileler**, Tarih İncelemeleri Dergisi XI, İzmir 1996
- ERDOĞRU, Mehmet Akif, **Osmanlı Yönetiminde Beyşehir Sancağı**, IQ Kültür Sanat Yayınları, İstanbul 2006.
- ERSOY, Osman, **Şer’iye Sicillerinin Toplu Kataloguna Doğru**, Ankara Üniversitesi DTCF Tarih Araştırmaları Dergisi, 1964, XIX(3-4):33-65.
- ERTÜRK, Volkan, **Akşehir Sancağından Kıbrıs Adasına Sürülmüş Aileler**, SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi, Sosyal Bilimler Dergisi, Mayıs 2011, Sayı:23.
- ERYILMAZ, Bilal, **Yerel Yönetimlerin Yeniden Yapılanması**, Bileşik Yayınları, İstanbul, 1997.
- ESKİCİOĞLU, Osman, **İslam’da Kadının Yeri**, D.E.Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi, sayı VIII, İzmir 1994.
- FENDOĞLU, Hasan Tahsin, **İslam ve Anayasa Hukukunda Yargı Bağımsızlığı: Anayasa Hukuku Tarihi Açısından Mukayeseli Bir İnceleme**, Beyan Yayınlar, İstanbul, 1996.
- Feyzioğlu, Hamiyet Sezer, **Tanzimat Arifesinde Kadılık- Naiplik Kurumu**, Tarih Araştırmaları Dergisi ,Sayı: 38, Cilt. 24, 2000.
- GÖKBİLGİN, M.Tayyip, **Osmanlı Paleografyası ve Diplomatik İlimi**, Endurun Kitabevi, İstanbul 1992.
- GÖKBİLGİN, Tayyip , “**XVI. Asırda Karaman Eyaleti**”, Vakıflar Dergisi, Sayı 7, İstanbul 1968.
- GÖKÇE, Turan , “**1572-1573 yıllarında Kıbrıs’ta İskân edilmek Üzere Karaman ve Rum Vilayetlerinden Sürülen Aileler**”, Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi, II, İzmir 1999.
- GÖKSEL, Burhan, **Çağlar Boyunca Türk Kadını ve Atatürk**, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1993.
- IŞIN, Ekrem **Tanzimat Ailesi ve Modern Adab-ı Muâşeret**, Tanzimat Değişim Sürecinde Osmanlı İmparatorluğu, Türkiye İş Bankası Yayınları, İstanbul, 2012
- İLGÜREL, Mücteba “**Şer’iye sicillerinin Toplu Kataloguna Doğru**”, Tarih Dergisi, Sayı, 28-29, İstanbul 1975.
- İNALCIK, Halil, “**Kösem Sultan**”, NTV Tarih Dergisi, Sayı. XXXVIII, İstanbul, 2012.

- İNALCIK, Halil, “**Osmanlı Tarihi Hakkında Mühim Bir Kaynak**”, AÜDTCF Dergisi, C.1,
- İNALCIK, Halil, **Osmanlı İmparatorluğu Klasik Çağ (1300-1600)**, çev, Ruşen Sezer, YKY, İstanbul, 1995.
- İNAN, Abdülkadir, “**Türk Mitolojisinde ve Halk Edebiyatında Kadın**”, Türk Yurdu, Ankara 1934, C. IV, Sayı, XXII
- İNAN, Afet, **Atatürk ve Türk Kadın Haklarının Kazanılması**, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1964.
- Diyanet İslam Ansiklopedisi, Cilt., 11, İstanbul, 1995.
- Diyanet İslam Ansiklopedisi, Cilt., 15, İstanbul, 1997.
- Diyanet İslam Ansiklopedisi, Cilt., 22, İstanbul, 2000.
- İZGİ, Özkan, “**İslamiyetten Önce Türk Kadınları**”, Türk Kültürü Araştırmaları, Ankara 1975.
- KANAR, Mehmet, **Osmanlı Türkçesi Sözlüğü**, Say Yayınları, İstanbul, 2010.
- KANKAL, Ahmet, **183 Nolu Mardin Şer’iyye Sicili Belge Özetleri ve Mardin, Mardin Valiliği**, İstanbul, 2007.
- KARAL, Enver Ziya, **Osmanlı Tarihi**. Cilt.VI, T.T.K. Yayınları, Ankara, 1995.
- KARAMAN, Hayrettin, **Mukayeseli İslam Hukuku**, Cilt I, İrfan Yayınevi, İstanbul, 1982.
- KÖPRÜLÜ, Fuat, **Anadolu Beylikleri Tarihine Ait Notlar**, Türkiyat Mecmuası, cilt 2, 1928.
- KUBAN, Doğan, “**Anadolu Türk Şehri, Tarihi Gelişmesi, Sosyal ve Fiziki Özellikleri**”, Vakıflar Dergisi, Sayı, 7, Ankara 1968.
- KÜTÜKOĞLU, Mübahat, **Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)**, Kubbealtı Neşriyatı, İstanbul, 1998.
- Mecelle, Metni ve Açıklamaları kontrol eden : Ali Himmet Berki, Hikmet Yayınları, İstanbul, 1982
- OĞUZOĞLU, Yusuf, **Şer’iyye Sicillerinin Toplu Kataloguna Doğru**, Ankara Üniversitesi DTCF Tarih Araştırmaları Dergisi, 1981-1982, XIV(25):343-360.
- ORHONLU, Cengiz, “**Osmanlı Türklerinin Kıbrıs Adasına Yerleşmesi**”, Milletler Arası Birinci Kıbrıs Tetkikleri Kongresi(14-19 Nisan 1969), Ankara 1971.

- ORTAYLI, İlber , **Tanzimat Devrinde Osmanlı Mahalli İdareleri (1840-1880)**, Türk Tarih Kurumu Yayınları, VII. Dizi , Sayı 178, Ankara, 2000.
- ÖNDER, Mehmet , “**Seydisehir’de Seyyid Harun Külliyesi Vakıfları ve Banisi**”, Vakıflar Dergisi, Sayı:20, Ankara,1988
- ÖNDER, Mehmet, **Seydişehir Tarihi**, Seydişehir Belediye Yayınları, Ankara, 1986.
- ÖZCAN, Abdulkadir, **Fatih’in Teşkilat Kanunnamesi ve Nizam-ı Alem İçin Kardeş Katli Meselesi**, Tarih Dergisi,Sayı 33, İstanbul, 1982.
- ÖZKAYA, Yücel, **Sofya’daki Milli Kütüphane’deki Şer’iyye Sicilleri**, Ankara Üniversitesi DTCF Tarih Araştırmaları Dergisi, 1979-1980, XIII(24):21-29.
- ÖZKAYA, Yücel, XVIII. Yüzyıl Osmanlı Kurumları ve Osmanlı Toplum Yaşantısı. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları/600, 1000 Temel Eser Dizisi/106, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 1985.
- PAKALIN, Mehmet Zeki , **Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimler Sözlüğü**, Cilt. III, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1983.
- PAKALIN, Mehmet Zeki , **Osmanlı Tarihi ve Deyimler Sözlüğü**, Cilt., II, Milli Eğitim Basım Evi, İstanbul, 1983.
- PAMUK, Şevket, **Osmanlı İmparatorluğunda Paranın Tarihi**, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2. Baskı, İstanbul, 2000.
- QUATAERT, Donald, **Tanzimat Döneminde Ekonominin Temel Problemleri**, çev., Fatma Acun, Tanzimat Değişim Sürecinde Osmanlı İmparatorluğu, İş Bankası Yayınları, İstanbul, 2012.
- SAĞ, Vahap, “**Tarihsel Süreç İçerisinde Türk Kadını ve Atatürk**”, C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, Cilt 2, Sayı 1.
- SAKAOĞLU, Necdet, **Bu Mülkün Sultanları**, Oğlak Yayınları, İstanbul, 2008.
- SENCER, Muzaffer, **Türkiye’nin Yönetim Yapısı**, Alan Yayınları, İstanbul, 1992.
- SERTOĞLU, Mithat, **Osmanlı Tarih Lugatı**, Enderun Kitabevi, İstanbul, 1986
- ŞAHİN, Musa, **Osmanlı’dan Cumhuriyete Mahalle Yönetimi**, Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı, 30, Ağustos 2011.
- Şemseddin Sami, **Kamus-ı Türki**, Çağrı Yayınları, İstanbul, 2010.

- TABAKOĞLU, Ahmet, **Türk İktisat Tarihi**, Dergah Yayınları, İstanbul, 2000.
- TEKİN, Saadet, “**Osmanlı’da Kadın ve Kadın Hapishaneleri**”, Ankara Üniversitesi D.T.C.F. Tarih Araştırmaları Dergisi, Cilt. XXIX, Sayı. 47, 2010.
- TEZEL, Sıdıka, **Atatürk ve Kadın**, Türk Ticaret Bankası Yayınları, Ankara 1983.
- TOYNBEE, Arnold J., **Türkiye I (Bir Devletin Yendien Doğuşu)**, Cumhuriyet Gazetesi Yay., İstanbul 1999.
- TURAN, Osman, **İstanbul’un Fethinden Önce Yazılmış Takvimler**, T.T.K., Yayınları, Ankara, 2007
- Türkçe Sözlük, T.D.K., Cilt. 9, Ankara, 1998.
- ULUSOY, Ahmet, **Mahalli İdarelerin Maliyesi**, Seçkin Yay., Ankara, 2002.
- UNAT, Nermin Abdan,” **Türk Kamu Yönetiminde Kadın Görevliler**”, **Türk Toplumunda Kadın**, Genişletilmiş 2. Baskı, Türk Sosyal Bilimler Derneği Yay.1, Ankara, 1982.
- UZLUK, Feridun Nafiz, **Fatih Devrinde Karaman Eyaleti Vakıflarının Fihristi**, Defter-i Evkaf-ı Karaman, 1958.
- UZLUK, Feridun Nafiz, **Fatih Devrinde Karaman Eyaleti Vakıflarının Fihristi, Defter-i Evkaf-ı Karaman**, Ankara, 1958
- UZUNÇARSILI, İsmail Hakkı **Osmanlı Tarihi**, Cilt., II, TTK Yay., Ankara 1998.
- UZUNÇARSILI, **İsmail Hakkı Osmanlı Devletinin Saray Teşkilatı**, T.T.K. Yayınları, Ankara, 1988.
- UZUNÇARSILI, İsmail Hakkı, **Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı**, T.T.K. Yayınları, Ankara, 1988.
- UZUNÇARSILI, İsmail Hakkı, **Osmanlı Tarihi**, Cilt.. I, TTK Yay., Ankara 1998.
- UZUNÇARSILI,İsmail Hakkı, **Şer’i Mahkeme Sicilleri**, Ülkü Mecmuası, 1935, (5):23-29.
- UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı, **Anadolu Beylikleri ve Akkoyunlu Karakoyunlu Devletleri**, T.T.K. Yay., Ankara, 1969.
- UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı, **Merkez ve Bahriye Teşkilatı**, Ankara, 1948.

ÜÇOK, Bahriye, **Hamitoğulları Beyliği**, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Cilt. 4, sayı 1, Ankara, 1955.

ÜÇOK, Coşkun, **Türk Hukuk Tarihi**, Savaş Yayın Evi, Ankara, 2002.

ÜRKMEZ, Rauf Kahraman, “**II. Gıyasü'd-Din Mes'ud Dönemi**”, SÜSBE. Yüksek Lisans Tezi, Konya, 2006.

VARLIK, Mustafa Çetin, **Germiyanogulları Tarihi (1300-1429)**, Sevinç Matbaası, Ankara, 1974.

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı :Faruk SALTEKİN

Doğum Yeri :Midyat

Doğum Tarihi :03/10/1982

Medeni Hali :Evli

Yabancı Dili :İngilizce

Eğitim Durumu (Kurum ve Mezuniyet Yılı)

Lise : Fatih Lisesi 1999

Lisans : Afyon Kocatepe Üniversitesi / Fen Edebiyat Fakültesi / Tarih
Bölümü/ 2004

Yüksek Lisans :Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı
Tezsiz Yüksek Lisans/ 2006

Çalıştığı Kurum/Kurumlar ve Başlama Yılı: Milli Eğitim Bakanlığı /2010

Yayımları (SCI ve diğer) :